

עושר לשוני

אוצר מילים בעברית לבחינה הפסיכומטרית

כתיבה עריכה: צוות פלדמן דיגיטל

© כל הזכויות שמורות לפלדמן דיגיטל בע"מ

מקבוצת אבירם פלדמן בגרות ופסיכומטרי
אין להעתיק, לתרגם, לשכפל או לאחסן בכל אמצעי אלקטרוני, מכני או אחר את התכנים המופיעים בספר זה ו/או
את חלקם. חל איסור שימוש בתכני הספר ברמה המסחרית ו/או פרסומית, מכל סוג, ללא רשות מפורשת בכתב
מהמחברים.

www.aviramfeldman.co.il | 077-4-20-40-60

פלדמן דיגיטל בע"מ
מקבוצת אבירם פלדמן בגרות ופסיכומטרי

תוכן עניינים

3	אודות אבירם פלדמן בגרות ופסיכומטרי בע"מ ופלדמן דיגיטל בע"מ
4	שלמי תודה
5	הקדמה למהדורה השלישית
6	פתח דבר
7	מבנה הספר
8	העשרת האוצר מילים בשפה האנגלית
9	דגשים
10	יחידה מס' 1
23	יחידה מס' 2
36	יחידה מס' 3
49	יחידה מס' 4
63	יחידה מס' 5
76	יחידה מס' 6
89	יחידה מס' 7
102	יחידה מס' 8
103	יחידה מס' 9
104	יחידה מס' 10
141	יחידה מס' 11
154	יחידה מס' 12
167	יחידה מס' 13
180	יחידה מס' 14
193	יחידה מס' 15
205	יחידה מס' 16
217	יחידה מס' 17
229	יחידה מס' 18
241	יחידה מס' 19
254	יחידה מס' 20

אודות אבירם פלדמן בגרות ופסיכומטרי בע"מ ופלדמן דיגיטל

בית הספר לבגרות ולפסיכומטרי של אבירם פלדמן הוקם בשנת 2012 לאחר יותר מעשור בו אבירם פלדמן וחלק ניכר ממורי בית הספר לימדו בחריצות אין קץ, כך יומם וליל, במסגרת של שיעורים פרטיים ליחידים ולקבוצות תחת השם "אופק מתמטיקה" בערים קריית גת וראשון לציון.

במסגרת זו פותחו על ידי אבירם ומוריו הנהדרים ברבות השנים שיטות לימוד ייחודיות מאוד וכן חומרי למידה משובחים המסייעים לכולנו במלאכת ההוראה כעת חיה.

בשנת 2022 אבירם פלדמן וניקול עליה סוקמנסקי המלמדת בבית הספר, כך ביוזמת ניקול, החליטו "להסיר את הכפפה" והחלו במלאכת הקמת פלטפורמה לימודית חדשה וייחודית הקרויה "פלדמן דיגיטל" במסגרתה חומרי הלמידה המשובחים שנצברו בבית הספר במרוצת השנים יועלו אט אט לאתר נפרד מן האתר של בית הספר לטובת שימוש חופשי, בפרט בשלב הפיילוט, כך עבור הקהל הרחב.

האתר יציע לגולשיו תכנים נהדרים ויעילים אשר יחולקו לשלוש הקטגוריות העיקריות הבאות: בחינות הבגרות, הבחינה הפסיכומטרית ומתמטיקה אקדמית. כך, בין היתר, תוכלו למצוא באתר סיכומים ממוקדים, מבחני חזרה מקיפים הכוללים הצעות פתרון מלאות, בחנים ממוקדים הכוללים הצעות פתרון מלאות, סרטוני הסבר ולימוד, טיפים רבים ויעילים וכן שלל חומרי למידה נוספים.

תכני האתר יעודכנו חדשות לבקרים ויכילו תוכן בעל ערך אמיתי לגולשיו בחזון לסייע לרבים לחלוק עמנו את הידע הרב והחיוני שצברנו מאז שנת 2001 ובחזון להנגיש בעתיד את חומרי הלימוד הללו במחיר סמלי בלבד, זו המחויבות שלנו, לכל כיס.

שלמי תודה

עינב פלדמן, מנכ"לית אבירם פלדמן בגרות ופסיכומטרי בע"מ. תודתי התמידית ואהבתי נתונה לך לעד על מי ועל מה שאת, לי ולשלושה נוספים.

יותר מכל וקרב ליבי, כמנהגי בקודש, **לקב"ה**, על הזכות להוציא לאור ספר נוסף בחיי ולשרת נאמנה, לצד מוריי היקרים ועמם, את תלמידי אבירם פלדמן בגרות ופסיכומטרי.

הקדמה כללית למהדורה השלישית

ספר זה, "עושר לשוני (חשיבה מילולית) – אוצר מילים בעברית לבחינה הפסיכומטרית", מובא בעת לפניכם במהדורתו השלישית. ייתכן כי נפלו בספר זה מספר טעויות, מסוג זה או אחר, ואנו רוצים להתנצל מראש על כך.

נודה למי מכם אשר יעיר לתשומת ליבנו בדבר כל טעות שתימצא, גם הקטנה שבהן, לטובת "הדורות" הבאים."

רצוננו הכן לשרת נאמנה את תלמידי "אבירם פלדמן בגרות ופסיכומטרי", וכן את מי אשר ירכוש את ספרי הלימוד שלנו, הוא אשר הניע אותנו "להניח" את בקשתנו זו על הכתב, כאן, לפניכם.

תודתנו מראש,

אבירם פלדמן וניקול עליה סוקמנסקי

פתח דבר

עושר לשוני רחב דיו הינו מצרך חיוני להצלחתכם בבחינה הפסיכומטרית. עת כתיבת החיבור בבחינה הפסיכומטרית תוכלו להשתמש, בטעם נכון, במילים אותן תפגשו בספר זה.

הכרת מילים רבות, ככל הניתן, בשפה העברית עשויה לסייע לכם לכתוב חיבור ברמה גבוהה יותר ובתנאי שתעשו שימוש במילה, זו או אחרת, אך ורק אם אתם בטוחים במאת האחוזים בפירושה. לשון אחר, אל תעשו שימוש בכתיבת החיבור בבחינה הפסיכומטרית, במילה כלשהי, אם אינכם משוכנעים בוודאות מוחלטת מהו הפירוש המדויק שלה.

בפרקים 2-9, בבחינה, אשר יופיע לאחר כתיבת החיבור בשפה העברית, תיפגשו שניים או שלושה פרקים העוסקים בחשיבה מילולית. בפרקים הללו, בסבירות גבוהה למדי, ייעשה שימוש במילים בשפה העברית בהן אינכם נוהגים להשתמש בחיי היומיום ולכן ככל שתכירו יותר מילים בשפה האנגלית, לרות מילים "גבוהות" (מילים שאינן יום יומיות, כל תלמידינו ברבות השנים לימדו אותנו להסביר מהי מילה "גבוהה") כך הסיכוי שלכם להצליח בפרקים הללו גבוה יותר.

במהלכו התקין של קורס ההכנה לבחינה הפסיכומטרית הנלמד ב"אבירם פלדמן בגרות ופסיכומטרי" יוצג בפניכם, ע"י מורינו, שיטות לימוד שונות ומגוונות להעשרת אוצר המילים שלכם בשפה העברית, מעין טכניקות שונות של עבודה לצורך לימוד המילים המופיעות בספר זה.

זכרו כי לעיתים העשרת השפה האנגלית והגדלת אוצר המילים אינו דורש שימוש בכוח רב אלא שימוש בכלים הנכונים אותם נעניק לכם עת הקורס.

בברכה,

אבירם פלדמן ועליה סוקמנסקי ניקול

מבנה הספר

בספר זה הובאו בפני התלמיד, או בפני הקורא, 2,000 מילים שונות, או מונחים, בשפה העברית. אלו חולקו על פני 20 יחידות לימוד כך שבכל אחת מהן תמצאו בדיוק 100 מילים, או מונחים, בשפה העברית. הרציונל העומד מאחורי חלוקת המילים הללו ל-20 יחידות הלימוד הללו הוא פשוט למדי, רצוננו "לכפות" על התלמיד ללמוד את כלל המילים בספר זה "במנות קטנות", וליתר דיוק ב-20 "מנות קטנות".

אנו מניחים, ואף מבקשים מכם, לבצע "עצירה" בתום כל יחידה על מנת לחזור שוב ושוב על המילים המופיעות בה לטובת הטמעתן. המילים בכל יחידה סודרות לפי סדר האלפבית ואף מוספרו. ביחידה הראשונה תמצוא את המילים שמספרן 1-100, וביחידה השנייה תמצוא את המילים שמספרן

המילים הודגשו, ואף נוקדו, כדי שתקראו אותן נכון. לכל אחת מהן הוצע פירוש אפשרי בשפה העברית אולם אינו בהכרח הפירוש היחיד. כמו כן, צירפנו עבורכם עמודה ובה משפט המכיל את המילה אותה אנו רוצים שתלמדו כדי להקל עליכם אסוציאטיבית במלאכת הלימוד.

בתרגיל **א** בסיום כל יחידה תמצאו 8 תרגילים מסוג השלמת משפט, בתרגיל **ב** בסיום כל יחידה תמצאו 8 תרגילים מסוג מילים נרדפות, בתרגיל **ג** בסיום כל יחידה תמצאו 8 תרגילים מסוג מילה והיפוכה ובתרגיל **ד** בסיום כל יחידה תמצאו 8 תרגילים מסוג יוצא דופן. בסך הכל הספר מכיל 2,000 מילים, 20 יחידות לימוד ו-640 תרגילים (40 תרגילים ביום כל יחידה שחולקו לחמישה סוגים שונים של תרגילים כשבכל אחד מהם 8 תרגילים).

העשרת האוצר מילים בשפה האנגלית

העשרת האוצר מילים בכל שפה, לרבות השפה העברית, שפת האם של מרבית הנבחרים, נעשתה עד כה, ברמה זו או אחרת, באופן מדורג וטבעי במהלך חייכם. זו מושפעת מכמות הספרים שקראתם, מהסביבה בה גדלתם, מבני אדם – אלה או אחרים – אשר חיו, או חיים, בסביבתכם וכן ממרכיבים נוספים ככל הנראה.

אין אנו מתיימרים באמצעות ספר זה "לפזר" על הקורא את אבקת הקסם של אבירם פלדמן בגרות ופסיכומטרי או את "מטה הקסמים" המוכר שלנו וכך להפוך את מי אשר קורא מילות הספר לאדם עשיר כקורח במילים נפלאות ונהדרות בשפה העברית. ספר זה בא במטרה להעשיר את ידיעת קוראו במילים בעברית, להגדיל את כמות המילים או המונחים לו בשפה העברית ובכך להגדיל את סיכוייו להצליח בבחינה הפסיכומטרית.

יודגש כי משימה זו הינה יחסית, כלומר עושרו הלשוני של הקורא באמצעות הספר יגדל באופן יחסי לכמות הזמן שהוא ישקיע בכך, באופן יחסי למהירות בה מוחו "יאגור" עוד ועוד מילים ובאופן כללי, באופן יחסי לאדם העוסק במלאכה זו. אין ספק כי מרביתכם תרחיבו את עושרכם הלשוני בשפה העברית אם תתאמצו דיו ואם תשקיעו מזמנכם, בפרט בתקופת הכנתכם לבחינה הפסיכומטרית.

יעד זה, המוצג בכותרת מעלה, יכול שיושג בדרכים נוספות כגול האזנה מידי קביעות למהדורת החדשות שכן בהן נעשה שימוש בשפה תקנית ובהירה במרבית המקרים, בקריאת מאמרים שונים ומבוקרים המופיעים במרשתת (ניתן להיוועץ בנו לצורך כך), בקריאת ספר מעניין הכתוב בשפה רהוטה ומדויקת (ניתן להיוועץ בנו לצורך כך) ובדרכים שונות. לימוד ספר זה משול בעיני כותביו ל"הזרקת מילים חמות" למוח הקורא ולטובת הצלחתו בבחינה הפסיכומטרית ולכן אל לכם, לנערכים לבחינה זו, "להזניח" את לימודו תמורת דרך אחרת, חלופית, להעשרת שפתכם העברית.

בברכה,

אבירם פלדמן וניקול עליה סוקמנסקי

דגשים

1. לימוד המילים לבחינה הפסיכומטרית "יבש" מעט כיוון שהמילים נלמדות לעתים באופן "מנותק" מהקשר רחב. לצורך כך הובא בפני הקורא משפט המכיל את המילה הנידונה. אל תדלגו על קראית המשפטים המצויים לצידה של כל מילה או לצידו של כל מונח בכלל יחידות הלימוד בספר.
2. לאורך האמור בדגש מס' 1, אל תשקיעו מאמץ חריג להכיר את הפירוש המדויק של כל מילה או של כל מונח. אמצו את "גישת ההסתפקות" ונסו להכיר כמה שיותר מילים ומונחים מספר זה ובאופן כללי, בפרט את המשמעות הרחבה של המילה ולא בהכרח את פירושה המדויק. כל, לבטח, מלאכת הלימוד תוקל עליכם.
3. קצב הלימוד המומלץ הינו סביב 30-35 מילים ליום, דהיינו כ- 100 מילים בכל שלושה ימים או בחישוב פשוט למדי יחידת לימוד בכל שלושה ימים (בכל יחידה תפגשו 100 מילים או מונחים). כך, בכל שבוע נסו ללמוד 2 יחידות לימוד ומכאן שללימוד ספר זה עליכם להשקיע 10 שבועות. 30 דקות בכל יממה לטובת מטרה זו הינו משך הזמן הממוצע שתלמידנו העידו במרוצת השנים אשר הספיק לטובת הגעתם ליעד.
4. חלק מן המילים או מן המונחים שהובאו בפניכם בספר זה נכתבו בכתב מלא וחלק בכתב חסר. מהותית, אין זה משנה כלל וכלל להכנתכם לבחינה הפסיכומטרית.
5. לא הקפדנו יתר על המידה על הצגת המילים בזמן מסוים, בזמן הווה למשל, מפני שאין זה משנה כלל וכלל בכל הקשור להכנתכם לבחינה הפסיכומטרית.
6. "פירוש אפשרי" – העמודה השלישית בכל עמוד שכותרתה פירוש אפשרי, כשמה כן היא, מציגה בפניכם פירוש אפשרי למילה המובאת. אין הוא הפירוש היחיד, כאמור מעלה. לפיכך, ניתן למצוא פירושים נוספים לחלק מן המילים המופיעות לפניכם בספר זה.

בברכה,

אבירם פלדמן וניקול עליה סוקמנסקי

יחידה	מונח	פירוש אפשרי	דוגמה
מס' 1			
א			
1	אָבן מִשְׁחָזֵת	אבן להשחזה ולחידוד של סכינים או חומרים קשים.	כח פיזיקאי יודע כי על מנת להשחזי חומרים קשים במיוחד נכון להשתמש ב אָבן מִשְׁחָזֵת רכה.
2	אָבְנֵט	(1) חגורה רחבה. (2) גלימה ששימשה את הכוהנים בזמן עבודתם בבית המקדש.	בצבא הודו השימוש ב אָבְנֵט שכיח למדי.
3	אָבְרָה	(1) כנף הציפור. (2) איבר בגוף.	חיים נחמן ביאליק תיאר בשיר "לבדי" את אָבְרָתָה השבורה של השכינה כמטפורה להרס וחורבן היהדות.
4	אָגוּצָנְטְרִי	אדם המרוכז בעצמו יתר על המידה, זה הרואה עצמו במרכז.	יכולתו של יוחנן לקטוע את דבריי ולדבר על עצמו, פעם אחר פעם, הובילה אותי לחשוב כי חברי הטוב אָגוּצָנְטְרִי .
5	אָד הוֹק	במיוחד, לשם כך, הנוגע לעניין מסוים.	כשממנים אדם המתמחה בנושא מסוים על מנת לטפל בבעיה מסוימת, אזי זהו מינוי אָד הוֹק .
6	אָדוּק	נאמן לרעיון, מסור. דתי.	האישה שפגשתי במסעדה הייתה דתייה אָדוּקָה .
7	אָדוֹן	קורה תחתונה, קורת בסיס.	הנחתי פרחים על אָדוֹן החלון.
8	אָדְנִית	עציץ מוארך על אדן החלון או על מעקה מרפסת.	בְּאָדְנִיתִי שתלתי צבעוני.
9	אָדְרָבָא	יתר על כן, להיפך.	עובדים בני 50 פלוס אינם איטיים וחלשים יותר. אָדְרָבָא – הם העובדים הטובים והמנוסים ביותר.
10	אָדְרָה	עצם של דג, שלד של דג.	הסועד פשט את בשר הדג מֵאָדְרָתוֹ .
11	אוֹבָה	רוצה, מסכים, חפץ, חושק.	"וְלֹא אָבוּ הָאֲנָשִׁים לְשִׁמְעַ לֹ" (שופטים, יט', כה').
12	אוֹפֵיִיקָט	(1) דמות, גוף עצם. (2) אדם או דבר שאליהם מכוונת פעולה מסוימת.	המחבל היה אוֹפֵיִיקָט לחיסול.
ב			
13	בְּאוּר	פירוש, הסבר, הבהרה.	המורה לתנ"ך הקדיש את השיעור ל בְּאוּר הפסוק.
14	בְּדָחִילוֹ וְרַחֲמֵמוֹ	ביראת כבוד ובאהבה, בזהירות רבה.	כל צעד צריך לבצע בְּדָחִילוֹ וְרַחֲמֵמוֹ ובפיקוח הדוק.
15	בְּדִיָּה	שקר, כזב, דבר דמיוני ובדוי.	אגדות הן סיפורי בְּדִיָּה ורחוקות מהמציאות.

16	אורח חיים חופשי וסוער האופייני בעיקר לאומנים.	בוהמה	רפסודה הוא כלי התחבורה האופייני לאנשי ה בוהמה .
17	מואס, מזלזל, מתעב, סולד.	בוהל	הוא לא בוהל בשום עבודה כדי לפרנס את משפחתו.
ג			
18	גאה, יהיר, מתרברב, שחצן, משתבח, מתפאר, מכיר בערך עצמו.	גא	הוא גא בעבודה שביצע.
19	גבה.	גבין	תפקידים של הגבנים , להגן על העין מפני נזקים.
20	מי שעוסק בייצור של גבינה.	גבן	הגבן בירושלים מייצר את הגבינות הטובות ביותר בארץ.
ד			
21	נאלם דום, השתתק.	דבקה לשונו לחפו	מרוב התרגשות דבקה לשונו לחפו והצליח רק לסמן בידיו מה רצונו.
22	יש טעם וסיבה לדבר.	דברים בגו	אם הוחלט לא לתת מידע על פרשה זו, סימן שיש דברים בגו .
23	למעשה, מה שקורה בפועל.	דה פקטו	בישראל יש חוק האוסר על עישון במקומות ציבוריים אבל דה פקטו , הוא לא נאכף על ידי המשטרה.
ה			
24	החשכה, עמום, הסתרה של מקום האור, הטלת סודיות.	האפלה	במלחמה האפלו את בתינו בלילות כדי להסתיר את האור מפני האויב.
25	לאדם מותר להתגונן ולהציל את חייו במחיר חיי מי שמסכן אותו.	הבא להרגך השפם להרוג	לפני הכניסה לשטח האויב, קיבלנו פקודה ממפקדנו שאמר " הבא להרגך השפם להרוג ".
26	שטויות, דברים בטלים.	הבל הבלים	האם הוא העז לטעון כי לא נכח במקום אף על פי שכמה אנשים העידו שראו אותו שם? הבל הבלים!
27	(1) חיזוק, ביסוס. (2) הפיכת דבר לחלק בלתי נפרד של מבנה. (3) בניה. (4) תהליך סינתזה של תרכובות.	הבניה	בתחום העוסק בתאוריה הסוציולוגית, בין היתר, יש אזכור למונח " הבניה חברתית ".
28	תגובה לא רצונית של הגוף על גירוי, רפלקס.	הגב	הסועד אכל גבינה מקולקלת וכתוצאה קיבל הגב הקאה.
ו			

29	וְהָא רְאִיָּה	זאת הראייה, זאת ההוכחה.	יידיש היא אחת השפות העשירות באוצר מילותיה וְהָא רְאִיָּה נמצאת בארכיון של מילון היידיש הגדול.
ז			
30	זְבוּרִית	קרקע או סחורה ממין גרוע.	רווחיו של החקלאי ירדו משמעותית כי רכש קרקע זְבוּרִית ולכן לא צמח יבול.
ח			
31	חֲבֻלֵי לָדָה	קשיים המופיעים בתחילתה של דרך חדשה.	בשנותיה הראשונות למדינת ישראל היו חֲבֻלֵי לָדָה לא קלים.
32	חֲגוּוּי	סדק, נקיק.	מי הגשמים עברו דרך חֲגוּוּי הסלעים.
33	חֲגוּר	כלל הציוד שחייל נושא על גופו.	החייל אחראי על תקינות חֲגוּרוֹ.
34	חֲדָשִׁים לְבָקָרִים	דברים החוזרים ומתרחשים לעיתים קרובות ביותר.	הילד החל להתפרע חֲדָשִׁים לְבָקָרִים עד שהוריו החליטו לקחתו לבדיקה מעמיקה.
ט			
35	טְבוּלָה רָסָה	'לוח חלק', חסר ידע.	תינוקות נולדים טְבוּלָה רָסָה ואין להם שום ידע מוקדם.
36	טוֹגָה	גלימה לבנה חגיגית שלבשו הרומאים והייתה עשויה מאריג דק, נתלתה מעל הכתף והקיפה את הגב.	בחג הפורים, כאשר התחפשתי לרומאי, תחפושתי כללה טוֹגָה.
י			
37	יָבוּל	תבואה, תנובת הפירות, תוצרת פרי.	השנה יָבוּל הבננות היה מזערי.
38	יְהִרְג וּבֵל יַעֲבוֹר	דבר שלא יעשה אף פעם.	רצח הוא מעשה שִׁיְהִרְג וּבֵל יַעֲבוֹר!
39	יּוֹגֵב	עובד אדמה, איכר, חקלאי.	היּוֹגֵב דישן את אדמתו.
כ			
40	כָּאֵן קְבוּר הַכֶּלֶב	זה מקור הבעיה, זאת הסיבה, זהו עצם העניין.	דן הודה בפני אביו כי מימיו לא אהב את הדוד בני. אביו ענה לו: "כָּאֵן קְבוּר הַכֶּלֶב".
41	כִּבְד לְשׁוֹן	שמתקשה בדיבור, מגמגם.	"כִּי כִבְד פֹּה וּכְבֹד לְשׁוֹן אֲנֹכִי" (שמות, ד', י')
42	כִּבִּיר	גדול מאוד.	ניסיון שהתברר כהצלחה כִּבִּירָה.
43	כִּבְשׁ	משטח משופע שמשמש לעלייה ולירידה, מעין רמפה. גם	במרביית המוסכים המורשים בישראל ניתן למצוא כִּבְשׁ המשמש להעלאת ולהורדת הרכב בעת הטיפול.

מדרגות המשמשות גישה לדלת
הראשית של מטוס.

ל			
44	לא מאהבת מרדכי, אלא משנאת המן	המעשה נעשה לא מתוך חיבה לאדם אלא משנאה לאויבו.	במלחמת העולם השנייה ברית המועצות הצטרפה לבעלות הברית ללחום נגד גרמניה לא מאהבת מרדכי, אלא משנאת המן.
45	לא מניה ולא מקצתיה	כלל וכלל לא, לא היה ולא נברא.	לא ידעתי על עניין זה לא מניה ולא מקצתיה.
מ			
46	מאוי	רצון פנימי, תאוה, חשק.	מאיו של אדם תלויים בחברה בה הוא גדל.
47	מאום	כלום.	"אל תשלח ידך אל הנער ואל תעש לו מאומה" (בראשית, כב', יב').
48	מארה	קללה.	המכשפה הטילה מארה על היפיפייה הנרדמת שבעקבות כך ישנה מאה שנים.
49	מבקר	מועדף, שיש לו יתרון.	האתלט מישראל מבקר משאר האתלטים.
50	מבריך	(1) מושיב (גמל) על הברכיים. (2) מכופף ענף המחובר לצמח ומכסה אותו אדמה על מנת שיצמיח בה שורשים וענפים חדשים.	"ויבריך הגמלים מחוץ לעיר אל באר המים" (בראשית, כד', יא').
51	מברק	הודעה דחופה קצרה ומהירה הנשלחת בדרך כלל על ידי טלגרף או בדואר.	לפני פרוץ מלחמת יום הכיפורים נשלח מברק לראש ממשלת ישראל שעומדת לפרוץ מלחמה.
52	מג	מכשף, קוסם.	הודיני היה המג הגדול בכל הזמנים והתמחה בעיקר בלהטוטי קלפים.
53	מגבב	מונח בערמה בלי סדר.	בגדיה מגבבים בחדר על מיטתה.
54	מגדל שן	(1) כינוי למקום רם ומבודד. (2) התרחקות מהציבור והתבודדות מתוך יהירות והתנשאות.	כלא אלקטרוז היה מגדל שן ובכל זאת הצליחו לברוח ממנו.
55	מגדן	ממתק, מאפה מתוק.	ביום ההולדת הילדים קיבלו מגדנים.
56	מגדף	אומר דברי בוז מעליבים.	העם גדף את שר האוצר הנוכחי ובעקבות זאת הוא התפטר.
57	מגופה	פקק רחב, מסתם, שסתום.	מגופת החבית נפלה וכל הנפט נשפך.

58	מִגְנַת לֵב	שברון לב, צער רב.	הודעתך גרמה לי לִמְגַנַת לֵב ואין מילים להביע את צערי.
59	מָגֵל	מכשיר יד לקצירת תבואה שסכיניו מעוקמת כמו קשת.	"שִׁלְחוּ מָגֵל כִּי בָשַׁל קְצִיר" (יואל, ד', יג').
נ			
60	נְאָלֵם	השתתק, נעשה אילם, נדם.	האנשים נְאָלְמוּ למשמע קול הנפץ.
61	נֶאֱרַר	מקולל.	אדם זה נֶאֱרַר משנולד.
62	נִבְרָשֶׁת	מנורה מעוטרת וגדולה הנתלית מהתקרה.	בביתם תלויה נִבְרָשֶׁת עתיקה מאוד שעדיין מאירה.
63	נָגוּז	חולף, עובר מהר.	מצב רוחה המדוכדך נָגוּז בהשמעה את הבשורה המשמחת.
64	נִדְבָדָךְ	(1) שורה של אבנים או לבנים או קורות בבניין. (2) אדם, מעשה או רעיון כל שהוא עליו נבנים דברים.	"וּנְדָבָךְ של אבנים היה בין כל אחת ואחת" (משנה).
ס			
65	סָבַב בְּכַחַשׁ	מרמה, מטעה, מוליך שולל.	מעבידו סָבַבוּ בְּכַחַשׁ עד שהתגלו שקריו במקרה.
66	סָבוּף	מסובך, שקשה להתירו, מפותל ומשולב.	היער היה סָבוּף ולכן היה קשה לצאת ממנו.
67	סְבוּנִיָּה	קופסה לחתיכות סבון.	בכיור המטבח סְבוּנִיָּה ושם מונח סבון הכלים.
68	סָבְרָה	דעה, הנחה, השערה.	מחקרו מתבסס על סָבְרוֹת שטרם הוכחו.
ע			
69	עָבַד כִּי יִמְלוֹךְ	אדם פשוט שקבל סמכות והחל להתנהג בגבהות לב.	מאז שהוא קיבל את המינוי הוא מתנהג כמו עָבַד כִּי יִמְלוֹךְ, כל כך מהר הוא שכח מהיכן הוא בא.
70	עֲגוּרֹן	מנוף.	באתר הבנייה יש עשרה עֲגוּרֹנִים.
71	עֲדִית	מין משובח של קרקע או סחורה.	שוקולד בלגי הוא העֲדִית שְׂפָעֵדִית בתחום השוקולד.
72	עוֹגֵב	חושק, מחזר, מאהב, חומד.	בעל החנות עוֹגֵב ללקוחה הזו זמן מה מכיוון שלא ידע כי היא אישה נשואה.
פ			
73	פִּאֲתִי	שולי.	הוא גר בִּפִּאֲתִי העיר רחוק ממרכזה ההומה.

74	פגיון	כלי נשק חד הארוך מסכין וקצר מחרב.	בתקופת הרנסנס פגיונות היו בשימוש כמעט אצל כל אדם מכיוון שהיה נשק קל לנשיאה ושקל להסתירו.
75	פדנט	קפדן עד כדי הפרזה, דקדקן.	מחנך הכיתה פדנט ועוסק בקוצו של יוד.
76	פה מפיק מרגליות	מטיב לנאום ולדבר, מדבר דברי טעם וחוכמה.	הרצאתו של הפרופסור לפילוסופיה הייתה מעניינת, פה מפיק מרגליות.
77	פואמה	יצירה ספרותית ארוכה הכתובה במתכונת של שיר, לרוב בחרוזים המתבססת על סיפורי עלילה.	חוקר הספרות התלבט האם המסמך שהוא חוקר הינו פואמה או שיר והכריע לטובת הפואמה מכיוון שהיצירה מכילה חרוזים.
78	פוחח	שובב, פוחז.	נער זה פוחח ולכן הושעה מבית הספר.
צ			
79	צדיה	כוונת זדון, כוונה רעה, מזימה.	הוא פגע בו ללא כל צדיה וביקש סליחה.
80	צדע	צד המצח ליד האוזן.	כאבים בצדע יכולים להיגרם מצוואר תפוס.
ק			
81	קב	(1) רגל תותבת, מקל עזר לצולע. (2) מידת נפח קדומה (קצת יותר משני ליטרים). (3) מקלל.	נתנו קבאים לפצוע על מנת שיוכל ללכת.
82	קבה	בקתה, סוכה, אוהל.	בנינו קבה לכבוד חג הסוכות.
83	קבילה	(1) תלונה, קובלנה. (2) הודעה לבית המשפט על הגשת תביעה.	הקבילה הוגשה בתחילת החודש לבית המשפט.
84	קבל עם ועדה	בגלוי, בפרהסיה.	האדון הצהיר קבל עם ועדה שהוא גנב מחנות התבלינים.
85	קבס	בחילה, גועל.	המראות שראה במוזיאון המפוחלצים עוררו בו תחושת קבס.
86	קבסתן	מי שמעורר בחילה, מטריח הרבה.	צריך הרבה כוחות נפשיים כדי להיות בקרבתו של קבסתן.
ר			
87	רבוד	(1) חלוקה לרבדים. (2) הנחת נייר פרגמנט או רדיד אלומיניום בתבנית אפיינה, מדף בארון, מגירה וכו'.	ריבדתי את המגירות והמדפים בארון המטבח החדש.

88	רְבִיד	תכשיט לצוואר.	היא קבלה רְבִיד ליום הולדתה.
89	רְבִיתִי	גדולה – שם לוואי.	ירושלים רְבִיתִי, היא בירת ישראל.
ש			
90	שָׁאוֹן	רעש, המולה.	שָׁאוֹן העיר הלך ופסק עם רדת החשיכה עד כדי שקט חרישי.
91	שָׂאֵר בְּשָׂר	קרוב משפחה.	אחי הוא שָׂאֵר בְּשָׂרִי.
92	שֶׁבֶכָה	מחיצה מסורגת.	השֶׁבֶכָה הפרידה בין האסיר לבני משפחתו.
93	שֶׁבַע רְצוֹן	מרוצה.	הלקוח שֶׁבַע רְצוֹן מהמסעדה.
94	שֶׁשֶׁשֶׁבֶת	מתקן המוצב במקום גבוה ומסתובב עם הרוח לקביעת כיוונה ועוצמתה.	הרוח העזה סובבה את השֶׁשֶׁשֶׁבֶת במהירות.
ת			
95	תְּאֵוָה	רצון חזק, תשוקה.	תְּאֵוָתוֹ לאוכל גרמה לו לעלות במשקל במהירות רבה.
96	תְּאֵם	(1) צירוף נעים של דברים(צלילים, צבעים, דעות ומנהגים) (2) התאמה, הסכמה הדדית בלעז: הרמוניה	תְּאֵם הצלילים של התזמורת היה נהדר.
97	תְּאֵנִיָּה	אבל, בכי, יגון.	תְּאֵנִיָּה יבכו על הנהרגים.
98	תֵּבֶן	(1) קש מקוצץ או מפורר הנועד למאכל בהמה. (2) דבר חסר ערך.	רק תֵּבֶן הוא ואין לייחס לו חשיבות רבה.
99	תְּבִרוּאָה	כלל האמצעים שמטרתם לשמור על בריאות הציבור.	מימן גופרי נחשב לגז רעיל ביותר שיש בו סיכון תְּבִרוּאָתִי גדול.
100	תְּגָרָה	קטטה, ריב. פחד, מורא.	פחד ותְּגָרָה אחזו בה למשמע הרעש הנורא.

יחידה 1 – תרגול

א. השלמת משפט

1. כמתנה ליום הולדת של אימי רכשתי ____.

(1) רביד

(2) תבן

(3) קב

(4) אבניים

2. העסקת עובדים ללא תלוש שכר הוא מעשה ש ____ !

(1) חדשים לבקרים

(2) ייהרג ובל יעבור

(3) עבד כי ימלוך

(4) מגדל שן

3. ההתנהגות ה ____ של נתנאל היא בושה וכלימה.

(1) כבירה

(2) נאורה

(3) אגוצנטרית

(4) נאותה

4. יונתן נתפס על יד אביו משקר ומרוב בושה ____ והאדימו פניו.

(1) דבקה לשונו לחיקו

(2) יש דברים בגו

(3) העלה חרס בידו

(4) עלה על יצועו

5. אכילה מרובה של ____ עלולה לגרום להשמנת יתר.

(1) גבינים

(2) מגדף

(3) מגדנות

(4) מגופים

6. ה _____ שלף ארנב מתוך הכובע והותיר את הילדים פעורי פה.

(1) יוגב

(2) עגורן

(3) גבן

(4) מג

7. גליה הייתה _____ מציונה במבחן.

(1) זיבורית

(2) עידית

(3) שבעת רצון

(4) רבתי

8. החיים _____ בחרף עין, עלינו להעריך ולנצל כל יום בהם !

(1) נגוזים

(2) מגובבים

(3) סבוכים

(4) פדנטים

ב. מילים נרדפות – יש לסמן את המילה הנרדפת

1. אבנט

(1) מרית

(2) שרפרף

(3) חגורה

(4) מקלדת

2. האפלה

(1) שתיקה

(2) לעג

(3) הטלת סודיות

(4) ניחוח

.3 פוחח

- (1) מופנם
 - (2) עליז
 - (3) מלנכולי
 - (4) פוחז
-

.4 נברשת

- (1) לפיד
 - (2) נר
 - (3) מנורה
 - (4) מדורה
-

.5 כביר

- (1) גדול מאוד
 - (2) קטן מאוד
 - (3) רחב מאוד
 - (4) צר מאוד
-

.6 מארה

- (1) קללה
 - (2) מחמאה
 - (3) מאכל צ'רקסי
 - (4) ספינה
-

.7 טבולה רסה

- (1) אומניפוטנטי
 - (2) חסר ידע
 - (3) ראש כרוב
 - (4) אקדמאי
-

.8 יוגב

- (1) פסנתרן
- (2) רוקח
- (3) מכשף
- (4) איכר

ג. מילה והיפוכה – יש לסמן את המילה ההפוכה**1. זיבורית**

(1) ייצוגית

(2) רשעית

(3) עידית

(4) וולגרית

2. סבוך

(1) נהיר

(2) מסורבל

(3) נוזלי

(4) זמני

3. תגרה

(1) סולחה

(2) מסיבה

(3) עימות

(4) קדנציה

4. גא

(1) נעים

(2) שחצן

(3) צנועה

(4) אינטליגנט

5. פדנט

(1) מפורז

(2) כבד לשון

(3) מדייק

(4) סטרילי

6. קבל עם ועדה
 (1) בפרהסייה
 (2) בצורה נסתרת
 (3) בחיפזון
 (4) בעצבות

7. בדחילו וריחמו
 (1) בזלזול ושנאה
 (2) בתשוקה עזה
 (3) בפזיזות
 (4) בצורה אינטרסנטית

8. תאניה
 (1) פרי
 (2) ששון
 (3) אוסף
 (4) קטלוג

ד. יוצא דופן – יש לסמן את המילה היוצאת דופן

1. חצאית, טוגה, טוניקה, סבוניה.
 2. דברים בגו, פה מפיק מרגליות, הבל הבלים, דברי טעם.
 3. אדוק, מסור, חילוני, דתי.
 4. בחילה, גועל, כבשן, קבס.
 5. שאון, שקט, רעש, המולה.
 6. מזלג, פגיון, סכין, תרוד.
 7. אקסיומה, עובדה, סברה, הוכחה.
 8. תגרה, מורא, קטטה, תעוזה.

מפתח תשובות – יחידה 1

א

שאלה	1	2	3	4	5	6	7	8
תשובה	1	2	3	1	3	4	3	1

ב

שאלה	1	2	3	4	5	6	7	8
תשובה	3	3	4	3	1	1	2	4

ג

שאלה	1	2	3	4	5	6	7	8
תשובה	3	1	1	3	1	2	1	2

ד

1. סבוניה
2. הבל הבלים
3. חילוני
4. כבשן
5. שקט
6. פגיון
7. סברה
8. תעוזה

יחידה מס' 2	מונח	פירוש אפשרי	דוגמה
א			
1	אוטונומיה	שלטון עצמי, עצמאות בתחום מוגדר הפוטררת פקיד מכפיפות לפקיד בדרגה גבוהה יותר.	בעבודה אני פועל באופן אוטונומי, הבוס לא מתערב בעבודתי.
2	אוטופיה	תוכנית, מקום, מדינה או מצב שהם אידיאליים ומושלמים אך אינם יכולים להתקיים במציאות.	הרעיונות הדתיים של גן עדן הם אוטופים.
3	אומד	מעריך, משער.	השמאי אָמַד את שווי הדירה.
4	אומר דרשני	מעורר שאלות, מצריך בדיקה.	שתיקתו הלא אופיינית בעניין אומרת דרשני.
5	אוניברסלי	עולמי, כללי, מקיף הכל.	הצורך של אדם בחברה הוא צורך אוניברסלי.
6	אוצר	(1) ממונה על המוצגים במוזיאון. (2) אוגר, שומר, אוסף.	אוצר התערוכה נשא דברים בפתיחתה.
7	אוצר פלום	(1) אוצר מלא וגדוש. (2) כינוי לאדם בעל ידיעות רבות.	ידידי מתמצא כמעט בכל נושא, ממש אוצר פלום.
8	אור יקר	אור בהיר, אור נעים.	נרות החנוכה באור יקר.
9	אור שבעת הימים	אור חזק, שפע אור.	"אור החמה הנה שבעת ימים באור שבעת הימים" (ישעיהו, ל', כו').
10	אורינות	(1) היכולת לקרוא, לכתוב ולשלוט בשפה. (2) בקיאות, חריצות, למדנות.	לפני שנים רבות יכול האורינות הייתה חוקית רק למעמד האצולה.
11	אורים ותמים	כינוי למי או מה שזוכים לאמון מוחלט.	מורי הוא האורים ותמים שלי.
12	אנשה	רעש קל, רשרוש, רחש.	לפי אנשת העלים אני יודע שיש רוח בחוץ.
ב			
13	בולמוס	(1) תיאבון חולני, אכילה מופרזת. (2) עיסוק בדבר מתוך תאוה לא נשלטת.	לאחר הצום דורית נתקפה בולמוס אכילה.
14	בזיך	ספל, קערית.	מזגתי מרק אל תוך הבזיך.

15	נעורים.	בימי בְּחָרוּתוֹ הוא היה יפה תואר.
16	בָּטַל בְּשֵׁשִׁים	הצלחתו של הזמר אנדי ויליאמס בָּטַל בְּשֵׁשִׁים לעומת הצלחתו של מייקל ג'קסון.
17	בִּיּוֹגְרַפְיָה	חוקרים מצאו כתבים עתיקים המתעדים את הביוגרפיה של אחד הפרעונים המצריים ובכך למדו עוד על אורך חייו.
ג		
18	גִּבְרָדִין	התופרת השתמשה ב גִּבְרָדִין למעילי ולכן לא היה חדיר למים.
19	גָּד	דרדס חסר מזל כונה ביש גָּדָא בסדרת הילדים דרדסים.
20	גֵּר	הגר ה יְגֵרָה עם משפחתה לפולין לטובת לימודי רפואה.
ד		
21	דָּהוּי	לאחר הכביסה, החולצה דָּהתה ואיבדה מצבעה.
22	דּוֹאָלִי	זוגי, כפול, משותף לשניים, בעל שני היבטים, או אופי כפול.
23	דּוֹבְרָה	רפסודה, משטח של קורות עצים מחוברות ומושטות על פני המים להעברת סחורה וכדומה.
ה		
24	הַגְּמוּנִיָּה	שליטה, עליונות, עדיפות.
25	הַדְרִיךְ אֶת מְנוּחָתוֹ	היה טרוד, משהו הפריע לו, הטריד (אחר), לא נתן שלוה
26	הוֹדָאָה	התקבלה ה וֹדָאָה מפּי הנאשם במשפט ועל כך יקבל עונש מופחת.
27	הוֹכְחָה	(1) ראייה, עובדה שיש בה כדי לאשר סברה. (2) נזיפה, הטפת מוסר.
28	הוֹן	(1) סכום כסף רב. (2) כלל הנכסים, האמצעים והכסף שיש ברשות אדם.
29	הוֹנָאָה	בעל החנות חשוד ב הוֹנָאָה בכך שמכר את אותו המוצר לאנשים שונים במחירים שונים.

30	הוסיף נפך משלו	תרם מעצמו.	השחקנית הצעירה הוסיפה נפך משלה לעיצוב דמותה של הגיבורה.
ו			
31	וירטואוז	אמן מיומן מאוד שהגיע לשיאי שלמות טכנית במקצועו.	אין ספק שבגיטרה החשמלית, גימי הנדריקס היה וירטואוז.
32	ונדטה	גאולת דם, נקמה.	בעולם הערבי ונדטה היא דבר נפוץ.
ז			
33	זה לא כפר	לא מזמן, לפני זמן קצר, לאחרונה.	חזרתי זה לא כפר מטיול של כמה חודשים במזרח.
ח			
34	חורין	חיוור, לבנבן.	מיקי התייבש והפך חורין.
35	חותה	גורף, אוסף או מעביר גחלים.	אבי חותה את הגחלים שבמדורה כדי להוציא את תפוחי האדמה.
36	חזיו ורעם	קריאת רוגז לכל הרוחות!	חזיו ורעם! איבדתי את המפתח של הבית.
37	חזקה	(1) זכות, בעלות. (2) כוח, תוקף. (3) הכפלת מספר בעצמו.	קרקע זאת בחזקה המדינה.
ט			
38	טויג	מסיבה בחיק הטבע, פיקניק.	משפחתי קיימה טויג ביער ולמזלם לא ירד גשם.
39	טוטם	אליל השבט בתרבויות פרימיטיביות שמייחסים לו קרבת דם לשבט. הטוטם הוא חפץ, בעל חיים, צמח או מקום הנערצים על-ידי שבטים מסוימים ומשמשים כסמל לשבט או למשפחה.	סביב הטוטם התרכזו טקסים פולחניים.
י			
40	יומרה	שאיפה של אדם להשיג דברים שלא יוכל להשיגם או שיהיה לו קשה מאוד להשיגם.	יש לה יומרות להיות סופרת אף שלא כתבה דבר.
41	יוקשת	ספינת מלחמה המניחה מוקשים.	הבריטים ריכזו באזור מסוים באוקיינוס האטלנטי מספר רב של סירות יוקשות ובמשך חמשה ימים הצליחו לפגוע באוניות סחר.

42	הגשם הראשון.	היורה הקדים השנה והגיע בתחילת הסתיו.
כ		
43	התגבר על תאוותו.	למרות שחבריי ניסו לפתותי לאכול שוקולד, כַּבְּשְׁתִּי אֶת יָצְרִי וסירבתי.
44	(1) תנור גדול. (2) ביטוי לחוס כבד מאוד.	בטיולנו במדבר חשנו כי אנו נמצאים בַּכְּבֶּשֶׁן ומיד התקדמנו לעבר מקום מוצל וקריר.
45	להלן, כמו שכתוב אחר כך.	יש להציג מסמכים אלו כְּדִלְקָמֹן : מסודרים לפי האלפבית, מחולקים לנושאים ומנוסחים היטב.
46	ארון מדפים פתוח, תא, מדור.	שמתי את הספרים בַּכּוֹנְנִית .
ל		
47	אף אחד לא ראה זאת קודם לכן, לא היה ידוע קודם.	מקומות נידחים אלה, לֹא שִׁזְפַתָּה עֵינִן .
48	עכשיו, ללא עיקוב, באופן מידי.	העובד פוטר לְאַתֵּר בשל התפרעותו במקום העבודה.
49	היטב, לתפארת.	הכול התרשמו מן הדובר הצעיר שנאמו היה בנוי לְתִלְפִיּוֹת .
מ		
50	מוציא גרעינים מפירות וירקות.	הירקן מְגֻלְעֹן את האבוקדו.
51	חורת או מפסל בעץ בעזרת שיוף וחריטה.	הפסל גִּלְף חיילי שחמט מעץ האלון.
52	קערת מרק עמוקה.	מידי ערב, מזה כעשור, אני נוהג לשתות מרק בַּמִּגַּס אשר קיבלתי במתנה מסבי ז"ל אשר קיבל זאת במתנה מאביו.
53	(1) חיסרון, פגם, ליקוי. (2) שקע.	מְגֻרְעָתוֹ של עובד זה ניכרת בחוסר תפקוד במצבי לחץ.
54	(1) מחלה, כאב. (2) מכאיב, מצער.	הקשיש שכב ימים רבים על עַרְשׂ דָּוִי לפני מותו.
55	(1) מכתש – כלי לכתישת חומרים יבשים וקשים. (2) אוכף לרכיבה.	ישב על הַמְדוּכָה פירושו כי הוא השתתף בדיון יסודי ומעמיק בדבר סוגיה כלשהיא.
56	הולך הליכה מתנדנדת, מדדה.	התינוק מְהַדָּס אחרי אמו.
57	מעז.	בני הַהֵינִן לבצע את הצניחה החופשית.
58	מכה חזקה, חבטה.	הפורץ הֵלֵם בבעלי הבית ופצע אותם.
59	חפירה, בור, שקע, מכשול.	בגלל הַמְהַמוּרוֹת בכביש הרכב סטה לשוליים.

60	מוֹגִיעַ	מייגע, מעייף.	האתלט הוֹגִיעַ את גופו עד ששבר את השיא העולמי.
61	מוֹחֵט	(1) מקנח את האף. (2) מחטט ומגרד.	המרצה התקשה להתרכז בשל אדם שִׁמְחֵט את אפו שוב ושוב במהלך ההרצאה.
62	מוֹטוֹרִי	קשור בכושר התנועה שבגוף.	יוסי לא יכול להחזיק עיפרון בשל כשל מוֹטוֹרִי.
63	מוֹנוֹתַאִיזְם	אמונה באל אחד.	היהדות, הנצרות והאסלאם הן דתות מוֹנוֹתַאִיִּסְטִיות.
64	מוֹנִיטִין	פרסום טוב לעסק או לאדם.	החלטתי לבטח את רכבי ב"ביטוחים שאול" רק בזכות המוֹנִיטִין שלהם.
65	מוֹרֵט עֲצָבִים	מעצבן, מרגיז.	הלילה היה מוֹרֵט עֲצָבִים, לא הצלחתי להירדם.
נ			
66	נְהִי	בכי, קינה.	קול נְהִי נשמע מבית העלמין.
67	נוֹהָה	זורח, מאיר באור חזק.	החפץ המבריק נוֹהָה באור השמש.
68	נֶוֶד	נודד, עובר ממקום למקום בלי מגורי קבע.	בשחר ההיסטוריה, האדם המודרני היה נֶוֶד ולא התיישב במקום קבע.
69	נֶוֶה	(1) יפה. (2) גר, שוכן. (3) מקום מרעה. (4) מעון, דירה.	נֶוֶה גדול בנו לעצמם בני הזוג הטריים.
70	נֶוֶה מִדְבָּר	שטח בלב המדבר שיש בו מים וירק ומאפשר מגורי אדם ורעיית צאן.	העדר הושקה בנֶוֶה המִדְבָּר.
71	נוֹהָה	נמשך ל-, הולך אחרי, נכסף, משתוקק.	ליבו נוֹהָה אחריה.
72	נֶתוֹן בַּפֵּי הַקָּלַע	מתלבט.	המשוחרר הטרי נֶתוֹן בַּפֵּי הַקָּלַע ואינו יודע מה לעשות.
ס			
73	סְהָרוּרִי	(1) אדם המתהלך תוך כדי שינה, מוכה ירח. (2) כינוי לאדם הוזה, חולמני.	יש לשמור עליו כי הוא סְהָרוּרִי ולא מודע למעשיו.
74	סוֹאֵן	רועש, הומה.	הרחוב בו אני גר סוֹאֵן ובלילה קשה להירדם.
75	סוֹבִיקְטִיבִּיות	התבוננות מזווית ראייה אישית שאינה מתבססת רק על עובדות, אלא גם על תחושות אישיות של הפרט.	הורים רבים הינם סוֹבִיקְטִיבִּים כלפי ילדיהם, בגישתם, ולכן ירבו להאמין להם גם אם נדמה שהם משקרים.

76	סוּפְסִידָה	סיוע כספי הניתן על ידי הממשלה ליצרן המוצר על מנת להוזיל את המוצר.	במשך שנים נהנים תושבי יהודה ושומרון, חרדים ומגזרים נוספים מ סוּפְסִידָה בתעריפי התחבורה הציבורית.
77	סוּגְיָה	(1) עניין מסוים, שאלה או בעיה אשר דנים בו. (2) יחידת לימוד בהלכה התלמודית.	כעת אנו דנים ב סוּגְיָת חוק הגיוס.
ע			
78	עוּגָם	נעצב, מצטער, דואג.	"עֲגָמָה נַפְשִׁי לְאַבְיוֹן" (איוב, ל', כה').
79	עוֹל	(1) נטל, מעמסה, טרחה. (2) מוט על צוואר הבהמה שקושרים אליו את הרתמה.	האב לקח על עצמו על עוֹל הפרנסה.
80	עוֹל זָמִים	צעיר.	הוא עדיין עוֹל זָמִים ואין לו ניסיון.
81	עוֹנֵעִים	בלבול חושים, טירוף.	מוחו היה מלא ברעיונות עוֹנֵעִים שאין להם כל קשר למציאות.
פ			
82	פוּכַר	שובר, הורס.	החוטב פוּכַר את הגזע הארוך כדי שיוכל לסחוב אותו לבקתה ביותר קלות.
83	פּוֹמְבִי	גלוי, הנעשה לעיני כל.	אדם התפשט ב פּוֹמְבִי ולכן נעצר.
84	פּוֹמְפוּזִי	ראוותני, מהודר, יומרני, מצועצע, נפוח.	התנהגותה ה פּוֹמְפוּזִית של אביבית מגוחכת.
85	פוֹסֵט פְּקֻטוּם	לאחר מעשה, בדיעבד.	פוֹסֵט פְּקֻטוּם הבין התלמיד שהיה צריך להשקיע זמן רב יותר בלימוד לבחינות.
86	פוּפוּלְרִי	עממי, שווה לכל נפש, מקובל על העם, ידוע ברבים, נפוץ.	נשיא המדינה אהוד ופּוּפוּלְרִי בקרב הציבור.
87	פוּקֵעַ	(1) נסדק, נקרע. (2) התבטל(תוקף).	תוקפו של שובר ההנחה פְּקֵעַ ולכן אין באפשרותנו להשתמש בו.
צ			
88	צוּבָא	מתקהל.	ביום העצמאות תושבי העיר צוּבָאִים ברחבת העירייה.
89	צוּבָת	מחזיק בצבת, אוחזק בחוזקה כמו בצבת.	הלובסטר צוּבָת את מזונו.
ק			

90	קִדְחָתָנוֹת	התלהבות מופרזת, פעלתנות יתרה, בהילות רבה.	התלמידים צבעו ב קִדְחָתָנוֹת את חדר הכיתה.
91	קִדְנָצִיָה	תקופת כהונה, מילוי תפקיד ציבורי בכיר בתקופת זמן קצובה.	שר הבריאות סיים את ה קִדְנָצִיָה לאחר 4 שנות כהונה.
92	קוֹגְנִיטִיבִי	בעברית: הכרני. שיך להכרה, הצדדים המנטליים הקשורים לתהליכי רכישת ידע באמצעות תפיסה שכלית וחשיבתית.	הפסיכולוג חוקר את תהליכי התפיסה ה קוֹגְנִיטִיבִית אצל ילדים.
93	קוֹדֵר	(1) אפל, שחור, כהה. (2) סגירי, מעונן. (3) עצוב.	לאחר ויכוח, קִדְרוּ פניו של הבעל.
94	קוֹהֲרֵנְטִי	מגובש, נהיר ומאורגן היטב לוגית או אסתטית.	לסופרת סגנון כתיבה קוֹהֲרֵנְטִי .
95	קוֹלַחַ	זורם, שוטף, מתמשך.	השיחה קוֹלַחַת ונעימה.
ר			
96	רְגִשָׁת	אלרגיה.	החולה פיתח רְגִשָׁת לתרופה, ועורו התכסה פריחה.
97	רְדִיָה	הוצאת דבש מהכוורת או הוצאת מאפה מהתנור.	הכוורן רִדָה דבש מזי יום ביומו.
98	רְהַב	גאוה, יהירות, התרברבות.	רְהַבוּ של מיכאל גרם לאנשים להתרחק ממנו.
ש			
99	שְׁגִיא	נשגב, עצום, מרומם, כביר.	"הן אֵל שְׁגִיא וְלֹא גִדְעוּ" (איוב, לוי, כו').
100	שְׁגִיוֹן	אשליה כלשהי או רעיון שאדם דבק בו ואינו יכול להשתחרר מכך.	תחושת היותך נרדף היא שְׁגִיוֹן שעליך להיפטר ממנו.

יחידה 2 – תרגול

א. השלמת משפט

1. בעיני רבים המרקסיזם היא תאוריה ____ ודמיונית.

- (1) הגיונית
- (2) אוטופית
- (3) אוניברסלית
- (4) בזיך

2. ביהדות אברהם אבינו נחשב ל____ הראשון.

- (1) מונותאיסט
- (2) אתאיסט
- (3) פרפקציוניסט
- (4) פלורליסט

3. אחותי הקטנה ____ אך אני נאזרת בסבלנות.

- (1) מגס
- (2) מורטת עצבים
- (3) מגרעת
- (4) פופולרית

4. ____ בים עשוי להיות בילוי זוגי נהדר ביום אהבה.

- (1) נווה מדבר
- (2) טוויג
- (3) רדיה
- (4) נוגה

5. התשובות של עידן לא ____ ולכן קשה לי לסמוך עליו.

- (1) קוהרנטיות
- (2) אמביציוזית
- (3) מצחיקות
- (4) רלוונטיות

6. בעונות המעבר ה_____ שלי לאבק תמיד מחמירה.

- (1) רגשת
- (2) אוריינות
- (3) בחרות
- (4) ראייה

7. למרות שהוצעה לשירה סיגריה, היא _____ וסרבה בנימוס.

- (1) הוסיפה נפח משלה
- (2) הדריכה את מנוחתה
- (3) קלחה
- (4) כבשה את יצרה

8. דני עובד מצטיין ולכן איחורו היום _____.

- (1) רהבתני
- (2) בטל בשישים
- (3) וירטואוזי
- (4) סהרורי

ב. מילים נרדפות – יש לסמן את המילה הנרדפת

1. ונדטה

- (1) מלחמה
- (2) רצח
- (3) נקמה
- (4) גניבה

2. דואלי

- (1) יחיד
- (2) זוגי
- (3) בודד
- (4) המוני

.3 אוושה

- (1) אופה
 - (2) פעמון
 - (3) רשרוש
 - (4) עלים
-

.4 קודר

- (1) סגרירי
 - (2) דוקר
 - (3) נוחר
 - (4) פואמה
-

.5 חזקה

- (1) מספר
 - (2) כוח עליון
 - (3) בעלות
 - (4) משקולת
-

.6 קולח

- (1) רותח
 - (2) מתמשך
 - (3) נהדר
 - (4) מהנה
-

.7 מהין

- (1) כמהין
- (2) מערער
- (3) מעז
- (4) נכבה אל הכלים

8. כוננית

(1) מדור

(2) מדף

(3) אדן

(4) מפתן

9. מילה והיפוכה – יש לסמן את המילה ההפוכה

1. יורה מ

(1) מגן

(2) אבק

(3) מלקוש

(4) אביב

2. עול ימים

(1) בא בימים

(2) טף

(3) תינוק

(4) פעוט

3. נוה

(1) ברור

(2) אוגד

(3) מבחיל

(4) טהור

4. אוצר בלום

(1) רברבן

(2) טבולה רסה

(3) איש אשכולות

(4) סטודנט

5. אוריינות
 (1) פדנטיות
 (2) דיוק
 (3) סכמתיות
 (4) אנאלפביתיות

6. גר
 (1) זר
 (2) יהודי
 (3) תושב
 (4) נווד

7. סובסידיה
 (1) מענק
 (2) מיסים
 (3) קצבה
 (4) קרן

8. פוכר
 (5) מנפץ
 (6) הולם
 (7) מתקן
 (8) מוזיל

יוצא דופן – יש לסמן את המילה היוצאת דופן

1. טנק, יוקשת, לימוזינה, מטוס קרב.
 2. גד, סלק, גזר, בננה.
 3. נשגב, זעיר, שגיא, כביר.
 4. מונותאיזם, בודהיזם, אגנוסטיות, אלטרואיזם.
 5. מגס, בזיך, אידרה, תרווד.
 6. קבל עם ועדה, פומבי, בפרהסיה, לא מניה ולא מקצותיה.
 7. אור יקרות, נוגה, אור שבעת הימים, נוהה.
 8. גאוה, יהירות, אביון, רהב.

מפתח תשובות – יחידה 2

א

8	7	6	5	4	3	2	1	שאלה
2	4	1	1	2	2	1	2	תשובה

ב

8	7	6	5	4	3	2	1	שאלה
1	3	2	3	1	3	2	3	תשובה

ג

8	7	6	5	4	3	2	1	שאלה
3	2	3	4	2	3	1	3	תשובה

ד

1. לימוזינה
2. בננה
3. זעיר
4. אלטרואיזם
5. אידרה
6. לא מניה ולא מקצותיה
7. נוהה
8. אביון

יחידה מס' 3	מונח	פירוש אפשרי	דוגמה
א			
1	אותיות פורחות באויר	מילים וביטויים חסרי משמעות, ריקות מתוכן, שאין להן אחיזה במציאות.	דומה כי תוכנו של הספר שקול לאותיות פורחות באויר ולכן הפסקתי לקרוא אותו.
2	אזוב	(1) טחב. (2) סמל לקטנות, שפלות.	לאחר שבוע גשום ראיתי אזוב על קירות ביתי.
3	אזוטרִי	סודי, נסתר, שולי.	הקבלה היא תורה אזוטרית וידועה רק לבודדים.
4	אֶזְלַת יָד	חוסר אונים, חולשה.	אֶזְלַת יָדִים של חסרי הבית גורמת להם לגנוב.
5	אֶזְמַל	(1) סכין מנתחים. (2) כלי לחיתוך, גילוף, מפסלת.	המנתח והפסל קנו אֶזְמַל דומה.
6	אֶזְנִים עֲרֻלוֹת	חוסר הקשבה.	כאשר ביקש לשתף את חברו בדבר לא נפל על אֶזְנִים עֲרֻלוֹת.
7	אָחוּ	שטח המכוסה עשב למרעה, כר דשא.	הפרות נמצאו באָחוּ לאחר חיפושים.
8	אָחוּז אֵימָה	פוחד מאוד.	הילדה הקטנה הייתה אָחוּזת אֵימָה למראה צילו של העץ בחדרה.
9	אָחוּז אֵת הַשּׁוֹר בְּקֶרְנָיו	התמודד עם בעיה או אתגר באופן ישיר ובנחישות.	ראש הממשלה אָחוּז אֵת הַשּׁוֹר בְּקֶרְנָיו ופתר את מצוקת הדיור הקשה בארץ.
10	אֲחֵרִית	סוף, קץ.	חזון אֲחֵרִית הימים מתאר את קץ האנושות בדרכים שונות.
11	אֶטֶר	שמאלי.	קשה יותר לשמור על כדורסלן אֶטֶר מאשר על כדורסלן ימני, לדברי מאמני.
ב			
12	בִּיּוֹסְפֶרָה	האזורים על פני כדור הארץ שיש בהם יצורים חיים.	קיומו של המין האנושי תלוי בהמשך פעילותה התקין של הבִּיּוֹסְפֶרָה.
13	בִּיּוֹת	הפיכה של חייית בר לחייית בית.	כלבים בִּיּוֹתוֹ מן הזאב לפני יותר ממאה אלף שנים.
14	בֵּין הַמְּצָרִים	(1) בצרה, במצוקה. (2) כינוי לימים שבין י"ז בתמוז ובין ט' באב.	העסק נמצא בֵּין הַמְּצָרִים ויתכן שייסגר.
15	בֵּין הַפְּטִישׁ לַסֶּדֶן	במצב ללא מוצא, בין שני כוחות או סמכויות, בצרה שאינו יכול להיחלץ ממנה.	הרגשתי בֵּין הַפְּטִישׁ לַסֶּדֶן כאשר חברי ביקש ממני לסייע לו לפטר את חֲבֵרְתִּי.

16	בין השמשות	פרק הזמן שבין סוף היום (שקיעת השמש) לבין תחילת הלילה (צאת הכוכבים).	חבריי קבעו לצאת ליום ההולדת בין השמשות .
17	בָּאבוּ	בצעירותו, בתחילת דרכו.	מפקד יחידתו כתב עליו במכתב תנחומים למשפחתו: "גידלתם בן לתפארת והוא נקטף בָּאבוּ ."
ג			
18	גְּדִיִּים נַעֲשׂוּ תִּישִׁים	מי שהיה קטן הפך להיות גדול.	לאחר שתלמידי מונו לתפקידי מפתח בצה"ל חשתי כי הגְּדִיִּים נַעֲשׂוּ תִּישִׁים .
19	גְּדִיל	חוטים לקישוט בקצה בגד, ציצית, מפה, לבוש, וילון וכו'.	כמה מן הגְּדִילִים של השטיח נתלשו.
20	גוֹהֵר	מתכופף, משתטח.	בזמן פולחן הכוהנים גוֹהֵרִים כלפי ארון הקודש.
ד			
21	דוֹגְמָטִי	(1) הנחה או אמונה שאין לערער עליה. (2) אדם צר אופקים ותקיף בדעתו.	הדרך הדוֹגְמָטִית של חוקי הדת קשה לאנשים מסוימים.
22	דוֹלְלָה	פקעת חוטים מאריג שנפרם, סליל, חוט.	נתתי את הדוֹלְלָה לחתול.
23	דוֹמָן	זבל.	בפרברי העיר נמצא מקום מוזנח ומזוהם וריח הדוֹמָן מגיע בתדירות גבוהה.
ה			
24	הִזְהָה	(1) הזזה. (2) הרווח שבתחילת פסקה חדשה משולי הדף.	הִזְהָה בחיבור חשובה מאוד ויש להקפיד בכל פסקה ופסקה.
25	הַחֲפָּרָה	השכרה, מסירה או העברת בעלות לתקופת זמן מוגבלת תמורת תשלום.	המדינה הַחֲפָּרָה שטחים לטובת בני המיעוטים.
26	הִטְיָה	שינוי, הפניה, הסטה של דבר לכיוון מסוים.	הִטְיָתִי את הווילון בביתי מכיוון שהשמש הייתה חזקה מידי.
27	הִיָּה לוֹ לְזָרָא	נמאס לו, קצה נפשו.	"עַד חֲדָשׁ יָמַיִם עַד אֲשֶׁר יֵצֵא מֵאִפְּכֶם וְהָיָה לָכֶם לְזָרָא יַעַן כִּי מֵאִסְתֶּם אֶת יְהוָה אֲשֶׁר בְּקִרְבְּכֶם" (במדבר, יא', כ').
28	הִיָּה לְמִשְׁלַל וְלִשְׁנִינָה	היה ללעג ולבוז.	מה שקרה לו נהפך ל מִשְׁלַל וְלִשְׁנִינָה בקרב תושבי העיר.
ו			
29	וָרֵד	(1) סמל לאופטימיות. (2) אדום בהיר.	הוֹרְדוֹת שליוו את נציג ישראל לאירוויזיון התפוגגו במהרה כאשר לא עברה את חצי הגמר.

30	נְרִיאָצִיָּה	גרסה, נוסח.	הלהקה ביצעה את השיר בְּנִיאָצִיָּה שונה מהמקור.
31	זְהָרוֹר	כתם אור, קרן אור.	זְהָרוֹרִים חדרו לחדרי דרך התריס.
ח			
32	חֵזֶר עַל הַפֶּתָחִים	קיבץ נדבות.	הוא הפסיד את כספו והחל לְחַזֵּר עַל הַפֶּתָחִים בעיר.
33	חֵט	(1) שן חותכת. (2) שן בולטת כעין קרן בפי הפיל וחיות אחרות. (3) מכשיר לעשיית חריצים.	רוב הפילים נהרגים וניצודים בגלל רצונם של ציידים לעקור את חֵיטֵיהֶם.
34	חִיבוּץ	(1) בחישת חלב או שמנת לעשיית גבינה. (2) חיבוט וניעור בחוזק וברציפות.	נסענו למחלבה כדי לראות את מלאכת ה חִיבוּץ . חִיבוּץ השטיח היה קשה מנשוא.
35	חִילָה אֶת פְּנֵיו	התחנן, הפציר, ביקש רחמים.	הוא ניסה ל חִלּוֹת אֶת פְּנֵי המנהל בתקווה שזה יעזור לו בקידום הנושא.
ט			
36	טוֹנְדָרָה	נוף דל צמחייה ומכוסה בשלג ברוב ימות השנה, אופייני לאזור הארקטי.	ה טוֹנְדָרָה מאפיינת את נופיהם של אזורים צפוניים כמו סיביר וקנדה.
37	טוֹפּוֹגְרַפִּיָּה	ענף בגיאוגרפיה העוסק בתיאור פני הקרקע.	על ידי סונר אפשר לסרוק ולחקור את טוֹפּוֹגְרַפִּיָּה של האוקיינוסים.
י			
38	יוֹשֵׁב אֶהָל	אדם שלא מרבה לצאת מביתו, אדם שמקדיש את כל זמנו בעיקר ללימוד תורה.	אדם זה הינו יוֹשֵׁב אֶהָל ואין לו חיי חברה.
39	יַחְדָּה וְנִגְדָּה	קואליציה ואופוזיציה.	הממשלה מורכבת מִיַּחְדָּה וְנִגְדָּה .
40	יַחִיד סְגוּלָה	בעל תכונה נדירה שאין לאחרים, יחיד במינו, שמצטיין בתכונותיו.	אחי הוא יַחִיד סְגוּלָה בתחום המחשוב ועל כן קיבל אין ספור הצעות עבודה.
כ			
41	פִּזְרֵת	(1) גוזר, חוטב, חותך. (2) עושה ברית, עושה הסכם.	אברהם פִּזְרֵת ברית עם אלוהיו.
42	פּוֹתֶפֶת	רצועת בד על הכתף לקישוט או להצמדת דרגות צבא.	דרגות קצונה נמצאות על פּוֹתֶפֶת ולא על הזרוע.

43	כּוֹתֵר	כותרת, שם הכתוב בשער הספר או בראש מסמך.	היום כּוֹתֵר העיתון היה מפתיע במיוחד.
44	כָּזָה רָאָה וְקִדָּשׁ	דבר שיש לקבלו ללא ערעור או פקפוק.	הקשב למרצה כָּזָה רָאָה וְקִדָּשׁ , הוא הטוב בכל האקדמיה.
ל			
45	לְבוּד	מחובר, מאוחד.	חיבור בין שני חלקי מחיצה קרוי לְבוּד .
46	לְבִיא	אריה.	נסענו לגן החיות כדי לראות לְבִיאִים .
מ			
47	מוֹשֵׁר	מושמע, ששרים אותו.	האופרה המערבית היא יצירה מוזיקלית ודרמטית ובמה טקסט מוֹשֵׁר .
48	מְזָה	מתזו נוזלים.	אורן מְזָה מים על הצמחים בחצרו.
49	מְזוֹר	(1) תרופה, רפואה. (2) מחלה, מכה, כאב.	החולה ביקש מרופאו למצוא לו מְזוֹר לכאביו הרבים.
50	מְזַח	רציף לספינות, הנמשך מן החוף אל תוך הים או הנהר.	הספינה עגנה לצד ה מְזַח .
51	מְזַקְקָה	מקום לזיקוק (טיהור נוזלים) של משקאות אלכוהוליים.	ערכנו סיור ב מְזַקְקָה ולמדנו על תהליך הזיקוק וההכנה של משקה הוויסקי.
52	מְחַבֵּשׁ	מעצר, כליאה.	החייל נשפט ל10 ימי מְחַבֵּשׁ .
53	מְחוּשׁ	כאב.	לאחר נפילתה חשה הגברת מְחוּשִׁים בגבה.
54	מְחֻטָּא	(1) גורם למישהו אחר לחטאו. (2) מפספס את מטרתו.	הכדורגלן המְחֻטָּא את שער הניצחון.
55	מְחִילָה	סליחה.	בעל הבית החליט למְחֹל לפורץ שביקש סליחה.
56	מְחֻלָּה	צמה.	הילדה החליטה לקלוע מְחֻלָּה בשערה.
57	מְחֻלָּצוֹת	לבוש הדור, בגדי פאר וחג.	לכבוד ערב חג הפסח, אמי ואני לבשנו מְחֻלָּצוֹת בלבן וקיבלנו מחמאות.
58	מְחֻמָּל	מחמד, אהוב, רחום, יקר.	ילדי הוא מְחֻמָּל נפשי.
59	מְחֻפָּה	(1) מגן על אחר מפני אשמה. (2) מגן על חייל מסתער על ידי ירי על האויב. (3) מצפה, מכסה.	בזמן קרב, המחלקה של חברי מְחֻפָּה על מחלקתי על מנת שנוכל להסתער ללא פגע.
60	מְחֻצָּב	כל חומר טבעי הנחצב מן האדמה (בלועזית: מִינֶרַל)	אבני הקוורץ הן מְחֻצָּב שכיח מאוד.

61	מְחַרֵּשׁ אֲזָנִים	חזק מאוד, רעש רב ביותר.	קול הנפץ היה מְחַרֵּשׁ אֲזָנִים.
נ			
62	נוֹהַר	זורם (המון בני אדם), זורח, מאיר.	ההמון נוֹהַר אל הכיכר להשתתף בהפגנה.
63	נוֹטֵר	(1) שומר. (2) שומר שנאה בלבו.	אל תִּיטֹר לו על מעשיו, מחל לו.
64	נוֹסֵף	יוצק, שופך, מְשַׁרֵּה.	המוזיקה נוֹסֵכֶת בו שלווה ורוגע.
65	נוֹרְמָה	נוהג מקובל, מידה קבועה ומוסכמת, סטנדרט.	כמות זיהום האוויר חורגת מהנוֹרְמָה.
66	נוֹשֵׁעַ	ניצל מצרה, יש לו ישועה.	הוא נוֹשֵׁעַ מצרתו המרה.
67	נָזֵם זָהָב בְּאָף חֲזִיר	התקשטות חסרת סיכוי, משל למי שמתהדר בחיצוניותו והוא עצמו ריק מכל תוכן.	לא יועיל השיפוץ המפואר של הכניסה לבניין עם כל העיטורים, כשהבניין עצמו רעוע, סדוק ומתקלף, זה כמו נָזֵם זָהָב בְּאָף חֲזִיר.
68	נִקְלָה	מבוש, בזוי.	"וְנִקְלָה כְּבוֹד מוֹאָב בְּכָל לַמְרוֹת הַהַמּוֹן הָרֵב" (ישעיהו, טז', יד').
ס			
69	סוֹדֵר	פיסת בד או סריג לכיסוי הצוואר, הראש או הכתפיים.	הילד לבש סוֹדֵר צמר.
70	סוֹנֵט	מכעיס, מלגלג, מקניט, לועג.	"אפילו העכבר שלי יותר יפה מהכלב שלך" סוֹנֵט חנה בשמשון.
71	סָחִי	לכלוך, אשפה.	ביתם מלא בִּסְחִי וזוהמה.
72	סְטוֹאִי	אדיש, שלוי, מאופק.	בטיפול השיניים גילה שלוה סְטוֹאִית.
73	סְטִיגְמָה	אות קלון – כתם בשמם הטוב של אדם או קבוצה מסוימת, דעה קדומה.	עם השנים הודבקה לעדות המזרח הסְטִיגְמָה שיש להם אוכל טוב.
ע			
74	עוֹרְבָא פְּרַח	העורב עף – אין לדברים שום יסוד במציאות, לא היה ולא נברא.	הוא מספר סיפורים על עצמו ומתברר שהם עוֹרְבָא פְּרַח.
75	עוֹרָג	משתוקק, מתגעגע.	היא עוֹרָגֶת אל אביה שלא ראתה שבוע ימים.
76	עָט	התנפל.	העיט עָט על טרפו.
77	עֵיר	ולד של חמור.	משנולד החל העֵיר ללכת על רגליו אחרי האתון.

פ		
78	פּוּרָף	רוכס, מחבר בכפתור או בסיכה. יצחק פּוּרָף את מעילו בטרם יצא אל הכפר.
79	פּוּשָׁה	מתרחב, מתפתח לצדדים. המחלה פּוּשָׁה בארץ.
80	פּוּשֵׁט עוֹר	גובה מחיר מופקע תמורת סחורתו, נצלן. בעל החנות הזאת הינו פּוּשֵׁט אֶת עוֹרוֹת לקוחותיו.
81	פּוֹתָה	פתי, תמים, בצורה תמימה. הערצתם של הפוליטיקאים אינו בביטחון פּוֹתָה בהם, אלא במעשיהם בפועל.
82	פַּח יְקוּשׁ	מלכודת. טמנתי לעכבר פַּח יְקוּשׁ.
83	פֶּטֶר	(1) כינוי לתינוק הבכור. (2) תחילה, פתיחה. מצוות "פדיון הבן" חלה רק על בן זכר שהיה פֶּטֶר רחם לאמו, כלומר הוולד הראשון.
צ		
84	צוּדָה	אורב, מתנכל, מתנקש. האריה צוּדָה לצבי בין השיחים.
85	צוּרָף	(1) מתיך, מזקק מתכת. (2) מומחה לעבודות כסף וזהב. הצוּרָף הכין שרשרת ייחודית מזהב לאשתו.
ק		
86	קוֹלֵס	גבעול, קלח, קנה. קוֹלֵסֵי הסוף משמיעים רעש קל כאשר נושבת רוח.
87	קוּמְזִיץ	מפגש חברתי מסביב למדורה. עלי להביא תפוחי אדמה לקוּמְזִיץ.
88	קוּוּוּנְצִיָּה	התנהגות תקנית, דרך ביצוע מקובלת על הכול. החריזה הינה קוּוּוּנְצִיָּה ספרותית ומופיעה רבות בספרות ילדים.
89	קוּוּוּטְצִיָּה	תחושה נלווית למשמעות המילה, תחושת לוואי. לצבע האדום יש קוּוּוּטְצִיָּה של אהבה ושל מלחמה.
90	קוּוּוּרְמִיזִים	אמונה ודרך פעולה על פי המקובל על הרוב ולפי החברה ומוסכמותיה, "שחייה עם הזרם". יש הטוענים שאדם קוּוּוּרְמִיזִים נוהג בדרך זו על מנת להרגיש שייכות לחברה בה הוא נמצא.
91	קוּוּוּפְלִיקֵט	סכסוך, ריב, מחלוקת, סתירה, התנגשות. קוּוּוּפְלִיקֵט הפנימי שלו מנע ממנו להחליט על המשך דרכו.
ר		
92	רִהָה	הססן, פחדן. הילדה ביישנית ורִהָה.

93	רהוט	הנעשה בלא הפסקות ועצירות, שוטף, שגור.	קריאתה של התלמידה הייתה רהוטה.
94	רובץ לפתחו	נמצא קרוב אליו, באחריותו, באשמתו.	האחריות על ביצוע המעשה רובצת לפתחו של המנהל.
ש			
95	שְׂדֵה בּוֹר	שדה לא מעובד.	שדה זה היה בעבר שְׂדֵה בּוֹר עד שהגיע החקלאי.
96	שְׂדוּף	(1) ריק, חסר תוכן. (2) יבש, מצומק. (3) רזה, כחוש.	ליאור חזר שְׂדוּף מטיולו במזרח.
97	שְׂדָמָה	שדה תבואה, מטע.	"שְׂדָמוֹת ענבים נגלו לי ליד ביתי, איזה כיף!"
98	שָׂה תָמִים	אדם תמים.	הוא רק נראה שָׂה תָמִים אך הוא נחש צפע.
ת			
99	תַּגְרָן	(1) מוכר, סוחר במסחר זעיר. (2) מי שמרבה להתווכח על המחיר.	הרבה תַּגְרָנִים בשוק שרוצים שיקנו רק מהם.
100	תְּהוּדָה	(1) תגובה. (2) התהוות הדים בתוך כלי נגינה או באולם.	דבריו זכו לתְּהוּדָה רבה בקרב בעלי הדעה.
101	תּוֹאֲנָה	סיבה לכאורה, הזדמנות מתאימה למעשה מתוכנן מראש.	בית המשפט סרב לזכות את הנאשם, בתּוֹאֲנָה שידוע לו יותר משאומר.

יחידה 3 – תרגול

א. השלמת משפט

1. לפי עדות אשכנז את ____ הציצית יש להוציא מחוץ לבגד.

(1) חוטי

(2) גדילי

(3) חלקי

(4) שרוכי

2. החבר הכי טוב של אחותי הוא בן זוגי, כשנוצרת ביניהם מחלוקת אני תמיד מרגישה בין

____.

(1) אוזניים ערלות

(2) הפטיש לסדן

(3) מזקקה

(4) תהודה

3. אלברט איינשטיין היה ____ בתחום המתמטיקה.

(1) מזור

(2) איטר

(3) יחיד סגולה

(4) תגרן

4. הקול של רינת ____, אין לה מודעות עצמית !

(1) סונט

(2) רהוט

(3) נאדם

(4) מחריש אוזניים

5. יש הטוענים כי ה ____ הישראלי-ערבי התחיל בשנת 1860.

(1) קומזיץ

(2) טונדרה

(3) יחדה ונגדה

(4) קונפליקט

6. _____ חברתיות משתנות מתרבות לתרבות.

- (1) נורמות
- (2) סולמות
- (3) במות
- (4) עלות

7. עודד אדם מאוד _____, לעולם לא שמעתי אותו מרים את הקול.

- (1) מורא
- (2) מבוית
- (3) סטואי
- (4) פושט עור

8. ישנם לא מאט בסיס צה"ל הנמצאים במקומות _____.

- (1) ביוספרה
- (2) אזוטריים
- (3) קונבנציונליים
- (4) טופוגרפיים

ב. מילים נרדפות – יש לסמן את המילה הנרדפת

1. סחי

- (1) בירה
- (2) דומן
- (3) אוהל
- (4) כתובת

2. קולס

- (1) גבעול
- (2) קלמר
- (3) ילקוט
- (4) מג

3. דוללה

- (1) חתול
 - (2) חציל
 - (3) חוט
 - (4) חללית
-

4. פח יקוש

- (1) חרק
 - (2) סחי
 - (3) מלכודת
 - (4) עכברוש
-

5. שדוף

- (1) כבוש
 - (2) רקוב
 - (3) צחי
 - (4) כחוש
-

6. עורג

- (1) סופר
 - (2) מריץ
 - (3) מתגעגע
 - (4) קולמוס
-

7. צורף

- (1) כורת
 - (2) בונה
 - (3) יורה
 - (4) מתיך
-

9. סונט

- (1) מקליט
- (2) מקניט
- (3) מרחם
- (4) מדלג

ג. מילה והיפוכה – יש לסמן את המילה ההפוכה

1. איטר

- (1) עוורון
- (2) רעב
- (3) כלימה
- (4) ימני

2. יחיד סגולה

- (1) יוצא דופן
- (2) נורמטיבי
- (3) שחצן
- (4) שכחן

3. לבוד

- (1) לבד
- (2) מנותק
- (3) מתורגל
- (4) סודי

4. פורף

- (1) פורם
- (2) עף
- (3) מיילל
- (4) עט

5. פותה

- (1) מפתן
 - (2) פיתה
 - (3) ערמומי
 - (4) ססגוני
-

6. רהה

- (1) אמיץ
 - (2) גרנדיוזי
 - (3) פופולרי
 - (4) עישון לילה
-

7. פושה

- (1) רעב
 - (2) מצטמק
 - (3) חוסר אונים
 - (4) פחד
-

8. גוהר

- (1) זועק
 - (2) מתיישר
 - (3) נחלש
 - (4) עובש
-

ד. יוצא דופן – יש לסמן את המילה היוצאת דופן

- 1. אזלת יד, חולשה, נאיביות, חוסר אונים.
- 2. קולס, גבעול, גבעה, קלח.
- 3. אדיש, מאופק, היפראקטיבי, סטואי.
- 4. מלגלג, מכעיס, סונט, מורא.
- 5. אורב, צודה, משקר, מתנקש.
- 6. חמור, סוס, עייר, זברה.
- 7. שדה תבוא, מטע, שדה בור, שדמה.
- 8. סטיגמה, סטראוטיפ, מוניטין, אות קלון.

מפתח תשובות – יחידה 3

א

8	7	6	5	4	3	2	1	שאלה
2	3	1	4	4	3	2	2	תשובה

ב

8	7	6	5	4	3	2	1	שאלה
2	4	3	4	3	3	1	2	תשובה

ג

8	7	6	5	4	3	2	1	שאלה
2	2	1	3	1	2	2	4	תשובה

ד

1. נאיביות
2. גבעה
3. היפראקטיבי
4. מורא
5. משקר
6. עייר
7. שדה בור
8. מוניטין

יחידה מס' 4	מונח	פירוש אפשרי	דוגמה
א			
1	איבה	שנאה, עוינות.	במהלך ההיסטוריה בוצעו כלפי היהודים אין ספור פעולות איבה.
2	אינדאולוגיה	השקפה מוסרית או חברתית.	על פי האינדאולוגיה הנאצית, הגרמנים היו נעלים מכל גזע אחר.
3	איוש	(1) הפקדת אדם על ביצוע תפקיד. (2) הצבת אנשים בעמדה.	הלוחמים איישו את עמדת השמירה.
4	איחז את עיניו	רימה אותו, שיקר לו.	הקוסם איחז את עיניהם של הקהל.
5	איכף	הניח אוכף על גב סוס.	הרוכב איכף את סוסו לקראת הרכיבה.
6	אימננטי	(1) כוח, מניע שפועל מבפנים. (2) פנימי, מהותי, כלול בתוך.	תשובתך מעידה על כך שאינך מבינה את דברי אימננטיות ואני מצר על כך.
7	אין הנחתם מעיד על עסתו	אדם אינו אמור להעיד על מעשיו כשם שהנחתום (אופה) אינו יעיד על טיב עיסתו.	השופט לא אישר לנאשם להעיד על אופיו שלו שכן לדברי השופט אין הנחתם מעיד על עסתו.
8	אין ידו משגת	אין לו די כסף, אין לו אפשרות כלכלית.	אין ידם משגת של הזוג הצעיר מלקנות דירה.
9	אינהרנטי	טבוע, מובנה, שהוטבעה בו צורה או תכונה.	לכל אדם יש זכות אינהרנטית לחיים.
10	אינטלקט	שכל, בינה, תבונה, מחשבה, כושר שפיטה.	במבחני אינטליגנציה יש להפעיל את האינטלקט.
11	אינטראקציה	יחסי גומלין, הדדיות בין שני גופים או יותר, הכוח ששני גופים מפעילים זה על זה.	מחיאות כפיים הן אינטראקציה בין כפות הידיים.
ב			
12	בירוקרטיה	"שלטון הפקידות", גישה קשוחה לפיה אין התחשבות בצורכי האדם הפרטי.	לדעת רבים מדינת ישראל סובלת מעודף בירוקרטיה בכל הנוגע להיתרי בנייה.
13	בית בד	בית מלאכה לתעשיית שמן מזיתים.	אבי עובד בבית הבד בכפר ומידי פעם אני חוזר לביתי עם ליטר שמן זית.
14	בית נתיבות	(1) מקום ממנו יוצאים לדרך, שדה תעופה, תחנת רכבת. (2) פרשת דרכים.	כשחזר לארץ הוריו חיכו לו בבית הנתיבות.
15	ביתר שאת	במידה מוגברת, בעוצמה רבה יותר.	הסערה התגברת ביתר שאת.

16	בכור	(1) הבשלת הפרי. (2) העדפה.	בכור האחות הצעירה על הבכורה גרם לריב במשפחה.
ג			
17	גוחן	מתכופף.	הילד גָחַן לשפת הנחל על מנת לאסוף חלוקי נחל.
18	גז	הורדת הצמר מכבשים.	אבי מבצע גָז רק כאשר צמרן של הכבשים עבה מאוד.
19	גיא	עמק צר ועמוק, מעבר צר בין הרים.	טיילנו בגֵיא בין שני ההרים.
ד			
20	דון קישוטיות	דון קישוטיות הוא ביטוי המתאר אמונה והתלהבות מדברים דמיוניים וניסיון לבצע פעולות בלתי אפשריות למען אמונה זו.	ליום התנהגות דון קישוטיות ולכן נלקח לאבחון פסיכיאטרי.
21	דוק	מעטה דקיק, דקות, עדינות.	עיניה כוסו בדוק של דמעות.
22	דוֹשָה	מנוף המופעל ברגל.	עזבתי את דוֹשָה הגז על מנת להאט.
ה			
23	היולי	ראשוני, קדמון, לא מעובד.	כיום, מדענים מנסים למצוא את החומר ההיולי ממנו נוצר העולם.
24	היֵנו הֵד	אותו הדבר.	הנהגה וניהול אינם היֵנו הֵד, וחשוב לטפח את שניהם.
25	היפונימָה	הפְלִלוּת, המצאות בתוך קבוצה, כניסה לתוך ישות גדולה.	נמר הוא היפוניים של פנתר המסוגל להגיע, עת מרדף אחר טרפו, למהירות 60 קמ"ש.
26	היפּוֹתֵטִי	דמיוני, לא מוכח, משוער.	גן העדן הוא מושג היפּוֹתֵטִי.
27	הכְּבִיר בּמִילִים	דיבר הרבה.	סוכן המכירות הכְּבִיר בּמִילִים במטרה לשכנע את הלקוח.
ו			
28	וְתוֹ לֹא	לא עוד, לא יותר, בלבד.	הוא יודע רק את השפה העברית וְתוֹ לֹא.
ז			
29	זוג	(1) דופן הפעמון. (2) פעמון שקושרים לצוואר בעלי חיים.	על צווארן של כבשים נהוג לקשור זוג.

ח		
30	חיפזון	מהירות רבה. בני ישראל יצאו ממצרים בחיפזון.
31	חכלילי	אדום. השמש צבע את העננים בגוונים חכליליים של שקיעה.
32	חלב	שומן הנמצא בבעלי חיים ומשמע בעיקר לתעשיית נרות וסבון. נר זה מיוצר מחלב.
33	חלבן	מוכר חלב. החלבן מגיע העירה כל בוקר וכל ערב.
ט		
34	טורבינה	מנוע אשר מופעל באמצעות זרם של מים או באמצעות אדים. לפני ימים אחדים הוקמה טורבינה שלישית במפעל ההידרו חשמלי של חברת החשמל.
35	טוריה	מעדר רחב, את. יוסי עדר את אדמת חצרו טוריה במרץ רב.
י		
36	יין בן חמץ	כינוי לאדם טוב שהוא בן למשפחה נבזית. במשפחת העבריינים רק הנכד הגדול הוא יין בן חמץ.
37	ימה	אגם גדול. ימת באי קל מכילה יותר מים מכל הימות הגדולות שבצפון אמריקה ביחד.
38	יניקה	(1) מציצה, שאיבה. (2) מציצת חלב מן השד. (3) קבלת השפעה. הצמח ניזון על ידי יניקת מלחים ונוזלים מהקרקע.
כ		
39	כחוש	רזה, דל. החולה הפך כחוש בגלל תרופות המדכאות את התיאבון.
40	כחמר ביד היוצר	כינוי למי שניתן להשפיע עליו בקלות, נאמר לרוב על אדם חלש וחסר אופי. הוא תמיד עושה כל מה שמבקשים ממנו כחמר ביד היוצר.
41	כיבוד	(1) מתן כבוד, הוקרה. (2) מאכל ומשקה שמגישים לאורח. כיבדתי את חבריי שהתארחו בביתי.
42	כון לדעת גדולים	הביע רעיון שהביעו כבר גדולים ממנו. דן כון לדעת גדולים בשאלת האם האל קיים.
ל		
43	לבירינת	מבוך, מבוי סתום. אחת השיטות להיחלץ מלבירינת היא להיצמד לקירות.

44	לָגִין	כד, בקבוק.	לָגִין יין זה עוצב בתקופת הרנסאנס.
מ			
45	מַחֲשָׂה	שותק, מחריש, דומם.	המדריך הַחֲשָׂה את חניכיו הרועשים.
46	מַחֲשָׁל	(1) מעוצב באש. (2) מחוזק לאחר עמידה בניסיון קשה, מחוזק.	הפלדה חוֹשְׁלָה בחום גבוה מאוד.
47	מַחְתָּרֵת	(1) תנועה לא חוקית הלוחמת בשלטון. (2) חפירה מתחת לקרקע כדי להיכנס או לצאת ממנו בהסתר.	המַחְתָּרֵת של המורדים פעלה בסתר.
48	מָט לְנֶפֶל	רעוע, לא יציב.	הפיגום של בניין זה מָט לְנֶפֶל ומסוכן.
49	מָטִיל אֵימָה	מפחיד, מבהיל.	המסכה שקנה לחג הפורים הטילה אֵימָה על אחיו התינוק.
50	מָטָל	רטוב או מכוסה בטל.	השדה היה מָטָל בעלות השחר.
51	מְטָפָה	מיכל ממולא בנוזל כימי לכיבוי שריפות.	בכל מקום חייב להיות מְטָפָה לביטחון.
52	מְטַפֵּרָה	שימוש במאפיינים של דבר אחד כדי לתאר דבר אחר.	שם מְטַפֵּרֵי לגמל הוא ספינת המדבר.
53	מְטָר	(1) גשם. (2) כינוי לדברים הנזרקים או נופלים בשפע.	מְטָר כדורים נורה על הישוב.
54	מְטָרוֹנִית	אשת המעמד הגבוה, אשת אצולה.	המְטָרוֹנִית הגיעה לנשף לבושה בהידור.
55	מַטַּת סְדוּם	מגבלה שקשה להסתגל אליה, מצב שאינו מאפשר כל פעולה.	הקִיץ האחרון היה כמַטַּת סְדוּם לכל עובדי האדמה.
56	מִיגוּר	כְּלִיָּה, השמדה (של אויב). הבסה, הנחלת מְפָלָה. הכחדה, העלמה, חיסול.	ממשלת ישראל בעד מִיגוּר הטרור.
57	מִיגָע	מעייף מאוד, גורם להרגשת עומס וכובד.	המבחן של סוף השנה קשה ומִיגָע.
58	מִימֵים זְמִימָה	מתמיד, מאז ומעולם, בכל שנה ושנה.	אנו חוגגים חג זה מִימֵים זְמִימָה.
59	מִימְרָה	פתגם, אמרה.	מקורה של המִימְרָה "וְאֶתְּבִי לְרַעַד כְּמוֹדָ" (ויקרא, יט', יח').
נ			

60	נחיל	(1) להקת דבורים. (2) מספר עצום של יצורים בתנועה. (3) עדת בעלי חיים.	נחיל דגים שחה אל מול הצוללנים וחסם את שדה ראייתם.
61	נחר	יבש מאוד.	בקיץ האדמה נחרה.
62	נחרך	נשרף קצת.	הטבח נחרך את העוף.
63	נחשתיים	אזיקים, כבלי מתכת לאסירים.	האסיר בנחשתיים ואינו יכול לברוח.
64	נטה חסד	התייחס אליו בחיבה, היה סימפטי כלפיו, הפגין רחמים וחמלה.	האדון נטה חסד לחסר הבית ודאג לו לארוחה.
ס			
65	סטראוטיפ	בעברית : הֶטֶפֶס. דעה קדומה, הכללה על אדם מסוים בדרך כלל על פי שייכותו לקבוצה חברתית מסוימת, מראהו החיצוני וכדומה.	בתחילת דרכה של מדינת ישראל הסטראוטיפ החברתי השלילי על אנשי עדות המזרח מנע מהם רבות.
66	סטרוקטורלי	מבני, שיש לו מבנה קבוע.	ישנם גבישים בעלי מבנה סטרוקטורלי.
67	סיג	(1) גדר. (2) הגבלה, מגבלה.	החוק החדש שם סיגים לחברות ההייטק.
68	סייד	צביעה או מריחה בסיד.	הצבע סייד את קירות הבית.
69	סיזיפי	קשה ומפרך, ללא תועלת וסיום.	העבודה בשדה הייתה סיזיפית.
ע			
70	עיר מקלט	(1) עיר שרוצח בשגגה בורח אליה, שם הוא מוגן מפני גאולת דם(בתקופת המקרא). (2) מקום מחסה ומפלט.	"ואת הערים, אשר תתנו ללויים--את שש-ערי המקלט, אשר תתנו לנגס שמה הרצח" (במדבר, לה', ו').
71	עכור	לא צלול, קודר.	מי השתייה היו עכורים וכן לא ראויים לשתיה.
72	על אפיו ועל חמתו	נגד רצונו, למרות התנגדותו.	מדינת ישראל קמה על אפם ועל חמתם של הרבה מדינות שכנות.
73	על נקלה	בקלות, ללא בעיות.	עברתי את מסלול המכשולים הזה על נקלה בזכות אימוני הקשים.

פ	
74	פטרון 1. תומך, מגן, אפוטרופוס. 2. אדון. 3. בעל בית או עסק. ללא פטרון נאלץ מוצרט להתמודד עם הסיכונים של קריירה עצמאית.
75	פטריוט נאמן ומסור למולדתו. סבי היה פטריוט ולכן התנדב לצבא ונשאר בו יותר משצריך.
76	פטרנליזם קשר שבמסגרתו מתייחסים למבוגרים כאל ילדים ונשללת זכותם לשלוט בחייהם. השקפה המניחה שהנהלת הארגון צריכה להיות בעלת גישה הומנית ואבהית כלפי העובדים ומעורבת ברווחתם, כדרך אב המספק צרכי ילדיו. חקיקה פטרנליסטית היא חקיקה המיועדת להגן על האזרח מפני עצמו. במקרים בהם האזרח עלול לנהוג באופן שיסכן אותו חקיקה זו מגבילה את יכולתו להחליט ולפעול באופן עצמאי. דוגמת החובה לחגור חגורות בטיחות.
77	פיז אסון, צרה. חטאיהם של בני ישראל הביאו פיז גדול לארץ.
78	פילנתרופ 1. אוהב אדם. 2. תורם מכספו לנזקקים, נדיב, רחב לב. הברון רוטשילד היה פילנתרופ שפעל רבות למען היהודים.
79	פימה בשר תפוח מתחת לסנטר הנראה כסנטר נוסף. לאחר שרזה, נעלמה פימתו מתחת לצווארו.
צ	
80	צחצוח חרבות 1. ויכוח חריף, התנצחות, פולמוס נרגש. 2. הכנות לקרב. בכל יום ישנו צחצוח חרבות על נושא הבחירות.
81	צי שירה של אניות, כלל כלי השייט של המדינה. הצי האמריקני הוא הצי הגדול ביותר בעולם.
ק	
82	קונצנזוס הסכמה כללית ומוחלטת. בישיבת המועצה קונצנזוס מוחלט לגבי הורדת מחירי הארנונה למשרתי מילואים.
83	קוף חור בראש המחט להשחלת חוט. אבי לא מצליח להשחיל את חוט התפירה בקוף ולכן אמי עזרה לו.
84	קוצב קובע מידה וכמות לדבר. השנה קצבה הממשלה תקציב חינוך גדול יותר מכל שנה שקדמה לה.
85	קוצה אגודת שיער, תלתל. קוצת שיערי נצבעה בזהב בזמן שקיעת השמש.

86	קוצו שֶׁל יוֹד	עיסוק בפרטי פרטים, דבר קטן מאוד וחסר חשיבות.	אמור את העיקר ואל תתעכב על קוצו שֶׁל יוֹד.
87	קור	1. חוט דקיק שהעכביש מפריש כדי ליצור רשת ללכידת חרקים. 2. משל לדבר רופף וחלש.	טווית קורי העכביש הינה מלאכת אומנות ממש.
ר			
88	רוגֶטְקָה	כלי נשק קר הבנוי מגומייה מתוחה על שני צדיו של מוט מפוצל.	הילדים שלחו זה על זה אבנים בעזרת הרוגֶטְקָה.
89	רוֹטוֹן	מתלונן, מתמרמר בעיקר בלחישה, הוגה מילים באופן לא ברור מתוך תרעומת ורוגז.	הילד לא הפסיק לְרֹטוֹן על האוכל שאימו הכינה.
90	רוֹכֵס	סוגר בקרס או בכפתורים או ברוכסן, מחבר, מצרף.	האדון רֹכֵס את מכנסיו.
ש			
91	שׁוֹבֵד	תיבה או מבנה למגורי יונים.	בחצר ביתו בנה שׁוֹבֵד ליונים.
92	שׁוּוה בַּנְפֶּשֶׁד	תדמיין לך, תאר לך.	שׁוּוה בַּנְפֶּשֶׁד איזה נזק יכל להיגרם אם היו מוציאים לפועל את תכניתם הזדונית.
93	שׁוּחָה	בור, חפירה, מלכודת חפירה.	האיכרים חפרו שׁוּחָה על מנת לזרוע את השדה.
94	שׁוֹבֵד	נחלש, נרגע, מתמעט.	"וַחֲמַת הַמֶּלֶךְ שְׂכָחָה" (אסתר, ז', י').
95	שׁוּמָה	בליטה כהה ובולטת על פני העור.	אפשר לזהות את גבריאלה בקלות לפי השׁוּמָה שעל לחייה.
96	שׁוּמָה עֲלִיו	מוכרח, חייב, חובה מוטלת עליו.	שׁוּמָה עַל המורה להחדיר בתלמידים סקרנות.
ת			
97	תּוֹבְעָנִי	דיבור או מבע שיש בו משום תביעה או דרישה.	ירון תּוֹבְעָנִי ואינו מתחשב בצורכי האחרים.
98	תְּוֹאֵי	1. מסלול, דרך. 2. חלק מסומן של שטח שייסלל עליו כביש.	לפני היציאה לטיול בדקנו את תְּוֹאֵי הדרך.
99	תְּחַפֵּיךְ	שמפו.	שטפתי את שיערי בתְּחַפֵּיךְ בעל ניחוח הדרים.

משל לסוד תמים לכאורה		
שגילוי עשוי לחשוף פשעים או	הדלפת הפרטים החשאיים עלולה לפתוח	תיבת פנדורה
פרשיות מביכות, מקור צרות	רצינית.	
ופורענויות.		

יחידה 4 – תרגול

א. השלמת משפט

1. העבודה הייתה ___ מידי ולכן דוד החליט להתפטר.

(1) קדנציה

(2) תובענית

(3) ימה

(4) טוריה

2. שימוש בסלולרי בזמן נהיגה היא תופעה שחובה עלינו ____.

(1) לשוב

(2) לגין

(3) לוטרה

(4) למגר

3. ישנם בני אדם שהם ___ מונעת מהם להחזיק בנשק.

(1) אידאולוגיה

(2) דמגוגיה

(3) אפידמולוגיה

(4) זואולוגיה

4. התהליך לקבלת סיועה כלכלי ממשד הררוח מצריך הרבה ____, לכן נדרש להתאזר

בסבלנות.

(1) קונצנוזוסים

(2) בירוקרטיה

(3) מחתרות

(4) סטראוטיפים

5. אביאל ___ לקשור את שרוכיו, איבד שווי משקל ונפל.

(1) גחן

(2) לחן

(3) ירש

(4) הקיש

6. במקרה של סכנה, לחיצה מהירה וחזקה על ____ הברקס תפעיל מנגנון של בלימת חירום.

- (1) כפתור
- (2) רוכסן
- (3) דוושת
- (4) בלמיה

7. הימצאותה של אביטל בעבודה או היעדרותה היא ____, היא לא מועילה בין כה וכה.

- (1) רוגטקות
- (2) הלימה
- (3) הינו הך
- (4) אירונית

8. כל היום אכלתי ריק ו ____ . אני גוועה מרעב.

- (1) תו לו
- (2) מאפה
- (3) מג
- (4) לגונה

ב. מילים נרדפות – יש לסמן את המילה הנרדפת

1. עוינות

- (1) עקשנות
- (2) רדיפה
- (3) איבה
- (4) תרמית

2. ימה

- (1) אגם גדול
- (2) ים
- (3) נהר
- (4) אי

3. יין בין חמץ

- (1) אש בדשה קוצים
 - (2) צדיק בסדום
 - (3) חזק על חלשים
 - (4) חוד החנית
-

4. מימרה

- (1) מרור
 - (2) עצה
 - (3) שכנוע
 - (4) פתגם
-

5. תחפיף

- (1) מרכז
 - (2) קרם גוף
 - (3) שמפו
 - (4) מסכה
-

6. שוחה

- (1) ברכה
 - (2) ביוב
 - (3) בוץ
 - (4) בור
-

7. מטר

- (1) גשם
 - (2) קילומטר
 - (3) דיצה
 - (4) עננה
-

8. בית נתיבות

- (1) בית בד
- (2) בית כנסת
- (3) תחנת רכבת
- (4) תחנת רוח

ג. מילה והיפוכה – יש לסמן את המילה ההפוכה**1. היפותטית**

(1) דמיוני

(2) מוחשי

(3) זמני

(4) פאתטי

2. חיפזון

(1) שלוה

(2) פזיזות

(3) מהירות

(4) שכחנות

3. כחוש

(1) רזה

(2) שמן

(3) עייף

(4) מלוכלך

4. מט לנפל

(1) חשוך

(2) נסתדר

(3) יציב

(4) רעוע

5. אין ידו משגת

(1) אביון

(2) עשיר כקרח

(3) עני

(4) כביר

6. מטרונית

- (1) אישה ממעד הבורגנות
- (2) אישה ממעד הפרולטריון
- (3) אישה מעד האצולה
- (4) קצינה

7. היולי

- (1) אחרון
- (2) קדמון
- (3) פרהיסטורי
- (4) מודרני

8. שוכך

- (1) מתבגר
- (2) מתגבר
- (3) מתרחב
- (4) מתעמת

ד. יוצא דופן – יש לסמן את המילה היוצאת דופן

1. איחז את עיניו, אין הנחתום מעיד על עיסתו, סובב בכחש, הוליד שולל.
2. מטפורה, אנאלוגיה, סנקציה, הקשה.
3. מטפה, לגין, בזיך, צפחת.
4. רומח, רוגטקה, צחצוח חרבות, חנית.
5. גדר, רשת, סיג, הגבלה.
6. בינה, אינטלקט, אוטודידקט, תבונה.
7. שוחה, בור, חפירה, מלגזה.
8. בלדה, סרנדה, סיזיפי, מלודיה.

מפתח תשובות – יחידה 4

א

שאלה	1	2	3	4	5	6	7	8
תשובה	2	4	1	2	1	3	3	1

ב

שאלה	1	2	3	4	5	6	7	8
תשובה	3	1	2	4	3	4	1	3

ג

שאלה	1	2	3	4	5	6	7	8
תשובה	2	1	2	3	2	2	1	2

ד

1. אין הנחתום מעיד על עיסתו
2. סנקציה
3. מטפה
4. צחצוח חרבות
5. רשת
6. אוטודידקט
7. מלגזה
8. סיויפי

יחידה מס' 5	מונח	פירוש אפשרי	דוגמה
א			
1	אינטרס	טובת הנאה, עניין, תועלת.	פרסום המידע המודיעיני נוגד את אינטרס הביטחוני של המדינה.
2	אינפלציה	תהליך עליית מחירים.	אינפלציה הינה אחת הסכנות האורבות עת ניהול מדיניות כלכלית שגויה במדינת ישראל.
3	איטוש	ביסוס, אימות, אישור.	החוקר איטש את טענתו עת חקירתו.
4	אפול	השחתה של מתכת בתהליך כימי, קורוזיה.	המזלג הייתה מאופלת ולכן לא ניתן לאכול איתה עוד.
5	אל יתהלל חגר במפתח	אל לאדם להתרברב ולהתפאר במעשים שטרם ביצע אותם בהצלחה.	מבקר המדינה דרש מהמועמדים לראשות הממשלה לא לומר דברים שאין ביכולתם לבצע והפציר – אל יתהלל חגר במפתח.
6	אלגנטי	הדור, לבוש ומסודר בטוב טעם.	לעורך דין זה תמיד מראה אלגנטי.
7	אלטרואיזם	זולתנות, אהבת הזולת יתר על המידה, העדפת טובת הזולת על טובתך האישית.	חבריי אלטרואיסטים ולכן דואגים לי יתר על המידה.
8	אליבא	לפי, על פי, לשיטת, לדעת, לפי דבריו של.	שמעון טוען כי ראה את ראובן אמש, אך אליבא ראובן לא כך הדבר.
9	אליבי	ראיה שהנאשם מביא כדי להוכיח שלא נכח במקום הפשע בשעת ביצועו.	החשוד סיפק למשטרה אליבי מוצק ועל כן שוחרר.
10	אליטה	עילית, המעמד העליון. קבוצה של אנשים בעלי כוח כלכלי השולטים בכלכלה, פוליטיקה ובמידע.	מאפייניה הייחודיים של קבוצת אליטה מזכים אותה ביחס מועדף על פני יתר החברה.
11	אליטיסטי	עליתני, אמונה או גישה הגורסת שאליטה היא קבוצה מצומצמת של אנשים המחזיקה בייחוד מסוים מצד כישוריה או מצד מוצאה.	האליטיסטים "נשפד" ממך, גערה יערה בכן זוגה מיכאל עת אמר לה כי לעולם לא יילמד במכללה.
ב			
12	בכי תמרוקים	בכי מר, בכי גדול, התייפחות.	לאחר הפסד קבוצת הכדורגל באליפות, בכו האוהדים בכי תמרוקים.
13	בכל רמ"ח אבריו	בכל גופו ונפשו, כל כולו, בכל מאודו.	עובד מסור צריך להתחייב לעבודתו בכל רמ"ח אבריו.

14	בְּכַפֵּיָהּ אַחַת	ביחד, בצוותא.	סיימנו את עבודת ההגשה בְּכַפֵּיָהּ אַחַת.
15	בָּכָר	ולד של גמל.	הנאקה מסוגלות להניק את הַבָּכָר במשך ימים רבים ללא שתייה.
16	בְּלָדָהּ	שיר לירי המבוסס על אגדה או על מסורת עם.	שאלו טשרניחובסקי כתב בְּלָדוֹת על שאול המלך. את רובן אני זוכר עד עצם היום הזה.
ג			
17	גִּילְדָה	אגודה של אנשים בעלי אינטרס משותף.	גִּילְדוֹת הסוחרים דרשה הפחתת מיסוי על הסחר הימי.
18	גִּלְב	ספר.	לאחר ששיערי ארך הלכתי לעופר, חברי הַגִּלְב, להסתפר.
19	גְּלוּבְּלִיזְצִיָה	הפיכה לכלל עולמי בכל תחומי החיים.	הסכמי סחר בין לאומיים מבצעים גְּלוּבְּלִיזְצִיָה בכלכלה העולמית.
ד			
20	דִּיטְרִמיניזם	אמונה בקיום סיבה חיצונית לכל המתרחש בטבע ולרצון האדם.	בעולם דִּיטְרִמיניסטי אין שום אקראיות.
21	דִּיאֶלְקְט	ניב מבטא, וריאציה של לשון המיוחסת לאזור מסוים או לאוכלוסייה מסוימת, להג, פטפוט.	חוקרי המודיעין סברו כי הַדִּיאֶלְקְטִיקָה במדינות ערב השתנתה במרוצת מאות השנים האחרונות.
22	דִּידֶקְטִי	ששייך לתורת ההוראה, לימודי, חינוכי.	המדריך הדגים דרך דִּידֶקְטִית מצוינת להעביר את הכמות הרבה של המידע בזמן קצוב ובאופן מעניין.
ה			
23	הַפְּצֵעֶקְתָּהּ	האם הדברים באמת חמורים כפי שמתקבל הרושם?	אם הגיעו כל כך הרבה תלונות של אזרחים, יש לבדוק בדחיפות הַפְּצֵעֶקְתָּהּ.
24	הַלְּבִין אֶת פְּנֵיו	בייש, העליב, בזה, השפיל.	השוטר הַלְּבִין אֶת פְּנֵיו של אדם חף מפשע עת עצר אותו על לא עוול בכפו.
25	הַלִּימָה	(1) התאמה. (2) הכאה, הרבצה, דפיקה.	השמלה הַזְלֵמַת אותך, רעייתי היקרה, אני מקווה שתשכילי להתלבש כך מידי יום ביומו.
26	הַלְּעֵטָה	פיטום, האבסה, האכלה בכמות מרובה.	החוואי הַלְּעִיט את הפרות יתר על המידה, כך ללא ספק.
27	הַמְיָה	קול, נהימה.	הַמְיָת חיות המדבר נשמעת מידי לילה במדבר יהודה.
28	הַשְּׁתַמְטוֹת	התחמקות ממילוי חובה.	יוני הַשְּׁתַמְט מגויס לצבא.
ז			

29	זוטא	קטן, זעיר.	מדוע הטרדתני בעניין זוטא זה?
ח			
30	חֶלֶד	עולם, תבל, תקופת חיים של בן אדם.	"שָׁמְעוּ זֹאת כָּל הָעַמִּים הָאֲזִינוּ כָּל יִשְׂרָאֵל חֶלֶד" (תהילים, מט', ב').
31	חֵלוֹם בְּאַסְפְּמִיָּה	חלומות בלתי מציאותיים, שלא ניתן לממשם.	יורם רוצה לקנות לעצמו רכב יוקרה, במצבו הנוכחי הוא חולם חלומות באספמיה.
32	חֶלְפָאִי	עלוב, מסכן.	התחנה המרכזית בתל אביב מלאה בחלפאים.
33	חֶלֶק הָאָרֶץ	החלק העיקרי.	השיחה גלשה למקומות לא ענייניים ויושבי השולחן שכחו את החלק הארי שלה.
ט			
34	טִיב	(1) איכות. (2) אופי. (3) מהות.	טיבו של יין נמדד בזמנו בתוך החבית.
35	טִיֵן	עפר שקוע באפיקי נחלים ומשמש חומר ליצירת כלים, בוץ.	טיילנו בנחלי הצפון ורגלינו צופו בטיין.
י			
36	יַעֲרֹן	שומר יערות, מי שמגדל עצי יער.	היַעֲרֹן קם השכם בבוקר על מנת לבצע את עבודתו נאמנה.
37	יַפְעָה	יופי רב, הדר.	יַפְעָת שונית האלמוגים מרהיבה.
38	יַצָּא בְּשׁוֹן וְעֵיֵן	יצא בנוק כבד, יצא בהפסד גדול.	הימורו של משה בקזינו גרם לו לצאת בְּשׁוֹן וְעֵיֵן.
כ			
39	כִּיל	כוונן כלי מדידה, ביצע התאמות.	הטכנאי כִּיל את מכשיר הטלפון.
40	כָּל אֵימַת	כל הזמן, בכל פעם.	כָּל אֵימַת שיורד גשם אין באפשרותי לתלות כביסה.
41	כָּל בַּר בֵּי רַב	כל אדם, כל אחד.	כָּל בַּר בֵּי רַב יודע פעולות חשבון בסיסיות.
42	כָּל הַפּוֹסֵל בְּמוֹמוֹ פּוֹסֵל	כל מי שפוסל אחרים, פוסל אותם כיוון שהוא מזהה בהם פגם שיש בו.	הפסק לבקר את מעשיי ואותי בכל הזדמנות. זכור שְׂכָל הַפּוֹסֵל בְּמוֹמוֹ פּוֹסֵל.
ל			
43	לְדִידִי	לדעתי, מבחינתי.	הביקורות לא היו נלהבות, אך לְדִידִי זו הייתה הצלחה.

44	לואט	לוחש.	הילד לואט לחברו סוד.
מ			
45	מינות	כפירה באל, בדת ובתורה.	הכנסייה מגנה אנשים החוטאים במינות ודורשת שיבואו על עונשם.
46	מיתוס	(1) אגדה על מעשי האלים בימי קדם, תופעות טבע ומאורעות העוסקים בשאלות הקיום המהותיות. (2) דבר אגדי שלא היה ולא נברא.	האמונה בחיזורים בגדר מיתוס ולכן אין לייחס חשיבות למידע כוזב על נושא זה.
47	מכבנה	סיכה לשיער.	עצבתי את שיערי בעזרת מכבנה .
47	מכבש	מכשיר או מכונה להפעלת לחץ ודחיסה.	לאחר סלילת הכביש נסע עליו המכבש כדי ליישרו.
49	מכורה	מולדת, מקום מוצא.	הגעגועים ל מכורתו הדירו שינה מעיניו.
50	מכמין	מחביא, מטמין, מסתיר.	האב ה מכמין את האפיקומן לפני שילדי הבית ימצאוהו.
51	מכמן	אוצר, מטמון, סוד.	מכמנו של מלך מצריים לא התגלה עד היום הזה.
52	מלאם	רכוש פרטי שנהפך לרכוש לאומי, מופקע לטובת המדינה.	בזמן המלחמה רכבים פרטיים ה מלאמו לטובת המדינה.
53	מלודרמה	מחזה דרמטי הפונה אל רגשות הצופים באמצעים רגשיים ומעורר רגשות מופרזות.	צפינו במחזה מלודרמטי בתיאטרון ויצאנו עם מדמעות.
54	מלוחית	סלט.	לארוחת הערב אכלתי מלוחית מתובלת.
55	מלחלח	מרטיב קצת, גורם לדבר שיהיה לח.	הכלב מלחלח את גופו כדי לקררו.
56	מלנכוליה	דכאון קשה וממושך, עיצבון, מרה שחורה.	לאחר הפסדו באולימפיאדה, המתאבק שקע מלנכוליה עמוקה.
57	מן הפח אל הפחת	מצרה אחת לצרה אחרת יותר גדולה.	נפלנו מן הפח אל הפחת , המכוננית שקנינו לא רק פגומה אלא גם גנובה.
58	מני אָז	מאז, מהזמן ההוא, מלפני זמן רב.	מה הסיבה שאין לו רישיון? הרי מני אָז החל את שיעורי הנהיגה ועדיין לא סיים.
59	מנתץ	מנפץ, מרסק.	הכוס נוצתה לרסיסים בגלל רעידת האדמה.
נ			

60	נטול	שאין בו דבר מה, ללא.	הקפה נטול קופאין.
61	נטש	(1) פורץ, מתפשט. (2) נעזב, ננטש.	קרב קשה נטש בין הוויקינגים לאנגלו-סקסונים.
62	ניואנס	(1) דקויות, רמזים עדינים, בין השורות. (2) גוון, הבדל קל בצבע או בצליל.	בדבריו היה נתן לשמוע המון ניואנסים המכוונים לבחירה בו.
63	ניח	(מכשיר) קבוע במקומו, כגון טלפון או כלי ירייה.	חסרון של מחשב ניח הוא שאין באפשרותנו להזיז אותו ממקום למקום.
64	ניחן ב-	(1) התאפיין ב-, הייתה לו תכונה. (2) מוענק לו, יש לו.	הוא ניחן ביכולת טיפוס מרשימה.
ס			
65	סיח	סוס צעיר, ולד של סוס.	הסוסה המליטה סיח.
66	סילוף	מסירת עובדות שלא בנאמנות למציאות, הוצאה מהקשר.	עורכת הדין מסלפת את האמת כדי להגן על מרשה.
67	סימולציה	הדמיה, חיקוי התנאים האמיתיים לשם תרגול.	בצבא מבצעים סימולציות רבות של מצבי לחימה כדי להביא את הלוחמים כמה שיותר קרוב למצב אמת.
68	סימפוזיון	כינוס מיוחד להשמעת דעות בנושא מסוים, בעיקר בנושאי מדע וחברה.	בעקבות הסימפוזיון שמרצי החוג לפיזיקה קיימו הוחלט לשלוח חללית ישראלית לחקור את הירח.
69	סימפונייה	יצירה מוזיקלית לתזמורת, בדרך כלל בעלת ארבעה פרקים.	האזנתי לסימפונייה החמישית של בטהובן.
ע			
70	על רגל אחת	בקצרה, בחיפזון.	התלמיד הכין את שיעורי הבית על רגל אחת לאורך כל השנה ולכן ציוניו היו נמוכים.
71	עלה נדף	חלש וחסר אונים.	אדם זה הוא כמו עלה נדף, ואין לו האומץ למחות.
72	עלה על יצועו	שכב לישון.	החוואי עלה על יצועו בשעה מוקדמת מכיוון שקץ עוד לפני עלות השחר.
73	עלוה	כל עלי הצמח.	עלוה העץ נשרה בסתיו.
פ			
74	פיקטיבי	בדוי, עשוי למראית עין, מדומה, דמיוני, מזויף.	הזוג נישא באופן פיקטיבי על מנת לקבל אזרחות במדינה.

75	פִּיר	חפירה, מנהרה, מכרה.	בבניין החדש חפרו פִּיר למעלית.
76	פִּיתוּם	אדם המדבר מהבטן בלי להזיז את שפתיו.	אמנים המשתמשים בבובה בעת שהם מדברים דיבור פִּיתוּם ויוצרים אשליה שהבובה היא שמדברת.
77	פְּכִים קְטָנִים	פרטים קטנים, זוטות.	בעבודה זו יש לשים לב לפְּכִים קְטָנִים ביותר.
78	פְּלֹאח	איכר, חקלאי. חסר תרבות, גס רוח.	בשדות עובדים כמה פְּלֹאחִים מהכפר.
79	פְּלֹבָאִי	איש ההמון, אדם פשוט, נחות מעמד.	אין חולקים על כך שיואב אדם פְּלֹבָאִי.
80	פְּרִיּוֹן	(1) כמות, הספק, תפוקה, תוצרת. (2) פוריות – יכולת להביא צאצאים.	משהחלה עלייה בפְּרִיּוֹן העבודה במדינה, השתפרה כלכלתה.
צ			
81	צִידוּד	תמיכה בדעה או מחלוקת, עמידה לצד מישהו.	העם צִידָד בטיעונו של ראש הממשלה.
82	צִיָּה	מדבר, שממה, ישימון.	במערב הארץ יש שפע של נהרות ונחלים, ובמזרח – צִיָּה.
ק			
83	קָטוּם	שקצהו חתוך.	יש לקָטוּם את קצהו של פרי זה כדי לאכול אותו.
84	קְטָנוּנִי	(1) דבר חסר חשיבות. (2) אדם המייחס חשיבות לדברים פחותי ערך.	הוא קְטָנוּנִי ומתעסק בתפל במקום בעיקר.
85	קָטָר	הקרון הראשון ברכבת המושך את שאר הקרונות.	הקָטָר עצר ובעקבותיו כל שאר הקרונות.
86	קִיטוּב	ניגוד קיצוני בין שני דברים, פילוג, הפרדה.	החברה הפכה מקוטבת בעקבות גל המחאות האחרון.
87	קִיקְיוֹנִי	שנעשה בפזיזות ואין לו קיום לאורך זמן, ארעי.	תוכניתם אלא תוכנית קִיקְיוֹנִית.
88	קְלוֹן	בזיון, חרפה, השפלה.	מעשיו הביאו קְלוֹן על משפחתו.
ר			
89	רוֹצֵעַ	מנקב, דוקר.	צריך לרוֹצֵעַ חור נוסף בחגורה כדי שיהיה אפשר לסגרה.
90	רְחִיִּים	זוג אבנים המונחות אחת על השנייה, התחתונה קבועה והעליונה סובבת עליה,	"קְחֵי רְחִיִּים וְטַחְנֵי קֶמַח" (ישעיהו, מז', ב').

	ומשמשות לטחון גרעינים לקמח.		
91	רְחִיִּים עַל צְאָרוֹ	יש עליו עול כבד.	שמירת סוד כמוס זה הינו כְּרִחִיִּים עַל צְאָרִי ולכן אני מוכרח לספרו.
92	רְפָלְקְסִיבִי	(1) קשור לתגובה לא רצונית של הגוף(רפלקס). (2) מאפיין פועל שנעשה על עצמו.	התלבש הוא פועל רְפָלְקְסִיבִי, משום שמשמעותו הליבש את עצמו.
ש			
93	שׁוֹמֵר סֶף	(1) שוער. (2) כינוי לאנשים שתפקידם לשמור ולהורות על כללי התנהגות בתחומים מסוימים ובמוסדות שלטון ולפקח על קיומם.	כשנכנסנו לבניין שׁוֹמֵר הַסֶּף קיבל את פנינו ופתח לנו את הדלת.
94	שׁוֹעָה	נותן את דעתו, בעיקר לאדם המבקש עזרה.	"וַיִּשְׁעֵהוּ אֶל הַבַּיִת וְאֵל מִנְחָתוֹ" (בראשית, ד', ד').
95	שׁוֹזֵרָה	יצירת חוט על ידי שילובם של סיבים זה בזה בתנועה סיבובית. שילוב זה בזה.	מוכרת הפרחים שׁוֹזֵרָה זר מפרחים שביקשתי.
96	שְׁחוּחַ	כפוף, בראש מורכן.	גבו היה שְׁחוּחַ בגלל עבודתו המפרכת.
97	שְׁחוֹן	חם ויבש, מחוסר גשמים.	אזור זה שְׁחוֹן מאוד ולכן הצמחייה בו דלה.
ת			
98	תְּכָלָה	תכלית, סוף, קץ, גבול.	כל מה שיש לו תְּכָלָה יש לו תחילה.
99	תְּכָלִית	(1) מטרה, יעד סופי. (2) מידה מרובה (תכלית השלמות – חסר פגמים). (3) סיום, קצה.	"כי אם נאמר שיש תְּכָלִית לחיים, המשמעות של כך היא, שלחיים יש מטרה מסוימת"
100	תְּלֹאבָה	להט השמש, יובש, חום מדברי.	התְּלֹאבָה הייתה קשה מנשוא ולכן הפסקנו את הטיול.

יחידה 5 – תרגול

א. השלמת משפט

1. יואב כל כך ___ שהוא לא יניד עפעף אם המעשה לא יעניק לו תועלת.

(1) חינני

(2) אינטליגנט

(3) אינטרסנט

(4) רציונלי

2. אני מרגיש ___ שזו הבחירה הנכונה.

(1) בכפיפה אחת

(2) בכל רמ"ח איברי

(3) אליבא

(4) פיטום

3. שש שעות אופירה נמצאת אצל ה___, לעומתה כל תור שלי אורך כחצי שעה.

(1) גלב

(2) חבץ

(3) עייר

(4) סופרן

4. לעיתים מכוון שה___ כל כך שונה בין אזורים שונים בתוך אותה מדינה, גם אנשים

שדוברים את אותה השפה לא יבינו אחד את השני.

(1) כריזמה

(2) דואט

(3) דיאלקט

(4) פרלמנט

5. יש המאמינים ביהדות כי מי ___ ברבים, אין לו מקום בעולם הבא.

(1) שלמבין פני חברו

(2) שמסייד קיר

(3) שרוכש לגין

(4) שכותש שום

6. ____ מחובותיך כהורה זהו מעשה שייהרג ובעל יעבור !

- (1) התלוצצות
- (2) השתמטות
- (3) התיימרות
- (4) התאמללות

7. אביחי חולם ____, במצב הנתון גם שטיח לדירה לא יצליח לקנות !

- (1) חלום בלהות
- (2) חלומות בהקיץ
- (3) חלומות באספמיה
- (4) חלומות נעימים

8. אם עידו לא יפסיק עם ההתנהגות ה____ הזו, הוא עלול להישאר בלי חברים.

- (1) אגנוסטית
- (2) פציפיסטית
- (3) האלטרואיסטית
- (4) האליטיסטית

ב. מילים נרדפות – יש לסמן את המילה הנרדפת

1. סימולציה

- (1) מבחן
- (2) הדמיה
- (3) טיימר
- (4) הכרזה

2. מכבנה

- (1) שעון יד
- (2) אבקת כסיבה
- (3) סיכה לשיער
- (4) מסך

3. מכמין
- (1) מכהן
 - (2) מרצף
 - (3) מדביר
 - (4) מסתיר
-

4. ציה
- (1) כמון
 - (2) מדבר
 - (3) רקיע
 - (4) צנצנת
-

5. קלון
- (1) ארטיק
 - (2) השפלה
 - (3) קנוניה
 - (4) מתכת
-

6. מלוחית
- (1) כלי אחסון למלח
 - (2) מלח גס
 - (3) סלט
 - (4) ארוחת בינים
-

7. שחוח
- (1) ציפור
 - (2) כפוף
 - (3) יבש
 - (4) צעיר

8. רוצע

- (1) שוזר
 - (2) רוקם
 - (3) מנקב
 - (4) רוכס
-

ג. מילה והיפוכה – יש לסמן את המילה ההפוכה**1. תכלה**

- (1) התחלה
 - (2) תקרה
 - (3) מסלול
 - (4) קיצי
-

2. עלה נידף

- (1) חלש
 - (2) מרוכז
 - (3) מחושל
 - (4) אדיב
-

3. אינפלציה

- (1) אינסטלציה
 - (2) דפלציה
 - (3) דקורציה
 - (4) מוטיבציה
-

4. בכפיפה אחת

- (1) בגפו
- (2) בציווי
- (3) נשימה אחת
- (4) הלימה מוחלטת

5. זוטא

- (1) זעיר
- (2) כביר
- (3) פעוט
- (4) ראוי

6. ניח

- (1) ספינה
- (2) ניד
- (3) סלולר
- (4) סיב

7. קיקיוני

- (1) ארעי
- (2) נצחי
- (3) תכליתי
- (4) אין סופי

8. פיקטיבי

- (5) יקר
- (6) בזוי
- (7) דימוני
- (8) אמיתי

ה. יוצא דופן – יש לסמן את המילה היוצאת דופן

- 1. מלטש, מנתץ, מרסק, מנפץ.
- 2. שחון, תלאובה, אדמת טרשים, מטולל.
- 3. הלימה, הלעטה, התאמה, הכאה.
- 4. על רגל אחת, בהרף עין, בכפיפה אחת, כלאחר יד.
- 5. טיב, טין, איכות, אופי.
- 6. יערן, שומר סף, חייל, ניטש.
- 7. קטר, יורה, מלקוש, בכור.
- 8. פלבאי, חלכאי, בכר, פלאח.

מפתח תשובות – יחידה 5

א

8	7	6	5	4	3	2	1	שאלה
4	3	2	1	3	1	2	3	תשובה

ב

8	7	6	5	4	3	2	1	שאלה
3	2	3	2	2	4	3	2	תשובה

ג

8	7	6	5	4	3	2	1	שאלה
4	2	2	2	1	2	3	1	תשובה

ד

9. מלטש
10. מטולל
11. התאמה
12. בכפיפה אחת
13. טין
14. ניטש
15. מלקוש
16. בכר

יחידה מס' 6	מונח	פירוש אפשרי	דוגמה
א			
1	אללי	מילת קריאה להבעת צער.	אללי לי אם לא אעבור את המבחן הקרוב, איני רוצה להיכשל ולהישאר שנה.
2	אלמה	אגודת שיבולים, צרור קרני אור.	ילדי הגן הכינו אלמות שיבולים לכבוד חג השבועות.
3	אלמנט	רכיב, חלק, מרכיב, יסוד.	האלמנט המרכזי בגוף האדום הוא מים.
4	אלמנד	לוח שנה.	אחד מראשוני ממציאי האלמנכים היה האמריקני בנג'מין פרנקלין בן המאה ה-18.
5	אלנטית	מגבת.	לאחר שיצא מבררכת השחייה התעטף באלנטית.
6	אמביוולנטי	דו משמעי, שיש בו רגשות מנוגדים בעת אחת.	רגשותיי אמביוולנטים כלפי סרט זה, מצד אחד אני לא אוהב את ז'אנר הפעולה ומצד שני הסרט ריתק אותי לכיסא.
7	אמפתיה	רגש של הזדהות עם האחר, חיבה.	חברתי בכתה לאחר שפוטרה מעבודתה וחשתי אמפתיה כלפיה.
8	אמרי שפר	דברי חוכמה, פתגמים.	המורה ציטטה אמרי שפר המיוחס לפילוסוף וההוגה המפורסם.
9	אמת מים	תעלה להובלת מים.	בתקופת המצור על ירושלים, בנו אמת מים על מנת להוביל מים לעיר.
10	אמתחת	שק גדול, ילקוט.	קניתי לבני אמתחת חדשה לכבוד תחילת שנת הלימודים.
11	אנונימי	עלום שם, ששמו אינו מוכר.	כתבי הסתרים נכתבו על ידי אנונימי ועד היום אין החוקרים יודעים מי המחבר.
ב			
12	בלשן	מומחה לשון, חוקר לשון או שפות.	אבשלום קור הינו בלשן ישראלי המתמחה בשמות משפחה.
13	במישרין	באופן ישיר.	אור אמר לקרן במישרין כל מה שחשב עליה.
14	במפגיע	בתוקף, בלי ויתורים, נמרצות.	העובדים דורשים במפגיע את זכויותיהם.
15	במשורה	במידה מעטה.	יש להקפיד לאכול לחם במשורה, שכן כמות גדולה עלולה להזיק לבריאות.
16	בן בליעל	רשע, נבל, רע לב.	מוכר החנות היה בן בליעל מכיוון שגבה סכומים מופקעים מאנשים תמימים.
17	בן לוויה	שותף מלווה.	כלבו שימש כבן לוויה לדרך.

		ג
גלומות בו תכונות נהדרות.	נמצא בתוך, כלול.	גלום 18
גלוסקמתו של החייל המנוח הייתה מעוטרת.	ארון קבורה.	גלוסקמה 19
גלת הכותרת של איינשטיין הייתה תורת היחסות.	השיא, הפסגה, החלק החשוב ביותר.	גלת הכותרת 20
		ד
בדרום אמריקה ניתן לעשות סקי על דיונות חול.	בעברית: חולית. גבעת חול.	דיונה 21
הצייר וינסנט ואן גוך צייר מעל לשלושים דיוקנאות עצמיים של פניו.	תיאור אומנותי של פני האדם על ידי ציור, פסל או צילום.	דיוקן 22
חשתי דיצה כשקיבלתי הודעת קבלה לאוניברסיטה.	שמחה, ששון.	דיצה 23
שכלו דל וקשה ללמוד.	(1) עני, אביון, רש. (2) מועט, פחות ערך.	דל 24
		ה
שנים חשבתי כי אכילת ממתקים הכרחית לבריאות אך המציאות טפחה על פניו.	נאלץ להתפכח מדמיונותיו.	המציאות טפחה על פניו 25
היא אמרה לי הן כאשר הזמנתי אותה.	מילת הסכמה.	הן 26
הגשם הניא את הילדים מלצאת לשחק בחוץ.	שכנע, משפיע ומונע שלא לעשות.	הניא 27
טקס סמלי שבו מרימים כיסוי מעל שלט או יצירת אומנות, לרוב לשם חניכה של מבנה חדש נקרא טקס הסרת הלוט.	חשיפה של משהו, הרמת כיסוי.	הסרת לוט 28
דובי הקוטב משילים את פרוותם ובכך מסתגלים להתחממות הקוטב.	היכולת להתרגל למצבים ותנאים חדשים.	הסתגלות 29
הסו-שף התאבק בעפר רגליו של השף ולבסוף נהפך לשף גם הוא.	ללמד ממנו.	התאבק בעפר רגליו 30
		ז
שמן הזית המלאכותי זך יותר מהטבעי, אך בריא פחות.	נקי, טהור, צלול, צח.	זך 31
		ח
חטאם של בני ישראל עוררו את חמתו של אלוהים.	כעס גדול, זעם, קצף.	חמה 32
אתה חמור גרם! לעולם לא תצליח בלימודיך!	טיפש, עקשן.	חמור גרם 33

34	חֶמֶס	עוול, גזל, שוד.	החֶמֶס שהתבצע בבנק ובו נגנב סכום גדול של כסף, גרם להגברת מערך האבטחה באזור.
35	חֶמְרָמְרָת	"הנג-אובר".	אנשים המרבים לשתות אלכוהול יחוו ביום שלמחרת חֶמְרָמְרָת.
ט			
36	טִינָה	שנאה עזה.	שומר טִינָה אדם שאינו מתרַצה.
37	טִינָה	עפיפון.	הילדים העיפו את טִינָה שהכינו בגן.
י			
38	יָצָא הַמְרָצֵעַ מִן הַשֶּׁק	התגלה, נחשפה האמת שניסו להסתירה.	רק אחרי המון שנים יָצָא הַמְרָצֵעַ מִן הַשֶּׁק והוא נעמד לדין.
39	יָצָא מִכְּלִיו	התפרץ, איבד את שלוותו.	כששמע יוסי שפוטר מעבודתו יָצָא מִכְּלִיו וגער על כל מי שנקרה בדרכו.
40	יָצָהָר	שמן זך, שמן טרי.	"וְהָיָא לֹא יָדְעָה כִּי אֲנֹכִי נִתְתִּי לָהּ הַדָּגָן וְהַתִּירוֹשׁ וְהַיָּצָהָר" (הושע, ב', י').
כ			
41	כָּלָה	כיסוי, רשת מעל למיטה למניעת עקיצות יתושים וזבובים.	המטיילים ישנו תחת כָּלָה בגלל כמות היתושים.
42	כָּלוֹנָס	מוט, עמוד, קביים.	ענפי הצמח התפתלו סביב הכָּלוֹנָס שהוצב בערוגה.
43	כָּלִיל	שלם, גמור, שאין חסר בו כלום.	הנייר נשרף כָּלִיל ולכן עלינו לשכתבו מחדש.
44	כָּלִימָה	חרפה, בושה.	הפושע חש כָּלִימָה לאחר שהבין את חומרת מעשיו.
ל			
45	לוֹחֵד	תולש בפיו(את העשב) ואוכל.	הפרות לוֹחֵכות עשב בשדה.
46	לִיבְרָלִיזְם	השקפת עולם הדוגלת בהשלטת עקרונות החירות והשוויון בין בני האדם.	המפלגה הזו הם אנשים לִיבְרָלִיזְם ולא שמרנים.
מ			
47	מָסָה	(1) מאמר על נושא עיוני(בגישה סובייקטיבית). (2) ניסיון, מבחן. (3) ייאוש, צער.	פוגל קיבץ מָסָה זו את רעיונותיו המרכזיים.

הסיווג הביטחוני של מסמך זה הוא מסוג ביותר ולכן לא כל אדם מורשה לקרוא אותו.	(1) ממוין לפי סוגים. (2) מוגדר לפי דרגת הסודיות(בצנזורה הצבאית).	מסוג	48
" הספּת וּשְׁמַע יִשְׂרָאֵל" (דברים, כז', ט').	(1) מקשיב. (2) שותק.	מספּת	49
הידיעה שפורמה במבזק החדשות סמרה את שערי .	מחריד, מזעזע.	מסמר שערי	50
אבי נשען על מסעד הספה.	משענת.	מסעד	51
שבט ההרים מסקל אנשים שנכנסים לשטחו בכך מרחיקם.	(1) מסלק את האבנים. (2) סוקל, רוגם באבנים.	מסקל	52
החיות מסתופפות בצל עץ האלון.	(1) מבקר לעיתים קרובות. (2) מוגן, חוסה.	מסתופף	53
הפסלים באיי הפסחא סותתו עוד לפני שהועברו למקום הימצאם.	מחליק ומקציע אבן.	מסתת	54
הלוחמים התבצרו במעוזם לאחר ההתקפה של האויב.	(1) מקום מבוצר, מחסה. (2) גבורה, חוזק.	מעוז	55
בגידה היא מעילה באמון.	(1) שימוש פרטי בכספי אחרים שלא ברשות. (2) הפרת אמון.	מעילה	56
כאשר החל המופע המנורות עומעמו .	מטושטש, מעורפל, מוכהה, בהיר פחות.	מעמעם	57
דרכו של יוסף אל התואר הייתה רצופה מעקשים אך לבסוף צלח בהצטיינות.	פיתול בדרך, מכשול.	מעקש	58
הנוצרים מאמינים כי בחג המולד סנטה קלאוס שולח מתנות דרך מעשנות בבתים.	ארובה.	מעשנה	59
אי קבלתה לעבודה גרמה לה מפח נפש .	אכזבה גדולה, ייאוש.	מפח נפש	60
המפטייר סגר את הכינוס בדברי ברכה ותודה.	(1) אומר דבר בסוף מעשה. (2) משחרר, פוטר.	מפטייר	61
נ			
כשעבר לעיר אחרת הרגיש ניכור כלפי הסביבה החדשה.	חוסר שייכות, תחושת זרות.	ניכור	62
הוא שכב במיטתי ונים ולא נים .	שינה לא עמוקה ולא רציפה.	נים ולא נים	63
ס			
נדודי שינה הם סימפּטום למתח נפשי.	תסמין, סימן לליקוי, סימן היכר לתופעה כלשהי.	סימפּטום	64

65	סינתטי	מלאכותי, מזויף, לא אמתי.	רכשנו לגינתנו דשא סינתטי .
ע			
66	עלום	נעלם, לא ידוע, נסתר.	העתיד עלום מעיני.
67	עמד מנגד	ראה את הנעשה ולא הושיט עזרה.	בעת שהאיש הוכה, כל העוברים ושבים ברחוב עמדו מנגד .
68	עמום	מטושטש, מעורפל.	בשעות הלילה ראייתי הופכת עמומה וקשה לי לרחוק למרחק.
69	עמיל	סוכן, מתווך.	כאשר יימכר הבית, העמיל אשר מטפל בענייני המכירה ירוויח עמלה של אחוז וחצי מהמכירה.
פ			
70	פִּלְגָמְטִי	חסר מרץ, אדיש, עצלן.	העובד היה פִּלְגָמְטִי ולכן סיים את עבודתו באיחור של שבוע.
71	פְּלוּנִי	אדם כלשהו, מישהו, לא ניתן לזהותו, אינו מוכר.	המנוח הינו פְּלוּנִי ולכן לא הגיע איש להלווייתו.
72	פֶּלַח	(1) משמש כינוי לכל אחד מן החלקים הנפרדים של פרי ההדר העטופים קרום. (2) חלק.	הילד ביקש מאמו פֶּלַח מהתפוז שאכלה.
73	פֶּלְחָן	טקס דתי ומכלול הפעולות הכלול בו כדי לרצות את האל.	בפֶּלְחָן האל היווני זאוס, היה נהוג להקריב חזיר.
74	פְּלִיָּה	הסרה, פשיטה, הוצאה.	חוטב העצים פֶּלָה את פרוותם של הדובים שמצא מתים.
75	פֶּלֶךְ	מחוז, אזור מדיני.	בפֶּלֶךְ הצפוני של הארץ נחלים רבים.
צ			
76	צִיּוּלִיזְצִיָּה	(1) חלק התרבות האנושית המתבטא בהתפתחות הטכנולוגיה וכלל מאפייניה. (2) תרבות.	חלק מהציוויליזציה הבודדהיסטית הוא התרבות הלמאיסטית אשר רווחת בטיבט.
77	צִיקְלוֹן	(1) כינוי לסערה טרופית חזקה. (2) ילקוט, תרמיל.	הציקלון החריב את כל האי ולמזלנו פיננו אותנו בזמן.
ק			
78	קְלוּקַל	גרוע, פגום, מקולקל, תפל, חסר ערך.	התייר ביקש חדר ללילה בשפה קְלוּקַלַת וכמעט לא מובנת.

79	קלחת	(1) סיר גדול. (2) מערבולת, מהומה.	בתוך כל הקלחת לא שמעתי את דבריך.
80	קלפטומניה	נטייה חולנית לגנוב.	קלפטומן אינו בהכרח אדם חסר כל.
81	קלת	סל לפירות, טנא.	בחג השבועות ממלאים קלתים בפירות.
82	קמור	עשוי בצורת כיפה, עשוי כקשת הבולטת כלפי חוץ.	למסגדים מבנה כיפה קמורה.
83	קמין	את, תנור גדול בנוי בקיר ומוסק בדרך כלל מעצים, תנור.	הקמין בביתי מחמם מאוד.
84	קרנס	פטיש כבד.	הפועל הלם בברזל בעזרת הקרנס.
ר			
85	רחמנא ליצלן	יצילנו האל, אלוהים ישמור.	רחמנא ליצלן! שיטפון מתקרב.
86	רטוריקה	אומנות הנאום והשכנוע העוסקת ביכולת השימוש בשפה ציורית ובתכסיסים לשוניים על מנת להעביר מסר או לשכנע את קהל היעד.	שכיחותה של הרטוריקה בנאומים של פוליטיקאים, גבוהה.
87	ריבה	עלמה, בחורה, נערה.	ריבה יפה זו, הייתה בתו של המלך.
88	רפרפת	מאכל קינוח המכיל עמילן, פודינג, חביצה.	יושבי השולחן הזמינו רפרפת לקינוח הסעודה.
ש			
89	שחת זמנו לריק	בזבוז זמן.	כאשר היה מובטל שחת זמנו לריק ובזבוז את כספו.
90	שיוף	שיוף וגירוד בפצירה והחלקת עץ.	הנגר שיף את השולחן ולאחר מכן צבע אותו.
91	שיח ושיג	דיון, דיאלוג, משא ומתן.	אין לנהל איתו שיח ושיג מכיוון שאין לו תרבות דיבור.
92	שכיח	מצוי, נפוץ, שקורה לעיתים קרובות.	מחשב ביתי הוא דבר שכיח בימינו.
93	שלהי	סוף, החלק האחרון של תקופה מסוימת.	השלכת התחילה בשלהי הקיץ.
94	שלומיאל	ביש מזל וחסר תושייה, לא יוצלת.	הוא שלומיאל - בכל דבר שהוא נוגע נכשל.
95	שלח יד בנפשו	התאבד.	הזמר שלח יד בנפשו כשהיה בגילופין.

96	שְׁלֹחַפָּה	צ.ב.	השְׁלֹחַפָּה המבוגר בעולם היה בן מאתיים חמישים וחמש שנים.
97	שְׁלֹשֶׁת	(1) שרשרת, שורה של חוליות המחוברות זו בתוך זו. (2) שורה של אירועים הבאים זה אחר זה, השתלשלות. (3) רציפות.	חיית הפרא הייתה קשורה לחומה שְׁלֹשֶׁת כדי שלא תוכל להשתחרר.
ת			
98	תְּלֵי תְּלִים	שפע.	המורה הטיל על תלמידיו תְּלֵי תְּלִים של שיעורי בית.
99	תְּמוּהָ	מוזר, מפליא, מפתיע, לא מובן.	יציאת הוריו לחופשה הייתה תְּמוּהָ בעיניו מכיוון שרק חזרו.
100	תְּמוּכִין	(1) תמיכה מוסרית או חוקית. (2) הסתמכות על אדם או על דבר כדי לתת תוקף לפעולה.	המדען לא הצליח למצוא תְּמוּכִין לטענותיו ולכן לא קיבל מימון למחקר.

יחידה 6 – תרגול

א. השלמת משפט

1. אין לי רגשות של ____ כלפי אנשים כמוהו. מי שעובר על החוק מגיע לו להיענש.

(1) דיצה

(2) אמפתיה

(3) טינה

(4) כלימה

2. הכישלון במבחן גרם לימית ל ____.

(1) מפח נפש

(2) גלוסקמה

(3) אנמיה

(4) מעוז

3. אד שירן התחיל את דרכו כשזמר ____ וכיום הוא בין הזמרים המפורסמים בעולם.

(1) לגיטימי

(2) אופטימי

(3) פסימי

(4) אנונימי

4. בחשבון שקיבלנו במסעדה היה ____ גם השירות.

(1) נבזה

(2) גלום

(3) עכור

(4) גנוז

5. חום גבוה ושיעול הם ה ____ המוכרים ביותר של מחלת הקורונה.

(1) עמיתים

(2) מורדים

(3) מרדימים

(4) סימפטומים

6. טלפון נייד בבתי פרטים בזמננו כבר לא ____ כמו בעבר.

- (1) שכיח
- (2) נשכח
- (3) נטמע
- (4) נערץ

7. אנשים בדרגת ____ גבוהה לא ראשיים לטוס לכל מדינה.

- (1) שומן
- (2) שמחה
- (3) גובה
- (4) סיווג

8. שירן ____ כשגילתה שאחותה הקטנה לבשה את בגדיה ללא רשותה ולכן היא התמלטה בזעם.

- (1) התאבקה בעפר רגליה
- (2) יצאה מכליה
- (3) תפחה על פניה המציאות
- (4) נמסה

ב. מילים נרדפות – יש לסמן את המילה הנרדפת

1. קלחת

- (1) מחבת
- (2) סיר גדול
- (3) טורנדו
- (4) מאורר

2. ציקלון

- (1) רוח חזקה
- (2) רעידת אדמה
- (3) ילקוט
- (4) מקלט

3. רחמנא ליצלן

- (1) הליצן הגדול
 - (2) רחמים
 - (3) אלוהים ישמור
 - (4) דרך ארץ
-

4. שלחופה

- (1) שריון
 - (2) צב
 - (3) מחרק
 - (4) כוכב ים
-

5. עמיל

- (1) מתווד
 - (2) מרכיב כימי
 - (3) פקיד
 - (4) מבחנה
-

6. תמוה

- (1) רשמי
 - (2) לא מובן
 - (3) נורמאלי
 - (4) מתוכנן
-

7. אלמנד

- (1) לוח שנה
 - (2) בית עלמין
 - (3) בית בד
 - (4) מסוק
-

8. חמס

- (1) רצח
 - (2) עוול
 - (3) חמוס
 - (4) מסווג
-

ג. מילה והיפוכה – יש לסמן את המילה ההפוכה**1. חמור גרם**

(1) אינטליגנט

(2) שמח

(3) חמור קדום

(4) סוס

2. במישרין

(1) בצורה מישורית

(2) רציף

(3) בעקיפין

(4) מעוגל

3. כליל

(1) פגום

(2) חלקי

(3) הרוס

(4) קליל

4. סינתטי

(1) טבעי

(2) מפוברק

(3) קיים

(4) רגיש

5. עלום

(1) ספוג

(2) נפעם

(3) יוצא דופן

(4) גלוי

6. ריבה

- (1) חמאה
- (2) נער
- (3) חצאית
- (4) רפרפת

7. שלשלת

- (1) מלוכה
- (2) חבל אבה
- (3) קטיעות
- (4) נציג

8. תלי תילים

- (9) מחסור
- (10) עומק
- (11) חט
- (12) גוב רב

ד. יוצא דופן – יש לסמן את המילה היוצאת דופן

- 1. אלמנט, אלנטית, יסוד, רכיב.
- 2. רשע, בן לוויה, נבל, בן בליעל.
- 3. צח, טהור, חמס, זך.
- 4. טירה, שותק, מסכית, מקשיב.
- 5. קלת, טנא, קלפטומניה, סל פירות.
- 6. שלפוחה, לוטרה, חמוס, ציקלון.
- 7. פלייה, פלך, הוצאה, פשיטה.
- 8. רפרפת, רקיק, חביצה, פודינג.

מפתח תשובות – יחידה 6

א

שאלה	1	2	3	4	5	6	7	8
תשובה	2	1	4	2	4	1	4	2

ב

שאלה	1	2	3	4	5	6	7	8
תשובה	2	3	3	2	1	2	1	2

ג

שאלה	1	2	3	4	5	6	7	8
תשובה	1	3	2	1	4	2	3	1

ד

1. אלנטית
2. בן לוויה
3. חמס
4. טיירה
5. קלפטומניה
6. ציקלון
7. פלך
8. רקיק

יחידה מס' 7	מונח	פירוש אפשרי	דוגמה
א			
1	אָנוּס	(1) מוכרח, נאלץ. (2) יהודי מומר בעל כורחו ושומר מצוות בסתר.	אני אָנוּס ללכת מכיוון שאני מאחר.
2	אָניגָמָה	חידה, תעלומה, מסתורין.	כתב סתרים זה הינו אָניגָמָה בעיני החוקרים.
3	אָנין	עדין, בעל טעם מעודן.	השף בעל אָנינות טעם ולכן מסעדה זו מצליחה.
4	אָנפִּילָה	נעל בית.	בכניסה לבית היו מונחות אָנפִּילָאות מצמר.
5	אָנְקָה	אנחה, בכי, גניחה.	המטופל השמיע אָנְקָת כאב בזמן הזריקה.
6	אָנְקוּל	קרס, וו שראשו כפוף.	על דלת הכניסה לבית יש אָנְקוּל עליו אפשר לתלות מעילים.
7	אָסוּתָא	(1) רפואה. (2) ברכה למתעטש.	אין משיחין בסעודה, ואפילו מי שמתעטש בסעודה אסור לומר לו אָסוּתָא.
8	אָסְכוּלָה	זרם מדעי, חברתי או חינוכי.	האָסְכוּלָה החברתית בימי הביניים הייתה מחולקת למעמדות.
9	אָסְנָה	אסון רב נזק ורב נפגעים, קטסטרופה.	אָסְנָה אירעה במקָרה, ורבים נהרגו.
10	אָסְפִּלְט	בעברית: חמר. זפת, חומר שחור ודביק הנמצא באדמה, משמש לזיפות כבישים, בניה וציפוי גגות.	הכבישים נבנים מאָסְפִּלְט.
11	אָסְפִּלְנִית	תחבושת, אגד, פלסטר.	בזמן אימון נפל החייל ונפצע, החובש שם אָסְפִּלְנִית על מקום הפציעה על מנת לעצור את הדימום.
ב			
12	בְּנַפְשׁוֹ הַדָּבָר	הדבר חשוב לו ביותר, גורלו תלוי בכך.	אנו חייבים לטפח את הדור הבא ולתת לו חינוך מעולה כי בְּנַפְשׁוֹ הַדָּבָר.
13	בְּנִקְל	בקלות.	מי שמרמה הוא למעשה עצלן, הרוצה להשיג דברים בְּנִקְל, ללא מאמץ או במינימום של השקעה.
14	בְּעֵדְנָא דְרִתְחָא	בשעת כעס.	בְּעֵדְנָא דְרִתְחָא דנית אינה שולטת בעצמה.
15	בְּעֵינֵים פְּלוֹת	בכמיהה רבה, בקוצר רוח.	היא ציפתה לבואו בְּעֵינֵים פְּלוֹת.
16	בְּעֵלִיל	באופן מובהק, ללא ספק.	ראיתי זאת בְּעֵלִיל, ולא בחלום.
17	בְּעֵלְמָא	סתם, בלי כוונה מיוחדת.	אמרנו זאת בְּעֵלְמָא ולא בכוונה להעליב.

ג		
18	גְּמֻלוֹנִי	מגודל, מגושם, מסורבל, חסר קואורדינציה.
		גְּמֻלוֹנִיּוֹתוֹ היא הסיבה להתנפצות כל הכלים השבירים בבית.
19	גָּמַר עָלָיו אֶת הַהֵלֶל	שיבח ופיאר אדם אחר בצורה מרובה וגדולה.
		בשיחתי עם מורתו של בני היא גְּמָרָה עָלָיו אֶת הַהֵלֶל .
20	גָּץ	ניצוץ, חתיכה זעירה של חומר בוער הניתזת מתוך מדורה.
		הַגָּצִים שפגעו בחולצתה הותירו בה חורים.
ד		
21	דָּלָף	נזילה, טפטוף.
		יש דָּלָף מהגג וזאת הסיבה לרטיבות.
22	דְּמָגוּג	אדם בעל יכולת דיבור או כתיבה המסוגל לשלהב את ההמונים ולהשפיע באמצעות שקרים, הטעיות ופנייה לרגש.
		ראש הממשלה הוא דְּמָגוּג גדול ובזכות דרכי השכנוע שלו נבחר שוב.
23	דָּמוּ בְּרֵאשׁוֹ	הוא אחראי על מעשיו ועליו לשאת בתוצאות.
		מי שייכנס לאזורים אסורים מסתכן וְדָמוֹ בְּרֵאשׁוֹ .
ה		
24	הַסְּתוֹדָדוֹת	שיח בסוד, התלחשות.
		הזוג הַסְּתוֹדָד על מנת שענייניהם יישארו בניהם.
25	הַסְּתִיּוּגוֹת	אי הסכמה.
		הַסְּתִיּוּגוֹת של חברי הכנסת מאישור החוק החדש הכעיסה אותי.
26	הָעֵלָה חָרַס בְּיָדוֹ	נכשל, לא הצליח.
		המשטרה חפשה את הפושע במשך שבוע ולבסוף הָעֵלָתָה חָרַס בְּיָדָהּ .
27	הָעֵלָה עַל נֶס	ציין לשבח, החמיא, שיבח.
		המורה הָעֵלָה עַל נֶס את התלמיד החרוץ ביותר בכיתה.
28	הַפִּיל אֶת חֲתָתוֹ	הטיל אימה, השרה פחד.
		צבא המדינה הַפִּיל אֶת חֲתָתוֹ על כל המדינות השכנות.
29	הַשְּׁתוֹמְמוֹת	התפלאות, תמיהה.
		כולנו הַשְּׁתוֹמְמוֹנוֹ כשראינו את שמי הלילה מלאים במטר מטאורים מרהיב.
30	הַתְּבוּלָלוֹת	התערבות באחרים וקבלת מנהגייהם, היטמעות.
		בישראל הַתְּבוּלָלוֹת היא כאשר יהודי נישא ללא יהודי.
ז		
31	זְלוּלָת	מזון שאיכותו נמוכה, ג'אנק פוד.
		אכילה מרובה של זְלוּלָת אינה בריאה בעליל.
ח		
32	חֲמֵשׁ	בן הנין.
		לסבתי שבעה חֲמֵשִׁים .

33	חֶפֶת	חלק השרוול המקיף את פרק היד, קיפול קצה בגד בשרוול או במכנסיים.	הילד קיפל את חֶפְתִּי חולצתו לבל יתלכלכו.
34	חָרֵב פִּיפִיּוֹת	(1) חרב שהלהב שלה מושחז משני צדדיו. (2) משל לדבר שנועד להועיל אבל יש בו גם להזיק.	נטילת אנטיביוטיקה היא חָרֵב פִּיפִיּוֹת , הורגת את החיידקים הרעים וגם את הטובים המועילים למערכת החיסון.
35	חָרוֹל	צמח קוצני, קוץ.	שדה חָרוֹלִים מאחורי ביתי.
ט			
36	טָלָאי	חתיכת בד או ער התפורה על קרע כדי לתקנו.	בזמן מלחמת העולם השנייה, היהודים נדרשו לתפור לבגדיהם טָלָאי צהוב.
37	טָלִית שְׂפָלָה תְּכֵלֶת	טהור לחלוטין, ללא פגם, מושלם.	הוא רק נראה טָלִית שְׂפָלוֹ תְּכֵלֶת אבל הוא תכנן גדול.
י			
38	יָצוֹל	מוט בקצה עגלה שרותמים אליו את הבהמה.	גיורא קשר את הסוס ל יָצוֹל העגלה.
39	יָקֵב	מקום בו מכינים את היין מענבים.	הסיוור בִּיקֵב ארך כ-3 שעות שבסופן טעמנו יינות.
40	יָקָר הַמְּצִיאוֹת	נדיר ביותר.	זן זה של ורדים הינו יָקָר הַמְּצִיאוֹת .
כ			
41	כָּמוֹ פּוֹסוֹת רוּחַ לְמַת	לא מועיל, חסר תועלת לגמרי.	טיפול רפואי זה הינו כָּמוֹ פּוֹסוֹת רוּחַ לְמַת ולכן החולה אינו מתרפא.
42	כְּמַטְחֹי קֶשֶׁת	מרחק קצר.	חיילי ישראל נמצאים כְּמַטְחֹי קֶשֶׁת מהגבול הצפוני.
43	כְּמִשׁ	נובל, מצטמק.	הצמחייה בגן כְּמִשָּׁה בקיץ.
44	פֶּן	(1) בסיס, יסוד. (2) בסיס שניתן להניח או להציג עליו דברים, מעמד.	בחנות הספרים, רבי המכר מוצגים על פְּנִים .
ל			
45	לֵית	אין.	לא היו בוחרים בדרך זו אלא ב לֵית ברירה.
46	לֵלָא פְּחַל וּשְׂרָק	גלוי וברור, ללא העלמת מידע.	הנחקר מסר את המידע לחוקר לֵלָא פְּחַל וּשְׂרָק ולכן שוחרר.
מ			

47	מפניח	מכוסה פיח.	קירות הבית פוּיחוּ בשריפה.
48	מפכה	נובע, פורץ(מעייין), מביע, זורם.	עצבות מַפְכָּה בפניה.
49	מפלה	בודק ומוציא כינים מתוך שיער או בגדים.	אבי מַפְלָה את ראשי.
50	מפרָס	מאופר, מגונדר, מקושט.	פני הליצנים פְּרָכְסוּ לקראת ההצגה.
51	מצביא	מפקד עליון של צבא, שר צבא.	המצביא קבע אסטרטגיה לקרב ולפי כך פעל הצבא.
52	מצחף	חיבור הכתוב בכתב יד בעל חשיבות רבה ומכורך בצורת ספר, קודקס.	מצחף נפוליאון הוא מצחף של המשפט האזרחי שנתב בידי הקיסר נפוליאון.
53	מצטווה	נדרש לבצע פקודה, מוטלת עליו מצווה.	משה הצטווה לירות בנשקו החדש לשם איפוסו.
54	מצלה	אירוע חברתי שבמרכזו צלייה ואכילה בדרך כלל של בשר, על האש.	בחול המועד סוכות ערכנו מצלה בביתו של יוסי.
55	מצמית	מביס, מכניע, משמיד.	"וּבְחַסְדְּךָ תַצְמִית אֶבְיִי" (תהילים, קמג', יב').
56	מצנם	מכשיר לקליית לחם, טוסטר.	המצנם התקלקל ולכן הכנסתי את פרוסת הלחם לקלייה בתנור.
57	מצעצע	מקושט יותר מידי, מגונדר.	הבגד הזה מצעצע מידיי ולכן לא אלבש אותו.
58	מצר	רצועה צרה של יבשה בין שני ימים או של ים בין שתי יבשות.	מצר גיברלטר מפריד בין אירופה לאפריקה ומקשר בין הים התיכון לאוקיינוס האטלנטי.
59	מק	ריקבון.	בטיול בפרדס, ריח מק פירות ההדר היה מצחין.
60	מקאמה	סיפור בחרוזים שיש בו הרפתקאות ובדרך כלל הומור רב או סאטירה שנונה.	הספר החדש הוא אוסף של מקאמות ובזכות ההומור השנון בו נבחר לרב מכר.
61	מקדמת דנא	מאז ומעולם, מלפני זמן רב.	מנהג זה מוכר מקדמת דנא.
נ			
62	נימה	(1) משמעות לוואי, משמעות מרומזת, טון, צליל. (2) חוט דק. (3) שערה. (4) מיתר של כלי נגינה.	לאחר נצחונו, נאם הספורטאי והיה ניתן לשמוע נימה של זלזול בקולו.
63	נכולי	נוכל, ערמומי, מפוקפק.	השועל מתואר בספרות כחיה נכולית.

64	נְכַנֵּס בְּעֵבֵי הַקוֹרָה	נעשה שותף חשוב לעניין, חדר לעניין לכל עומקו.	הוא הביע את דעתו בסוגיה רק לאחר ש נְכַנֵּס בְּעֵבֵי הַקוֹרָה .
ס			
65	סִיעוּד	מתן עזרה למי שזקוק לה, הסיעוד בהקשר הרפואי מתייחס למקצוע האחים והאחיות ומתן עזרה רפואית.	האח סִיעֵד את החולה במסירות רבה.
66	סָדָךְ	קהל רב, המון.	כדי לעבור את ה סָדָךְ היו צריכים השוטרים להתערב.
67	סְכוּף	מדוכא, מעונה.	הילדה הייתה סְכוּפָה עקב מעבר הדירה.
ע			
68	עָמִיר	צרור שיבולים.	בידו של החקלאי עָמִיר שהביא לביתו מהשדה.
69	עִמְקַ הַבְּכָא	מקום של סבל וצרות, גלות.	אלפיים שנה היו היהודים בעִמְקַ הַבְּכָא.
70	עִנְבָל	(1) לשון הפעמון המתנדנדת בתוך הפעמון ומפיקה צלילים בעזרת דפנותיו. (2) לשון בשר קטנה שבפתח הלוע.	כיום לא כל הפעמונים בעלי עִנְבָל ומופעלים על ידי הקשה ידנית.
71	עֲנָה	צניעות, חוסר גאווה.	"יִרְאֵת ה', מוֹסֵר, חֲכָמָה, וְלִפְנֵי כְבוֹד – עֲנָה" (משלי, טו', לג')
פ			
72	פְּלִסְתָר	זיוף, הונאה, רמאות.	איש המכירות אמר דברי פְּלִסְתָר כדי לשכנע את הלקוחות לקנות את המוצר.
73	פְּלָצוֹת	פחד גדול, זעזוע.	למשמע קולות הנפץ חשתי פְּלָצוֹת והסתגרתי בחדרי.
74	פְּמִית	פייה.	האדים יצאו דרך פְּמִית הקומקום.
75	פְּמִלְיָה	חבורת בני לוויה.	הנשיא הגיע לביקור עם כל פְּמִלְיָתוֹ .
76	פְּנִכָה	כלי שטוח להגשת מזון, צלחת, קערה.	הגשתי פְּנִכָת פירות לאורחים.
77	פְּסָה	חתיכה(של נייר, בד וכו').	התופרת תפרה פְּסָת בד על המכנסיים הקרועים.
צ			
78	צְלָמוֹת	חושך, אימה, שם נרדף לגיהינום.	"גַם כִּי אֶלֶף בְּגִיָּא צְלָמוֹת לֹא אִירָא רַע כִּי אֶתָּה עֲמָדִי" (תהילים, כג', ד').

79	צָנָה	(1) קור חזק, קרה. (2) מגן למלחמה.	צָנָת הבקר בחורף מקשה על הקימה מן המיטה.
ק			
80	קָמַל	נבל, איבד את רענותו.	הצמח קָמַל לאחר שבוע של חמסין.
81	קָנָה לוֹ שְׁבִיתָה	התיישב, השתקע, התנחל, נאחז בקרקע, התבסס במקום באופן קבוע.	חתול הרחוב קָנָה לוֹ שְׁבִיתָה במפתן ביתנו ונראה שאין בכוונתו לעזוב.
82	קִנּוּקְנָת	ענף דק ומסתלסל בצמחים מטפסים המשמש להם מעין משענת.	ללא הקִנּוּקְנָת שבצמח הגפן, לא יוכל הצמח לטפס.
83	קִנְטוֹר	הרגזה על ידי השמעת דברי עקיצה, השמצה והקנטה.	לאחר הפסד בבחירות החל המתמודד לקִנְטוֹר ולרגוז.
84	קִנְיָן	רכוש, דבר שיש לאדם זכות בעלות עליו. נכס תרבותי, רוחני.	קִנְיָנו של העם היהודי בספריו.
85	קָעוֹר	שקוע, עשוי כמו קערה או כיפה הפוכה.	חלקו הקדמי של הפסל החדש שהוצב בעיר קָעוֹר כלפי מעלה.
ר			
86	רִיחֹן	בזיליקום.	הרִיחֹן מוסיף טעם מיוחד לרוטב.
87	רִימָה	זחלי חרקים חסרי רגליים היכולים לגרום ריקבון.	כיום רִימֹת משמשות לטיפול רפואי לעור שאינו נרפא.
88	רִיק	היעדר כל, ריקנות.	בעבר טענו שהחלל החיצון הוא רִיק אך כיום הפריכו טענה זו.
89	רִצוּד	תנועות קפצניות, ריטוט של קרן אור.	התמונה רִיצְדָה על מסך הטלוויזיה ולכן בעל הבית קנה טלוויזיה חדשה.
ש			
90	שָׁם לָאֵל	ביטל, הכשיל, קלקל.	הפסקות החשמל התכופות שָׁמוּ לָאֵל את האפשרות להקרין סרט במועדון
91	שָׁם נִפְשׁוּ בְּכַפּוֹ	סיכן את חייו.	"וְאָרְאָה כִּי אֵינָּךְ מוֹשִׁיעַ וְאֲשִׁימָה נִפְשִׁי בְּכַפְיִי" (שופטים, יב', ג').
92	שָׁם פָּעַמְיוֹ	יצא לדרך, הלך לכיוון.	המטייל שָׁם פָּעַמְיוֹ צפונה.
93	שָׁמַאי	שמקצועו להעריך ולקבוע שווים של דברים.	כדי לאמוד את שווי הרכב התייעצנו עם שָׁמַאי.
94	שָׁנִי	צבע אדום בעיקר של בד.	חולצתי החדשה צבועה בְּשָׁנִי.

95	שְׁנִינִי	משני, ממדרגה שניה.	נושא זה הוא נושא שְׁנִינִי ויש כרגע לדון בנושאים חשובים יותר.
96	שְׁעַל	צעד, פסיעה.	הסטודנט עשה עוד שְׁעַל אל עבר התואר הנחשק.
97	שְׁפּוּל	החלק התחתון, תחתית.	שְׁפּוּלִי שמלתה עשויים מבד סאטן.
98	שְׁפוּף	(1) כפוף. (2) מדוכא.	הגיבן היה שְׁפוּף משנולד.
ת			
99	תְּנוּדָה	תנועה לכאן ולכאן, נדנוד.	התְּנוּדוֹת במצב רוחו מוזרות.
100	תְּפוּגָה	גמר, תוקף.	מועד תְּפוּגָתָה של הגבינה יחל מחר.

יחידה 7 – תרגול

א. השלמת משפט

1. ____ נמדד אדם באופיו.

- (1) מקדמת דנא
- (2) בעדנא דרתחא
- (3) במטחוי קשת
- (4) ללא כחל ושרק

2. האימונים של יעל הם ____ אם היא לא תתחיל לשמור על תזונה נכונה במקביל.

- (1) שם לאל
- (2) כמו כוסות רוח למת
- (3) מקאמה
- (4) מצלה

3. סבי כל כך אוהב את נכדו הבכור שבכל פעם שאנו נפגשים הוא ____.

- (1) קונה לו שביתה
- (2) גומר עליו את ההלל
- (3) שם פעמיו
- (4) שם נפשו בכפו

4. יערית כל כך פדנטית שהיא ____ בכל נושא הנלמד בבית הספר.

- (1) נכלולית
- (2) מקאמה
- (3) מצביאה
- (4) נכנסת בעבי הקורה

5. אחד המרכיבים החשובים ביותר ברוטב לפיצה הוא ____.

- (1) אנפילה
- (2) חרול
- (3) ריחן
- (4) אנקול

6. חיבור שגוי של כבלים למצבר הרכב עלול לגרום ל_____.

- (1) גיצים
- (2) פומיות
- (3) תנודות
- (4) שני

7. אצטרך לתאם פגישה עם ה_____ להערכת הנכס לפני שארכוש אותו.

- (1) זואולוג
- (2) שופט
- (3) שמאי
- (4) מתווך

8. ישנם אנשים שצורכים מזון לאחר תאריך ה_____ שלו בכוונה.

- (1) מעבר
- (2) תפוגה
- (3) תוקף
- (4) סיום

ב. מילים נרדפות – יש לסמן את המילה הנרדפת

1. גמלוני

- (1) אלמוני
- (2) שברירי
- (3) פלוני
- (4) שלומיאל

2. אניגמה

- (1) בדיקה
- (2) תעלומה
- (3) סטיגמה
- (4) סימן שאלה

.3 אסכולה

- (1) אוניברסיטה
 - (2) מעמד בורגני
 - (3) זרם חברתי
 - (4) קבוצת רבנים מוערכים
-

.4 אספלנית

- (1) פלסטר
 - (2) פלסטלינה
 - (3) ספסל
 - (4) שמרדף
-

.5 הפיל את חיתתו

- (1) הפיל את בגדיו
 - (2) השרה אי סדר
 - (3) פעל במוסווה
 - (4) הטיל אימה
-

.6 פנכה

- (1) עמק
 - (2) צלחת
 - (3) תל
 - (4) ילקוט
-

.7 שם לאל

- (1) הכשיל
 - (2) התפלל
 - (3) הצטער
 - (4) התנגש
-

.8 צלמות

- (1) מצלמות
- (2) מכשולים
- (3) ריק
- (4) גיהינום

ג. מילה והיפוכה – יש לסמן את המילה ההפוכה**1. בנקל**

- (1) בקושי רב
 - (2) בצורה ברורה
 - (3) בדיעבד
 - (4) ברצון עז
-

2. בעלמא

- (1) בכוונה
 - (2) בשקט
 - (3) בצהלולים
 - (4) בנימוס
-

3. לית

- (1) הן
 - (2) יש
 - (3) הווה
 - (4) עתיד
-

4. ענוה

- (1) רוע
 - (2) קלפטומניות
 - (3) סגפנות
 - (4) ראוותנות
-

5. שפוף

- (1) ישר
- (2) ישיר
- (3) ריאלי
- (4) משכנע

6. צינה

- (1) מדבר
- (2) ציקלון
- (3) מטר
- (4) תאלובה

7. העלה חרס בידו

- (1) תיקן
- (2) הצליח
- (3) הרוויח
- (4) התפרסם

8. יקר המציאות

- (13) נשכח
- (14) זול
- (15) שכיח
- (16) פנומנלי

ד. יוצא דופן – יש לסמן את המילה היוצאת דופן

- 1. מוכרח, אנוס, נאשם, נאלץ.
- 2. דלף, חמצון, נזילה, טפטוף.
- 3. המון, קהל רב, סך, גלובלי.
- 4. נאכל, נובל, כמש, מצטמק.
- 5. שעל, פימה, צעד, פסיעה.
- 6. מצמית, מכניע, מצית, משמיד.
- 7. רציונלי, שכלתני, דמגוגי, הגיוני.
- 8. מביעה, מפכה, מספר, זורם.

מפתח תשובות – יחידה 7

א

8	7	6	5	4	3	2	1	שאלה
2	3	1	3	4	2	2	2	תשובה

ב

8	7	6	5	4	3	2	1	שאלה
4	1	2	4	1	3	2	4	תשובה

ג

8	7	6	5	4	3	2	1	שאלה
3	2	4	1	4	2	1	1	תשובה

ד

1. נאשם
2. חמצון
3. גלובלי
4. נאכל
5. פימה
6. מצית
7. דמגוגי
8. מספר

יחידה מס' 8	מונח	פירוש אפשרי	דוגמה
א			
1	אַסְקָפָה	מפתן, סף הדלת, כניסה.	דני גבוהה מאוד וקיבל מכה מהאַסְקָפָה כשנכנס הביתה.
2	אַסְתֵּטִי	יפה – בעיקר לעין.	החדר במסודר בצורה אַסְתֵּטִית.
3	אַפּוֹ הָאָרוֹךְ שֶׁל הַגֵּיבָן	פגם שולי שמתגמד ביחס לבעיה (הגיבנת).	לדעת אורי חזונו של בית הספר היא בחזקת אַפּוֹ הָאָרוֹךְ שֶׁל הַגֵּיבָן והבעיה האמיתית היא ריבוי התלמידים בכיתות.
4	אַפּוֹא	אם כן, ובכן, בכל אופן.	"עֲשֵׂה זֹאת אַפּוֹא בְּנִי, וְהִנְצֵל" (משלי, ו', ג').
5	אַפּוֹף	עטוף, מוקף.	פשע זה אַפּוֹף מסתורין ולא פוענח כבר שנים.
6	אַפִּיזוֹדָה	מקרה בודד ולא חשוב במיוחד.	אַפִּיזוֹדָה חולפת היא מאורע או מקרה שהיה בעל חשיבות בתקופה מסוימת אך השפעתו לא הורגשה לאחר מכן.
7	אַפְלָיָה	(1) הבדל מתוך דעה קדומה. (2) קיפוח, העדפה על פני אחר.	הורים צריכים להעניק תשומת לב שווה לכולם ללא אַפְלָיָה בין ילד לילד.
8	אַפְסָר	חבל שקושרים בצוואר הבהמה לנהוג בה, מושכות.	יש היודעים לרכב על סוס ולשלוט בו ללא אַפְסָר.
9	אַפְקָט	(1) תוצאה, תגובה. (2) פעולה מבוימת במופע שמדמה התרחשות אמיתית.	לשתיית כוס קפה יש אַפְקָט מעורר.
10	אַפְרִקָסֶת	(1) חלק האוזנית בשפופרת הטלפון שאדם מקרב לאוזנו. (2) החלק החיצוני של האוזן.	בסיום השיחה, החזרתי את אַפְרִקָסֶת הטלפון למקומה.
11	אַצְבָּעוֹן	כיסוי מתכת על האצבע להגנה מדקירות המחט בשעת תפירה.	אמי משתמשת באַצְבָּעוֹן כדי להגן על אצבעה מהמחט החדה.
ב			
12	בְּעֵתָהּ	פחד גדול, בהלה.	הפצוע היה אחוז בְּעֵתָהּ.
13	בְּצוֹר	(1) מבנים, שוחות או חפירות להגנה מפני אויב. (2) מבצר, מצודה.	החיילים הסתתרו בתוך הַבְּצוֹרִים מפני אש האויב.
14	בֶּר דַּעַת	אדם בעל שכל, בעל הבנה, בעל אחריות.	חייל זה הינו בֶּר דַּעַת ולכן מומלץ לשלחו לקורס קצינים.
15	בֶּר מִנָּן	מת.	סבי בֶּר מִנָּן לפני זמן רב.

16	בר פִּלְגָתָא	אדם או צד שיש אתו מחלקות.	לאחרונה הפכה טורקיה ל בַּת פִּלְגָתָא חריפה למדינת ישראל.
17	בר קִימָא	בתוקף, שיש לו קיום.	החוזה הוא בר קִימָא .
ג			
18	גְרָדוּם	במת הוצאה להורג.	נגזר עליו עונש מוות והוא הועלה ל גְרָדוּם .
19	גְרוּם	בעל עצמות בולטות בשל רזון.	אדם זה הינו גְרוּם בשל היותו אנורקסי.
20	גְרִידָא	בלבד.	אין זה אלא צירוף מקרים גְרִידָא .
ד			
21	דְנָדוּן	צליל הפעמון, צלצול בפעמון.	דְנָדוּן פעמוני הכנסייה נשמע ברחבי העיר.
22	דֵר רְחוּב	אדם חסר בית הישן במקומות ציבוריים ולרוב נמצא בהזנחה נפשית ופיזית, הומלס.	ראש העיר הבטיח למצוא פתרון ל דֵר רְחוּב בעיר.
23	דְרִדְק	(1) ילד קטן. (2) לא מנוסה, טירון.	אחיי דְרִדְקִים ולכן יש להשגיח עליהם בתשומת לב רבה.
24	דְרִיכוּת	מצב של מתיחות או כוונות.	דני דְרִדְק את נשקו על מנת להיות מוכן לקרב.
ה			
25	הַפִּיס אֶת דְעֵתוֹ	פייס אותו, הרגיע אותו.	השוטר הַפִּיס אֶת דְעֵתוֹ של הפושע מלבצע את הפשע.
26	הַפְּלִיא מְפוֹתָיו	הרביץ באלימות וללא רחמים.	הבריון הַפְּלִיא מְפוֹתָיו בילדים הקטנים על לא עוול בכפם.
27	הַפְּלִיג בַשֶּׁבַח	הלל, פיאר, שיבח במידה רבה.	שר המשפטים הַפְּלִיג בַשֶּׁבַחִים על לשכת עורכי הדין בארץ.
28	הַפְּרִיזָה	הגזמה, תיאור דבר בצורה גדולה יותר ממה שהוא באמת.	האדון הַפְּרִיזָה ביכולותיו על מנת להרשים את הגברת.
29	הַפְּרָכָה	ביטול דעה בגלל פגם הגיוני, סתירת טענה.	עורך הדין התובע הַפְּרִיזָה את טענתו של הנאשם ולכן הורשע.
30	הַשְּׁבָחָה	1. הטבה, שכלול, שיפור. 2. זיווג מבוקר של בעלי חיים או של צמחים לשם יצירת צאצאים משופרים.	הַשְּׁבָחָת זני התפוח זכתה להצלחה רבה בעולם עד כדי הזנחה של זנים קודמים.
31	הַשְּׁלִיךְ אֶת יְהוּבָה עַל	הסתמך על, תלה את בטחונות ב..	" הַשְּׁלִיךְ עַל ה' יְהוּבָה והוא יכַלְכְּלֶךְ" (תהילים, נה'. כג').
32	הַתְּגוּשָׁשׁוּת	היאבקות, התכתשות	הַתְּגוּשָׁשׁוּת הספורטאים מקומה בזירה.

ז		
33	זְמוּרָה	ענף של גפן. "וַיִּכְרְתוּ מִשָּׁם זְמוּרָה וְאֶשְׁכּוֹל עֲנָבִים אַחַד" (במדבר יג', כג')
ח		
34	חֶרוֹן	"וַיִּשְׁמַע זָבֵל שֶׁר הָעִיר אֶת דְּבָרֵי גַעַל בֶּן עֶבֶד וַיַּחַר אָפוּי". (שופטים, ט', ל')
35	חֲרִטוֹם	1. החלק הקדמי המחוּדד של הנעל, של כלי או של ספינה. 2. החלק הקדמי המוארך של ראש של בעלי חיים שונים. 3. דברי תוכחה וביקורת, דברי נאצה. 4. גידוף, חירוף, נזיפה. 5. הלשנה.
36	חֲרִיצַת לָשׁוֹן	1. עונה החרישה. 2. פעולת החרישה. 3. השדה אותו צריך לחרוש.
37	חֲרִישׁ	1. עונה החרישה. 2. פעולת החרישה. 3. השדה אותו צריך לחרוש.
ט		
38	טָלָף	פרסה, רגל הבהמה והחיה.
39	טָמֵן רֹאשׁ בַּחֹל	התעלם מהמציאות באופן מכוון, השלה את עצמו שאין סכנה.
י		
40	יָרְדָה קָרְנוֹ	זכה לפחות הערכה, מעמדו התערער.
41	יֵשׁ בְּלִבּוֹ	שומר טינה, כועס, יש לו מטען רגשי כבד על אחר.
42	יֵשׁ לֵאלֹהֵי יְדֹ	בכוחו, ביכולתו.
כ		
43	כָּסֶת	שמיכת פוך.
44	כְּעוֹר	מכוער, לא יפה.

45	פַּעַךְ	מאפה בצק בצורת טבעת, בייגלה.	רוב הילדים אוהבים לאכול פַּעַכִּים.
46	כָּפָה הַר כְּגִיגִית	לא נותן ברירה, מכריח.	לא בחרתי באיש זה, אנשי הוועד כּפּוּ עליי את בחירתו הַר כְּגִיגִית.
ל			
47	לְמַפְרֵעַ	לאחור, רטרואקטיבי.	על פי הצעת משרד השיכון, הפחתת המע"מ תחול לְמַפְרֵעַ על זוגות שקנו דירה חדשה עד שנה אחת לפני כניסת החוק לתוקף.
48	לְמַשְׁעִי	באופן מושלם.	הבית נקי לְמַשְׁעִי.
מ			
49	מְקַטְרָג	טוען נגד הנאשם בבית משפט, מאשים אחר.	שאול קַטְרָג על דוד.
50	מְקַטְרוֹן	מעיל קצר לגברים.	גיל עטה מְקַטְרוֹן לפני שיצא מביתו.
51	מְקַלֵּס	משובח, מפואר, מהולל.	היין הוא מְקַלֵּס ביותר ולכן עולה יקר.
52	מְקַרְקֵט	מקשקש, משמיע צליל, מרעיש בפעמון או ברעשן.	נהוג לְקַרְקֵט ברעשנים באמירת שמו של המן בזמן קריאת מגילת אסתר.
53	מְקַשָּׁה	(1) עשוי שלמות אחת, גוש אחד. (2) שדה של קישואים או אבטיחים.	משפחתו של דוד מגדלת מְקַשָּׁה של אבטחים מימים ימימה.
54	מְרַבֵּד	שטיח.	מְרַבֵּד צבעוני פרוש על הרצפה.
55	מְרַדֵּד	עושה בצד לדק ושטוח.	האופה רִיַדֵּד את הבצק עד שנקרע.
56	מְרַהֵיב	מעורר התפעלות, מדהים.	הנוף הנשקף מההר היה מְרַהֵיב עין.
57	מְרַדֵּד לֵב	פחדנות.	בעקבות מְרַדֵּד לֵב של החייל, הוא נחטף והיה שבוי תקופת זמן ארוכה.
58	מְרַעָה	(1) שדה שהבהמות רועות בו. (2) מרחב מחיה לבעלי חיים שונים.	"וַיֵּלְכוּ לְמִבּוֹא גְדֹר עַד לְמִזְרַח הַגֵּיא לְבִקֵּשׁ מְרַעָה לְצֹאֲנֵם" (דברי הימים א, ד', לט').
59	מְרַצֶּפֶת	שטח מרוצף, רצפה, לוח לריצוף, אריח.	אמי החליפה מְרַצֶּפֶת בסלון הבית.
60	מְרַקוֹעַ	ביסקוויט.	הכנתי עוגת מְרַקוֹעִים עם קצפת.

61	מְרַקְסִיָּם	תורה חברתית הדוגלת בביטול רכוש הפרט ובהספקת עבודה ומחיה לכל.	מְרַקְסִיָּם	מורה חברתית הדוגלת בביטול רכוש הפרט ובהספקת עבודה ומחיה לכל.
62	מְרַקֵּעַ	לוח או בד המשמש לתמונות של מקורן, מסך, רקע, משטח.	מְרַקֵּעַ	הדמויות מצולמות על מְרַקֵּעַ כחול.
63	מְרַשֵּׁל	לא מסודר, מוזנח, אינו מקפיד על מלאכתו.	מְרַשֵּׁל	הופעתו הייתה מְרַשֵּׁל ולכן לא קיבל אהדה רבה מהציבור.
64	מְרַפֵּשׁ	מלוכלך בבוץ.	מְרַפֵּשׁ	"הכל כאן מְרַפֵּשׁ בגלל הכלב!" גער שמעון.
נ				
65	נְכֻסָּף	משתוקק, מתאוה, עורג.	נְכֻסָּף	נהוראי נְכֻסָּף לנהוג במכונית החדשה של אביו.
66	נְלוּזָה	סר מדרך הישר.	נְלוּזָה	חבורה זו נְלוּזָה כבר בגיל צעיר מאוד.
67	נְמַחָה	(1) מנוגב (דמעה). (2) נמחק. (3) נשמד, מסולק.	נְמַחָה	עקבותיו נְמַחוּ מהשביל.
68	נְמַלְךָ בְּדַעְתּוֹ	חזר ושקל את הדברים, התלבט מאוד.	נְמַלְךָ בְּדַעְתּוֹ	ראש הממשלה נְמַלְךָ בְּדַעְתּוֹ לגבי יציאה למלחמה.
69	נְסִירָת	אבקה ושבבי עץ הנושרים מן העץ בשעת ניסור.	נְסִירָת	רצפת הנגרייה מכוסה בְּנְסִירָת.
70	נְעִירָה	(1) נערה, קול החמור. (2) נייעור, טלטול בחוזקה לשם ניקוי.	נְעִירָה	נְעִירָתוֹ של החמור העירו אותנו משנתינו.
71	נְקַפּוֹ לְבוֹ	מצטער, מתחרט, חש ייסורי מצפון.	נְקַפּוֹ לְבוֹ	לאחר שגנב מהרוכל הזקן, נְקַפּוֹ לְבוֹ של הפושע וחזר לשלם על כל מה שגנב.
ס				
72	סָכַר אֶת פִּי	סתם לו את הפה.	סָכַר אֶת פִּי	הוא העדיף לְסָכּוֹר אֶת פִּי ולא לומר מילה.
73	סְלִידָה	גועל או רתיעה מפני דבר מאוס.	סְלִידָה	שקר וזיוף מעוררים בי סְלִידָה.
74	סָמוּךְ עַל שׁוֹלְחָן	אינו מפרנס את עצמו, נתמך על ידי אחרים.	סָמוּךְ עַל שׁוֹלְחָן	אמנים רבים היו סָמוּכִים עַל שׁוֹלְחָנוֹ של המלך.
75	סָנְגוֹר	עורך דין המגן על נאשם במשפט, המדבר בזכותו של אדם המואשם בדבר מה.	סָנְגוֹר	הוריו של הילד סָנְגְרוּ עליו מול מנהלת בית הספר שטענה שעשה מעשי קונדס.

76	סְנוּנִית רְאִשׁוֹנָה	כינוי למבשר דבר מה שאחרים עוד יבואו בעקבותיו.	הכנסת הגבינה הלבנה והשמנת המתוקה לפיקוח מחירים היא צעד מבורך, אבל הצרכן הישראלי צריך לקוות שזו תהיה רק הִסְנוּנִית הָרְאִשׁוֹנָה ושלאחריה הממשלה תגביר את התערבותה במחירים בשוק.
ע			
77	עָנָף	בעל ענפים רבים. מקיף, מגוון, פורה, שופע.	הסעודה הייתה עָנְפָה במטעמים.
78	עֲצַת אַחִיתָפֶל	עצה מכשילה.	יוסי נתן לדני עֲצַת אַחִיתָפֶל, לקחת הלוואה לקניית רכב למרות שידע שאין לו יכולת להחזיר את הכסף בזמן.
79	עֶקֶב אֶכֶלֶס	נקודת תורפה, נקודת חולשה.	האנטיביוטיקה היא עֶקֶב אֶכֶלֶס של חיידקים.
80	עֶקֶב בָּצֵד אֶגוּדָל	לאט לאט, צעד אחר צעד, בזהירות.	הלכנו עֶקֶב בָּצֵד אֶגוּדָל בשביל המסוכן.
פ			
81	פְּסִיבִי	לא פעיל, חסר יוזמה, סביל, עמדה המתירה שליטה של השפעות חיצוניות.	עישון פְּסִיבִי מזיק במידה רבה.
82	פְּעוּט	ילד קטן, תינוק.	לגן השעשועים מגיעים כל יום בממוצע 30 פְּעוּטוֹת.
83	פְּעוּט	קטן וחסר חשיבות.	הבדל התשלום בין חברות הביטוח פְּעוּט, ולכן לא משנה היכן תבטחי את רכבך.
84	פִקּוּ בְּרִפּוּי	נבהל, נמלא פחד או חולשה שגרמו לברכיו לרעוד.	פִקּוּ בְּרִפּוּי של הנער למשמע קול הנפץ.
85	פְּרִדּוּקֶס	טענה או תופעה הכוללת סתירה פנימית או סותרת את ההיגיון.	פְּרִדּוּקֶס הביצה והתרנגולת: מה קדם למה - הביצה או התרנגולת?
86	פְּרֻבִּיזוּרִי	זמני, ארעי.	מזג האוויר הזה פְּרֻבִּיזוּרִי ויחלוף בקרוב.
צ			
87	צְנֻזָּרָה	מניעת פרסום, פיקוח ושליטה על מידע ודעות.	הרבה מידע לא מגיע לציבור עקב החלטת הצְנֻזָּרָה הצבאי.
88	צָפוּד	מצומק, יבש, מקומט.	הפרחים באגרטל היו צָפוּדִים.
ק			
89	קָפָא עַל שְׁמָרָיו	לא עשה דבר, נותר ללא שינוי.	בניית השכונה החדשה קָפָא עַל שְׁמָרָיה ובתגובה לכך תושבי העיר מחו.

90	קפח	אדם גבוה מאוד.	רוב שחקני הכדורסל קפחים.
91	קפיטליזם	(1) רכושנות. (2) משטר כלכלי חברתי הדוגל ביוזמה פרטי ובקניין פרטי וכן בשליטה פרטית על הרכוש.	יש בי אמון שבאמצעות קפיטליזם יהיה ניתן להרים את הכלכלה הישראלית לרבדים גבוהים יותר מאשר כשהיא הייתה מדינה סוציאליסטית.
92	קפנדריה	דרך קיצור.	דרך זו היא קפנדריה לביתי.
93	קפץ את ידו	לא נתן, נהג בקמצנות.	"לא תקפץ את ידך מאחיד האביון" (דברים, טו', ז').
94	קצב	מי שמכין בשר למכירה ומוכר אותו.	לקצב הזה בשר משובח.
ר			
95	ריתוך	חיבור חלקי מתכת על ידי התכת (המסת מתכת) מקום החיבור.	טבעת הנישואים יוצרה על ידי ריתוך של כסף וזהב יחד.
96	רמח	חנית, כלי נשק קדום בצורת מוט שחוד מתכת מחובר לקצהו.	תחרות הפלה ברמח היא תחרות בין שני אבירים רכובים על גבי סוס כאשר מטרת כל אחד מהם היא להפיל את יריבו מהסוס ברמח.
97	רמץ	אפר חם, גחלים חמים.	מהמדורה נשאר רק רמץ.
ש			
98	שנץ	שרוך או סרט לקשירה או לקישוט בעיקר על בגד.	על שמלתה שנצים רבים.
99	שנת	קו או סימן של חלוקת המידה במכשירי מדידה.	ניתן לראות על המשורות את השנתות למדידת נפח הנוזל שבהם
100	שעון	נשען.	האדון שעון על הקביים.

יחידה 8 – תרגול

א. השלמת משפט

1. "גיא, אני מקווה שההברזה שלך היום היא ____ ולעולם לא נצטרך לדון על כך שוב."

געה הרכזת.

(1) סצנה

(2) אפיזודה

(3) מאורע

(4) פרולוג

2. כל אדם ____ מבין שלמען הצלחה, נדרשת השקעה.

(1) בן בליאל

(2) בר דעת

(3) בר קיימא

(4) בר מינן

3. המעסיק של אליאב רימה אותו וכתוצאה מכך הוא חש ____ כלפיו.

(1) חרון

(2) כלשון

(3) קלישאה

(4) סייג

4. אם ____ הבעיות שלך לא ייעלמו.

(1) תעלה על שרטונך

(2) תטיל את חתתך

(3) תעלה חרס בידך

(4) תטמון את ראשך בחול

5. ליקוי חמה מלא, המתרחש אחת ל – שנה 370, הוא מחזה ____ ביותר.

(1) מבעית

(2) מרעיב

(3) מרהיב

(4) משתק

6. ההתנהגות הראויה של רם עוררה בנעמה ____ וגמרה לה להתרחק ממנו.

- (1) הערכה
- (2) קפנדרייה
- (3) פרדוקס
- (4) סלידה

7. האגף הימני בבניין נסגר ____ עד שיסיימו את השיפוצים.

- (1) לעולמי עולמים
- (2) עדי עד
- (3) פרוביזורית
- (4) במרצפת

8. המבקרים של השיטה ה ____ טוענים שהיא מעודדת פערים חברתיים מבחינה

- סוציאקונומית.
- (1) קפיטליסטית
 - (2) נרקסיסטית
 - (3) אתאיסטית
 - (4) אגואיסטית

ב. מילים נרדפות – יש לסמן את המילה הנרדפת

1. עקב בצד אגודל

- (1) בדילוגים
- (2) צעד אחר צעד
- (3) בחיפזון
- (4) בצעדי ענק

2. עקב אכילס

- (1) עקב סדוקה
- (2) נקודת תורפה
- (3) רגליים קצרות
- (4) כינוי למיתוס יווני עתיק

3. צפוד

- (1) יבש
 - (2) מפורז
 - (3) מרושל
 - (4) ארעי
-

4. רומח

- (1) מזלג
 - (2) מטאטא
 - (3) שריון
 - (4) חנית
-

5. דרדק

- (1) נמוד
 - (2) צעיר
 - (3) טירון
 - (4) חוליגן
-

6. מרקוע

- (1) ביסקוויט
 - (2) מאפה
 - (3) עוגת מוס
 - (4) זיבורית
-

7. נמלך בדעתו

- (1) עקשן
 - (2) מתלבט
 - (3) דעתן
 - (4) בור
-

8. שנץ

- (1) שנת צוהריים
- (2) גץ
- (3) גרגיר
- (4) שרוך

ג. מילה והיפוכה – יש לסמן את המילה ההפוכה**1. כעור**

(1) מקופל

(2) מעוגל

(3) יפה

(4) נדוש

2. קפץ את ידו

(1) נהג בנדיבות

(2) לחיצת יד

(3) היה היפראקטיבי

(4) נהג בפזיזות

3. קפח

(1) אדם הנוהג לבצע אפליה בין בני אנשים

(2) אדם נמוך מאוד

(3) אדם משכמו ומעלה

(4) אדם פשוט

4. מרושל

(1) הדרגה צבאית הגבוהה ביותר במדינות רבות בעולם

(2) מסודר

(3) מאכל מתוק

(4) שרוול

5. מרץ לב

(1) אומץ

(2) שברון לב

(3) סלידה

(4) עוינות

6. סמוך על השולחן

- (1) פעוט
- (2) אבד עליו הקלח
- (3) מקולס
- (4) עצמאי

7. פסיבי

- (1) אינטואיטיבי
- (2) רצסיבי
- (3) אקטיבי
- (4) רטרואקטיבי

8. אסתטי

- (1) מלוכלך
- (2) מכוער
- (3) מבולגן
- (4) חסר מוסר

ד. יוצא דופן – יש לסמן את המילה היוצאת דופן

1. אסקופה, מפתן, סף הדלת, אפיזודה.
2. אפוף, עטוף, סגור, מוקף.
3. אפקט, אפרכסת, תוצאה, תגובה.
4. טירון, גרידא, דרדק, ילד קטן.
5. כסת, כעד, מיטה, מזרן.
6. נמחה, בר קיימא, בר מינן, נשמד.
7. הפליג בשבח, הלל, קילס, פיאר.
8. התכשורת, התגוששות, התערטלות, היאבקות.

מפתח תשובות – יחידה 8

א

שאלה	1	2	3	4	5	6	7	8
תשובה	2	2	1	4	3	4	3	1

ב

שאלה	1	2	3	4	5	6	7	8
תשובה	2	2	1	4	3	1	2	4

ג

שאלה	1	2	3	4	5	6	7	8
תשובה	3	1	2	2	1	4	3	2

ד

1. אפיזודה
2. סגור
3. אפרכסת
4. גרידא
5. כעך
6. בר קיימא
7. קילס
8. התערטלות

יחידה מס' 9	מונח	פירוש אפשרי	דוגמה
א			
1	אָצטבֿה	מדף.	אָצטבֿת ספרים.
2	אָצטלֿה	(1) גלימה של אדם מכובד. (2) משל לתפקיד מכובד.	הוא ראוי לאָצטלֿה.
3	אָצן	ספורטאי המתמחה בריצה מהירה.	האָצן הנורווגי שבר את שיא העולם בריצת מאה מטרים.
4	אָקוּטי	חד, מתפתח במהירות ובחדות, לא קבוע, רציני, חמור.	דלקת תוספתן מלווה בכאבים אָקוּטיים.
5	אָקולוגֿיָה	תורת הסביבה, ענף בביולוגיה החוקר את היחס בין החי והצומח לבין סביבתם, מבחינת מחזור קיום, מבנה קהילתי והתפתחותם, קשרים בין סוגי אורגניזמים שונים, התפלגות גאוגרפית ושינוי אוכלוסייה.	הממשלות העלו את מחירי הנפט בשל סיבות אָקולוגֿיות.
6	אָקטיבֿי	פעיל, תזזיתי, עובד במרץ ובערנות.	הר געש זה הוא אָקטיבֿי בשנים האחרונות.
7	אָקלקֿטי	בעברית: לקטני. מורכב ממקורות שונים.	מידע זה אָקלקֿטי ונבחר בקפידה ושקדנות.
8	אָרוּמָה	ריח נעים, ניחוח.	אָרוּמַת הפרחים הייתה נהדרת.
9	אָרֶךְ רוּחַ	סבלנות, מתינות.	בזכות אָרֶךְ רוּחוֹ של המנהל, העובד לא פוטר למרות חוצפתו.
10	אָרְכָּה	(1) ברך. (2) ידיה כפופה. (3) ענף כפוף.	אדם המתחנן נופל על אָרְכָּבוֹתָיו.
11	אָרְכָּה	הארכת זמן, דחיית הסיום, שהות נוספת.	לא הספקתי להגיש את עבודת הגמר לכן ביקשתי אָרְכָּה.
ב			
12	בִּרְדָּס	כיסוי ראש המחובר למעיל, קפוצ'ון.	אורי עטה את הבִּרְדָּס בגלל הגשם.
13	בִּירוּא	(1) פינוי השטח על ידי עקירת העצים שבו. (2) הרחקת דברי הזוהמה שדבקו בפצע לפני הטיפול בתרופות.	הטרקטור בִּירוּא את השטח המיועד לבניה.

14	בְּרִי	ברור, שאינו מוטל בספק. על תזונה נכונה.	בְּרִי שפעילות גופנית מועילה לבריאות, אך חשוב לשמור גם על תזונה נכונה.
15	בְּרִיָּה	יצור, כלל בעלי החיים כולל בני האדם.	אני בְּרִיָּה וחברי ברייה.
16	בְּרִישׁ גָּלִי	בפומבי, בגלוי, לעיני כל.	הנשיא גילה את סודו לעם בְּרִישׁ גָּלִי.
17	בְּרִם	אבל, אולם. מילת קישור המביעה קשר לוגי של ניגוד.	תכננתי ללכת אל חברי בְּרִם לבסוף לא עשיתי זאת.
ד			
18	דָּרָךְ אֶרֶץ	נימוסים, כבוד, התנהגות נאותה.	על כל אדם להתייחס אל הוריו בְּדָרָךְ אֶרֶץ.
19	דָּרָךְ כּוֹכָבוֹ	עלה לגדולה, הצליח.	בשלהי המאה השמונה עשרה דָּרָךְ כּוֹכָבוֹ של התנועה הרומנטית באירופה.
20	דָּשׁ	קפל בחלק העליון של בגד הנמצא בהמשך הצווארון.	החתן שם פרח בְּדָשׁ חולצתו.
21	דָּשׁ	עוסק בעניין עיסוק חוזר ונשנה.	הוא דָּשׁ שוב ושוב באותו העניין.
ה			
22	הֵצֵר אֶת צַעְדָיו	עיכב את התקדמותו(של אחר), הגביל את חופש הפעולה שלו.	השופט הֵצֵר אֶת צַעְדָיו של העברין ואסר עליו לצאת מביתו.
23	הִקְוֹת	היאספות של נוזלים.	הִקְוֹתם של מי הגשם יצרה אגם קטן.
24	הִקְזָה	הוצאת דם לשם ריפוי.	לשם טיפול בבעיות בטחול נהגו לִהְקִיז דם מווריד ביד שמאל.
25	הִקְיֵץ הַקֶּץ	הגיע הסוף, חדל מלהתקיים.	יש הטוענים בעזרת הוספת מצלמות מהירות לכבישים יִקְיֵץ הַקֶּץ של תופעת הנהיגה המופרזת.
26	הִקְנִטָּה	לגלוג והרגזה על ידי הערות עוקצניות במטרה להכעיס.	דני הִקְנִיט את אורי, ואורי החליט להבליג.
27	הִקְשָׁה	הסקת מסקנות עקב דמיון בין שני דברים או יותר.	יכולת הִקְשָׁה שלי מפעילותה השיווקית של הפירמה בה אני עובד כיום אל הצלחתה העסקית מוגבלת למדי משום שהתחלתי לעובד בפירמה לפני כשנה בלבד.
28	הִקְשָׁה אֶת עֲרָפוֹ	התעקש, סירב להיענות, לא שינה את דעתו בעקשנות יתרה.	"כִּי הִקְשָׁה אֶת עֲרָפִי לְבִלְתִּי שְׂמוֹעַ אֶת דְּבָרַי" (ירמיהו, יט'), טו'.
29	הִרְוָאֵי	מעשה אמיץ שיש בו גבורה.	גיבור הספר הציל את הנסיכה ובכך עשה מעשה הִרְוָאֵי.
30	הִרְף עֵין	מהירות רבה, מיד.	הטייסים ראו עצם בלתי מזוהה שנעלם כְּהִרְף עֵין ולכן לא הספיקו לזהותו.

31	הַרְרִים הַתְּלוּיִים בְּשַׁעֲרָה	תורה וסברות כבדות המבוססות על בסיס חלק או רמז דק.	בהלתם של האזרחים ממלחמה קרבה היא כהַרְרִים הַתְּלוּיִים בְּשַׁעֲרָה.
ז			
32	זָמַם	אבזר החוסם פה של בעלי חיים, רסן.	נחום חסם את פי האתון בְּזָמַם, כדי שזו לא תאכל את הפרחים שבגינתו.
33	זָרְזִיף	(1) גשם דק. (2) זרם, שטף.	לא עצרו את המרוץ בשל זָרְזִיף קל שירד.
34	זָרְקוּר	פנס גדול המאיר למרחקים.	זָרְקוּרִים רבים הוצבו ברחבי העיר לכבוד החגיגות.
ח			
35	חָרְמָה	כיליון, השמדה.	מלחמת העולם השנייה הייתה מלחמת חָרְמָה ולכן הוגדרה כמלחמה הקשה ביותר.
36	חָרַף	למרות, על אף.	חָרַף ההפגנות לא הושגה שום פשרה בעניין.
37	חָרַף אֶת נַפְשׁוֹ	סיכן את חייו.	המפקד חָרַף אֶת נַפְשׁוֹ למען חייליו.
ט			
38	טָפְפָה	הליכה בצעדים קלים ומהירים.	הדוגמניות פסעו בְּטָפְפָה על מסלול התצוגה.
39	טָרִיבוּנָה	(1) מערכת מושבים מדורגים באצטדיון. (2) במה, דוכן.	במהלך משחק הכדורגל הטעון בין שני קבוצות הנוער של שני המועדונים היריבים המאמן של אחת הקבוצות הורחק על ידי שופט המשחק לְטָרִיבוּנָה כיוון שהוא התנהג באופן לא נאות ובהתאם לנדרש ממאמן קבוצת הנוער של מועדון הכדורגל המפואר.
י			
40	יָשׁוּב הַדַּעַת	מחשבה מפוכחת ולא פזיזה.	המדינאים דנו בפתרונות לְסַכְסוֹךְ בִּישׁוּב הַדַּעַת.
41	יְשׁוּמוֹן	אפליקציה	לחברת הדואר יְשׁוּמוֹן המאפשר לקבל מידע ללא הגעה פיזית לסניפים.
42	יְשׁוּעָה	הצלה – בעיקר על ידי אלוהים.	זמננו אוזל ולכן מוטב לפעול ולא להמתין לִישׁוּעַת האל.
כ			
43	כָּפַח	אדם גבוה מאוד.	רוב שחקני הכדורסל הינם כָּפַחִים ולא ננסיים.
44	כָּפִיס	פיסת עץ קטנה.	אומן העץ מכין פסלים מזעריים מְכַפִּיסִים.
45	כָּפַל לְשׁוֹן	חזרה על מילה או על עניין בדרך כלל לשם חיזוק.	בדבריו של המורה יש כָּפַל לְשׁוֹן בשל רצונו לחזק את דבריו הנוקבים.

46	כָּרָה	סעודה עשירה במאכלים למוזמנים רבים.	החבורה הקימה מחנה ביער וערכה במקום כָּרָה גדולה ועשירה במטעמים.
ל			
47	לַעֲזֹ	(1) לועזית, לא עברית. (2) שם רע, דיבה.	אתה מוציא לַעֲזֹ על אדם שהוא צדיק.
48	לְעֵלָא וּלְעֵלָא	למעלה מכל שבת, מן המעלה הראשונה, מושלם.	לאחר שנה של לימודי השפה הסינית, היא דיברה את השפה לְעֵלָא וּלְעֵלָא.
49	לִפְנֵי וְלִפְנֵי	עומק הדברים, הפרטים הנסתרים.	הוא נכנס לִפְנֵי וְלִפְנֵי של נפשו.
מ			
50	מְרֻשָּׁת	אינטרנט.	אתמול חיפשתי מְרֻשָּׁת מידע על חיות בר בארץ ישראל.
51	מֵרֶת רוּחַ	חוסר נחת, אכזבה	מֵרֶת רוּחַ של המורה נגרמה בגלל ציוניהם הנמוכים של התלמידים.
52	מְשֻׁאֵת נֶפֶשׁ	שאיפה, אידאל.	הצטיינות היא מְשֻׁאֵת נֶפֶשׁ של התלמיד.
53	מְשׂוֹא פְּנִים	אפליה לטובה.	על השופט לשפוט את שני האנשים האלה ללא מְשׂוֹא פְּנִים.
54	מְשׂוֹבֵב נֶפֶשׁ	משמח, עושה נחת, מרענן, מעניין.	הטיול לחו"ל מְשׂוֹבֵב נֶפֶשׁ לכל המשפחה.
55	מְשׂוֹבָה	שובבות, מעשה קונדס, התנהגות רעה, חטא.	ילדים עוסקים במעשי מְשׂוֹבָה.
56	משולח רֶסֶן	פרוע, ללא הגבלה מוסרית, ללא מעצור.	התנהגותו של התלמיד משולחת כל רֶסֶן ולא נותר אלא להרחיקו.
57	מְשׂוֹשָׂה	אנטנה.	בעמק האלה נמצאת תחנת לוויינים ובו מְשׂוֹשָׂה רבות.
58	מְשֻׁטֵּן	מלשין, שונא, מקטרג.	החיילים הִשְׁטִינוּ על מקום מחבואו של המפקד.
59	מְשֻׁכָּר הַיָּמִים	לפני ימים רבים, לפני עידנים, בעבר הרחוק.	החברות שלהם היא חברות מְשֻׁכָּר הַיָּמִים.
60	מְשֻׁכּוֹן	עירבון, חפץ המופקד בידי המלווה להבטחת פירעון החוב.	מְשֻׁכּוֹן את רכבי עד להחזרת הכסף שלווייתי.
61	מְשֻׁכֵּית	מעשה אמנות כמו תמונה או תכשיט.	חלון מְשֻׁכֵּית, חלון העשוי פסיפס.
62	מְשֻׁל בְּרוּחוֹ	התאפק, שלט בעצמו.	שאל המלך לא מְשֻׁל בְּרוּחוֹ והטיל את הרומח לכיוון דוד.
63	מְשֻׁנָּה	(1) תורתו של הוגה דעות. (2) קוֹבֵץ הַלְכוֹת של התורה שבעל-פה.	למְשֻׁנָּה של שפינוזה מעריצים רבים.

64	מְשִׁנֵּס	חוגר, אוזר.	"וַיִּשְׁנֵס מִתְּנִיּוֹ וַיִּרְץ לִפְנֵי אַחָאָב" (מלכים א', יח', מו').
נ			
65	נֶעְלָס	שמח, עליו.	הצלם נֶעְלָס למראה הנוף המיוחד.
66	נָפַל לַמֶּשֶׁכָּב	חלה.	המורה נָפַל לַמֶּשֶׁכָּב לכן היה צורף במורה מחליף.
67	נִפְרָע	(1) מסולק, משולם. (2) נעשה פרוע. (3) נחשף. (4) מעניש.	ההמחאה הַנִּפְרָעַת תכנס לחשבון הבנק.
68	נִפְתָּל	(1) עקלקל, מפותל. (2) ערמומי, תחבולני.	הזהר מעצות נִפְתָּלוֹת פן תטעה.
69	נִצָּת	נדלק, נשרף.	חומותיה ושעריה של העיר נִצָּתוּ באש.
70	נִקְבּוּבִית	חור קטן מאוד.	בעור גופנו נִקְבּוּבִיּוֹת רבות.
71	נִקְיָק	סדק רחב בסלע או באדמה, מעבר צר ועמוק שקירותיו תלולים.	יש ציפורים המקננות נִקְיָקִי סלעים.
ס			
72	סִסְגוּנִי	צבעוני, רבגוני.	זר הפרחים שקיבלה הגברת סִסְגוּנִי.
73	סְעָרָה בְּכוֹס מַיִם	עשיית רעש ובלגן מכלום ושום דבר.	הדר נכשלה במבחן ועשתה סְעָרָה בְּכוֹס מַיִם.
74	סָפּוֹן	(1) מקורה, בעל תקרה. (2) טמון, חבוי, נסתר, צפון.	בחוץ יורד גשם ואנו סָפּוּנִים בביתנו.
75	סָפֵן	משטח מרוצף מחוץ לבית העשוי עץ או דמוי עץ.	"וַיִּבְנֶן אֶת הַבַּיִת וַיִּכְלְהוּ וַיִּסְפְּנוּ אֶת הַבַּיִת גְּבִים וּשְׂדֵרֹת בְּאַרְזִים" (מלכים א', ו' ט').
76	סָפֵר	גבול, אדמת המדינה הסמוכה לגבול.	התושבים באזורי הַסָּפֵר של המדינה מחו על חוסר טיפוח של יישובים אלה.
ע			
77	עָקָה	מועקה, לחץ.	חשתי עָקָה לאחר ראיון העבודה.
78	עָרְבָה	ערובה, ביטחון ואחריות לקיומה של הבטחה או התחייבות.	הכנת שיעורים היא עָרְבָה להצלחת הילד בעתיד.
79	עָרִירִי	בודד, גלמוד, שאין לו צאצאים.	ישיש זה עָרִירִי ואין מי שישעוד אותו בזקנתו.

80	עֲרֻכָּאָה	מוסד בעל סמכות שיפוטית, מקום המשפט, בית המשפט.	בבית המשפט בישראל יש שתי עֲרֻכָּאוֹת המוסמכות לדון בענייני משפחה – הערכאה הדתית והערכאה האזרחית.
81	עֲשֵׂה שְׂמוֹת	הרס, החריב.	המים שהציפו את הדירה עֲשִׂוּ בָּהּ שְׂמוֹת, ורוב תכולתה כבר אינה ראויה לשימוש.
פ			
82	פְּרוּדִיָּה	יצירה קומית המחקה בלגלוג יצירה רצינית, סוגה או אדם.	מנדלסון יצר פְּרוּדִיָּה על יצירותיו של מוצארט על מנת ללעוג לו.
83	פְּרוּזָאִי	רגיל, פשוט, משעמם.	מחזה זה היה פְּרוּזָאִי לעומת מחזות אחרים.
84	פְּרוּזָמָא	(1) סינר, מטפחת. (2) זרקור. (3) מקרן.	לאופה פְּרוּזָמָא בצבע כחול.
85	פְּרוּזְטוּט	(1) מספר קטן, דבר מועט. (2) מטבעות קטנים.	הטכנאי הסביר לי בַּפְּרוּזְטוּט איך לתקן את המכשיר החשמלי.
86	פְּרוּצְדוּרָה	(1) הליך, נוהל, שיטה, סדר עבודה, נוהג. (2) שיטת ייצור.	פְּרוּצְדוּרָת הַייצור של ננוטכנולוגיה מורכבת מאוד.
87	פְּרִי עֵטוֹ	יצירה או טקסט שהוא כתב.	האודישנים לתחרות המוזיקה דרשו לבצע יצירה פְּרִי עֵטֵם של המועמדים.
צ			
88	צַפְחַת	(1) כד בעיקר למים או לשמן. (2) מימייה.	צַפְחַת השמן נשברה וכל המטבח היה משומן.
89	צַפְרִירִים	רוחות קלילות או קרני או של תחילת הבוקר.	בבוקר נכנסו צַפְרִירִים דרך התריס בחדרי.
ק			
90	קְצָרָה יָדוֹ	לא הייתה לו יכולת.	קְצָרָה יָדוֹ מלהושיע.
91	קַר רוּחַ	שלוות נפש, שליטה עצמית.	המעורבים בתאונה הפגינו קַר רוּחַ למרות הנזק שנגרם.
92	קָרָא תִּגְרָה	(1) התלונן, מחה. (2) התריס, התגרה.	לאחר ההתנקשות בנשיא, הבינו כי פוליטיקאים רבים קָרָאוּ עֲלֵיו תִּגְרָה.
93	קָרְדִים לְחֶפֶר בּוֹ	אמצעי לפרנסה, אמצעי לקידום תועלת אישית.	העיתונאי משתמש בקשריו המשפחתיים כקָרְדִים לְחֶפֶר בּוֹ ובכך לקדם את עצמו.
94	קָרְטוֹב	קצת, מעט.	במתכון העוגה נכתב להוסיף קָרְטוֹב של מלח.
ר			
95	רְפָה יָדִים	חלש, חסר כח.	הישיש חולה ורְפָה יָדִים וצריך סיעוד.

		ש
	(1) בד עשוי צמר ופשתן יחד.	
בחברה הישראלית נעשה שַׁעֲטָנָה תרבויות.	(2) ערבוב של שני מינים או יותר השונים זה מזה.	96 שַׁעֲטָנָה
כמה ילדים הוענשו מכיוון שאיחרו לשיעור, אולם אחד הילדים שהוענש לא איחר והפך שַׁעִיר לַעֲזָאזֵל .	אדם הנענש על פשעי אחרים, אדם שמאשימים אותו על כישלון אחרים.	97 שַׁעִיר לַעֲזָאזֵל
		ש
היחלשותו הדרסטית של המטבע המקומי היא תַּעֲוֹדָת עֲנִיּוֹת לשר האוצר ולנגדי הבנק המרכזי.	עדות לחוסר יכולת.	98 תַּעֲוֹדָת עֲנִיּוֹת
תרחק דרכו של אדם הגון בעל מידות טובות ממבצעי מעשי תּוֹעֵבָה בבעל חיים חסר ישע.	דבר מה מגונה, פריצות מוסרית.	99 תּוֹעֵבָה
מאז עידן הטלוויזיה מפיקים פחות ופחות תַּסְכִּיתִים ברדיו.	מחזה מעובד למשדר רדיו.	100 תַּסְכִּית

יחידה 9 – תרגול

א. השלמת משפט

1. ככל שה___ של האספרסו נעימה יותר, כך גם הטעם של הקפה.

(1) ארומה

(2) ברי

(3) ארכובה

(4) תכולה

2. על פי חוק, כלבים הנכללים בקטגוריית "כלבים מסוכנים" מחויבים ב___ במקומות

ציבוריים.

(1) כפיס

(2) זמם

(3) אנפילה

(4) ספן

3. אחת התכונות הנדרשות על מנת להיות מנהל חדר ניתוח היא ___ למשעי.

(1) נעלסות

(2) רפיון ידיים

(3) מרת רוח

(4) קור רוח

4. בדרכי לעבודה אני נוהגת להאזין ל___ בוקר בשם " שלושה שיודעים".

(1) עקה

(2) פרודיה

(3) תסכית

(4) משכית

5. רמי___ למרות שהוכח לו שהוא טועה.

(1) הצר את צעדיו

(2) הקשה את ערפו

(3) דרך כוכבו

(4) בריש גלי

6. בתור אמה, אני מוכנה _____ למען ילדיי.

- (1) לחרף את נפשי
- (2) ליישב את הדעת
- (3) ליפול למשכב
- (4) לעשות שמות

7. ברגע שנשמע צליל פעמון המעיד על סוף שיעור תנ"ך, הרגשתי שהגיעה ה____.

- (1) יישומון
- (2) טריבונה
- (3) פרצופון
- (4) הישועה

8. לפעמים שימוש ב _____ עשוי לעזור להדגשה ולהעברה של מסרים חשובים.

- (1) כבודות לשון
- (2) כפילות לשון
- (3) דברי נעצה
- (4) ססגוניות

ב. מילים נרדפות – יש לסמן את המילה הנרדפת

1. נקיק

- (1) צבעוני
- (2) לחץ
- (3) סדק
- (4) הרס

2. עירי

- (1) מועקה
- (2) גלמוד
- (3) עליז
- (4) משטין

.3 משושה

- (1) אינטרנט
 - (2) אידאל
 - (3) אכזבה
 - (4) אנטנה
-

.4 חרמה

- (1) כיליון
 - (2) על אף
 - (3) הליכה בצעדי מהירים
 - (4) אדם גבוה מאוד
-

.5 משנס

- (1) חוגר
 - (2) מחלה
 - (3) נשרף
 - (4) רבגוני
-

.6 קרא תגר

- (1) התלונן
 - (2) אמצעי פרנסה
 - (3) לא הייתה לא יכולת
 - (4) פרוזמא
-

.7 שעטנז

- (1) בד עשוי מצמר ופשתן יחד
 - (2) פריצות מוסרית
 - (3) קורטוב
 - (4) פרי עטו
-

.8 ערכאה

- (1) בית מקדש
- (2) בית חרושת
- (3) בית משפט
- (4) בית בד

ג. מילה והיפוכה – יש לסמן את המילה ההפוכה**1. בריש גלי**

(1) במוסווה

(2) ברבים

(3) בציבור

(4) בהרף עין

2. משל ברוחו

(1) הלך מהר ובצעדים קלילים

(2) הצליח

(3) הלשין

(4) התפרץ

3. נפל למשכב

(1) התאכזב

(2) ניצת

(3) הבריא

(4) השמיד

4. פרוזאי

(1) עממי

(2) מיוחד

(3) בודד

(4) נפתל

5. כפח

(1) גמד

(2) כפיס

(3) כרה

(4) לעז

6. אקוטי
 (1) לקטני
 (2) ארכובה
 (3) קבוע
 (4) לסירוגין

7. דרך ארץ
 (1) הרואי
 (2) מסורת
 (3) קיצור דרך
 (4) גסות רוח

8. הקזה
 (1) עירוני דם
 (2) הקשה
 (3) מונולוג
 (4) היקוות

ד. יוצא דופן – יש לסמן את המילה היוצאת דופן

1. זרם, שטף, זרזיף, זרקור.
 2. השמדה, חרמה, טפיפה, כיליון.
 3. הקנטה, לעג, קראית תגר, מועקה.
 4. אצן, שחיון, אצטלה, מתאגרף.
 5. אורך רוח, ארך אפיים, מתינות, אקלקטיות.
 6. ברדס, זיג, אנפילה, קסת.
 7. מרשתת, משושה, משכון, מרקע.
 8. פרודיה, מהתלה, צפחת, הלצה.

מפתח תשובות – יחידה 9

א

שאלה	1	2	3	4	5	6	7	8
תשובה	1	2	4	3	2	1	4	2

ב

שאלה	1	2	3	4	5	6	7	8
תשובה	3	2	4	1	1	1	1	3

ג

שאלה	1	2	3	4	5	6	7	8
תשובה	1	4	3	2	1	3	4	1

ד

1. זרזיף
2. טפיפה
3. מועקה
4. אצטלה
5. אקלקטיות
6. קסת
7. משכון
8. צפחת

מס' יחידה	מונח	פירוש אפשרי	דוגמה
10			
א			
1	אַרְכָן	(1) שמאריך בדיבורו, דברן. (2) בעל גפיים ארוכות, ארוך יתר על המידה.	שדר החדשות אַרְכָן מאוד.
2	אַרְעִי	זמני, לא קבוע.	מזג האוויר הסוער הוא אַרְעִי.
3	אַרְשֵׁת פָּנִים	הבעת פנים.	הם התפללו איש איש במקומו בשקט ובאַרְשֵׁת פָּנִים רצינית.
4	אַשְׁכָּר	מתנה.	קבלתי אַשְׁכָּר לכבוד חג הפסח.
5	אַשְׁלִיָּה	(1) אמונה או תקווה שאין לה יסוד במציאות. (2) תעתוע ראייה, אחיזת עיניים.	אדם הלוקה בנפשו שוגה באַשְׁלִיּוֹת ולכן מדבר לעצמו.
6	אַשְׁמָאִי	חוטא.	אַשְׁמָאִים רבים בקרבנו, הזהרו!
7	אַשְׁמוּרָה	חלק מן הלילה.	שמירתו של דניאל החלה עם תום אַשְׁמוּרֹת הלילה הראשונה.
8	אַשְׁתָּקֵד	שנה שעברה.	יש ירידה ביבול לעומת אַשְׁתָּקֵד.
9	אַת	כלי חפירה.	הגנן חפר באדמה בעזרת אַת.
10	אַתְאִיסָט	חסר אמונה, כופר באלוהיו, אפיקורוס.	כל חייו היה איש דת והאמין אך בזקנותו התרחק מהדת והפך אַתְאִיסָט.
11	אַתּוֹן	נקבת החמור.	מהכלאה של סוס עם אַתּוֹן יוצא הפרד.
12	אַתִּי	מוסרי.	הכובשים נהגו בצורה אַתִּית לתושבי המקום.
13	אַתְנִי	ששייך לעם או לגזע בתחומי התרבות, הדת וכו'.	המוזיקה של זמר זה לא שאובה משורשיו האַתְנִיִּים.
ב			
14	בְּשֶׁבַע עֵינַיִם	בקפדנות רבה, בתשומת לב רבה.	אמרתי לשמרטפית להשגיח על התינוק בְּשֶׁבַע עֵינַיִם כי הוא שובב.
ה			
15	הַתְּלַקְחוֹת	(1) התפרצות פתאומית של אש, תחילת השריפה. (2) התפרצות, התחוללות, התפשטות מהירה.	בעקבות ביטול הסכם הסחר בין המדינות, יחסם הַתְּלַקְחַת עד כדי ביטול הסכם השלום.

16	התמרה	(1) שינוי הרכב, מבנה או צורה באופן יסודי. (2) שינוי אופי או מצב.	בניסוי גנטי התרחשה התמרה , זן א' הפך לזן ב'.
17	התנודדות	(1) התנדנדות, עמידה בלי שיווי משקל. (2) התלבטות.	לאחר שנפל על ראשו התנודד והיה צריך עזרה להתהלך.
18	התנפלות	ניסיון לפגוע, חרישת מזימות נגד.	התנפלותו של קין בהבל נבעה מקנאתו לו.
19	התפלה	סילוק המלח, הפיכת מי ים ראויים לשתייה.	למדינת ישראל מומחיות בנושא התפלת מים מכיוון שיש מחסור במקורות מים טבעיים במדינה.
20	התקוממות	התמרדות, התנגדות.	ההתקוממות של העם הביאה לשינוי.
21	התרברבות	התפארות שחצנית, התגאות, התנשאות.	ראש הממשלה התרברב בהצלחתו הביטחונית יתר על המידה.
22	התרועעות	(1) התיידדות. (2) התמוטטות.	התרועעותם קרבה בניהם מאוד.
23	התרשלות	פעולה או מילוי חובה בצורה מרושלת, חלקית וגרועה מתוך עצלות או חוסר תשומת לב.	משרד החינוך מנסה למנוע התרשלות מן הלימוד.
ח			
24	הרץ לשון	התחצף, גידף, הלשין.	התלמיד הרץ לשונו כלפי חבריו לכיתה ולכן הושעה מהלימודים.
25	השך מצרים	חושך מוחלט.	בשל הפסקת החשמל שרר בבית השך מצרים .
26	חת	ירא, נבהל, פחד, נשבר.	חיתתו של ערן מעכבישים גרמה לו להשתתק.
27	חתחתים	(1) מכשולים, קשיים. (2) בליטות ושקעים באדמה. המהווים מכשול. (3) קמטים, חריצים.	חתחתים רבים בדרכו להתקדם בעבודתי, אך עליו להתמודד עמם.
ט			
28	טרם	עדיין לא, לפני ש-.	החורף הגיע וטרם נראה הנחליאלי.
כ			
29	כרח	הכרח, צורך דחוף, חוסר ברירה.	יאיר אובחן כחולה בצנצנת ונשלח בעל כרחו להתחסן.

30	כָּרֶךְ	(1) עיר גדולה. (2) עיר מוקפת חומה. פרנסה.	ניכר שכפריים רבים עוזבים לאזור הַכָּרֶךְ בחיפוש אחר
31	כָּרֶם	מטע של גפנים, זיתים או שקדים.	"כִּי תָבֹא בְּכָרֶם רֵעֶךָ וְאָכַלְתָּ עֲנָבִים כְּנִפְשֶׁךָ שְׂבָעֶךָ" (דברים, כג', כה').
32	כֶּתֶת אֶת רִגְלֶיךָ	הטריח עצמו בהליכה מרובה עד שרגליו נשחקו.	האדון כֶּתֶת אֶת רִגְלֵיךָ על מנת להגיע במהירות למקום עבודתו.
ל			
33	לְקוֹנֵי	(1) לא מפורט, מקוצר, תמציתי. (2) אדם שאינו מרבה לדבר.	תשובה לְקוֹנֵי שאינה מספקת מידע רב.
34	לְקַסְיָקוֹן	אוצר מילים או רשימת מילים, מילון בעיקר למקצוע או לתחום מסוים.	הַלְקַסְיָקוֹן של ילד הכפר היה דל מאשר של ילד העיר ולכן התקשו לתקשר.
35	לְרוּעֵץ	למכשול, לצרה.	פשרנותו הייתה לו לְרוּעֵץ בעולם העסקים.
מ			
36	מְשֻׁסָּה	מעודד או מגרה מישהו אחר לתקוף, מסית.	שְׁסִיתֵי את הכלב לתקוף את הפורץ.
37	מְשֻׁעָז	שביל, דרך.	כדי לטפס את הר הקלימנג'ירו עברנו מְשֻׁעָזים לא קלים.
38	מְתָאוּה	חושק, רוצה מאוד.	הכלב מְתָאוּה לצאת לטיול אך יורד גשם בחוץ.
39	מְתָאוּנָן	מתלונן.	היא הַתְּאוּנָנָה בפני מנהל המסעדה על איכות השירות.
40	מְתַבֵּן	מחסן לתבן, ערימת תבן.	הַמְתַבֵּן שבחצרי נאכל בלילה על ידי חיות בר.
41	מְתַגְלַע	פרץ, הגיח, בקע (ריב, מחלוקת וכדומה).	בין יאיר לשירן נְתַגְלַע מחלוקת בנושא הצמחונות.
42	מְתַיַּמֵּר	מתפאר ביכולת שעדיין לא עמדה במבחן, מתהלל.	הוא מְתַיַּמֵּר כי ינצח בתחרות.
43	מְתַיַּנּוֹת	(1) חוסר קיצוניות, נטייה להתפשרות. (2) איטיות, חוסר פזיזות.	מְתַיַּנּוֹתם של שני הצדדים מנעה מלחמה.
44	מְתַיֵּק	מנתק, מזיז, מרחיק.	האישה לא יכלה לְהַתַיֵּק עיניה מהנוף.
45	מְתַכְלָה	נגמר, מושמד.	לפלסטיק לוקח המון שנים לְהַתְכַלֵּת.
46	מְתַנֶּה	(1) מספר בעיקר את רגשותיו או צרותיו. (2) מקונן, סופד.	הקשיש מְתַנֶּה את צרותיו בפני הרופא.

47	מתעב	מואס, נגעל, סלד, שנא.	העם מתעב את נשיאו.
48	מתעמר	מתאכזר, מתעלל.	המתעמר בבעל חיים חייב להיענש.
49	מתעשט	משנה את דעתו לאחר מחשבה שניה, התגבר על חולשה או הלם וחזר לפעות בכוחות עצמו.	לאחר ההלם שתקפו התעשט פלוני והגיב בהתאם.
50	מתפרקד	משתרע לכל אורכו בשכיבה על גבו.	הסטודנט התפרקד על דשא האוניברסיטה בהפסקתו.
51	מתרה	מזהיר מפני סכנה או עונש.	עורך הדין מתרה בלקוחו לומר את האמת.
נ			
52	נקרה	מזדמן, בא במקרה, נקלע.	נקרנו למקום התאונה.
53	נר לרגליו	עקרון המנחה אותו, נתן השראה.	הצדק צריך להיות נר לרגליו של שופט בבית המשפט.
54	נרגן	רוטן, מתלונן, לעולם לא מרוצה, מעורר ריב.	הוא תמיד נרגן ולכן אין לו חברים.
55	נשגב מבינתו	לא ביכולתו השכלית להבין.	החומר נשגב מבינתו של תלמידי הכיתה.
56	נשיה	שכחה.	נשיה טובה לעיתים מהזיכרון.
ס			
57	סר חינו	חדל להיות נחשק, ירד ממנו החן, יש בו פגם.	לאחר זמן מה, סר חינו של הזמר מלהופיע והפסיק.
58	סרוגין	(1) ברווחים והפסקות. (2) דבר שנעשה במתכונת החוזרת על עצמה.	הפצוע מהתאונה אמש החל לצלוע לסרוגין .
59	סרעף	מחשבה, הרהור, רעיון.	הנערה השתתקה ושקעה בסרעפים .
60	סתירה	הפרכה(של טענה), ניגוד בין שני רעיונות.	קיימת סתירה באופיו של הדמות המרכזית בספר, מצד אחד הוא הגון ומצד שני אסר את אמו ללא משפט הוגן.
ע			
61	עששית	מנורת נפט בעלת כיסוי זכוכית.	למזלי העששית האירה את חדרי ויכולתי לקרוא ספר.
62	עשתון	מחשבה, הגיג, רעיון.	אבדו עשתונותו של המאמן כאשר קבוצתו הפסידה.
63	עתודה	(1) מאגר משאבים שמור הנועד לשימוש במקרה הצורך או בשעת חירום.	במסגרת לימודי העתודה הרפואית לשירותו בצה"ל כרופא רכש ניר כלים רבים וחשובים אשר יסייעו לא למלא את תפקידו נאמנה.

	(2) קבוצת חיילים שקיבלו רשות לשרת בצבא עם תום לימודיהם.		
	(3) כח אדם המוכשר לתפקידים מסוימים לקראת השתלבות בשוק העבודה בעתיד.		
64	עֲתִירָה	(1) בקשה שמגישים לבית המשפט לשם קבל סעד משפטי בדרך כלל נגד רשות מוסמכת. (2) תפילת בקשה, תחינה.	האדון נענה לעֲתִירָתם של העובדים לקבל העלאה בשכר.
פ			
65	פְּרִימִיטִיבִי	1. לא מפותח, לא משוכלל, מחוץ לציוויליזציה. 2. כינוי לאדם גס וחסר תרבות.	למרות אופיו הפְּרִימִיטִיבִי, הצליח להרשים את המנהל ולהתקבל לעבודה.
66	פְּרִישוּת	התנזרות, התרחקות מתענוגות החיים, צניעות.	הוא החל לחיות חיי פְּרִישוּת והתרחק מנשים ובילויים.
67	פְּרָמְנֵנְטִי	תמידי, קבוע.	טוש זה פְּרָמְנֵנְטִי ולא מחיק, היזהר לכתוב איתו על הלוח.
68	פְּרִנּוּיָה	מחלת נפש המתבטאת בחשדנות קיצונית וחרדה לא מציאותית מפני גורמים שרוצים להרע.	הוא לא נרדם בלילות בגלל פְּרִנּוּיָוִת.
69	פְּרָעָנוּת	צרה גדולה, אסון.	פְּרָעָנוּת גדולה באה עלינו עם פרוץ המלחמה.
70	פְּרִשֵׁת דְּרָכִים	צומת, מקום מפגש של שתי דרכים או יותר.	בפְּרִשֵׁת הדְּרָכִים הבאה פנה ימינה ותגיע למעוז חפצך.
צ			
71	צִפְרָן	לוחית מתכת מחודדת בקצה העט, חרט חד לכתובה ולחקיקה.	כתבתי בצִפְרָן את ספרי החדש.
72	צִקְצוּק	רשרוש, השמעת קולות לא חזקים.	לאחר שמנהל החברה סרב להעלות משכורות, אחד העובדים צִקְצַק בלשון.
73	צָרִיחַ	1. מגדל מבוצר, מצודה. 2. מבנה משוריין שמחובר אליו כלי ירייה, על גבי טנק או אניית מלחמה ואפשר לסובבו למטרת פגיעה. 3. כלי שחמט.	ככל שהצָרִיחַ גבוה ומפואר יותר כך הוא מעיד על עוצמה חזקה יותר.

ק		
74	קָרַם עוֹר וְגִידִים	החל להיעשות ממשי, הפך למציאות. תוכנית פיתוח החללית הישראלית קרמה עור וגידים.
75	קָרְפִיף	חצר מגודרת. בבית זה קרפוף ואפשר לגדל בו כלבים.
76	קָרַקַע בְּתוֹלָה	אדמה שלא עובדה מעולם. החקלאי קבל קרקע בתולה ולכן ליבולים לקח זמן רב מהרגיל לצמוח.
77	קֶשׁ וְגַבְבָּה	דברים בטלים, שטויות. כאשר היה שרוי בגילופין דבר רק קש וגבבה.
78	קֶשֶׁה לֵב	אכזר, רשע. המן היה קשה לב.
79	קֶשֶׁה עֵרֶף	עקשן. בעל העסק קשה ערף בכל מה שקשור בשיפוץ.
80	קֶשֶׁר פְּתָרִים	הילל, שיבח. הסטודנט קשר פתרים למרצה לפיזיקה.
81	קֶתְדֵרָה	בימה קטנה למרצה או למורה. המרצה עמד על הקתדרה על מנת שכל יושבי האולם יוכלו לראותו.
ר		
82	רְצִינֹנְלִי	שכלי, שמבוסס על שיקול דעת, הגיוני. אדם רצינולי אינו פועל לפי הרגש אלא על פי הראש.
83	רְצָעַן	מי שעוסק בעבודות עור, סנדלר. הרצען תיקן את נעל העור החדשה שקניתי.
84	רְקִיק	עוגה, מאפה קטן ושטוח. ליום ההולדת הוגשו רקיקים ומגדנות.
85	רְשָׁלוֹת	חוסר הקפדה במעשים, הזנחה וזלזול בסדר ובניקיון או בדייקנות. עקב רשלנות רפואית המטופל נאלץ להישאר בבית החולים זמן ממושך בהרבה משהיה צריך.
86	רֶשֶׁף	גחלת, ניצוץ, הבזקי אש היוצאים מלוע הנשק בזמן הירי. "וכמה רשפים וברקים ולפידים".
87	רְתוּק	הגבלת חופש התנועה של אדם, ע"י צו או הוראה, חיבור, הצמדה, כבילה. רתוק החיילים לבסיס הינו עונש מיטבי.
88	רְתֵתָן	הססן, שאינו בטוח בעצמו. הוא רתתן ולכן לא עשה בנגי בטיולו.
ש		
89	שִׁפְרָא דְשִׁפְרָא	המשובח ביותר, מובחר. בשר זה הינו שפרא דשפרא.
90	שִׁצָף	1. זרם חזק. 2. מהירות. הסוסים רצו בשצף.

91	שְׁקוֹץ	דבר מאוס, תועבה.	מעשיו מעוררי שְׁקוֹץ.
92	שְׁרָבוֹט	סרטוט קווים וסימנים חסרי משמעות, קשקוש, כתיבה מרושלת.	השְׁרָבוֹט של דה וינצ'י לבסוף הפך ליצירת אומנות מוכרת ומוערצת בכל העולם.
93	שְׁרִיר וקִיִּים	ודאי, מאושר וקיים.	שְׁרִיר וקִיִּים שמועמד זה ינצח בבחירות לראשות המפלגה.
94	שְׁרִירוֹת	החלטה מקרית חסרת כל ביסוס או שיקול.	העובדים האשימו את ההנהלה בפיטורים שְׁרִירוֹתיים ולא צודקים
95	שֵׁת	שם, מניח.	התלמיד שֵׁת את ספריו על השולחן.
ת			
96	תְּצַלִּינָה שְׁתֵּי אֲזָנָיו	הדבר יזעזע את השומע.	אם פרשייה זו תיחשף כל השומע אותה תְּצַלִּינָה שְׁתֵּי אֲזָנָיו.
97	תְּצַרְף	פאזל.	הרכבנו תְּצַרְף בעל אלף חלקים.
98	תָּר	מחפש. מטייל במקום כדי להכירו מקרוב.	משפוטר מעבודתו נאלץ לתור אחר עבודה חדשה.
99	תְּרַעַמֶּת	כעס על אדם על עוול שעשה.	אליאן מצאה כלב עזוב בצד הכביש הסואן ביום קר וגשום מפרפר וכמעט ללא רוח חיים. לאחר שאספה אותו והביאה אותו לווטרינר העירוני נדמה לגלות כי הנ"ל לא הסכים לטפל בכלב ללא תשלום מלא ונתקפה תְּרַעַמֶּת עזה כלפי הווטרינר ואף חשה כלפיו בוז.
100	תְּתוֹרָה	שוליים.	תְּתוֹרָת הכובע הסתירה את פניה.

יחידה 10 – תרגול

א. השלמת משפט

1. סבי חזר בשאלה והפך להיות ____.

- (1) קתולי
- (2) אורתודוקסי
- (3) אתון
- (4) אתאיסט

2. יונתן ____ כלפי אימו ולכן הוענש.

- (1) חת
- (2) חרץ לשונו
- (3) כתת את רגליו
- (4) עתיר

3. בשנים עברו קעקועים היו ____, כיו ניתן להסירם באמצעות טיפול בלייזר.

- (1) אימננטיים
- (2) פרמננטיים
- (3) אינסטרומנטים
- (4) אמביוולנטיים

4. התנהגותו של יואב לא ____ בעליל! איני מבין למה אליעזר לא מעוניין לפטר אותו.

- (1) אשמאי
- (2) אתית
- (3) אתנית
- (4) אוטנטית

5. פעוטות צריכים השגחה ב ____ מכוון שהם עלולים להיחנק בשנתם.

- (1) שבע עיניים
- (2) ארש פנים
- (3) חשך מצרים
- (4) התרשלות

6. בכל פעם שדין רואה כלב, ____ גורם לו להלבין.

- (1) תחירותו
- (2) רציותיו
- (3) חיתתו
- (4) לקוניות

7. הקורס פסיכומטרי מסייע ל____ שלי להיות עשיר יותר.

- (1) אינטליגנציה
- (2) גנוך
- (3) מדרון
- (4) לקסיקון

8. אלימות פיזית היא מעשה ____ בעיני בלשון המעטה.

- (1) נקרה
- (2) נרגן
- (3) נתעב
- (4) נשגב מבינתנו

ב. מילים נרדפות – יש לסמן את המילה הנרדפת

1. סר חינו

- (1) חסר דופי
- (2) אמין
- (3) יש בו פגם
- (4) מריח רע

2. התרועעות

- (1) התעלפות
- (2) התנכלות
- (3) התחצפות
- (4) התמוטטות

3. מתיק

(1) חושד

(2) מקבע

(3) מזיז

(4) רומס

4. משעול

(1) סוג של שועל

(2) שביל

(3) שבלול

(4) תחכה

5. סרעף

(1) ראיון

(2) סתירה

(3) רעיון

(4) הפרכה

6. פרנויה

(1) מגלומניה

(2) מחלה נפשית

(3) סיבוך

(4) נדנדה

7. קש וגבבה

(1) מילים כדורבנות

(2) הבל הבלים

(3) דברי טעם

(4) דברי שטנה

8. רצען

(1) זבן

(2) רתח

(3) סנדלר

(4) שוחט

ג. מילה והיפוכה – יש לסמן את המילה ההפוכה**1. רציונלי**

- (1) שכלתני
 - (2) טיפשי
 - (3) לא הגיוני
 - (4) מרגש
-

2. שצף

- (1) ניצוץ
 - (2) נאמנות
 - (3) אדישות
 - (4) איטיות
-

3. כרך

- (1) ספר
 - (2) עיר קטנה
 - (3) גשר
 - (4) מושב
-

4. מתיימר

- (1) מצטנע
 - (2) מצטדק
 - (3) מתנצל
 - (4) מסית
-

5. מתינות

- (1) התפשרות
- (2) קיצוניות
- (3) רשלנות
- (4) בקיעות

6. סרוגין
 (1) לעיתים
 (2) פאזל
 (3) רצוף
 (4) הדום

7. פרימיטיבי
 (1) גס רוח
 (2) מיושן
 (3) פרוע
 (4) מפותח

8. צקצוק
 (1) שאון
 (2) צפרן
 (3) דרדק
 (4) טף

- ד. יוצא דופן – יש לסמן את המילה היוצאת דופן
1. שי, מתנה, אשכר, אשמורה.
 2. מלך, כרוב, אשמאי, צדיק.
 3. אתון, לביאה, נאקה, מרצע.
 4. מתנה, מקונן, מנתק, סופד.
 5. גמר עליו את ההל, קשר כתרים, קרם עור וגידים, שיבת.
 6. שת, שם, תר, מניח.
 7. נרגן, רוטן, עליז, מתאונן.
 8. עשתון, היגד, הגיג, מחשבה.

מפתח תשובות – יחידה 10

א

שאלה	1	2	3	4	5	6	7	8
תשובה	2	2	2	2	1	3	4	3

ב

שאלה	1	2	3	4	5	6	7	8
תשובה	3	4	3	2	3	2	2	3

ג

שאלה	1	2	3	4	5	6	7	8
תשובה	3	4	2	1	2	3	4	1

ד

1. אשמורה
2. אשמאי
3. מרצע
4. מנתק
5. קרם עור וגידים
6. תר
7. עליו
8. היגד

מס' יחידה	מונח	פירוש אפשרי	דוגמה
א			
11			
1	אָב בְּחֻמָּה רַךְ בְּשָׂנִים	אדם חכם וצעיר. ניתן לכנות כך אדם חכם מאוד ביחס לגילו הצעיר יחסית.	יוסף חגג אמש גיל מצוות, התרשמתי מהשכלתו הפיננסית וחשתי בליבי כי על יוסף נאמר אָב בְּחֻמָּה רַךְ בְּשָׂנִים.
2	אָבָדוּ עֲשָׂתוֹנוֹתָיו	אובדן שליטה עצמית (עשתונות = מחשבות), התבלבלות.	חברי עומר אָבָד את עֲשָׂתוֹנוֹתָיו, לצערי, ודיבר אל הוריו באופן מעורר חמלה, כך ללא כל כבוד או הערכה אליהם.
3	אָבָד תִּקְוָה	התייאש, נכנע, הרים ידיים, הניף דגל לבן, השליך את המגבת.	"עוד לא אָבָדָה תִּקְוָתִי, הִתְקַנְהוּ בְּת שָׁנוֹת אֶלְפִים, לְהִיּוֹת עִם הַפְּשִׁי בְּאַרְצֵנוּ, אֶרֶץ צִיּוֹן וְיְרוּשָׁלַיִם." (נפתלי הרץ אימבר, שנת 1878).
4	אָבוּס	מפוטם.	החוק בישראל אוסר הָאָבֵסֵת אווזים לצרכי הפקת כבד אווז מפני שהליך זה גורם לאווזים לסבל רב.
5	אִיפּוּל	הסתרה, שמירת דבר בסוד.	חוקרי משטרת ישראל הטילו אִיפּוּל מלא על פרטי החקירה.
6	אִלְיָה	זנבה השומני והרך של הכבשה.	אִלְיָה מסייעת לכבשה, בין היתר, לאגור מזון בעונות בהן יש מחסור, באופן די דומה לדבשתו של הגמל.
7	אִלְיָה וְקוֹץ בָּהּ	דבר מה הנראה טוב אולם יש בו פגם, משול לזנב הכבש נחשב לטעים למאכל אולם לא אחת נתפסים בו קוצים.	הליך שחרורו של גלעד שליט מידי חמאס ביום 18.10.2011 תמורת 1,027 אסירים ועצירים ביטחוניים אשר היו כלואים בישראל משול בעיני רבים לאִלְיָה וְקוֹץ בָּהּ.
8	אָמִיר	צמרת הענפים העליונים בעץ.	יואל טיפס, בגינתו, עד הגיעו אל אָמִיר העץ.
9	אֲנָקְדוּטָה	סיפור קצר ומשעשע מהחיים.	אחת המילים הנרדפות לאֲנָקְדוּטָה היא הלצה.
ב			
10	בָּא אֶל אֲבוֹתָיו	נפטר, הלך לעולמו, מת, בר-מינן.	אברהם אבינו בָּא אֶל אֲבוֹתָיו בעודו בן 175 שנים דאז.
11	בָּא עַל שְׂכָרוֹ	קיבל תמורה על מעשיו הטובים, השתכר בגין עבודתו.	גילה בָּאָה עַל שְׂכָרָה בעת קבלת תעודת ההצטיינות על התנדבותה בעמותה המסייעת לנפגעי פעולות האיבה.
12	בְּאִיבּוֹ	בצעירותו, בתחילתו.	המחשבה על הילד התמים אשר נקטף בְּאִיבּוֹ מעציבני מאד.
13	בְּאִישׁוֹן לִילָה	בשעה מאוחרת בלילה.	אורנה ומשה קבעו להיפגש בְּאִישׁוֹן לִילָה על-מנת להאזין לקולות הצרצרים.
14	בְּבֵת עֵינִי	יקר לי מכל.	לא אחת, אמי אמרה לי כי אני בְּבֵת עֵינִיה. היום, כאם לשלושה ילדים, אני מבינה טוב יותר את המשמעות של דבריה.

15	בשכרות.	עֵינַת נִהְגָה בְּגִילּוּפִין וּבְכַךְ סִיכְנָה אֶת כָּל הַיּוֹשְׁבִים בְּרִכְבָּהּ.
ג		
16	הַתְּרוּמָה, עֵלָה, טִיפֶס.	לְאַחַר סוּפוֹת הַגְּשָׁמִים הִנְהַר גָּאָה עַל גְּדוּתָיו.
17	הַתְּגָאָה, הַתִּיּוּהָר, הַתְּרַבְּרָב, הַתְּהַדָּר, הַשְּׁתַּחֲצֵן.	אֲבִיו שֶׁל מֹשֶׁה גָּבַהּ לִבּוֹ עַל כֵּךְ שֶׁבָּנוּ קִיבַל אֶת אוֹת מֵהַנִּדָּס הַחֲלָל.
18	בַּעַל תְּאוּוֹת אֲכִילָה אוֹ שְׁתִּיָּהּ.	לֹא אַחַת גְּרָגְרָנוֹתָיו שֶׁל פֹּה הַדּוֹב עֲלָתָהּ לוֹ בִּיוֹקֵר.
ד		
19	צַעַר גְּדוֹל.	חֲשֵׁתִי דָּאָבוֹן כֵּן כְּשֶׁרֵאִיתִי אֶת פִּיֲצִי, חֲתוּלְתִי הָאֲהוּבָה, שׁוֹכֶבֶת פְּצוּעָה בְּצַד הַכְּבִישׁ.
20	דְּבָרִים הַבֵּל, דְּבָרִים חֲסָרֵי תוֹכֵן, דִּיבּוּרִים בַּעֲלָמָא.	שִׁכְנֹתַי נוֹרִית מֵרַבָּה לְהַשְׁמִיעַ דְּבָרֵי סָרְקָה וְלִכְן אֵינִי נֹהֲנִית כֹּלֵל וְכֹלֵל בְּמַחֲצָתָהּ.
21	כִּישְׁלוֹן, מַעֲיָדָה, תַּקְלָה, צָרָה.	רֵן הוֹלֵךְ עִתָּה מְדַחֵי אֶל דְּחֵי וְאֵינִי מִצְלִיחַ לְהַגִּיעַ לְהִישְׁגִּיו מִשְׁכַּבֵּר הַיָּמִים.
22	סִילַק אוֹתוֹ כְּדֵי לְתַפּוֹס אֶת מַקּוּמוֹ.	יוֹסִי, עוֹזֵר הַמֵּאֲמָן שֶׁל אֵלֵי, דְּחַק אֶת רַגְלָיו כְּדֵי לְרִשֵׁת אֶת כֶּסֶף הָאֵימּוֹן.
ה		
23	הַאֲכִיל בְּמִזוֹן רַב מֵעֵבֶר לְדֶרוֹשׁ, הַלְעִיט, פִּיטָם.	מֵעַל 90% מְכַלֵּל תּוֹצֵרֶת הַדְּגָנִים בְּיִשְׂרָאֵל מִשְׁמַשֵּׁת לְהַאָּבִיס חַיּוֹת הַמִּשְׁקָה.
24	שִׁיבַח, הִילָל, קִילֶס, הַגְּבִיר, הַגְּדִיל, הַעֲצִים.	בַּעַת רֵאיוֹן הָעֵבֹדָה בְּחֵרְתִי בְּמוֹדַע לְהַאָּדִיר אֶת נִיסוּיֹנִי הַפִּיקוּדִי בְּצַה"ל עַל-מִנַּת, לְטַעֲמִי, לְהַגְדִּיל סִיכוּיִי לְהַתְּקַבֵּל לְמִשְׁרָה הַנְּחֻשְׁקָה.
25	יִיחּוֹס תְּכוֹנוֹת אֲנוּשִׁיּוֹת לְבַעֲלֵי חַיִּים אוֹ לְחַפֵּץ.	בְּהַצָּגָה שְׁצַפִּיתִי חֲשֵׁתִי בְּלִיבִי כִּי אֶחָד הַחֲפִצִּים הַמוֹאָנֵשׁ גֵּרָם לִי לְהַרְגִּישׁ אֶת מַחֲשַׁבוֹתָיו, אֶת רִגְשׁוֹתָיו וּבְהַתְּנַהֲלוֹתוֹ כְּאָדָם לְכָל דְּבַר וְעֵנִיין.
26	הַבְּשִׁיל מוֹקְדָם מִן הַצְּפוּי.	הַהֲשַׁלְכוֹת הַכֹּלְכִלִּיּוֹת שֶׁל הַבְּכָרָת הַחֲלֵק הָאֵרִי מִן הַפִּירוֹת בְּמוֹשֵׁב בּוֹ אֵנִי גֵר אֵינֵן חַיּוּבִיּוֹת כֹּלֵל וְכֹלֵל.
27	מִלְאוּ לוֹ חֲמִישִׁים שָׁנָה.	אֲבִי הִגִּיעַ לְעֶצְרָה וְלִכְן חֲגַגְנוּ לוֹ בְּמַסְעָדָה בְּנוֹכַחַת מִקּוֹרְבָיו, לְרַבּוֹת בְּנֵי מִשְׁפַּחְתִּי.
28	שֶׁרְפָרְף, כִּיסָא נְמוּךְ.	הַמֶּלֶךְ הַתִּישֵׁב עַל כֶּסֶאוֹ הַמְּפּוֹאָר וְצִוּוּהָ עַל מִשְׁרָתוֹ לְהַבִּיא לוֹ לְאַלְתֵּר אֶת הַהֲדוּם לְטוֹבוֹת מְנוּחַת כְּפוֹת רַגְלָיו.
29	גִּילָה לְמִישֵׁהוּ דְּבַר שֶׁהִיא אֲמוֹר לְהִישְׁאֵר חֲסוּי, הַעֲבִיר מִידַע חֲסוּי לְגוֹרְמִים בְּלִתֵּי מוֹרְשִׁים.	בְּשִׁב"כ נַחְקֶרֶת הָאֲפֻשְׁרוֹת כִּי מִקּוֹרוֹת יוֹדְעֵי דְּבַר הַדְּלִיפּוֹ לְתַקְשׁוֹרֶת פְּרִטִים עַל אוֹדוֹת אֶחָד הַנְּחַקְרִים.
30	הַשְּׁלָה, רִימָה.	חֲבֵרְתִי, כֵּךְ אֵנִי חֲשָׂה כְּעַתָּה, הוֹלִיכָה אוֹתִי שׁוֹלָל כְּאִשֶּׁר גֵּרְמָה לִי לְחֻשׁוֹב כִּי נְטוּס יַחַדְיוֹ לְטִיּוֹל בְּדֶרוֹם אֲמֵרִיקָה.

31	הַסְבִּיר פְּנִים	האיר פנים, התנהג בצורה אדיבה ומנומסת.	המארכת החייכנית, בכניסתנו למסעדה, הַסְבִּירָה פְּנִינוּ ולכן הרושם הראשוני שנוצר לי הוא מצוין.
32	הַסְתָּאב	הזדהם, התלכלך, הפך מושחת.	ציפור "לחשה" לי כי ממשרדו של ראש-הממשלה "נידף" ריח רע שכן פעילותו המסוּאָבַת "חצתה" כל גבול אפשרי.
33	הַעֲלָה אֶרְכָּה	הבריא, רופא.	פצעיי הכואבים שנגרמו כתוצאה מנפילתי מהעץ הַעֲלוּ אֶרְכָּה , אני מתנחם בכך.
ו			
34	וּוּלְגָרִי	גס, המוני, בוטה, שהתנהגותו אינה מעודנת, גס-רוח, פראי, חסר-תרבות.	הקמפיין הוּוּלְגָרִי של חברת האופנה צונזר בגלל החשש מהשפעתו הרעה על בני הנוער.
35	וּוּרְבָאֵלִי	מילולי.	יכולתו הוּוּרְבָאֵלִית יוצאת-הדופן של אבנר, ביחס לבני גילו, מבליטה אותו.
ז			
36	זְאָטוּט	תינוק, עולל, ולד, שובב, פרחח.	תאומיי הַזְאָטוּטִים אינם נחים ולו לרגע קט.
37	זוֹטָר	קטן, פעוט, מינורי, שולי.	"חייל זוֹטָר !", הטיח המפקד באחד מחייליו.
38	זַעַק חָמָס	התנגד, גינה, מחה בגין תופעה שאינה נראית לו.	לא אחת קבוצות שונות של מפגינים מוצאות עצמן זַעַקוֹת חָמָס בגין יוקר המחייה הבלתי נסבל, בישראל.
39	זָרַק בּוֹ מְרָה	החמיר עמו, התנהג כלפיו בצורה קשה מאוד.	המשמעת הרופפת של טל, אחד השחקן הבכירים בקבוצה, הובילה את מאמנו לְזָרוֹק בּוֹ מְרָה , ולו כדי להחזירו לתלם.
ח			
40	חֲדַל אִישִׁים	שאינו מוצלח.	מדוע את "מבזבזת" את משאבייך על חֲדַל אִישִׁים זה?
41	חֹרֶשֶׁף	ארטישוק.	מוצאו של הַחֹרֶשֶׁף הינו במערב היס-התיכון.
42	חִיבַק אֲשָׁפְתוֹת	אדם רעב חסר אמצעים להשגת אוכל ושתייה החי בסביבת פחי האשפה על-מנת ללקט מזון.	הביקורת המושמעת בדבר ניצולי השואה החיים בתת-תנאים לגיטימית. תמונת אבנר, ניצול השואה, הַמַּחְבֵּק אֲשָׁפְתוֹת בקרבת בית הוריי, אינה נמחקת מזיכרוני.
43	חִידָלוֹן	אבדון, מוות.	התנהלותה חסרת האחריות של נגידת הבנק עלולה להוביל לַחִידָלוֹן מוחלט של המשק הישראלי.
ט			
44	טִיפְסַעַה	התייעץ.	לאחר שסיוון התייאשה כליל החליטה לַטִּפְסַעַה עצה עם אדווה, יועצת הלימודים הבכירה באוניברסיטה.
45	טָמִיר	נסתר, סודי, פלאי, נשגב.	ישנם הטוענים כי בספר הספרים, התני"ך, רב הַטָּמִיר על הגלוי.
י			

46	ייבום	נישואי אדם לאלמנת אחריו.	לא רק בימי קדם תופעת ה ייבום הייתה נפוצה.
47	יָדָה	השליך, זרק.	תופעת יָדָה האבנים לעבר חיילי צה"ל, תהא הסיבה אשר תהא, מגונה בעיניי.
48	יָרַד לְסוֹף דְּעֵתִי	הבין אותי היטב.	אינני מצליח לרדת ל סוף דְּעֵתִךְ , דבריך מבלבלים אותי.
49	יָשִׁישׁ	זקן, קשיש, בא בימים.	חנן כינה את אביו "איש יָשִׁישׁ " ופגע בו מאד.
כ			
50	כְּבִשֵׁת הָרֶשׁ	לקיחה מאדם עני את הדבר היחידי שנוטר לו.	כישלוננו העסקי של חביב הוביל אותו לרדת מכלל נכסיו, רק שעון נותר ברשותו, המזכרת היחידה מאביו, וכעת רוצים לקחת ממנו את כְּבִשֵׁת הָרֶשׁ .
51	כָּזָב	שקר, הונאה, משהו שאינו אמיתי.	"אל תאמינו לאף מילה שלו, הוא מְכַזֵּב בכם!".
ל			
52	לִיבָה	בסיס, החלק המרכזי.	כדי לקבל תעודת בגרות חייב כל תלמיד ללמוד את מקצועות ה לִיבָה ולהיבחן עליהם.
53	לִיטוּשׁ	1. שפשוף, הברקה, השחזה. 2. עריכת שיפורים אחרונים.	מידי שבוע היהלומן מְלַטֵּשׁ את היהלומים שברשותו.
54	לְמַצְעָר	לכל הפחות.	המורה שלי לאפייה הוראתה לנו לשים לְמַצְעָר כפית וחצי כפיות מלח בשביל שטעם השוקולד יתעצם.
55	לְפָלֵל	לייחל, לקוות.	פִּילֵלְתִי לעבור את המבחן בספרות למרות שלא התכוננתי אליו.
מ			
56	מְאוּס	בזוי, מעורר דחיה, לא רצוי יותר.	מְאוּסִי בעבודתי המשעממת, אלך לחפש עבודה אחרת.
57	מְאִידָךְ גִּיסָא	מצד שני.	אמי מתלבטת אם לקנות כלב. מחד גיסא אני אוהבת כלבים, מְאִידָךְ גִּיסָא אחותי מפחדת מהם.
58	מְבַאֵשׁ	מדיף ריח רע, גורם לסירחון.	הכלב בוני מְבַאֵשׁ , אני חייבת לקלח אותו לפני שהאורחים יבואו.
59	מְגֻלּוּמְנִיָה	שיגעון גדלות.	ענת היא מְגֻלּוּמְנִית , חבריה דרשו ממנה להיפגש עם פסיכולוג על מנת לטפל בבעיה.
60	מֵה הוֹעִילוּ חֻכְמִים בְּתִקְנֹתֵם	אדם או גוף שניסה לתקן את המצב, אך התוצאה לא יצאה מוצלחת.	המנקה שטפה את צדי מדרגות הבניין לאחר זמן רב שלא נשטפו, על מנת שלא יעלו עובש, אך במהלך השטיפה שברה את כדי הפרחים שנחו בצדי מדרגות אלו. ואני מהרהר, מֵה הוֹעִילוּ חֻכְמִים בְּתִקְנֹתֵם?
61	מוֹג לָב	פחדן, נרתע מסיכונים.	כשרצינו לעלות על הר האוורסט, יוני התברר כמוֹג לָב .

62	מְפוֹרָז	שטח שאינו בשליטת שני הצדדים הלוחמים בו אין כלי נשק, אזור שאסורה בו נוכחות צבאית ואין להכניס אליו אמצעי לחימה.	בגבול בין ישראל לסוריה קיים אזור מְפוֹרָז .
63	מְרוֹפֵט	בלוי, קרוע.	מדי העבודה שלי היו מְרוֹפֵטִים ולכן ביקשתי מהמנהל שלי להחליף אותם.
64	מְשֻׁבָּר	גל גדול, נחשול.	בחופי הוואי יש מְשֻׁבָּרִים רבים לעומת חופי הים התיכון.
65	מְשַׁעֲנֵת קָנָה רְצוּץ	אדם או דבר שאין לסמוך עליו.	תליתי תקוות רבות בחברי שיסייע לי בביצוע העבודה, אך לצערי גיליתי שהוא מְשַׁעֲנֵת קָנָה רְצוּץ .
נ			
66	נָא	מבושל למחצה.	חלק ממרכיבי הסושי במסעדות יפניות הוא דג נָא .
67	נְאֻה דוֹרֵשׁ וְנֶאֱהָ מְקִיִּים	מן הראוי שאדם שבא בתביעות לאחרים, מן הראוי שיקיים בעצמו את מה שהוא דורש.	לדעתי, מנהל צריך לדבוק בשיטת ' נְאֻה דוֹרֵשׁ וְנֶאֱהָ מְקִיִּים '.
68	נְבֻכֵי נֶפֶשׁ	מעמקי הנפש.	מומחיותו של פסיכולוג היא להבין את נְבֻכֵי נֶפֶשׁוֹ של האדם.
69	נוֹאֵל	טיפשי, אווילי, עושה שטויות.	אמא דרשה מתומר להפסיק להתנהג בצורה נוֹאֵלִית , ולהתנהג באופן בוגר.
70	נוֹקֵד	רועה צאן.	וּמִישַׁע מְלֶדֶד-מוֹאֵב, הִנֵּה נוֹקֵד ; וְהָשִׁיב לְמֶלֶךְ-יִשְׂרָאֵל מֵאֶה-אֶלְף כָּרִים, וּמֵאֶה אֶלְף אֵילִים צָמֵר (מלכים ב', ג, ד')
ס			
71	סָאָה	יחידת נפח קדומה.	בימי קדם מדדו 8 ליטרים בעזרת סָאָה , כיום מודדים 8 ליטרים בעזרת סמ"ק.
72	סַבַּב אוֹתוֹ בְּכַחַשׁ	רימה אותו, הטעה אותו.	הנחש סַבַּב בְּכַחַשׁ את חווה כשגרם לה לאכול את התפוח.
73	סוֹבְלָנוֹת	נכונותו של אדם להכיר ולכבד דעות השונות משלו, טוֹלְרַנְטִיוּת.	בדיון שנערך בכיתה, נהגו הסטודנטים בסובלנות אחד כלפי השני.
74	סוֹמָא	עיוור, בעל חוסר יכולת לראות.	כלב נחייה נועד לסייע לאדם עם לקות ובפרט לסומא .
ע			
75	עוֹמֵר	אגודת שיבולים.	בחג השבועות אימי הביאה לארוחה עוֹמֵר לקישוט השולחן.
76	עֵיר רְפָאִים	מקום נטוש, יישוב שננטש לחלוטין על ידי תושביו.	בין הגורמים הנפוצים להפיכת יישוב לעיר רְפָאִים הוא מלחמות.

77	עלה בקנה אחד	התאים, אין כל סתירה או התנגשות.	הרעיונות שהצגתי בישיבה עלו בקנה אחד עם רוח החברה.
78	עלטה	חושך מוחלט, אפלה.	בעלטה ניתן לראות טוב יותר את כוכבי השמיים.
פ			
79	פוריטניות	שמרנות, צניעות יתרה, קפדן וחומרני בענייני דת.	הקהילה הדתית ניחנת ברמת פוריטניות גבוהה יחסית לשאר החברה הישראלית.
80	פיק ברפיים	רעידת הברכיים מפחד.	לענבר יש פחד גבהים ולכן קיבלה פיק ברפיים כשעלתה לרכבת ההרים.
81	פלורליזם	השקפת עולם המקבלת צורות שונות של חשיבה וריבוי דעות.	החברה הישראלית דוגלת בפלורליזם.
צ			
82	צוהר	חלון קטן, אשנב.	ניגשתי לעמדת הדואר, והגשתי לפקיד טפסים דרך הצוהר.
83	צייד	תמך בדעתו של מישהו, היטה הצידה.	בדיון שהתקיים היום בקורס, ציידתי בדעתו של יונתן.
84	צעדי און	הליכה בצעדים גדולים.	החוקר צעד בצעדי און בחדר החקירות מול הנאשם.
ק			
85	קורט	מעט מאוד, כמות זעירה.	אני נוהגת להוסיף קורט מלח לסלט שאני מכינה.
86	קילס	(1) לעג, גידף, קילל. (2) שיבח, הילל, החמיא.	המורה קילס את התלמיד על תשובתו הנכונה.
ר			
87	רדוקציה	הפחתה, צמצום.	שנת הבצורת פגעה בגידולי השדה ובכך גרמה לרדוקציה במכירות.
88	רודף שררה	כינוי לאדם המתאוה לכוח והשפעה.	אלי רודף שררה ולכן אינו יכול לעבוד בתפקידים זוטרים.
89	רפיון ידיים	ייאוש, חולשה.	עדן חשה רפיון ידיים כשחיפשה דירה וכל ניסיונותיה כשלו.
90	רפה	נחלש, התדלדל.	חנן דיבר בקול רפה ולכן לא שמעתי את דבריו.
ש			
91	שאה	נהרס, נחרב, הוכחד.	בית המקדש הראשון שאה בידי נבוכדנצר השני מלך בבל.
92	שטח בקשתו לפניו	התחנן, ביקש מאוד.	האב שטח בקשתו לפני ילדיו בדבר מטלות הבית.

93	שְׁמֵחָה לְאִיד	הנאה מכישלון ומצרה של אחרים.	כאשר איציק נכשל במבחן הוא חש כי חברו שְׁמַח לְאִידוּ במקום לזכות בתמיכתו.
94	שְׂרָלְטֹן	נוכל, אדם המתחזה למומחה.	תכנתו של חיים הכט נועדה לאתר שְׂרָלְטֹנִים ולהזהיר את הציבור.
95	שְׂרָרָה	שלטון, ממשל, שליטה, סמכות.	עורך הדין התובע, סבור כי העונש הקל שניתן לנאשם במשפט התקבל בשל קשריו של הנאשם עם אנשי שְׂרָרָה.
96	שְׂתֵת	נזל, איבד נוזלים.	החייל הפצוע נשאר שוֹתֵת דם עד שהגיעו לחלצו.
ת			
97	תּוֹלְדָה	תוצאה, מסקנה.	המחקר המעמיק שנעשה בנושא הסרטן הביא לתּוֹלְדוֹת מעניינות.
98	תְּזִיזִית	טירוף, שיגעון.	בתקרית שהתפרצה היום בבית הספר, אחד הצדדים היה אחוז תְּזִיזִית ולא שלט במעשיו.
99	תְּשֻׁקִיף	(1) תחזית לימים הקרובים. (2) דוח, מסמך המפרט את מצבה הכלכלי של חברה לפני שהיא מנפיקה את מניותיה בבורסה. (3) מסמך המשמש להצעה של ניירות ערך לציבור.	לפי תְּשֻׁקִיף מזג-האוויר בימים הקרובים הטמפרטורות יעלו ויהיה חם מהרגיל.
100	תְּתָרֵן	חסר חוש ריח.	תְּתָרֵנוֹת יכולה להתאפיין בחוסר יכולת לחוש ריחות מסוימים או אובדן מוחלט של חוש ריח.

יחידה 11 – תרגול

א. השלמת משפט

1. אדם, בני הצעיר, ענה לי תשובה כל כך מדויקת שחשתי כי הוא ____.

- (1) עיבד עשתונותיו
- (2) חיבק אשפתות
- (3) אב בחכה ורך בשנים
- (4) נואל

2. יעקב הוא דוגמה למופת של ____, הוא מבטיח שיגיע לעזור ואינו עומד בהבטחתו.

- (1) כבשת הרש
- (2) מוג לב
- (3) כרוב
- (4) משענת קנה רצוף

3. אלחנן ממשיך לספר ____ במפגשים משפחתיים אף על פי שאף אחד לא צוחק מהן.

- (1) פואנטות
- (2) אנקדוטות
- (3) הרצאות
- (4) הסכתים

4. טיול רגלי ב____, כשאר שקט מוחלט בסביבה הוא בין התחביבים האהובים עלי.

- (1) בת עיני
- (2) גילופין
- (3) אישון לילה
- (4) כרך

5. כאשר בני אדם מבצעים ____ לכבים שלהם ומתייחסים אליהם כבני אדם הם פוגמים

בבניית קשר היררכי ביניהם לבין כלבם.

- (1) האנשה
- (2) השראה
- (3) הרשאה
- (4) השוואה

6. יערה החליטה ____ ממני בנוגע לבחירת מוסד לימודי.

- (1) לעלות ארוכה
- (2) לטכס עצה
- (3) לזרוק מרה
- (4) לייבם

7. אבי התחיל לעבוד בצורה אינטנסיבית חודש שעבר על מנת לשפר את מצבו הכלכלי אך

ממשיך לבזבז יותר מאשר מרוויח אז ____ ?

- (1) נבכי נפש
- (2) מה הועילו חכמים בתקנתם
- (3) סבב אותו בכחש
- (4) פוריטניות

8. מטרת התוכנית "יצאת צדיק" של חיים אתגר היא לחשוף ____.

- (1) הדומים
- (2) ישישים
- (3) תתרנים
- (4) שרלטנים

ב. מילים נרדפות – יש לסמן את המילה הנרדפת

1. תזזית

- (1) שיגעון
- (2) מגלומניה
- (3) פינת השולחן
- (4) האצה

2. שאה

- (1) אדם מהמלוכה
- (2) הוכחד
- (3) מוגר
- (4) מדשדש

3. קורט

- (1) מלוח
 - (2) תבלין
 - (3) כמות זעירה
 - (4) כמות כבירה
-

4. עלטה

- (1) חושך מצרים
 - (2) אישון לילה
 - (3) ערביים
 - (4) עלות השחר
-

5. עומר

- (1) אמיר
 - (2) צמרת
 - (3) אגוד שיבולים
 - (4) פרדס
-

6. נוקד

- (1) כלל סימני הפיסוק
 - (2) רועה צאן
 - (3) גבן
 - (4) פרקדן
-

7. מרופט

- (1) אחרי תיקון כללי
 - (2) מושאל
 - (3) בלוי
 - (4) מצער
-

8. למצער

- (1) לכל היותר
- (2) לכל הפחות
- (3) לעיתים רחוקות
- (4) לעיתים קרובות

ג. מילה והיפוכה – יש לסמן את המילה ההפוכה**1. מוג לב**

(1) אמיץ

(2) שברון לב

(3) הססן

(4) חזק

2. צידד

(1) רדיואקטיבי

(2) חומרני

(3) התנגד

(4) התנכר

3. גילופין

(1) תאוותנו

(2) פיקחות

(3) התרברבות

(4) מוסר

4. גבה ליבו

(1) היה עצוב

(2) היה למשל ולשנינה

(3) אבד עליו הקלח

(4) הצטנע

5. דחי

(1) פח

(2) מרצפת

(3) הצלחה

(4) מבחן התוצאה

6. האדיר
 (1) הילל
 (2) שיבח
 (3) קילל
 (4) שיקר

7. וולגרי
 (1) בריא
 (2) וורבלי
 (3) זעיר
 (4) תרבותי

8. זוטר
 (5) פעוט
 (6) קטנטן
 (7) משמעותי
 (8) פרולוג

ד. יוצא דופן – יש לסמן את המילה היוצאת דופן

1. הדום, ספה, חורשף, כיסא.
 2. חילזון, חידלון, דרקון, פרפר.
 3. בגלוי, בפרהסיה, טמיר, קבל עם ועדה.
 4. ישיש, קשיש, עול בימים, בא בימים.
 5. ליבה, מנה, מרכז, בסיס.
 6. לפלל, לייחל, לערער, לקוות.
 7. בזוי, מאוס, לא רצוי, מבאיש.
 8. נחשול, משבר, גל גדול, צוהר.

מפתח תשובות – יחידה 11

א

8	7	6	5	4	3	2	1	שאלה
4	2	2	1	3	2	4	3	תשובה

ב

8	7	6	5	4	3	2	1	שאלה
2	3	2	3	1	3	2	1	תשובה

ג

8	7	6	5	4	3	2	1	שאלה
3	4	3	3	4	2	3	1	תשובה

ד

1. חורשף
2. חידלון
3. טמיר
4. עול בימים
5. מנה
6. לערער
7. מבאיש
8. צוהר

מס' יחידה	מונח	פירוש אפשרי	דוגמה
12			
א			
1	אַבוֹקָה	מתקן לנשיאת אש, לפיד.	"הבה נרימה נס וְאַבוֹקָה, יחד פה נשירה, שיר החנוכה.."
2	אַב טִיפּוּס	דגם ראשוני ניסיוני של מוצר תעשייתי חדש שמטרתו לחקור את המוצר החדש.	בתהליך ייצור מוצרים גדולים כגון: מטוסים, ספינות, חלליות וכדומה, נבנים אַבּוֹת טִיפּוּס שונים, לרבות דגמים מוקטנים, וזאת על-מנת ללמוד על הבעיות הצפויות ולתקן בעלויות נמוכות, יחסית.
3	אַבּוּיוֹן	עני, מרוד, דל, רש, בעל מעט מאד אמצעי מחייה, נזקק.	אחת המצוות הנהוגות בפורים קרויה מתנות לאַבּוּיוֹנים, לפיה חלה על כל אדם החובה להעניק לפחות מתנה אחת, ללא פחות משני נזקקים.
4	אַבֵּל וְחַפּוּי ראש	תחושה קשה לאחר קבלת בשורה רעה או תשובה שלילית.	ארנון השתחרר מצה"ל אַבֵּל וְחַפּוּי ראש לאור כל הפגמים והמחדלים אשר נמצאו בפעילות המבצעית עליה פיקד.
5	אַבּוֹן דָּרָךְ	שלב חשוב בחייו של אדם, נקודת ציון משמעותית.	אחת מאַבּוּני הַדָּרָךְ החשובות של מפקד סיירת מטכ"ל לשעבר, אהוד ברק, הייתה פיקודו על כוחות היחידה שהשתלטה על מטוס הסבנה במאי 1972.
6	אַבּוֹן נְגֵלָה מַעַל לַבּוֹ	רווח לו, נשם לרווחה, הוקל עליו, השתחרר מהנטל, הופסקה דאגתו.	לאחר שעודד חזר ארצה מטיולו בדרום אמריקה אַבּוֹן נְגֵלָה מַעַל לַבּוֹ של הוריו.
7	אַבּוֹן שׁוֹאֵבֶת	מקור להתעניינות ולמשיכה.	לאחר זכייתו של הג'ודוקא אורי ששון במדליית הארד באולימפיאדת ריו 2016 ענף הג'ודו בישראל הפך להיות מעין אַבּוֹן שׁוֹאֵבֶת לבני הנוער ברחבי הארץ.
8	אוֹרְגָנִיזְם	גוף חי המסוגל להתרבות באופן עצמאי.	אין זה פלא כי ניתן למצוא בשלולית החורף אוֹרְגָנִיזְמים רבים שכן זו רוויה במים.
ב			
9	בְּגִפּוֹ	לבדו.	הדייר המבוגר עלה בְּגִפּוֹ את גרם המדרגות המוביל לביתו.
10	בְּדַמְעוֹת שְׁלִישׁ	בבכי מר, בדמעות ובתחנונים רבים.	הילד בכה בְּדַמְעוֹת שְׁלִישׁ להוריו שיקנו לו את הצעצוע שרצה.
11	בְּהוּל	מידי, דחוף מאוד.	בהגעתו לבית החולים, החייל הפצוע הועבר באופן בְּהוּל לטיפול נמרץ.
12	בוֹדֵק בְּצִיצִיּוֹת	בדק באופן מעמיק.	לפני קבלתו של יוני לתפקיד החשאי בְּדִקְוֵהוּ בְּצִיצִיּוֹת.
13	בוֹסֵר	לא בשל.	הלימונים שקטפנו בתצר נראים בשלים, אולם כשחתכנו אותם גילינו שעודם בוֹסֵרים.
14	בוּר	חסר השכלה, נבער.	מכיוון שאני בוּר בשפה האנגלית ביקשתי מחברי שיעזור לי לתרגם את המאמרים.

ג		
15	גְּבֵרָה יָדוּ	ניצח. בקרב בין דוד לגלית, גְּבֵרָה יָדוּ של דוד למרות השריון אותו לבש גלית.
16	גָּדָשׁ	צבר, ערם, מילא עד שלא נותר מקום. כשדני מזג את המיץ אל תוך הכוס הוא גָּדָשׁ את הכוס.
17	גָּדָשׁ אֶת הַסָּאָה	הגזים בדיבורו או במעשיו, עבר את הגבול. יוסי גָּדָשׁ אֶת הַסָּאָה בחוסר הכבוד שבו דיבר אל מורתו.
ד		
18	דָּבַר עַל לִבּוֹ	שכנע אותו, פייס אותו. אהרון היה אוהב שלום ורודף שלום. מעלתו הייתה בכך שכאשר היה רואה שני אנשים רבים, היה מדבר על לִבּוֹ של כל אחד מהם וכך מביא לפיוסם.
19	דִּינָה	צלע, הולך בצעדים אטיים ובהליכה לא בטוחה. בחזרה מאימון הכדורגל, קובי דִּינָה בהליכתו בשל הכאבים ברגלו.
20	דָּמְגוּג	בעל יכולת שכנוע. כל פוליטיקאי צריך להיות דָּמְגוּג על מנת להעביר את מסריו ולשמור על מקומו.
21	דָּרָגָשׁ	כיסא נמוך, ספסל. בפארק הנמצא מול ביתנו נוכל לראות דָּרָגָשׁים רבים שנועדו לנוחות התושבים.
ה		
22	הוֹקִיר הַגְּלִיּוֹ	נמנע מלבקר או להגיע, הדיר רגליו. אם ברצונך לשמור על כספך, עליך לְהוֹקִיר את רַגְלֶיךָ ממקומות בהם מתבצע שימוש במכונות הימורים ומשחקי מזל.
23	הִזָּם	הפריך טענה של עד, הוכיח שהעד לא היה היכן שטען שהיה. במשפט שהתקיים השבוע, הנאשם טען שהוא חף מפשע מכיוון שבזמן האירוע הוא נכח בבית הוריו. אולם, עורך הדין התובע הִזָּם את טענותיו של הנאשם.
24	הַחֲפִיר	העביר בעלות על נכס או קרקע לתקופת זמן מוגבלת תמורת תשלום. איש העסקים מַחֲפִיר את אחת מדירותיו בתשלום של ₪5,000 לכל חודש.
25	הִיָּה נְבִיאָה בְּעִירוֹ	הצליח במקום מושבו וזוכה להערכה מסביבתו. יפית הִיָּה נְבִיאָה בְּעִירוֹ בתחום ההוראה המתקנת ולכן היא זוכה להצלחה רבה.
26	הַכְּבִיד אֶת לִבּוֹ	הקשה את ליבו, התעקש, עמד בסירובו. בטרם שיחרר פרעה את בני ישראל ממצרים, הוא הַכְּבִיד אֶת לִבּוֹ וסרב לבקשתו של משה לשחררם.
27	הִכָּה עַל חֲטָא	התחרט, ניחם, חזר בו. אימא הזהירה את רינת שלא לנהוג חזרה בלילה כשהיא עייפה. היא עלולה להירדם על ההגה ולהביא לתאונה, מה שיגרום לה לְהִכּוֹת עַל חֲטָא זה לאורך זמן.

28	הִלֵךְ עִמּוֹ בְקָרִי	התנגד לו, היה לו למכשול.	המורה החדשה שנכנסה לכיתה השתדלה בכל מאודה להיות נחמדה לתלמידים ולהצליח בתפקידה, אך התלמידים הִלְכוּ עִמָּה בְקָרִי.
29	הִלַּנְתָּ שְׂכָר	עיכוב תשלום השכר לעובד.	עובד אשר מעסיקו הִלִּין אֶת שְׂכָרוֹ למעלה מתשעה ימים מהמועד שנקבע בחוק, רשאי להגיש תביעה נגד מעסיקו.
30	הִנִּיחַ כֶּסֶפוֹ עַל קֶרֶן הַצָּבִי	סיכן את כספו.	רון רצה לפתוח בעירו מפעל לסריגה. אולם, חברו הטוב טען שרון מניח אֶת כֶּסֶפוֹ עַל קֶרֶן הַצָּבִי מכיוון שעסק זה לא צפוי להצליח.
31	הִפְרָטָה	העברת בעלות מהמדינה לידיים פרטיות.	הִפְרָטָת החברות הממשלתיות הביאה לפריחתן הכלכלית.
32	הָרִים אֶת קַרְנוֹ	שיבח אותו.	ראש העיר הָרִים אֶת קַרְנוֹ של מנהל בית הספר שזכה בפרס חינוך והביא כבוד רב לעיר.
ו			
33	וָלַד	תינוק שנולד או בעל חיים בימיו הראשונים.	הוֹלַד החדש שהצטרף למשפחתנו דומה במראהו בעיקר לאמי.
ז			
34	זָאב בְּעוֹר כֶּבֶשׂ	כינוי לאדם צבוע המעמיד פני תם.	בעל חנות הרהיטים נהג כלפינו בגינוני נימוסים גבוהים מהרגיל על מנת שנשתכנע ונקנה אצלו. האופן שבו נהג כלפינו הביא אותי למסקנה שבעל החנות הוא זָאב בְּעוֹר כֶּבֶשׂ.
35	זָדוֹן	כוונה רעה, רשעות.	דלילה גזרה את שערות ראשו של שמשון מתוך זָדוֹן.
36	זָחָה דָעָתוֹ עָלָיו	נחה עליו רוח של גאווה.	לימור סיימה את לימודיה באוניברסיטה בהצטיינות יתרה ולמרות זאת לא זָחָה דָעָתוֹ עָלָיו.
37	זָכָה מִן הַהֶפְקָר	נהנה ממשהו שלא התאמץ עבורו.	מכונת הפחיות במשרד התקלקלה ולא ניתן היה להכניס אליה מטבעות. עקב כך, כל מי שלחץ על כפתור בחירה קיבל פחית וזָכָה מִן הַהֶפְקָר.
38	זָלַזַל	ענף דק, נצר, זמורה, זרד.	בלי"ג בעומר, כאשר האש דועכת מומלץ להוסיף למדורה זָלַזַל רבים הנדלקים מהר ובכך מגדילים את הלהבה.
ח			
39	חֲבוּרָה	פצע, חבלה נגע.	אורי החליק ונפל במהלך רכיבה על אופניו. כתוצאה מכך הוא קיבל מספר חֲבוּרוֹת ברגליו.
40	חָג	הסתובב, סב.	"עוגה עוגה עוגה, במעגל נחוגה".
41	חָמַד לְצוֹן	התבדח, התלוצץ.	עומר לא חשב על ההשלכות שיהיו לדבריו על חברו, הוא פשוט חָמַד לְצוֹן.

42	חפוי ראש	מבוש, נכלם, אבל.	לאחר שהמן הוביל את מרדכי על הסוס, הוא חזר לביתו חפוי ראש.
43	חתרני	לא נאמן, פועל כדי לקלקל.	הממשלה פועלת רבות על מנת לאתר ארגונים חתרניים הפועלים בקרבה.
ט			
44	טוב מראה	יפה תאר.	מספרים על דוד המלך שהיה אדם טוב מראה.
45	טפסר	פקיד, לבלר, רשם.	כשהגענו קיבל את פנינו הטפסר אשר רשם בקצרה את הסיבות בגינן ביקשנו להגיש תביעה.
46	טרשים	סלעים.	שובר הגלים בים בנוי מטרשים רבים המונחים אחד על השני.
י			
47	ידעוני	קוסם, מכשף, מעלה באוב, מגלה עתידות.	"אל תפנו אל האבת ואל הידענים" (ויקרא יט', לא')
48	יושב על המדוכה	מתלבט במחשבות.	רונן סיים את שירותו הצבאי וניצב בפני צומת דרכים בחייו. כעת הוא יושב על המדוכה ותוהה האם כדאי לו להתחיל ללמוד או לטייל בחו"ל.
49	יצא מדעתו	השתגע.	האם יצאה מדעתה מרוב דאגותיה בעקבות ניתוק הקשר עם בנה השוהה בחו"ל.
כ			
50	כאחד האדם	ככל האנשים, רגיל ביותר.	שמשון הסביר לדלילה כי אם יאסרוהו במיתרים עשויים ממעיי בהמה, הוא ייחלש ויהיה כאחד האדם.
51	כבול	קשור, אסור באזיקים אין לו חופש פעולה, מוגבל.	בעקבות היותי עובד מדינה, הנני כבול ביכולתי להביע את דעותיי הפוליטיות.
ל			
52	לא מדבשך ולא מעקצך	לא מן הטוב שבדבר ולא מן הרע שבו.	כשרציתי לפתוח עסק וחיפשתי הלוואות, הבנקאי הסכים אולם, בריבית גבוהה מאוד. ובתגובה ענית, "לא מדבשך ולא מעקצך".
53	לאבק	לנקות מאבק.	לקראת חג הפסח הקרב ובא, אמא החלה לאבק את כל השטיחים בביתנו.
מ			
54	מוכיח בשער	מבקר, מגנה, מטיף מוסר לאחרים.	תפקידם של הנביאים בימים עברו היה להוכיח בשער.
55	מונפול	שליטה בלעדית בתחום מסוים.	לחברת החשמל יש מונפול על אספקת החשמל במדינת ישראל.

56	מוץ	פסולת התבואה, קליפה.	המוץ העוטף את גרגירי החיטה הוא דק מאוד ומתעופף בקלות ברוח.
57	מְטוֹרָן	מגונדר.	טל הוא אדם מְטוֹרָן שתמיד נראה טוב.
58	מְכַמְוֶרֶת	רשת דייגים.	רק לאחר שהגיעה הספינה ללב הים, זרקו הדייגים את המְכַמְוֶרֶת אל המים.
59	מְלָגוּ וּמְלָבֵר	מבפנים ומבחוץ.	אני מכיר את אחי התאום מְלָגוּ וּמְלָבֵר .
60	מְנַחָה	מתנה, דורון, שי.	כשבקרתי את דודתי שילדה, הבאתי לה חליפת תינוק כְּמְנַחָה לתינוק שנולד.
61	מְסוּקֶס	מחוספס.	עורו של התנין הוא עור מְסוּקֶס .
62	מְפָאֵת	מפני, משום, בגלל.	זמן הנסיעה של האוטובוס היה ארוך מן הרגיל, מְפָאֵת הפקק ששרר במרכז העיר.
63	מְתַאָבֵן	(1) התקשה, הפך לאבן. (2) מנה הניתנת כמנת פתחה לפני הארוחה.	המְתַאָבֵן שהוגשו לנו בבית המלון היו טעימים באופן מיוחד.
64	מְתוֹוָה	קווים כללים לתיאור תכנית פעולה, סקיצה.	המרצה אמר כי עלינו להכין את העבודה שניתנה בהתאם למְתוֹוָה המופיע באתר הקורס.
65	מְתָרֵס	מחסום רחוב מאולתר.	המפגינים הציבו מְתָרֵס רבים על מנת להביא לחסימת הכביש.
נ			
66	נֵעַר חָצֵנוּ	הסיר מעצמו את האחריות בנושא מסוים.	אחיו של הנאשם בתביעה נֵעַר חָצֵנוּ מכל מעשיו של הנאשם.
67	נִישָׂא	רם, גבוה.	הר החרמון נִישָׂא ולכן ניתן לראותו מרחוק.
ס			
68	סְטָטוּס קוּו	המצב הקיים, כפי שהוא ללא שינוי.	בעקבות חילופי המנהלים במפעל, נוצר חשש בקרב העובדים לשינוי תנאי ההעסקה שלהם. אולם, המנהל החדש טען ואמר כי ההנהלה לא תשנה את התנאים, אלא תשמור על סְטָטוּס קוּו .
69	סִיתָת	הקציע והחליק אבנים.	בעל הבית עיצב בעצמו את הפסלים הניצבים בגינת ביתו. נראה כי הוא התברך בכישרון סִיתָת .
70	סְפִיר	אבן יקרה בצבע כחול.	סְפִיר הייתה האבן היקרה ביותר במאות השנייה עד הרביעית לפני הספירה.
ע			
71	עֲבָדְקוֹן	בעל זקן עבה.	סבי ז"ל היה עֲבָדְקוֹן .

72	עָבַר אֶת מְצֻתוֹ	הפר את פקודתו.	חייל שעובר על מצוות המפקד עלול לקבל עיכוב ביציאתו הביתה.
73	עָרַל לֵב	אטום רגשית, אכזרי.	החטופים שחזרו מהשבי סיפרו שחוטפיהם היו אנשים ערלי לב.
פ			
74	פָּגְרָה	חופשה.	עבור תלמידי בית הספר, החופש הגדול הוא הפְּגֵרָה הארוכה ביותר במהלך השנה.
75	פּוֹבְלִיצִיסְטִי	עיתונאי.	זמן קצר לאחר התרחשות הפיגוע, הגיעו למקום פּוֹבְלִיצִיסְטִים רבים מארגונים שונים על מנת לסקר את המאורע.
76	פְּרֻבּוֹקְצִיָּה	התגרות.	במשחקי כדורגל רבים, אוהדי קבוצה אחת מעוררים פְּרֻבּוֹקְצִיָּה בקרב אוהדי הקבוצה השנייה.
77	פְּתֻלָּתַל	מפותל, מסובך.	הכביש המוביל לכפר בו אנו גרים הוא ארוך ופְּתֻלָּתַל.
צ			
78	צָרֹר	חבילה.	אמש הדוור הגיע לביתנו עם צָרֹר מכתבים שנשלחו עבורנו.
79	צָג	מסך.	צָגו של מכשיר הפלאפון הוא שביר מאוד ולכן יש לשמור עליו מכל פגע.
80	צְדוּדִית	פרופיל, מראה של אדם או אובייקט מין הצד.	הצלם צילם את כלת השמחה בצְדוּדִית בתמונות רבות.
ק			
81	קְבוּרַת חֲמוֹר	קבורה בזויה, שאינה מכבדת.	"קְבוּרַת חֲמוֹר יִקְבֵּר סָחוּב וְהִשְׁלַךְ מִהֶלְאָה לְשַׁעְרֵי יְרוּשָׁלַיִם" (ירמיה כב', יט')
82	קָדָר	יוצר כלי חרס.	אמנות הקָדָרוֹת הינה עתיקה מאוד והייתה הדרך העיקרית להכנת כלי מאכל.
83	קוֹבְלָנָה	תלונה, טענה.	העובד הגיש קוֹבְלָנָה כנגד מעסיקו שלא קיים את תנאי ההעסקה ע"פ החוזה.
84	קוֹלְמוֹס	עט, מכשיר כתיבה, נוצה המשמשת לכתיבה.	סופר הסת"ם טבל את קוֹלְמוֹסו בדיו והחל לכתוב את המגילה על הקלף.
ר			
85	רְאוּתָן	חושף, מציג, אוהב להראות את עצמו ולהרשים אחרים.	מטרתם של חלונות הרְאוּתָה היא לחשוף בפני העוברים ושבים את תכולת החנות.
86	רְבִיב	גשם, מטר.	בדרכנו הביתה ירד רְבִיב חזק שהקשה על הראות.
87	רְגָב	גוש עפר.	במהלך ההפסקה אורי וקובי הסתכסכו, ולכן אורי השליך רְגָבִים לעברו של קובי.

88	רְדִיקְלִי	קיצוני.	השינוי שחל השבוע במזג האוויר היה רְדִיקְלִי ביותר.
ש			
89	שָׁבִיב	ניצוץ, רשף.	כשהחלה רוני לדבר על ארוסה, עיניה ברקו והופיע בהן שָׁבִיב.
90	שָׁבַר אֶת לְבוֹ	צער אותו, פגע בו.	המפקד שָׁבַר אֶת לְבוֹ של החייל כאשר הענישו והשאירו שבת בבסיס.
91	שׁוּוֹה נֶפֶשׁ	אדיש.	אמי הינה אקטיבית ודומיננטית מאוד, זאת לעומת אבי שהינו שׁוּוֹה נֶפֶשׁ לכל המתרחש.
92	שׁוֹקֵק חַיִּים	מלא אנשים ופעילות.	מי שיגיע לשוק העירוני המתקיים בכל יום רביעי ייחשף למקום הומה ושׁוֹקֵק חַיִּים.
93	שׁוֹר!	ראה, הבט, הסתכל.	"שׁוֹרוּ הביטו וראו, מה גדול היום הזה..."
94	שָׁכּוּי	תרנגול, גבר.	"...הנותן לשָׁכּוּי בינה להבחין בין יום ובין לילה".
ת			
95	תָּאֵב	רוצה, משתוקק, כמה, מתאוה.	כאשר אישה הרה תָּאֵבָה למאכל מסוים, צריך להשתדל ולהביא לה דבר מאכל זה.
96	תּוֹכּוּ אֶכֶל וּקְלַפְתּוּ זָרֵק	למד מהדברים הטובים שבדבר והתעלם מן הרע שבו.	הסוהר לימד זכות על האסיר למרות פשעיו ולכן נאמר עליו תּוֹכּוּ אֶכֶל וּקְלַפְתּוּ זָרֵק.
97	תּוֹר הַזָּהָב	תקופה מוצלחת, ימי זוהר.	מלכותו של שלמה המלך מתוארת כתּוֹר הַזָּהָב לעם היהודי, אף על פי שהסתיימה בחלוקת הממלכה.
98	תְּדִיר	לעיתים קרובות, תכוף.	אחותי מבקשת ממני לשמור על ילדיה באופן תְּדִיר.
99	תְּמִיר	גבוה, זקוף.	מבין כל העצים בגינה, עץ הדקל הוא העץ תְּמִיר ביותר.
100	תַּעֲתוּעַ	הטעיה, הונאה.	קוסמים משתמשים בתַּעֲתוּעַי ראייה.

יחידה 12 – תרגול

א. השלמת משפט

1. אחת מ ____ בחיי בני אדם היא הרגע בו הם נהפכים להורים.

(1) אבני הפינה

(2) אבני הדרך

(3) אביון

(4) אפיזודות

2. לפני קבל עובדים חדשים למשרד, יעקב מפקיד ____ .

(1) לגדש איתם את הסאה

(2) לדבר על ליבם

(3) לבדוק אותם בציציות

(4) להוקיר את רגליהם

3. אחי הגדול ____ לא קטן, כל מה שהוא רוצה הוא מצליח לקבל.

(1) פדגוג

(2) דמגוג

(3) דרדק

(4) בור

4. הרמטכ"ל ____ של מפקד מ' בתום הפעילות המוצלחת בשטח אויב.

(1) הרים את קרנו

(2) הלך עימו בקרי

(3) רצח וגם ירש

(4) זכה מן ההפקר

5. לאחר שהתקבל לכלל האוניברסיטאות בישראל בזכות ציון גבוה בפסיכומטרי, תומר

____ ותוהה לאיזו מהן להירשם.

(1) יצא מדעתו

(2) יושב על המדוכה

(3) טוב מראה

(4) חמד לצון

6. בכל יום חמישי לפנות בוקר אימי מתחילה ____ את כל הרהיטים בבית לקראת השבת.

(1) להיאבק

(2) לאבק

(3) לנקר

(4) לחוג

7. ____ היא חברה השולטת ב – 70% מהשוק ומעלה.

(1) מטרוזן

(2) מונופול

(3) מסוקס

(4) מוץ

8. דיאנה היא בחורה שניתן לומר עליה כי היא יפה ____.

(1) לעיתים

(2) ונתעבת

(3) מתריסה

(4) מילגו ומלבר

ב. מילים נרדפות – יש לסמן את המילה הנרדפת

1. ערל לב

(1) צדיק

(2) טוב לב

(3) אכזרי

(4) פרובוקטיבי

2. צרור

(1) הרבה מפתחות

(2) חבילה

(3) קופסה

(4) אזיק

.3 צדודית

- (1) סוג של צדפה
 - (2) טין
 - (3) פרופיל
 - (4) דיוקן
-

.4 קובלנה

- (1) מחמאה
 - (2) השראה
 - (3) תלונה
 - (4) שיק
-

.5 רביב

- (1) אבן ספיר
 - (2) מטר
 - (3) שלולית
 - (4) מגף
-

.6 רגב

- (1) גרביים
 - (2) גוש עפר
 - (3) מתלה
 - (4) זכוכית משורינת
-

.7 שביב

- (1) טבח
 - (2) מטפחת
 - (3) עובש
 - (4) רשף
-

.8 תור הזהב

- (1) הצלחה רבה
- (2) אפוקליפסה
- (3) יום הדין
- (4) ימי זוהר

ג. מילה והיפוכה – יש לסמן את המילה ההפוכה**1. בגפו**

- (1) בנחותה
 - (2) בצוותא
 - (3) בנקל
 - (4) בדחילו וריחמו
-

2. בוסר

- (1) בשל
 - (2) צעיר
 - (3) טף
 - (4) זעיר
-

3. גברה ידו

- (1) התחזק
 - (2) נעלם
 - (3) הלך לעולמו
 - (4) הפסיד
-

4. תתרני

- (1) רדיקלי
 - (2) שרלטן
 - (3) חירש
 - (4) נאמן
-

5. נישא

- (1) יחיד סגולה
- (2) רם
- (3) נמוך קומה
- (4) משכמו ומעלה

6. רדיקלי
 (1) מתון
 (2) קצר
 (3) רועש
 (4) קיצוני

7. שכוי
 (1) תרנגול
 (2) אישה
 (3) אדם
 (4) נחש

8. תדיר
 (9) שכיח
 (10) תכוף
 (11) לעיתים רחוקות
 (12) לעיתים קרובות

ד. יוצא דופן – יש לסמן את המילה היוצאת דופן

1. אביון, מרוד, אבוקה, נזקק.
 2. בהול, דחוף, שולי, מידי.
 3. גבל, אתון, אורגניזם, אורגן.
 4. אינטליגנט, משכיל, מלומד, בור.
 5. דיבר על ליבו, הזם את טענותיו, פייס אותו, שכנע אותו.
 6. היכה על חט, חזר בו, היה נביא בעירו, ניחם.
 7. הרים את קרנו, הילל אותו, הניח כספו על קרן הצבי, שיבח.
 8. זאטוט, ולד, פעוט, טף.

מפתח תשובות – יחידה 12

א

8	7	6	5	4	3	2	1	שאלה
4	2	2	2	1	2	3	2	תשובה

ב

8	7	6	5	4	3	2	1	שאלה
4	4	2	2	3	3	2	3	תשובה

ג

8	7	6	5	4	3	2	1	שאלה
1	2	1	3	4	4	1	2	תשובה

ד

1. אבוקה
2. שולי
3. אורגן
4. בור
5. הזם את טענותיו
6. היה נביא בעירו
7. הניח כספו על קרן הצבי
8. ולד

יחידה	מונח	פירוש אפשרי	דוגמה
מס' 13			
א			
1	אֹרְחָה	קבוצת אנשים או בהמות הנעה בטור, מעין שיירה.	"וַיֵּשְׁבוּ לְאָכֵל לֶחֶם וַיִּשְׂאוּ עֲגִינֵיהֶם וַיִּרְאוּ וַהֲיָה אֹרְחָתָם וַיִּשְׁמְעוּ אֲלֵיהֶם בָּאָה מִגְּלָעָד" (ספר בראשית, פרק ל"ז, פסוק כ"ה).
2	אֵין נְבִיא בְּעִירוֹ	כינוי לאדם שדבריו אינם משפיעים על סביבתו הקרובה אלא רק לרחוקים ממנו, אדם שאינו זוכה להערכה בסביבתו הקרובה.	אמנים ישראלים רבים חשים כי אֵין נְבִיא בְּעִירָם ולכן קשה להם להצליח בארץ. זאת לעומת התחושות החיוביות שהם מעלים מביקורם בארצות אחרות בעולם.
3	אֵין עָלָיו עֹזְרִין	אין לכך התנגדות, אין בכך הטלת ספק.	אב המחנך את בנו לקבל את מצוות התורה דורש מבנו לקבל זאת ללא עֹזְרִין כלומר, ללא כל התנגדות.
4	אֵין תּוֹכוֹ כְּבָרוֹ	מחשבותיו אינו תואמות את התנהגותו, צבוע, דו-פרצופי.	איני אוהב להימצא בחברת יאיר שכן לא אחת גיליתי כי אֵין תּוֹכוֹ כְּבָרוֹ, ועליי להודות שאני מתקשה לתקשר עמו.
5	אֶפְרָקָדוֹ (או פְּרָקָדוֹ)	שכוב על גבו כך שידיו ורגליו פרוסים.	משה שכב אֶפְרָקָדוֹן בחצר ביתו, תוהה ומביט השמימה.
6	אֶרֶץ אֲפִים	סבלן, סלחן, אינו ממהר לכעוס.	"אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אֶרֶץ אֲפִים וְרַב חֶסֶד" (שמות, לד', ו').
7	אֶשְׁנֵב	חלון, פתח קטן, צוהר.	אין זה מקרי שהקורס אֶשְׁנֵב למתמטיקה הינו מהקורסים הראשונים הנלמדים באוניברסיטה הפתוחה בקרב הסטודנטים הלומדים לתואר ראשון במתמטיקה.
8	אֶשְׁפָּה	נרתיק לנשיאת חצים.	סתיו התחפש בפורים לאינדיאני ולכן הצטייד בחץ וקשת, את חציו נשא באֶשְׁפָּה הרתומה לגופו.
ב			
9	בְּחֵרוֹק שְׁנִים	התאפקות שלא לחשוף תחושות של רוגז וכעס רב.	המורה חֲרִיקָה שְׁנִיָּה ולא העירה לתלמיד על התנהגותו השלילית.
10	בִּיאָה	פרוודור, כניסה, מבואה.	באולם האירועים יש בִּיאָה מפוארת מאוד המובילה למקום שבו מתקיימת החופה.
11	בִּיבָר	גן חיות.	ממשלת סין העניקה במתנה זוג דובי פנדה לִבְיָבָר בחיפה.
12	בֵּין הַשִּׁיטִין	בין השורות, רמזי דברים שאינם נאמרים או נכתבים במפורש.	מִבֵּין הַשִּׁיטִין אני מבינה כי מנהל בית הספר מרוצה מאוד מעבודתי הרבה.
13	בִּיעָף	במהירות רבה מאוד.	"תשרי חשון כסלו טבת עברו חלפו בִּיעָף..." (שנים עשר ירחים – נעמי שמר).

14	בית גנזים	ארכיון.	הכתב העתיק ביותר של ספר התורה, המכונה 'כתר ארם צובא' נמצא ב בית הגנזים של היכל הספר, הנמצא במוזיאון ישראל בירושלים.
15	בעטיו	בגללו, באשמתו.	היום איחרתי לעבודתי בשל תאונת דרכים שארעה ו בעטיו חסמו את התנועה בכביש שבו אני נוסע.
16	ברקיע השביעי	בשיא האושר.	מאז אירוסיה, נמצאת הילה ברקיע השביעי .
ג			
17	גמחה	שקע בקיר, המנוצל למטרות שונות.	הדס השתמשה ב גמחה שבקיר לצורך אחסון ספרי הלימוד שלה.
18	גחון	בטן.	תנועתו של הנחש מתבצעת באמצעות זחילה על גחון .
19	גלה את אָזְנוֹ	חשף בפניו, סיפר לו סוד.	יוני גלה את אָזְנוֹ לרון וסיפר לו שהוא מחבב את הילה.
20	גפיים	כל אחד מאיברי התנועה המחוברים לגב: הידיים והרגליים בבני אדם, כנפיים וסנפירים בבעלי חיים.	הנחש הוא בעל חיים חסר גפיים .
ד			
21	ד' אמות	מקום מצומצם, הסביבה הקרובה לאדם.	כאשר מבקרים אדם החולה במחלה מדבקת, מומלץ לעמוד לפחות במרחק של ד' אמות ממנו.
22	דָּשָׁן	(1) שופע, מלא, פורה. (2) מרוצה מעצמו.	השנה ירד גשם רב ולכן היבול בשדותינו דָּשָׁן ורענן.
ה			
23	השיא עצה	ייעץ לו.	דוד נמצא בצומת דרכים בחייו, הוא מחפש אדם אשר ישיא לו עצה מתאימה.
24	התפתש	נאבק, מתקוטט.	ירין ושלומי התפתשו ביניהם באופן אלים במיוחד ולכן הושעו מבית הספר.
25	האוחז ביד	כינוי למי שהכוח נמצא בידו.	אלון נבחר לראשות המפלגה, אך ידוע שעמיר הוא האוחז ביד ומשפיע על התנהלותה.
26	האיץ	הגביר מהירות, החיש, דרבן.	עומר התעכב בהעתקת ההסבר מהלוח ולכן המורה האיצה בו.
27	האריך אפו	נמנע מלכעוס ונוהג בסבלנות.	אמא האריכה אפה כאשר בנה הקטן נכנס ולכלך את הבית במהלך שטיפת הרצפה.
28	הגיעו לעמק השוה	הגיעו להסכם, התפשרו.	לאחר זמן רב שאני ושרון לא דיברנו, היום שוחחנו בינינו והגענו לעמק השוה .

29	הדיר	הסיר, מנע.	ראש העיר ביצע עברה פלילית ולכן בית המשפט הדיר אותו מתפקידו.
30	הומוגני	אחיד.	כל תלמידי שכבת יב' הומוגנים בדעתם לגבי מיקום מסיבת הסיום.
31	הידדכות	היטהרות, הפיכה לנקי.	ליאור הביע חרטה על מעשיו וטען בפני מכריו כי חש בליבו תחושת הידדכות.
32	הפה גלים	עורר עניין והתרגשות, עורר תגובות.	השמועה על הזמר המפורסם מחו"ל המגיע לביקור בישראל התפרסמה במהרה והכתה גלים רבים.
33	הלין	(1) התלונן. (2) עיכב, השעה. (3) הכניס לביתו אורח ללינה.	המעסיק הלין את השכר לעובדיו ולכן רבים מהם החליטו להתפטר.
ו			
34	ויזואלי	חזותי.	כאשר רוצים ללמד ולהעביר ידע בדרך מעניינת, מומלץ להשתמש בעזרים ויזואליים שונים.
ז			
35	זב	נטף, נזל.	ניב נפל מאופניו באמצע הרכיבה וקיבל מכה בברכו. כתוצאה מכך זב דם ברגלו.
36	זבדה	שמנת של חלב שהחמיץ.	מהזבדה ניתן להכין חמאה.
37	זחוח	יהיר, גאוותן, מתנשא.	מאז שיאיר נבחר לראש מועצת התלמידים, הוא מתהלך זקוף וזחוח.
38	זיקה	קשר.	אבי משרת בקבע שנים רבות לכן יש לי זיקה חזקה מאוד לצבא.
39	זיקוק	טיהור, ניקוי.	מים מינרליים הינם מים מזוקקים אשר עברו תהליך ניקוי מהחומרים הרעילים.
ח			
40	חדגוני	(1) משעמם. (2) בעל גוון אחד.	ההרצאה שהתקיימה היום הייתה חדגונית, לא הצלחתי להבין מהי מטרתו של המרצה ולאן הוא חותר.
41	חוק	מדרגה, שלב בסולם.	מרחקם של חוקי הסולם זה מזה אינם אחידים ולכן חששתי לטפס עליו.
42	חורש מזימות	זומם, מתכנן להרע.	בלק חורש מזימות לעם ישראל ורצה לקללם. אולם, בכל פעם השתבשו האירועים ובמקום קללה עם ישראל קיבל ברכה.
43	חנווני	בעל חנות.	סבי היה בעבר חנווני. הייתה לנו חנות למוצרי טואלטיקה.
44	חריט	ארנק.	כאשר אני יוצאת לבלות עם חברותי אני מקפידה לקחת עימי את חריטי ואת מכשיר הטלפון הנייד.

ט		
45	טבור הארץ	מרכז הארץ. העיר תל אביב הינה טבור הארץ במדינת ישראל.
46	טוה	שזר, ארג. בעבר היו טוים חוטים באופן ידני. אולם, כיום יש מכונות שמבצעות פעולה זו באופן אוטומטי.
47	טולרנטי	סובלני. דור מגלה טולרנטיות כלפי חבריו לכיתה כאשר הם מביעים דעות המנוגדות לדעותיו.
48	טרנספורמציה	שינוי צורה, שינוי מבנה. לאחר ששוחחתי עם המרצה על עבודת ההגשה, ביצעתי טרנספורמציה של תכנון העבודה שלי.
י		
49	יאה	ראוי, מתאים. אחד הכללים הנהוגים בכיתתנו הוא לדבר באופן יאה אחד כלפי השני.
50	יגור	פוחד, חושש. "ואשר יגורתי יבוא ליי" (איוב, ג', כה')
כ		
51	כיד המלך	ברוחב לב, בנדיבות. "והשקות בכלי זהב וכלים מכלים שונים ויין מלכות רב כיד המלך " (מגילת אסתר, א', ז')
52	כיסופים	געגועים, כמיהה. יונתן, שעשה עלייה והגיע לארץ ישראל לבדו, חש כיסופים למשפחתו שנשארה לגור בחו"ל.
ל		
53	לא אחת	מדי פעם, מספר פעמים. אמא נזפה בדניאל ואמרה לו: " לא אחת ביקשתי ממך לסדר את חדרך לכבוד האורחים שצפויים להגיע, מדוע טרם עשית זאת?".
54	לא בכדי	לא לשווא, לא לחינם. "החזאי הודיע שעתיד לרדת גשם ולכן לא בכדי אני אומרת לך לקחת איתך מטריה".
55	לא יסלא בפי	יקר מאוד, בעל ערך רב (לעיתים ערך רגשי). תרומתם של ארגוני החסד למשפחות הנזקקות לא יסלא בפי בפי .
מ		
56	מאכלת	סכין שחיטה. "על שום מה נקראת מאכלת ? על שם שאוכלת את הבשר" (רש"י בחומש בראשית, כב', ו')
57	מבואר	מפורש, מוסבר. המורה העבירה לנו את החומר באופן מבואר היטב כך שאפילו לא היה צורך לשאול שאלות.
58	מגבית	גביית כספים בדרך מסודרת למען מטרה. לקראת החגים, עמותות חסד שונות קיימו אירועי מגבית ברחבי העיר כדי לאסוף תרומות להמשך פעילותן.
59	מגלב	שוט. בתחרות רכיבת הסוסים, הרוכבים הניפו מגלבם וכך סימן לסוסים להתחיל ברכיבה.

60	מָדוֹן	ריב, קטטה, עימות.	אביו של יוסי הזהיר אותו להתרחק ממספר חברים שלו. לטענתו, ילדים אלה הם אנשי מָדוֹן ולכן עדיף שלא ליצור קשר עימם.
61	מוֹבָאָה	ציטוט.	כאשר ברצוני להוכיח את דבריי מתוך מקור כתוב, אכתוב את דברי הכתוב הרלוונטיים בתוך מוֹבָאָה.
62	מוֹנוֹגְמָיָה	שמירת אמונים לבן/בת זוג.	אחד מהתנאים הבסיסיים להצלחת הזוגיות היא מוֹנוֹגְמָיָה של שני בני הזוג.
63	מוֹסָרָה	חבל לרתימת בהמה לעגלה.	לפני יציאתו לדרך, חיזק העגלון את מוֹסָרוֹת מרכבתו.
64	מַחַד גֵּיֶסָא	מצד אחד.	מַחַד גֵּיֶסָא אני נהנה מאוד מעבודתי הנוכחית. מאידך, השכר אינו מספיק לי.
65	מִיאֹס	גועל, תיעוב.	מַאֲסָתִי בעבודתי הנוכחית ולכן אני מחפש עבודה חדשה.
66	מְכוֹנָף	בעל כנפיים.	המאפיין המשותף לכל סוגי העופות הוא היותם מְכוֹנָפִים.
67	מְלִיץ יוֹשֵׁר	סגור, מלמד זכות.	איתי הֶלִיץ יוֹשֵׁר על אחיו וסיפר להוריהם שאיתמר פינה בעצמו את האשפה.
נ			
68	נְאוֹר	(1) מלא אור. (2) משכיל. (3) כינוי לאלוקים.	המרצה בכיתתי הינו אדם נְאוֹר המתמצה בתחומים רבים.
69	נְבָדֵל	שונה מאחרים.	אלירן אינו אוהב לשחק כדורגל ובכך נְבָדֵל מחבריו לכיתה.
70	נְדָדָה שְׁנָתוֹ	לא הצליח להירדם.	"בלילה ההוא נְדָדָה שְׁנָת הַמֶּלֶךְ" (מגילת אסתר, ו', א')
71	נְחָה עֲלָיו הַרוּחַ	קיבל השראה.	כאשר נְחָה עֲלָיו הַרוּחַ, הוא מצליח לכתוב שירים נהדרים.
72	נְחָתוֹם	אופה.	הנְחָתוֹם בשכונתנו יודע להכין דברי מאפה טעימים במיוחד.
73	נְכָלָם	מבויש, נעלב.	ליאם הקטן עמד נְכָלָם לאחר שקיבל עונש.
ס			
74	סָאוֹן	רעש, המולה.	מי שיגיע למרכז העיר ביום שישי יגלה כי נמצאים בו המון אנשים ויש סָאוֹן רב.
75	סָבִיר	מתקבל על הדעת, אפשרי, הגיוני.	אחזור מהעבודה בשעה ארבע אחה"צ ולכן סָבִיר שנוכל להיפגש בשעה חמש.
76	סָגְפֹן	מתענה, מתנזר.	אנורקסיה נובעת סָגְפֹנוֹת של מניעת אוכל ושתייה מהגוף.
77	סוֹלִידְרִיּוֹת	הזדהות, שותפות לרגשות האחר.	החיילים בפלוגה החלו בשביתה כהפגנת סוֹלִידְרִיּוֹת עם חברים. לטענתם, הוא נענש שלא בצדק.

ע		
78	עב	כאשר השמים מתכסים בעבים רבים וכהים, זהו סימן לבואו של הגשם. ענן, נשיא.
79	עביט	לאחר לידתו של אחי, אמי קנתה עביט מיוחד ובעזרתו היא מקלחת אותו. כלי קיבול לנוזלים.
80	עגום	מאז שגילה אריאל כי לא התקבל לעבודה שליבו חפץ, נפשו עגומה . עצוב.
81	עוין	"ויהי שאול עוין את דוד" (שמואל א', יח', ט') שונא.
פ		
82	פג	תוקף הדרכון שלי פג לפני חודש. לכן, עלי לחדש אותו לפני הטיסה. התבטל, נגמר תקפו. פרי בוסר, לא בשל. ולד שנולד לפני זמנו.
83	פוגרום	לפני הקמת המדינה נעשו פוגרומים בקהילות שונות של יהודים ברחבי העולם. פרעות, מעשי אלימות.
84	פור	מחקרים שהתקיימו בנוגע למשחקי הפור , הראו כי אחוז גבוה ממשחקים אלו מתקיים בערי הפריפריה. גורל, מזל.
85	פְרוּדִיָה	השבוע עלתה לשידור פְרוּדִיָה חדשה העוסקת בחיקויים של מנהיגים שונים בארץ ובעולם. יצירה שמטרתה ללעוג ליצירה אחרת, חיקוי הומוריסטי.
צ		
86	צפיהית	שחר הקטן אוהב לאכול צפיהיות. לכן, אמי אופה עוגיות לעיתים קרובות. לטענתה, עדיף ששחר יאכל צפיהיות שהוכנו בבית שאין בהן חומרים משמרים.
87	צרות עין	נמרוד הביט צרות עין על הצלחתו של שלומי במבחן במתמטיקה. קינאה, יחס שלילי להצלחת הזולת.
ק		
88	קשִׁיָה	היום בשיעור היסטוריה למדנו על עליות היהודים לארץ לאחר קום המדינה. יש לי הרבה קשִׁיָה לגבי אורח חייהם של תושבי המדינה בתקופה זו בהיסטוריה. שאלה קשה.
89	קלות ראש	הנהג הפוגע התייחס בקלות ראש לתמרורים המצויים לאורך הכביש בו נסע, לא התאים את נהיגתו למצב הכביש ולכן גרם לתאונה הקטלנית. חוסר רצינות, זלזול.
90	קֶרֶטֶל	בארצות הברית הקֶרֶטֶל אסור על פי החוק והמשטרה מקפידה על כך. מספר חברות המתאגדות למונופול ובכך מונעים תחרות חופשית.
ר		

91	רוֹפֵס	רָךְ, חלוש, רופף.	איתי ונועם התקוטטו ביניהם בהפסקה. המורה שגילתה זאת, חייבה אותם להשלים. בסופו של דבר התקיימה ביניהם לחיצת יד רוֹפֵסֶת .
92	רָז	סוד, תעמולה.	לפני שסבתי נפטרה, היא גילתה לאמי את רָזִי הכנת תבשילי השבת שלה.
93	רִיבּוֹנִי	עצמאי, אוטונומי.	מדינת ישראל היא מדינה רִיבּוֹנִית ואינה כפופה לשלטון של מדינה אחרת.
ש			
94	שָׁם מְבֻטָּחוּ	סמך עליו, בטח בו.	אנו מפקידים את כספנו בידי הבנק ו שָׁמִים את מְבֻטָּחוּ בו שישמור על הכסף היטב.
95	שָׁנָף	וניל.	הגלידה האהובה עלי ביותר היא גלידה בטעם שָׁנָף עם תות.
96	שָׁעָה קְלָה	זמן קצר.	היום הזדמן לי לבקר את סבתי לשָׁעָה קְלָה . למרות שהביקור היה קצר, הוא שימח אותה מאוד.
ת			
97	תְּרֻדָּה	כף לבחישה.	במהלך הכנת מרק, כדאי לבחוש אותו לעיתים קרובות. התְּרֻדָּה הוא כלי שיכול לסייע בכך.
98	תְּשׁוּאָה	(1) רווח מהשקעה. (2) קריאת עידוד ומחיאת כפיים.	בסוף ההופעה עלו תְּשׁוּאָוֹת רבות מהקהל הנלהב.
99	תְּשׁוּרָה	(1) טיפ, תוספת תשלום מעבר למחיר שנקבע. (2) מתנה, תשורה, דורון.	המלצרית שירתה את הלקוחות ביחס אדיב במיוחד ולכן הם נתנו לה תְּשׁוּרָה גבוהה.
100	תְּשׁוּתִית	(1) בסיס, יסוד. (2) המערך הכולל של משאבים שנדרשים לפעולה מסוימת.	לפני שיחלו לאכלס את אזור המגורים החדש, יגיע מפקח מטעם העירייה לבדוק שכל תְּשׁוּתִיוֹת הנחוצות לסביבת מגורים בוצעו באופן הטוב והבטיחותי ביותר.

יחידה 13 – תרגול

א. השלמת משפט

1. ביום שבת האחרון נסעתי עם ילדיי לראות אריות לבנים ב____ בראשון לציון.

- (1) מרכול
- (2) ביבר
- (3) כרם
- (4) בית ממכר

2. לעיתים מריחת מעט עקר על ה____ עשויה לסייע בהקלה על כאבים מקומיים.

- (1) רקון
- (2) גחון
- (3) גפיים
- (4) דשן

3. הרבה בני אדם מעידי על תחושת ____ לאחר טבילה במקווה.

- (1) הזדככות
- (2) הלינות
- (3) ריקנות
- (4) אימתנות

4. הארון של הארי ____ מידי לטעמי.

- (1) נואץ
- (2) יאה
- (3) חרישי
- (4) חדגוני

5. בארגוני פשע קרויה בסלנג "פרוטקשיון"____

- (1) מאכלת
- (2) מגבית
- (3) מגלב
- (4) מדון

6. ____ במערכות יחסים כבר לא מובנת מאיליו בזמנים של היום.

- (1) דיסגרפיה
- (2) מגלומניה
- (3) דיסקלקוליה
- (4) מונוגמיה

7. ליל הבדולח הוא ____ שאירע בשנת 1938, הוא כונה כך בשל רסיסי הזכוכית הרבים שהצטברו על הרצפה כתוצאה מניפוץ הזוגיות של בתי מגורים, בתי כנסת, מוסדות ציבור ובתי עסק רבים של יהודים תושבי גרמניה.

- (1) פוגרום
- (2) כנס
- (3) קומזיץ
- (4) סרט

8. "על כן קראו לַיָּמִים הָאֵלֶּה פּוּרִים – עַל שֵׁם ____"

- (1) דור
- (2) חור
- (3) אור
- (4) פור

ב. מילים נרדפות – יש לסמן את המילה הנרדפת

1. פג

- (1) אזל
- (2) פרי בוסר
- (3) התפוגג
- (4) נגמר

2. סולידריות

- (1) רגישות
- (2) הזדהות
- (3) התכחשות
- (4) סיפוק

3. נחתום

- (1) חתימת עורך דין
 - (2) אופה
 - (3) בלש
 - (4) בצק
-

4. סנגור

- (1) שופט ביכר
 - (2) מליץ יושר
 - (3) צדקן
 - (4) נושע
-

5. ציטוט

- (1) גרשיים
 - (2) מירכאות
 - (3) פסוק
 - (4) מבואה
-

6. מדון

- (1) עימות
 - (2) מחלוקת
 - (3) פיוס
 - (4) לחיצת יד
-

7. מגלב

- (1) שדכן
 - (2) שוט
 - (3) גלגל
 - (4) מקלדת
-

8. מאכלת

- (1) קמין
- (2) סכין שחיטה
- (3) מלח גס
- (4) רשת

ג. מילה והיפוכה – יש לסמן את המילה ההפוכה**1. טולרנטי**

(1) פסטה איטלקית

(2) חסר סבלנות

(3) שינוי צורה

(4) רואי

2. שעה קלה

(1) שעת הערביים

(2) זמן קצוב

(3) הרבה זמן

(4) אשמורה

3. צרות עין

(1) פרקדניות

(2) פירגון

(3) צפיחית

(4) רקיק

4. קושיה

(1) קשר בשיער

(2) שאלה קלילה

(3) חברה בע"מ

(4) רז

5. קלות ראש

(1) פדנטיות

(2) מוסר

(3) רצינות

(4) שרב

6. עגום

- (1) ימי
- (2) עליז
- (3) עביט
- (4) פרוביזורי

7. סגפן

- (1) נהנתן
- (2) מתנזר
- (3) מתעלל
- (4) נכלם

8. נחה עליו הרוח

- (1) נרדם
- (2) התקשה להירדם
- (3) חסר השראה
- (4) נבדל

ד. יוצא דופן – יש לסמן את המילה היוצאת דופן

- 1. עב, אב, נשיא, ענן.
- 2. אין תוכו כברו, צבוע, אמביוולנטי, דו-פרצופי.
- 3. צוהר, אשנב, חלון, פרגוד.
- 4. פרוזדור, מבואה, ביעף, אסקופה.
- 5. זיקוק, זיקה, טיהור, ניקוי.
- 6. זב, נטף, אזל, נזל.
- 7. חנווני, זבן, תגרן, טוה.
- 8. כיד המלך, צייקן, כילי, קמצן.

מפתח תשובות – יחידה 13

א

8	7	6	5	4	3	2	1	שאלה
4	1	4	2	4	1	2	2	תשובה

ב

8	7	6	5	4	3	2	1	שאלה
2	2	1	4	2	2	2	2	תשובה

ג

8	7	6	5	4	3	2	1	שאלה
3	1	2	3	2	2	3	2	תשובה

ד

1. אב
2. אמביוולנטי
3. פרגוד
4. ביעף
5. זיקה
6. אזל
7. טווה
8. כילי

מס' יחידה	מונח	פירוש אפשרי	דוגמה
14			
א			
1	אָבד עליו הפֶּלַח	התיישן, כבר לא חיוני כבעבר.	אחי אינו מוכן להיפטר משעונו למרות אָבד עליו הפֶּלַח.
2	אָבוֹת אֶכְלוּ בֶסֶר וְשָׁנֵי בָנִים וְשָׁנֵי בָנִים תִּקְהֶינָה	הצאצאים נענשים על מעשיהם הרעים של אבותיהם.	"בְּיָמֵים הָהֵם לֹא יֵאמְרוּ עוֹד אָבוֹת אֶכְלוּ בֶסֶר וְשָׁנֵי בָנִים תִּקְהֶינָה. כִּי אִם אִישׁ בְּעוֹנוֹ יָמוּת" (ירמיהו, לא', כח').
3	אָבֶן בּוֹחַן	אמת מידה, מדד (קריטריון).	אָבֶן בּוֹחַן לזוגיות טובה היא הנאמנות והכבוד שרוכשים בני הזוג אחד כלפי השני.
4	אָבֶק אָדָם	אנשים חסרי זהות.	דן הרגיש כְּאָבֶק אָדָם בשיחה שזים עם מנהליו, שכן הם אינם הקשיבו לדבריו.
5	אֶהְבֶּה אֶפְלָטוֹנִית	אהבה ללא קשר פיזי.	רן ודינה טוענים שיש ביניהם אֶהְבֶּה אֶפְלָטוֹנִית כך שהם רק חברים טובים ולא מעבר.
6	אוֹגְדָן	תיקיה.	לא אחת, ביקש ממני אבי לסדר את כל מסמכיי באוֹגְדָן.
7	אוֹתִיּוֹת שֶׁל קְדוּשָׁה	אותיות גדולות במיוחד.	סבי סובל מלקות בראייה לכן עליו לקרוא רק ספרים הכתובים באוֹתִיּוֹת קְדוּשָׁה לְבָנָה.
8	אוֹתִיּוֹת שֶׁל טַל וּמָטָר	אותיות זעירות.	במבחן נדרש עליי לענות תשובה בשורה אחת בלבד, אך זה לא הספיק לי. על כן, רשמתי באוֹתִיּוֹת שֶׁל טַל וּמָטָר.
ב			
9	בָּא בְטְרוֹנִיָּה עָמוּ	טען טענות קשות נגדו.	הורי החטוף התנגדו להתנהלותו של ראש הממשלה בנוגע לטיפול בבנם ועל-כן בָּא בְטְרוֹנִיָּה עָמוּ.
10	בְּבוּאָה	השתקפות, דמות המשתקפת.	כשאני מסתכלת על ביתי אני רואה בְּבוּאָה של עצמי בעבר.
11	בְּדִימוֹס	לשעבר, בגמלאות.	ראש הממשלה בְּדִימוֹס נעצר בחשד למתן שוחד בעת מילוי תפקידו.
12	בוֹצֵר	קוטף ענבים.	שחף נתפס בוֹצֵר בכרם שאינו שייך לו.
13	בוֹרְסִקָּאִי	מעבד עורות.	דודי בוֹרְסִקָּאִי ולו עורות מכל הצבעים.
14	בִיעוֹר	סילוק, השמדה, חיסול שיטתי.	חז"ל קבעו כי יש בערב ליל חג הפסח לבעור את כל החמץ שברשותנו.
15	בֵּית נְכוֹת	מוזיאון.	בבֵּית נְכוֹת, בית התפוצות, ניתן לראות תערוכות המציגות את ההיסטוריה של העם היהודי.
ג			
16	גָּאוֹת	עליית מפלס מי הים.	בזמן גָּאוֹת יש להתרחק משפת הים.
17	גָּבִיר	אדם עשיר, אמיד.	למרות היותו גָּבִיר, דן הרגיש כי עושרו אינו מספיק לו.

18	גִּשְׁפִּינְקָה	חותם, אישור.	רק לאחר שהועדה המקומית לתכנון ובנייה נתנה גִּשְׁפִּינְקָה לקבלן, הוא יכל לבנות את הבית.
ד			
19	דָּא עָקָא	זו הצרה, זו הבעיה.	שליו סיים את לימודי ההנדסה בהצטיינות, דָּא עָקָא העבודה בתחום לא עניינה אותו.
20	דָּאָז	בעת ההיא.	לפני כעשר שנים, נרצח מפכ"ל המשטרה דָּאָז, ורק היום פוענח הרצח.
21	דְּדוֹקְצִיָּה	הסקה מהכלל אל הפרט.	דְּדוֹקְצִיָּה מוגדרת ההפך מאינדוקציה בה המסקנות מתקבלות מהפרט אל הכלל.
22	דִּיאָלוֹג	שיחה בת לפחות שני משתתפים.	בפרויקט גשרים לשלום מנסים ליצור דִּיאָלוֹג בין תלמידים ממוצא ערבי לתלמידים ממוצא יהודי.
ה			
23	הַסְלָמָה	החרפה, הקצנה.	לאחרונה, ניתן לראות הַסְלָמָה במצב הביטחוני, וזאת בעקבות ההתססה ברשתות החברתיות.
24	הַעֲתִיק	הזיז ממקומו.	מטר הַעֲתִיק את מקום מושבו מבאר-שבע אל זיכרון יעקב שבצפון.
25	הַצְפִּין	החביא, הסתיר, הכמין.	שי הַצְפִּין את טבעת הנישואין מחברתו טרם הציע לה.
26	הַקְּשָׁה אֶת לְבוֹ	סירב לסלוח או לוותר.	רונית ביקשה מאלי סליחה עשרות פעמים לאחר שפגעה בו, אך אלי הַקְּשָׁה אֶת לְבוֹ.
27	הַרְהַר עַל מַדּוּתָיו	חשד בו.	דוד טען שלא היה לו חלק בביצוע השוד, לטענתו הוא חזר למוטב, אך בכל זאת חוקר המשטרה הַרְהַר עַל מַדּוּתָיו.
28	הַשְּׁלִיךְ נַפְשׁוֹ מִנְּגַד	סיכן את חייו.	יואב היה מוכן להַשְּׁלִיךְ נַפְשׁוֹ מִנְּגַד בשביל חברו לקרב.
29	הַשְּׁתַּאֵה	התפלא, נדהם, השתומם.	רוג'ן הַשְּׁתַּאֵה לנוכח התנהגותו המוזרה של גלעד.
30	הַשְּׁתַּנְּקוּת	היחנקות.	הנאשם הַשְּׁתַּנְּקוּת לנוכח האשמות שהופנו נגדו.
31	הַתְּבַדָּה	טעה.	שלומי הודה כי הַתְּבַדָּה ולכן התנצל בפני שלומית.
32	הַתְּגוֹדְדוֹ	נאספו, התקהלו.	לאחר פטירתו של הנשיא, שמעון פרס, רבים הַתְּגוֹדְדוֹ כדי להיפרד ממנו בפעם האחרונה.
33	הַתְּחוֹר	התברר.	לאחר הַתְּחוֹר לבעלי החברה כי העובד מעל בכספי החברה הוא החליט לפטרו לאלתר.
ז			
34	זְמַר	(1) קצץ ענפים. (2) אדם שמתפרנס משירה.	הגן זְמַר ענפים מהעץ בגינה במיומנות.

35	זן	סוג, מין.	ישנם זנים רבים של פרחים, אך פרח מזן זה לא ראיתי מימי.
36	זרה מלח על הפצעים	הוסיף על צערו.	ארתור לא הסתפק בלעוג לדנה אלא זרה מלח על הפצעים בכך שאף פרסם דברים מביכים עליה.
ח			
37	האן	אכסניה, מלון אורחים, פונדק.	בנימין התלבט האם לנסוע לאילת עם חבריו שכן מחירי בתי-המלון היו גבוהים מאוד, חבריו אמרו לו שאפשר ללון בהאן ולא דווקא במלון.
38	חבוש	קשור, אסור.	כ- 48 שעות לאחר היעדרותו נמצא אלון חבוש לעץ באזור שכוח אל.
39	חדלון	חורבן, הרס.	המלחמה בסוריה גובה הורגים רבים וגורמת חדלון רב וכואב לחלק ניכר מהאוכלוסייה.
40	חוילה	וילה.	משפחת הרשקוביץ חסכה רבות כדי לקנות את חוילה שברשותם.
41	חתר	(1) שואף למען מטרה מסוימת. (2) תנועה בתוך המים.	הסטודנט חתר לקבל ציון טוב בבחינה ועל-כן הוא השקיע רבות.
ט			
42	טובין	נכסים, סחורות, מרכולת.	הסוחר מכר את הטובין בשוק במחיר המשתלם לכל יד.
43	טחוב	לח, רטוב.	ליאור הוציא את המכנס מהמייבש למרות שהוא היה טחוב.
44	טחן מים	פעל לשווא, עשה דבר לא יעיל.	איני נכנסת לתרגולים בסטטיסטיקה, שכן לעניות דעתי המתרגל טחן מים.
45	טחו עיניו מראות	התכחש לדברים כפי שהם.	מצבו הכלכלי של יוסי היה בשפל, אך למרות זאת טחו עיניו מראות והוא המשיך לבזבז.
י			
46	ידו על העליונה	ניצח.	יואב סיים את הקרב כשידו על העליונה, ולכן אורו פניו.
47	יושב קרנות	בטלן, לא עושה דבר.	אמו של נהוראי, מאוכזבת ממנו שכן לטענתה הוא יושב קרנות ולא עושה דבר בנוגע לחייו.
48	יחידי סגלה	אנשים יוצאי דופן בתכונותיהם, שאין הרבה כמותם.	לאחר לכתו של הרבי מלוביניץ', רבים ספדו לו באומרם שהוא היה יחידי סגלה בדורו.
49	יפוי כח	הזכות לעשות דבר-מה בשמו של אחר.	כאשר אמו של חנן חשה כי היא מאבדת מצלילותה היא נתנה לבנה יפוי כח על נכסיה.
כ			

50	כָּאֵבֶל בֵּין חֲתָנִים	אדם עצוב הנמצא בין אנשים שמחים.	ביום חתונת בתו חש האב כָּאֵבֶל בֵּין חֲתָנִים שכן אינו אהב את בחיר ליבה.
51	כָּבֵד פֶּה	מגמגם, כבד לשון.	משה רבנו היה אדם כָּבֵד פֶּה ולמרות זאת היה אחד מהמנהיגים הגדולים של עם-ישראל.
ל			
52	לֹא דְבָרִים וְלֹא יַעַר	לא היו דברים מעולם.	טליה טוענת שראתה אמש את חן מסתובבת בחברת אנשים מפוקפקים, אך מכיוון שחן שוהה בחו"ל עם משפחתה, אני יודע לֹא דְבָרִים וְלֹא יַעַר .
53	לֹא מִנָּה וְלֹא מִקְצָתָהּ	מוטעה לחלוטין, לא קרה מעולם.	החוקרים מאשימים את תמיר ברצח בת זוגו, אך תמיר טוען: לֹא מִנָּה וְלֹא מִקְצָתָהּ!
54	לֶאֱהָ	עייף, יגע.	לאחר משמרת עמוסה בעבודה יוסי היה לֶאֱהָ ורק חיכה להגיע לביתו.
55	לִבָּה אֶת הַיְצָרִים	גרם למהומה, עורר סערת רגשות.	משפטו של חנן לִבָּה אֶת הַיְצָרִים , שכן הוא נאמר לא בזמן ולא במקום.
56	לְטַנְטִי	חבוי, כמוס.	רועי השביע את עידו שלא יספר את דבריו לאיש אלא ישמור עליהם באופן לְטַנְטִי .
57	לַיַּל שְׁמוֹרִים	לילה ללא שינה.	בימים הראשונים לאחר לידת בנה בילתה דנה לא מעט לַיַּל שְׁמוֹרִים מכיוון שהיה בוכה בלילות.
58	לַפְדוֹת	להחזיר, להשיב.	מצוות פְּדִיּוֹן שבויים נחשבת למצווה בעלת חשיבות רבה בתורה.
מ			
59	מְאִיר עֵינַיִם	בהיר וברור.	המורה אוהבת לקרוא את כתב ידי שכן לטענתה הוא מְאִיר עֵינַיִם .
60	מְבוֹי סְתוּם	ללא מוצא.	אריאל השקיע מחשבה רבה על מציאת פתרון לבעיה, אך בסופו של היום הגיע מְבוֹי סְתוּם .
61	מִבְּעִית	מבהיל, מפחיד אימת.	אבי לא הצליח לחזור לשנתו באותו הליל לאחר שהתעורר מסיוט מִבְּעִית .
62	מְגֵד	מתוק.	רונן החזיר את הקפה למוכרת מכיוון שהוא היה מְגֵד מדי.
63	מִלְקוֹשׁ	גשם מאוחר בסוף עונת הגשמים.	המִלְקוֹשׁ הגיע השנה רק בחודש מאי.
64	מִסָּק	קטף זיתים.	אדם מִסָּק כדי להכין מהם שמן.
65	מְעוֹשָׁה	מלאכותי.	דנה עברה לא מעט ניתוחים פלסטיים עד שהמראה שלה נראה מְעוֹשָׁה ולא טבעי.
66	מִצָּחִין	מסריח.	יואב התעצל לזרוק את הפח בביתו עד שנדף ממנו ריח מִצָּחִין .

67	מְרִזַח	משתה.	המלך אחשוורוש ערך מְרִזַח מפואר בו הזמין את כל שריו ועבדיו.
68	מְשׁוֹן	מחודד, מלוטש.	הלהב של הסכין היה מְשׁוֹן היטב.
69	מִתְבָּדֵר	מתפזר ברוח.	בזמן משב הרוח העלים הִתְבָּדְרוּ בגינה.
70	מְתֵי מִסְפָּר	מעט אנשים.	להפגנה מול בית ראש הממשלה הגיעו מְתֵי מִסְפָּר, דבר שגרם לאכזבתם של המארגנים.
נ			
71	נִפְלֵה רוּחוֹ	התניאש.	לאחר שנכשל חמש פעמים בבחינה, נִפְלֵה רוּחוֹ של ליאור.
72	נְקִי כְּפִים	ישר, שאינו לוקח שוחד.	אחת מהתחייבותו של שופט הוא להיות נְקִי כְּפִים אשר שופט ביושר.
73	נִשְׂא עֵינָיו	קיווה, ציפה.	מוטי נִשְׂא עֵינָיו להוריו שיעזרו לו במימון שכר הלימודים.
74	נִתְפַס בַּקְלָקְלָתוֹ	נתפס בהתנהגות רעה.	חבר הכנסת נִתְפַס בַּקְלָקְלָתוֹ שכן צולם במדבר בטלפון בזמן נהיגה.
ס			
75	סְטָטוּס	מצב, עמדה, מעמד.	כרגע הִסְטָטוּס של שלי הוא רווקה, לכן היא פנויה להצעות.
76	סְנִימְנִטְלִי	רגיש, רגשני.	אורי לא היה מוכן לזרוק את חולצתו למרות שהייתה קטנה עליו מכיוון שהיה לה ערך סְנִימְנִטְלִי עבורו.
77	סְתִגְלָן	אדם המסתדר בכל מצב.	חלי לא דאגה כשבנה טס לעבוד בחו"ל כי ידעה שהוא סְתִגְלָן.
78	סְתֵם אֶת הַגּוֹלָל	סגר באופן סופי.	אלי חלם כל חייו לעשות צניחה חופשית, אך לאחר התקף הלב שעבר, רופאו אסר עליו לעשות זאת לאלתר ובכך סְתֵם אֶת הַגּוֹלָל על חלומו.
ע			
79	עֲזָבוֹן	ירושה.	רחל דאגה לעת זקנה לכתוב עֲזָבוֹן כך שילדיה לא יריבו על הכסף שנותר ברשותה לאחר לכתה.
80	עֵילָג	מגמגם.	יהודה היה אדם עֵילָג, מה שהקשה מאוד על דיברו.
81	עַל כְּרַעֲי תַרְנַגְלָת	לא יציב.	משפחתו של החולה התבקשה להגיע באופן בהול לבית החולים שכן מצבו היה עַל כְּרַעֲי תַרְנַגְלָת.
82	עָלָם	בחור צעיר.	יוחאי היה עָלָם כשנולד לו בן ראשון.
83	עֲשׂוֹי לְבִלֵי חַת	אין בלבו כל פחד.	מפקדיו של רועי מתארים אותו כאדם העֲשׂוֹי לְבִלֵי חַת.
פ			

84	פָּנַע	אסון, מכשול, אירוע קשה.	הפָּנַע שפקד את מרים גרם לה לדכאון קשה ולכן הצטרכה טיפול תרופתי.
85	פּוֹבְיָה	פחד.	לדניאל יש פּוֹבְיָה מנחשים ועל-כן הוא אינו יכול להתקרב אליהם.
86	פּוֹלְמוֹס	ויכוח, מחלוקת.	בקרוב חוקרים רבים יש פּוֹלְמוֹס האם קיים כוח עליון או לא.
87	פּוֹשֵׁט יָד	קבצן.	אבי לימד אותי שבכל פעם שאני רואה אדם הפּוֹשֵׁט יָד יש לי לעזור לו במה שאוכל.
צ			
88	צָבִיוֹן	אופי.	מדינת ישראל היא בעלת צָבִיוֹן יהודי.
89	צוֹק עֵתִים	זמנים קשים, שעת חירום.	בצוֹק עֵתִים, אנשים מאמינים נושאים עיניהם למרום.
90	צָחִיחַ	יבש, חרב.	המדבר נחשב לעזור צָחִיחַ המאופיין במזג אוויר חם ובצמחיה מעוטה.
ק			
91	קוֹבַע	קסדה, כובע מגן.	החוק מחייב לחבוש קוֹבַע בעת רכיבה על אופניים בכבישים לא-עירוניים.
92	קִבְעָת	כוס, גביע.	הקִבְעָת שאיתה מקדש אבי בכל ימי שישי יקרה לליבו שכן ניתנה לו כמתנה מאביו.
93	קוֹטֵל קָנִים	אדם פשוט וחסר השכלה (נאמר בדר"כ כזלזול).	חיים נחשב לאדם קוֹטֵל קָנִים בקרב חבריו ולכן הם מבטלים את דבריו או אינם מקשיבים לו.
94	קוֹלָגָה	עמית.	מאור ויוסי הכירו בתור קוֹלָגוֹת לעבודה אך הקשר שלהם התהדק והם נהפכו גם לחברים טובים.
ר			
95	רִיצָה	פייס.	דימה נאלץ לבטל את הפגישה עם נופר, אך הוא דאג לרצות אותה על כך.
96	רָפָה	חלש, כהה.	נועם הרגיש רָפָה בשל מחלתו הקשה.
ש			
97	שׂוֹרֵר	קיים, נוכח.	בעקבות גל הטרור השׂוֹרֵר בירושלים, הוחלט לתגבר את כוחות הביטחון בעיר.
98	שָׂרָף	חומר נוזלי היוצא מצמחים.	הפקת שָׂרָף מצמחים מסוימים עשויה להועיל למציאת תרופות.
ת			

<p>ארכיאולוגים רבים לא יודעים למנות את מספר הפירמידות שיש במצרים עתה מכיוון שחלקן נראות כְּתֵל של עפר</p>	<p>הגבהה מלאכותית של פני הקרקע שבוצעה על ידי האדם או בעל חיים, ערימה.</p>	תֵּל	99
<p>יש הטוענים כי תְּשׁוּבָתוֹ נִצְחָת של המועמד היא זו שגרמה לו לזכות באהדת הקהל.</p>	תשובה מכרעת.	תְּשׁוּבָה נִצְחָת	100

יחידה 14 – תרגול

א. השלמת משפט

1. "אם תכתוב ב____ אין זה אומר שכתבת מספיק תוכן במטלה שלך!" גער אביו של ניב.

- (1) אותיות של טל ומטר
- (2) אותיות של קדוש לבנה
- (3) אותיות פורחות באוויר
- (4) אותיות אית"ן

2. בכל ביקורי בחו"ל אני נוהגת לבלות יום אחד ב____ לאומנות.

- (1) בית קברות
- (2) בית נכות
- (3) בית אבות
- (4) בית תרחיץ

3. ענת ____ וסרבה לסלוח לאחיה למרות שהתנצל בפנייה אין ספור פעמים.

- (1) הקשתה את ליבה
- (2) התאסלמה
- (3) בדימוס
- (4) גבירה

4. כל הרצאה של פרופסור שכטמן ____ ולך בעייני יש קשר ישיר להצלחתי במבחנים

הנוגעים לתכנים שהוא מלמד.

- (1) לא מאירה פנים
- (2) לא מאירה עיניים
- (3) מאירה פנים
- (4) מאירה עיניים

5. הם האנשים המצליחים להיות דוקטורנטים במדינת ישראל.

- (1) מגדים
- (2) מתבדרים
- (3) מתי מספר
- (4) מבעיתים

6. לא _____ של דינה למרות שנכשלה בבגרות, היא המשיכה ללמוד עד ש_____.

- (1) ידה הייתה על העליונה \ נפלה רוחה
- (2) נפלה רוחה \ מינה ולא מקצתה
- (3) נפלה רוחה\ ידה הייתה על העליונה
- (4) נפלה רוחה\ נתפסה בקלקלותיה

7. למחזיק המפתחות שלי יש ערך _____ ולכן הוא יקר לליבי.

- (1) פרובינציאלי
- (2) סנטימנטלי
- (3) לויאלי
- (4) וורבלי

8. קשה לקבוע על פי מדדים אלו מתי תהייה רעידת האדמה הבא מכוון שהם _____.

- (1) סתגלנים
- (2) על כורי תרנגולת
- (3) כבדי עין
- (4) מסווגים

ב. מילים נרדפות – יש לסמן את המילה הנרדפת

1. נוכח

- (1) מתבדר
- (2) מתבדח
- (3) שורר
- (4) מצחין

2. ריצה

- (1) פייס
- (2) עמיר
- (3) מוסק
- (4) תאנה

3. קולגה

- (1) ידיד
 - (2) קרוב משפחה
 - (3) שכן
 - (4) עמית
-

4. צוק עיתים

- (1) גבעה גבוה
 - (2) שעת חירום
 - (3) פסגה
 - (4) נקודת מפגש
-

5. צביון

- (1) רצון
 - (2) אופי
 - (3) נחלת העבר
 - (4) ירושה
-

6. פולמוס

- (1) עת
 - (2) לחיצת יד
 - (3) מחלוקת
 - (4) עמדה
-

7. עלם

- (1) טף
 - (2) ניין
 - (3) בחור צעיר
 - (4) עלה
-

8. עיזבון

- (1) ייפוי כוח
 - (2) חתינה
 - (3) גושפנקה
 - (4) ירושה
-

ג. מילה והיפוכה – יש לסמן את המילה ההפוכה**1. נקי כפים**

(1) צדיק

(2) שרלטן

(3) אמין

(4) שקרן

2. מצחין

(1) מריח טוב

(2) בשל

(3) רקוב

(4) בושם

3. מעושה

(1) מאומת

(2) מלוטש

(3) משתה

(4) טבעי

4. יובש קרנות

(1) אמיץ

(2) יחיד סגולה

(3) חרוץ

(4) קטין

5. הרהר על מידותיו

(1) סיכן את חייו

(2) טעה

(3) סמך עליו

(4) התברר

6. דדוקציה

- (1) פרודוקציה
 - (2) רפלקציה
 - (3) אינדוקציה
 - (4) ארגונומיה
-

7. גביר

- (1) עשיר
 - (2) אביון
 - (3) עמיד
 - (4) כיסופים
-

8. בדימוס

- (1) שורר
 - (2) דאז
 - (3) בדיעבד
 - (4) נוכחי
-

ד. יוצא דופן – יש לסמן את המילה היוצאת דופן

- 1. חאן, פונדק, חוילה, אכסניה.
- 2. טובין, מרכולת, סחורות, רכישות.
- 3. לא מינה ולא מקצתה, לא דוברים ולא יער, על כרעי תרנגולת, לא היה ולא נברא.
- 4. כבד פה, עילג, עלם, כבד לשון.
- 5. קובע, קובעת, קסדה, כובע מגן.
- 6. שרף, רפה, כהה, חלש.
- 7. טוחן מים, כוסות רוח למת, יושב קרנות, טחוב.
- 8. טמיר, לטנטי, פדוי, כמוס.

מפתח תשובות – יחידה 14

א

שאלה	1	2	3	4	5	6	7	8
תשובה	2	2	1	4	3	3	2	2

ב

שאלה	1	2	3	4	5	6	7	8
תשובה	3	1	4	2	2	3	3	4

ג

שאלה	1	2	3	4	5	6	7	8
תשובה	2	1	4	3	3	3	2	4

ד

1. חוילה
2. רכישות
3. על כרעי תרנגולת
4. עלם
5. קובעת
6. שרף
7. טחוב
8. פדוי

יחידה מס' 15	מונח	פירוש אפשרי	דוגמה
א			
1	אֵימָתִי	מאיים, מפחיד.	בזמן סערות הים נראה בעיני שמואל כְּאֵימָתִי.
2	אֵינְטֶגְרָצְיָה	מיזוג, איחוד.	שר החינוך מעוניין ליזום תוכנית אֵינְטֶגְרָצְיָה בין תלמידים יהודים לערבים.
3	אִישׁ מְדוֹן	אדם האוהב לריב, סכסכן.	אמי ביקשה שאתרחק משלומי מכיוון שהוא אִישׁ מְדוֹן.
4	אֶסְפֶּקְלָרְיָה	מראה.	אֶסְפֶּקְלָרְיָה של הקיר מי הכי יפה בעיר?
5	אָצְבַּע צְרָדָה	האצבע האמצעית בכף היד.	האמה מכונה אָצְבַּע צְרָדָה.
6	אָפִיפִית	וופל.	סבתי אוהבת לאכול אָפִיפִית בטעם לימון.
7	אֶפְרִיזוֹן	מושב כבוד המיועד לנשיאה ע"י מסי אנשים.	בעבר מלכים היו נישאים ממקום למקום בעזרת אֶפְרִיזוֹן.
8	אֶרְכָּאִי	אדם סבלני שאינו ממהר לכעוס.	הראל נחשב לאדם מאוד אֶרְכָּאִי, בחיי לא ראיתי אותו מרים את קולו.
9	אֶרְכִּיפֶלַג	קבוצת איים.	הוואי הוא אֶרְכִּיפֶלַג באוקיינוס השקט.
ב			
10	בָּאוּ מִים עַד נֶפֶשׁ	נמאס, עד קצה גבול היכולת.	המתחרה הרגיש ש בָּאוּ מִים עַד נֶפֶשׁ ועל כן הוא החליט לפרוש מהתחרות.
11	בְּאוֹתוֹת וּבְמוֹפְתִים	באופן משכנע, בעזרת הוכחות.	לפי האמונה היהודית הקב"ה הוציא את עם-ישראל בְּאוֹתוֹת וּבְמוֹפְתִים ממצרים.
12	בְּגַד שָׂרָד	מדים רשמיים.	בזמן שירותו הצבאי חויב דוד לבוא עם בְּגַדֵי שָׂרָד.
13	בְּמִטּוֹתָא	בבקשה, אנא.	בְּמִטּוֹתָא ממך הכיני לי כוס נס.
14	בְּרֵאשׁ חוֹצוֹת	בגלוי, בפרהסיה.	רן ורינה הודיעו בְּרֵאשׁ חוֹצוֹת על לידת בנם הראשון.
15	בְּתָה	שדה מוזנח ושומם, ישימון.	לוי הפסיק לטפח את השדה שברשותו ולכן הוא הפך ל בְּתָה .
ג			
16	גֵּיס חֲמִישִׁי	כינוי לבוגדים מבית.	אחי הגדיל תמיד הזהיר אותי מלסמוך על דוד חיים שכן רבים מהמשפחה ראו בו גֵּיס חֲמִישִׁי.
17	גֵּרַע	החסיר.	רון גֵּרַע משיעורים רבים במהלך הסמסטר, ועל-כן נכשל במבחנו.

18	גת	בור המשמש לדריכת ענבים כדי ליצר יין.	בעבר היו נוהגים לייצר יין באמצעות גת.
ד			
19	דָרְבֹּן	זירוז, האצה.	המעסיק דָרְבֹּן את העובדים שיגבירו את קצב העבודה כדי לסיים את הפרויקט בתאריך המיועד.
20	דְּמָעוֹת תַּנְיִן	בכי לא אמתי, מתוך צביעות.	איני מאמינה ליפעת, לעניות דעתי דמעותיה הן דְּמָעוֹת תַּנְיִן.
21	דָּפִי	פגם, רבב.	התנהגותה של לימור ראויה לשבח, שכן לא היה בה שום דָּפִי.
22	דָּר	גר.	בגיל 20 יואב דָּר בבית שקנה בעצמו.
23	דְּבָלוֹל	קצה חוט או שערה.	דְּבָלוֹלִים על מצחה של בתיה הפריעו לה לראות את הדרך.
24	דָּשׁ פְּעֻקָּיו	מזלזל באחרים.	טל מגנה את התנהגותו של דוד שכן הוא דָּשׁ פְּעֻקָּיו של סובביו.
ה			
25	הָאִיר עֵינָיו	הסביר, גרם לו להבין.	המרצה הָאִיר את עֵינָיו של הסטודנט ובכך עזר להצלחתו במבחן.
26	הַבְּלִיג	התאפק, לא הגיב.	רן הקניט את יונתן מול חבריו אך יונתן בחר להַבְּלִיג על דבריו.
27	הָגִיף	סגר, נעל, הבריח.	אוריאל הָגִיף את חלון ביתו בעקבות רעש הבניה שנשמע מבחוץ.
28	הַגְּלָה	גירוש אדם ממקום מושבו לארץ זרה.	עם ישראל הוּגְלוּ מארצם לאחר חורבן בית שני.
29	הַדּוֹנִיזִם	רדיפת תענוגות, נהנתנות.	לפי גישת הַדּוֹנִיזִם תכליתו של האדם היא ליהנות בחייו.
30	הַדְּרֹן	קטע נוסף לאחר סיום הופעה.	לאחר כשכל הקהל היה בטוח כי ההופעה הסתיימה הפתיע האמן בַּהַדְּרֹן.
31	הוֹלָל	פורק עול, חי חיי הוללות.	לפני נישואיו יקיר היה ידוע כרווק הוֹלָל.
32	הוֹקִיעַ	גינה, ביקר.	אילנית הוֹקִיעַ את התנהגותה של חברתה לאחר שזו גידפה ילדה ללא סיבה.
33	הוֹקִיר	כיבד, העריך.	במפגש אינטימי ומרגש בבית הנשיא בירושלים הוֹקִירו נשיא המדינה ורעייתו את פועלם של אומנים, שהיגרו מברית המועצות, לתרבות הישראלית.
34	הַטְּמִין	החביא, הסתיר, הצפין, הכמין.	שלא כחוק, החוקר הַטְּמִין אוסף ראיות שיכלו לזכות את הנאשם ממאסר.
35	הַכְּלָאָה	שילוב בעלי-חיים או צמחים ממינים שונים.	הנקטרינה היא תוצר של אפרסק ולא הַכְּלָאָה של אפרסק ושזיף.

ו		
36	וְטוֹ	סמכות הנתונה ליחיד או לקבוצה למנוע פעולה מסוימת.
		במועצת הביטחון של האו"ם יש לחמש מדינות זכות וְטוֹ.
37	וַיְבַרְצִיהָ	רעידה, תנודה מהירה.
		בהופעתה של הזמרת, גופי נאחו וַיְבַרְצִיּוֹת, וזאת בשל הערצתי ארוכת השנים לה.
ח		
38	חֹפֶף	זהה לגמרי.
		האידיאולוגיה של המפלגה חֹפֶפֶת לערכים שאני מאמין בהם ועל-כן אבחר בה בבחירות הקרובות.
39	חָטָא בְּשִׁפְתָיו	נכשל בדבריו.
		אדם חָטָא בְּשִׁפְתָיו בכך שהאשים את נועם בדבר שלא עשה.
40	חִלְחָלָה	רעד, בהלה, חיל, פיק.
		בעת מתן פסק הדין בנוגע למשפטו של יוסף, עברה בו חִלְחָלָה שכן הבין את גודל החומרה במעשה שביצע.
41	חֵם מְזֹג	עצבני.
		שי ידוע כאדם חֵם מְזֹג ולכן חבריו משתדלים שלא להכעיסו.
42	חֻקִּיק	חרוט.
		משפטה של סבתי בטרם הלכה לעולמה יהיה חֻקִּיק בזיכרוני לעד.
ט		
43	טָמַן בְּחֻבּוֹ	הכיל בתוכו.
		העובד הסתייג מהמאבק בהנהלה שכן לטענתו מאבק מסוג זה טָמַן בְּחֻבּוֹ השלכות חמורות.
44	טָפַל	לא העיקר.
		כשהבנתי שהעושר הוא טָפַל ומה שחשוב באמת הוא האושר הפנימי חיי נעשו טובים יותר.
י		
45	יָצָא נָקִי מִנְכָסָיו	הפסיד את כל רכושו.
		השקעתו של רונן בבורסה ירדה לטמיון ובעקבות כך הוא יָצָא נָקִי מִנְכָסָיו.
46	יָקִיצָה	התעוררות משינה.
		הבקרים האוהבים על נועה הם אלו שבהם היא מתעוררת בִּיָקִיצָה טבעית.
47	יִרְכָּתִיִּים	החלק האחורי של הספינה.
		הילדים שחקו בִּירְכָּתִיִּים של הספינה בזמן שהוריהם משגיחים עליהם.
כ		
48	כָּבִידָה	כוח המשיכה.
		כָּבִידָה הוא הכוח החלש ביותר מבין כוחות היסוד.
49	כָּחוּשׁ	רזה, דק, צנום.
		אחד מהמראות שזעזעו אותי בזמן שהותי באפריקה הייתה של ילד כָּחוּשׁ המבקש צדקה.
ל		

50	לא משתמע לשתי פנים	חד משמעי.	אין זה ייתכן שהבנת את דבריי אחרת, אמרתי אותם באופן שלא משתמע לשתי פנים.
51	לאשורו	במדויק.	הפעלולן הבין את הסיכון במעשה לאשורו אך בכל זאת רצה לבצע אותו.
52	לגיטימי	חוקי, קביל.	רונן מסתייג מצורת התנהלותה של חני ואף טוען כי היא פועלת בצורה שאינה לגיטימית.
53	לואלי	נאמן, שומר אמונים.	רונית שיתפה את מתנאל בכל סודותיה הכמוסים מכיוון שראתה בו אדם לואלי.
מ			
54	מהוה	שחוק, בלוי, דהוי, מרופט.	סתיו רצתה לזרוק את השולחן בביתה כי בעיניה הוא נראה מהוה.
55	מהתלה	בדיחה.	באמצע השיעור נועם סיפר מהתלה וכל הנוכחים בכיתה צחקו.
56	מוגף	סגור.	התריסים בביתו של צחי תמיד מוגפים ולכן אף-פעם אין בביתו אור שמש.
57	מולקולה	מספר אטומים הקשורים בקשר כימי, פרודה.	מולקולת חמצן מורכבת משני אטומים זהים.
58	מונולוג	שיחת יחיד.	בזמן ההצגה השחקן פתח במונולוג על מצבו האישי.
59	מוסר פליות	חרטה, נקיפות מצפון.	אסף הרגיש מוסר פליות לאחר שראה את חברתו בוכה בגללו.
60	מועד	חג.	המועד שאני הכי אוהב הוא שבועות.
61	מזמרה	מספריים המיועדות לקיצוץ ענפים.	יוסי קיצץ את הענפים בגינתו באמצעות מזמרה.
62	מישב בדעתו	רגוע, שליו.	הסכמתי לדבר עם יונתן רק לאחר שנרגע מכעסו והיה מישב בדעתו.
63	מכלב	שדכן, מהדק.	המזכירה הידקה את כל המסמכים באמצעות מכלב.
64	מלא פרמון	בעל ידע רב בהרבה תחומים.	חבריו של ישי כינו אותו מלא פרמון, בשל ידיעותיו הרבות.
65	מלגב	משמח, מרגש.	לראות את ילדי משחקים יחדו בחצר היה מראה מלגב.
נ			
66	נאקה	נקבת הגמל.	מדריך הטיולים חידש בפני כי נקבת הגמל נקראת נאקה.
67	נבער	חסר השכלה.	אדיר היה אדם נבער, אך בכל זאת התעשר.
68	נדם	השתתק.	קולו של אביגדור נדם את בראותו חברו הטוב נפצע.

69	נהיר	ברור, בהיר.	בעקובות ההסבר המפורט של המורה החומר היה נהיר יותר.
70	נזר	כתר, עטרה.	לראשו של המלך היה מונח נזר.
71	נחמה פרתא	נחמה מועטה.	לאחר לכתו של יצחק בשל מחלה ממושכת, בני משפחתו ראו נחמה פרתא בכך שלא יסבול יותר.
ס			
72	סגידה	הערצה.	ראש ממשלת ישראל בדימוס, דוד בן גוריון, היה אדם שזכה לסגידה בחייו ולאחר לכתו.
73	סגלגל	אליפסה, בצורת ביצה.	משרדו של נשיא ארצות הברית בבית הלבן בנוי בצורת סגלגל.
74	סוקר	מתבונן.	בהיותי סוקר את הרחוב הבחנתי בילדה קטנה בוכה.
75	סוריאליסטי	על מציאותי.	לאחר שהות ממושכת בחו"ל המצב הביטחוני בארץ נראה לדני סוריאליסטי.
ע			
76	עב בשר	שמן, כבד משקל.	ירידתו של גיא במשקל הייתה קיצונית, מאדם עב בשר הפך לאדם כחוש.
77	עבותות	חבלים עבים.	בחדשות נמסר כי החושד כפת את הקורבן עבותות כדי שלא תוכל לנוס.
78	עגונה	אישה שבעלה נעלם ולא נתן לה גט.	תמי ארד, אשתו של רון ארד, היא אישה עגונה שכן לא ידוע מה עלה בגורל בעלה.
79	עוול	חוסר צדק.	הנאשם טוען כי במשפט נעשה עמו עוול וכי השופט החמיר עם ענשו.
פ			
80	פחת	גירעון, חיסרון.	יונתן מכר את רכבו במחיר הנמוך משקנה בגלל פחת שהחסיר ממנו כתוצאה מהבלאי שצבר.
81	פלבל	גלגל את עיניו.	לימור חשה שירון מזלזל בדבריה שכן במהלך השיחה פלבל את עיניו מסי פעמים.
82	פלצור	חבל שבקצהו לולאה ללכידת חיות, לאסו.	הסייס השתמש בפלצור כדי ללכוד את הסוס.
83	פסח על שתי הסעפים	התלבט, היסס.	הלל פוסחת על שתי הסעפים האם להתגייס לצבא או לעשות שירות לאומי.
צ			
84	צדקנות	התחסדות.	אביעד אינו מאמין לדברי הצדקנות של רונן, בעיניו הוא מעוות את המציאות כפי שנוח לו.

85	צחור	לכן.	הכלה ביקשה זר משושנים צחורים שכן צבעם מתאים לצבע שמלתה.
ק			
86	קולגיאליות	נאמנות בין חברים.	ביחידה שלנו הקולגיאליות היא ערך עליון, ולכן אנו מאוד מגובשים.
87	קומץ	כמות קטנה.	אם תוסיפו קומץ מלח לחלב, הוא יישאר טרי זמן רב יותר.
88	קנדסות	מעשי שובבות.	מעשי הקנדסות של רועי עברו כל גבול.
ר			
89	רבבה	עשרת אלפים.	כרבבה של מתפללים הגיעו לכותל בערב ראש השנה.
90	רדה	(1) שלט ביד רמה. (2) אסף דבש מהכוורת.	הכוורן רדה דבש מהכוורת.
91	רפיון רוח	חולשה נפשית, ייאוש.	רונית חשה רפיון רוח לאחר שתוצאות הבדיקה שעשתה היו שליליות.
ש			
92	שבס	כיסוי ראש.	נשים דתיות נוהגות לאחר החתונה לכסות את ראשם בשבס.
93	שחל	אריה, כפיר.	השחל מכונה גם מלך החיות.
94	שאול	גיהנום, תופת.	אדם שרצח אדם אחר דינו להגיע אל השאול.
95	שאט	בוז, תיעוב.	עשהאל חש שאט נפש כלפי חברו לאחר ששיקר לו.
96	שוקת	כלי עמוק המיועד להשקיית בהמות.	הרפתן משקה את הפרות באמצעות השוקת.
ת			
97	תבל	עולם, יקום.	קראתי לבתי תבל מכיוון שהיא כל עולמי.
98	תהה על קנקנו	בחן, בדק.	המעסיק תהה על קנקנו של העובד, שכן רצה לדעת האם יוכל לקדם אותו.
99	תונה	עצב, יגון, דכדוך.	לאחר מות אביו, ניתאי נמלא תונה.
100	תוכו כפרו	ישר, אמת, לא צבוע.	עדיאל אמר לחננאל שהוא יכול לסמוך על דבריו של המוכר כי הוא ידוע כאדם תוכו כפרו.

יחידה 15 – תרגול

א. השלמת משפט

1. נרקיסית הוא אדם שכל היום מתסכל על עצמו ב____.

(1) אספקלריה

(2) אסקופה נדרסת

(3) זיבורית

(4) זגוגית

2. אשתי היא בדיוק ההפך מאדם____, אם תמשיך כך היא תקבל התמוטטות עצבים.

(1) אצילי

(2) ארכאי

(3) אימתני

(4) צבעוני

3. בגיל 32 לינוי עדיין ____ בבית הוריה.

(1) שרה

(2) דרה

(3) דבלול

(4) גת

4. טליה התמכרה להימורים בקזינו אי לכך לא מפתיע שהיא ____.

(1) טמנה בחובה

(2) חטאה בשפתיה

(3) יצאה נקיה מנכסיה

(4) דשה בעקביו

5. בבית הספר בו דוד לומד נהוג להגיע ב____.

(1) איחור

(2) בצוותא

(3) בגדי שרד

(4) בבתה

6. ה _____ שלך דפני לא משפיעות עלי יותר, הבנתי בדיעבד שהיא אדם לא אמין.

- (1) דרבון
- (2) גיס חמישי
- (3) דמעות תנין
- (4) דבלולים

7. אף פעם לא הצלחתי להבין את אליאב, תמיד דבריו _____.

- (1) כחושים
- (2) משתמעים לשתני פנים
- (3) לגיטימיים
- (4) מונולוגים

8. ה _____ הצחור בסכנת הכחדה ולכן הוא חיה מוגנת.

- (1) שוקת
- (2) שחל
- (3) שביס
- (4) סחי

ב. מילים נרדפות – יש לסמן את המילה הנרדפת

1. תבל

- (1) תקווה
- (2) שביס
- (3) עולם
- (4) פרגוד

2. תוגה

- (1) טוניקה
- (2) יגון
- (3) דיצה
- (4) שאט

3. עבותות

- (1) שבלולים
 - (2) חבלים עבים
 - (3) כיסאות גבוהים
 - (4) חיות בר
-

4. סגלגל

- (1) בהיר
 - (2) נהיר
 - (3) אליפסה
 - (4) חדר
-

5. נזר

- (1) עטרה
 - (2) מטפחת
 - (3) נזם
 - (4) נזיר
-

6. מכלב

- (1) מלבלב
 - (2) מייאש
 - (3) חנות
 - (4) שדכן
-

7. מהתלה

- (1) בדיחה
 - (2) ארון
 - (3) טחב
 - (4) התחלה
-

8. באו מים עד נפש

- (1) נשפך
- (2) הגיעו ליעד
- (3) נמאס
- (4) סבלנות

ג. מילה והיפוכה – יש לסמן את המילה ההפוכה**1. שאול**

(1) רדייה

(2) רבה

(3) קור

(4) גן עדן

2. תוכו כברו

(1) ריק

(2) נאמן

(3) צבוע

(4) עצוב

3. קולגיאליות

(1) קונדסות

(2) רברבנות

(3) גיס חמישי

(4) צדקנות

4. עב בשר

(1) כבד

(2) כחוש

(3) עוול

(4) פחת

5. סוריאליסטי

(1) ריאליסטי

(2) מיסטי

(3) פציפיסטי

(4) סגידה

6. נבער

- (1) בור
- (2) מלומד
- (3) נדם
- (4) נרגש

7. מוגף

- (1) מזמרה
- (2) עתידי
- (3) מוקף
- (4) פתוח

1. לאשורו

- (1) בערך
- (2) בתמצות
- (3) ביד רחבה
- (4) בקמצנות

ד. יוצא דופן – יש לסמן את המילה היוצאת דופן

- 1. נאקה, סייח, שוקת, שחל.
- 2. נהיר, נדיר, ברור, בהיר.
- 3. מלבלב, מכלב, מהדק, משדך.
- 4. מונולוג, דיאלוג, פרולוג, שיח.
- 5. מלא כרמון, איש אשכולות, יושב קרנות, אינטליגנט.
- 6. חלחלה, חיל, פיק, וטו.
- 7. הטמין, הוקיר, הכמין, הצפין.
- 8. האיר עיניו, דש בעקבותיו, גלה לו סתומות, גרם לו להבין.

מפתח תשובות – יחידה 15

א

8	7	6	5	4	3	2	1	שאלה
2	2	3	3	3	2	2	1	תשובה

ב

8	7	6	5	4	3	2	1	שאלה
3	1	4	1	3	2	2	3	תשובה

ג

8	7	6	5	4	3	2	1	שאלה
1	4	1	1	2	3	3	4	תשובה

ד

1. שוקת
2. נדיר
3. מלבבל
4. פרולוג
5. יושב קרנות
6. וטו
7. הוקיר
8. דש בעקבותיו

מס' יחידה	מונח	פירוש אפשרי	דוגמה
א			
1	אַבְחָה	תנופה.	הלוחם הרג את האויב ב אַבְחָה אחת.
2	אַבוֹת הַחֶשְׁבוֹן	ארבע פעולות החשבון הבסיסיות: חיבור, חיסור, כפל וחילוק.	המורה למתמטיקה ביקשה מהתלמידים לתרגל היטב את אַבוֹת הַחֶשְׁבוֹן .
3	אַבֹּן נֶגֶף	מכשול.	אַבְנֵי נֶגֶף אינם אמורים לייאש אותך, אלא לחשל אותך בדרך למטרה!
4	אַבְסוּרָדִי	לא הגיוני.	התנהלותו של המנהל אַבְסוּרָדִית בעיניי שכן דבריו נוגדים כל הגיון.
5	אַדְמַת טָרְשִׁים	אדמה המרובה בסלעים הקשה לעיבוד חקלאי.	החקלאי אינו רצה לקנות אדמה זו למרות מחירה הזול מכיוון שלטענתו מדובר ב אַדְמַת טָרְשִׁים .
6	אוֹד	חתיכת עץ שלא נשרפה לחלוטין.	יום לאחר ל"ג בעומר ניתן לראות אוֹדִים רבים במקומות שבהם היו המדורות.
7	אוֹזְנִים לְכוֹתֵל	יש מי שעלול להאזין לשיחה.	אילנה סירבה לספר לדורית את סודה בטלפון בטענה שאוֹזְנִים לְכוֹתֵל .
8	אוֹבְנִים	מכשיר המשמש ליצירת כלי חרס.	בעזרת אוֹבְנִים האומנית יוצרת כלי חרס.
ב			
9	בְּדִיעָבַד	לאחר מעשה.	טל הודה כי בְּדִיעָבַד המעשה שעשה היה טעות והוא מצר על כך.
10	בִּדְעָה צְלוּלָה	מתוך מחשבה.	השופט הגיע מסקנה כי הנאשם ביצע את המעשה בִּדְעָה צְלוּלָה תוך ידיעה בחומרנותו.
11	בוֹסֵתָן	גן.	בבוֹסֵתָן שליד ביתי ניתן למצוא צמחים רבים.
12	בוֹרִית	סבון.	יש לשטוף בכל בוקר וערב את הפנים עם בוֹרִית כדי לשמור על עור נקי.
13	בִּיגְמָה	גבר הנשואי לשתי נשים בו זמנית.	בִּיגְמָה הייתה מותרת עד לחרס דרבנו גרשון מאז לגבר מותר להינשא לאישה אחת בלבד.
14	בֵּית מַרְזֵחַ	פאב, בר, מסבאה.	איילה עובדת כברמנית ה בֵּית המַרְזֵחַ .
ג			
15	גְּדָה	שפת הנהר.	אמו של דוד הזהירה אותו לא להתקרב ל גְּדָה שמא ייפול לנהר.
16	גוּמָה	חור, שקע.	ליונתן יש גוּמּוֹת בלחיים הבולטות כאשר הוא מחייך.

17	גלה את לבו	התוודה, סיפר את סודותיו.	חי גלה את לבו בפני אנה וציפה ממנה שלא תספר על כך לאיש.
ד			
18	דאבה	צער, יגון.	יונית נתמלאה דאבה למשמעה הידיעה המצערת.
19	דברי חלקות	מילות חנופה.	דברי החלקות שאתה אומר אינן עושות עליי רושם שכן אתה ידוע כאדם פלרטטן.
20	דו פרוציפי	צבוע.	יואב נתפס בעייני כאדם דו פרוציפי לכן איני מאמינה לדבריו.
21	דומיננטי	בולט, עיקרי, בעל נוכחות.	אילן היה מאוד דומיננטי באירוע לכן לא ייתכן כי פספסת את נוכחותו.
ה			
22	הלך לאבדון	נהרס, הושמד.	דני השאיר בטעות את המחשב בגינת ביתו בזמן שירד גשם סוער בחוץ, ולכן כל הקבצים שהיו בו הלכו לאבדון.
23	הלך שולל	הוטעה, רומה.	רוגן הלך שולל אחרי דבריה של הודיה שכן היא רצתה רק לנצל אותו.
24	הלצה	בדיחה.	ההלצה שסיפר יוסי בפני חבריו לא הצחיקה אותם.
25	המיר	החליף.	חנן המיר בחנות את החולצה שקיבל במכנס שאהב.
26	העז פנים	התחצף.	שחף העז פנים בפני הוריו ועל כן קיבל עונש.
27	הצטנפות	התכרבלות, התקפלות.	אדית אוהבת להצטנף בפוץ בזמן שקר בחוץ.
28	התבוזס	התפלש.	הגנת שמה לב שהילד התבוזס בצרכיו אך לא מהירה להחליף לו עד אשר התחיל לבכות.
29	התערטל	התפשט.	המשטרה עצרה אלמוני שהתערטל בפומבי.
30	התקשט בנוצות זרים	התפאר בדברים שלא עשה.	ירין אוהב להתקשט בנוצות זרים ולקחת עליהם קרדיט.
31	התרצה	הסכים.	נפתלי התרצה למשמע דברי בנו.
ו			
32	ונדליזם	השחתת רכוש פרטי או ציבורי ללא סיבה, ברבריות.	ישנם בעלי צימרים באילת שלא מסכימים להשכיר לבני נוער מכיוון שלרוב הם גורמים לונדליזם במקום.
ז			
33	ז'אנר	סגנון.	זוהר ארגוב נחשב לאחד מגדולי וחשובי הזמרים הישראליים, ממובילי הז'אנר המזרחי.

34	זב חוֹטֵם	כינוי גנאי לאדם חסר ניסיון.	המנהלת התעצבנה על העובדת החדשה שלא מילאה את עבודתה כראוי ואף כינתה אותה זב חוֹטֵם .
35	זָבֵן	מוכר בחנות.	שרית ביקשה מהזָבֵן שיעשה לה הנחה עבור השמלה.
36	זוהָמָה	לכלוך, סחי, רפש.	לאחר חג הפסח הכינרת התמלאה בזוהָמָה מעשרות המטיילים שפקדו אותה.
37	זולַת	חוץ מ...	כל השכבה יצאה לטיול שנתי זולַת יותרם שחלה.
ח			
38	חוֹטֵם	אף.	נווה הניח את משקפיו על קצה החוֹטֵם .
39	חָרָךְ	חריץ צר.	דרך החָרָךְ בתקרה החטוף יכל לקבל מעט אור שמש.
40	חֶשֶׁךְ עֲלָיו עוֹלָמוֹ	קרה לו אסון כבד.	דוד חש כי חֶשֶׁךְ עֲלָיו עוֹלָמוֹ לאחר הפיגוע בו נהרגו אשתו ובנותיו.
41	חֶתוּל בִּשְׂקָ	מה שטיבו אינו ידוע בוודאות.	נדב קנה את הבית במחיר מאוד מוזל, מה שגרם לו לחשוש שמא קנה חֶתוּל בִּשְׂקָ .
ט			
42	טְרוּנִיָּה	תלונה, טענה.	יואב בא בטְרוּנִיָּה כלפי מורתו לאנגלית שלא ייחסה להשקעתו חשיבות בשכלול ציון המגן.
י			
43	יָבַב	התייפח, בכה.	יוגב יָבַב לאחר שאמו לא הסכימה לו לצאת לגינה.
44	יָד רוֹחֶצֶת יָד	תעזור לי ואעזור לך.	שתי התאגידים הסכימו שבפרויקט הקרוב הם יפעלו יחדו בצורה של יָד רוֹחֶצֶת יָד כדי למקסם רווחים.
כ			
45	כְּלֹאֲחֵר יָד	בלי כוונה מיוחדת, כבדרך אגב.	יש להתפלל בכוונה מעמיקה ולא כְּלֹאֲחֵר יָד רק כדי לצאת ידי חובה.
46	כֶּנֶף הַבְּגָד	קצה הבגד.	קריעת כֶּנֶף הַבְּגָד של שאול על-ידי דוד משמשת גם כמוטיב סמלי, שכן בסופו של דבר מלכות שאול התפקרה ודוד מלך תחתיו.
ל			
47	לֹא לֶקֶק דָּבָשׁ	היה צריך להתאמץ.	יהודה לֹא לֶקֶק דָּבָשׁ במהלך לימודי התואר, אלא היה צריך להתאמץ ולהשקיע רבות.
48	לְאָבוֹת	לרצות.	הבן רצה לְאָבוֹת את אביו ולכן ביצע את המטלה שהטיל עליו.

49	לְדַאבוֹנוֹ	לצערו.	לְדַאבוֹנוֹ של דימה לא נותרו כרטיסים להופעה של הזמר שאהב.
50	לוֹט בְּעַרְפֵּל	לא ברור, לא ידוע.	מצבו של הפצוע לוֹט בְּעַרְפֵּל, רק בסיום הניתוח הרופאים יוכלו להסביר באופן ברור מה מצבו.
51	לְשׁוֹן סָגִי נְהוֹר	שימוש במשמעות ההפוכה של המילה.	המנהל אינו היה מרוצה מעצלנותו של העובד, ומכנה אותו "חרוץ" בלְשׁוֹן סָגִי נְהוֹר.
מ			
52	מַלְגּוֹ	מבפנים.	אני מכירה אותו מַמְלָגוֹ, לכן איני מאמינה למילות החנופה שלו.
53	מְמִיר	מחליף.	יורם מְמִיר את מכשיר הפלאפון שלו למכשיר חדיש יותר.
54	מֵן הַשִּׁיתִין	מן היסוד.	בעל החברה החליט לטפל בבעיית השחיתות בחברתו מֵן הַשִּׁיתִין.
55	מְנַטְלִי	שכלי, רגשי.	המתמודדים סיפרו כי מעבר לקושי הפיזי בתחרות הם התמודדו גם עם קושי מְנַטְלִי.
56	מְסוֹאֵב	מלוכלך, מזוהם.	חדרו של ניתאי היה כה מְסוֹאֵב עד שניתן היה לראות עטיפות של חטיפים זרוקים על הרצפה.
57	מְסִיק	קטיף זיתים.	במועד המְסִיק יצאנו אני ואבי לקטוף זיתים בשומרון.
58	מְפוּבָּרֵק	מזויף.	יואב תבע את תמיר על כך שכתב מסמך מְפוּבָּרֵק בשמו.
59	מַצְדָּד	תומך.	חן מַצְדָּד בטענותיה של שילת, מכיוון שלדעתו היא צודקת.
60	מְקַלְעַת	צמה.	אמי אפתה חלות בצורת מְקַלְעַת לכבוד שבת.
61	מְרַחֶשֶׁת	מחבת.	הכנתי חביתה באמצעות מְרַחֶשֶׁת.
62	מְפוּלְפֵל	בעל מחשבה חדה וחריפה.	הסטודנט היה מְפוּלְפֵל ולכן המרצה הציע לו לעבוד כמתרגל.
63	מְתַנְשָׂא	מתפאר, מתגאה.	איני אוהבת את התנהגותו של רון בעייני הוא מְתַנְשָׂא ללא סיבה מוצדקת.
נ			
64	נְחָשׁוּל	גל גדול.	בזמן סופה ניתן לראות נְחָשׁוּלִים רבים ביים.
65	נִישׁוּל	גירוש, הדחה, ביטול מעמד.	המורה נִישַׁל את דוד מהכיתה לאחר שהתחצף אליו בפומבי.
66	נְמוּד רוּחַ	צנוע.	נווה היה אדם נְמוּד רוּחַ שאף פעם לא התפאר במעשיו.
67	נְסִיק	המריא.	המטוס נְסִיק אל על תוך שניות ספורות.

68	נתן דפי	הטיל בו פגם.	עמית נתן דפי בדבריו של חברו אופיר, למרות שלא היה לו סיבה לכך.
ס			
69	סיף	חרב, פגיון.	בעבר כל לוחם היה יוצא למלחמה עם סיף בידו כדי להכניע את האויב.
70	סייפא	סוף.	בסייפא של דבריי אבקש להודות לקב"ה.
71	סקנדל	שערורייה.	חבר הכנסת גרם לסקנדל נוסף לאחר שנתפס נוהג שתוי.
72	סתור	לא מסודר, פרוע.	הודיה קמה בבוקר עם שיער סתור ולכן הייתה צריכה לסדר אותו לפני צאתה מהבית.
ע			
73	עומד במקרו	לא מוותר, לא נכנע.	יוסי עומד במקרו למרות הקושי הרב הכרוך במשימה שהוטלה עליו.
74	עט	הסתער.	החייל עט על המחבל ומנע בכך פיגוע רב נפגעים.
75	עיניים טרוטות	עיניים חלשות ורכות.	רחל הייתה בעלת עיניים טרוטות לאחר שבכתה ימים רבים.
76	עקלקל	מתפתל.	הכביש היה מאוד עקלקל כך שהייתי צריך לנהוג לאט מאוד ובזהירות.
77	עשה נפשות	גייס תומכים למטרה מסוימת.	ארגון הטרור דעא"ש עשה נפשות באופן מעורר בחילה למען הלחימה שלו בשם האסלאם.
78	עשה שקר בנפשו	פעל בדרך שלא מאמין בה, התעלם ממצפונו.	יואב, חייל בארגון פשע מוכר, עשה שקר בנפשו אך המשיך במעשיו בשל התגמול הכספי הגבוה.
פ			
79	פקטור	גורם.	כפיר טוען שהאיומים שקיבל על חייו בשל תפקידו שישמשו פקטור מרכזי לפרישתו.
80	פרולוג	הקדמה.	בתחילתו של הספר יש פרולוג המשמש תקציר לעלילה.
צ			
81	צנום	רזה, כחוש.	בעקבות מחלותו יואב הפך לצנום עד שהיה נראה כשלד המהלך.
82	צפון	מוסתר, חבוי.	כספו של דן היה צפון היטב בתוך תיקו מחשש שייגנב.
83	צר	אויב.	מכתו של חבר כואבת יותר ממכתו של צר.
ק			

84	קוב	מטר מעוקב, משמש כמידת נפח.	רוגן צריך 1500 קוב מים כדי למלא את הבריכה בביתו.
85	קונוס	גוף תלת ממדי, מכונה גם חרוט.	הליצן חבש כובע בצורת קונוס.
86	קונפורמי	פשרן, סתגלן, הולך בתלם.	אביעד נחשב לאדם מאוד קונפורמי, הוא אף פעם אינו יוזם דברים אלא מקבל את המצב הקיים.
87	קוצר יד	חוסר יכולת.	נכותו של רפאל תסכלה אותו שכן היא העמידה אותו במצבים רבים של קוצר יד לבצע דברים מסוימים.
ר			
88	רפורמה	תהליך שינוי יסודי.	הרפורמה החדשה של שר החינוך עודדה תלמידים לגשת לבגרות במתמטיקה ברמת 5 יח"ל.
89	רפרזנטטיבי	ייצוגי.	אחת מהדרישות לתפקיד של איש מכירות היא להיראות רפרזנטטיבי.
ש			
90	שבק	עזב, התעייף.	מכשיר הפלאפון שבק חיים לאחר כשלוש שנים.
91	שגגה	טעות, שגיאה.	המלצרית שפכה בשגגה את כוס הנס על הלקוח.
92	שגור	רגיל, נפוץ.	יונתן קם לעוד יום שגור של שיגרה קבועה.
93	שזר	שילב, קלע.	עמית שזר פרחים עבור חברתו לכבוד יום אהבה.
ת			
94	תוכחה	העברת ביקורת, נזיפה.	המנהלת פנתה אל העובדים בדברי תוכחה על כך שהחנות אינה הייתה מסודרת כפי שביקשה.
95	תורפה	נקודת חולשה, רפיון.	אחת מנקודות התורפה בגוף האדם היא המפרקת, מכה באזור זה יכולה להסב נזק רב.
96	תחרוט	ציור חקוק בנחושת.	האומן יצר תחרוט מנחושת בעזרת לוח הדפסה.
97	תלאות	צרות, ייסורים.	רבים מהעולים לארץ בזמן הקמתה עברו תלאות רבות בדרך.
98	תענית	צום.	תענית יום הכיפורים היא מצווה מהתורה בשונה משאר התעניות שאותם תיקנו חכמים.
99	תקע טריז	הפריד.	המגשר תקע טריז בין שתי המסוכסכים.
100	תקע יתד	התיישב, התנחל.	ביל תקע יתד בארץ לאחר שהתאהב בבחורה ישראלית שהכיר.

יחידה 16 – תרגול

א. השלמת משפט

1. יונתן ___ בפניי מכוון שהוא סומך עליי במאת האחוזים.

(1) הקשה את ליבו

(2) גילה את ליבו

(3) נפעם ליבו

(4) נדם ליבו

2. שלך לא יסייעו לך למצוא חן בעיני, עבודה קשה והישגים כן.

(1) דברי החלקות

(2) דברי התוכחה

(3) דברי השטנה

(4) דברי שקר

3. בני אדם ___ מעוררים בי שאט נפש.

(1) נודדים

(2) אביונים

(3) פקחים

(4) דו פרצופיים

4. דנית ___ את דתה בצבא באמצעות קורס נתיב.

(1) אבדה

(2) הוליכה שולל

(3) המירה

(4) צנפה

5. אחי הקטן מתחנן שאימי תאשר לו עגיל ב___.

(1) גוחן

(2) חוטם

(3) חיריק

(4) דפנה

6. אם תמשיכי לא ללמוד אל תבואי אלי ב ____ שאת נכשלת !

- (1) טרוניה
- (2) רעש וצלצולים
- (3) צרידות
- (4) פיוטים

7. חוסן ____ הוא בין התכונות ההכרחיות בעיני על מנת להצליח בחיים.

- (1) מלבר
- (2) מלגו
- (3) תזונתי
- (4) מנטלי

8. יערית אישה כל כך ____ שלעולם לא הייתי מאמינה שהיא בעלת כל כך הרבה עסקים.

- (1) נמוכת רוח
- (2) נמוכת קומה
- (3) שעשתה נפשות
- (4) שלא עשתה נפשות

ב. מילים נרדפות – יש לסמן את המילה הנרדפת

1. צנום

- (1) כחוש
- (2) צד
- (3) צעיר
- (4) ציקלון

2. שגור

- (1) הלך
- (2) עזב
- (3) רגיל
- (4) יחיד סגולה

.3 תורפה

- (1) עקב אכילס
 - (2) צורות
 - (3) צורות
 - (4) תרופה
-

.4 תענית

- (1) תוכחה
 - (2) וולגריות
 - (3) נקמה
 - (4) צום
-

.5 תקע יתד

- (1) בנה
 - (2) התנחל
 - (3) ייסד
 - (4) תקע טריז
-

.6 אבחה

- (1) מכשול
 - (2) מוזר
 - (3) תנופה
 - (4) רעייה
-

.7 אבסורדי

- (1) לא ריאלי
 - (2) לא הגיוני
 - (3) לא שכלתני
 - (4) לא אמיתי
-

.8 בדעה צלולה

- (1) מתוך מחשבה
- (2) מתוך רגש
- (3) מתוך לחץ
- (4) מתוך רועה

ג. מילה והיפוכה – יש לסמן את המילה ההפוכה**1. דאבה**

(1) דיצה

(2) ריצה

(3) יגון

(4) צבוע

2. התערטל

(1) התפעל

(2) התנגד

(3) התרצה

(4) התלבש

3. לא ליקק דבש

(1) בחזקה

(2) בטרוניה

(3) בנקל

(4) בהלצה

4. לדאבונו

(1) להפתעתו

(2) לשמחתו

(3) לבקשתו

(4) לרעתו

5. מלגו

(1) מלבר

(2) ממר

(3) הנדסה

(4) מרומם

6. מפוברק
(1) אמיתי
(2) רגשי
(3) מצדד
(4) צמא

7. נחשול
(1) משכול
(2) ילד קטן
(3) אדוה
(4) התנשאות

8. נסק
(1) הלך
(2) ברח מהר
(3) נחת
(4) סייפא

- ד. יוצא דופן – יש לסמן את המילה היוצאת דופן
1. בית מרוזח, בית נכות, בית בובות, בית אבות.
 2. דו פרצופי, אמביוולנטי, דו משמעי, דומיננטי.
 3. הלך לאבדו, הלך שולל, הושמד, נהרס.
 4. הלצה, בדיחה, המרה, בהתלה.
 5. זוהמה, סחי, פח, אוד.
 6. לוט בערפל, חתול בשק, חשך עליו עולמו, טמיר.
 7. תלאות, תחריט, ייסורים, צרות.
 8. שבק, שזר, עזב, התעייף.

מפתח תשובות – יחידה 16

א

8	7	6	5	4	3	2	1	שאלה
1	4	1	2	3	4	1	2	תשובה

ב

8	7	6	5	4	3	2	1	שאלה
1	2	3	2	4	1	3	1	תשובה

ג

8	7	6	5	4	3	2	1	שאלה
3	3	1	1	2	3	4	1	תשובה

ד

1. בית בובות
2. דומיננטי
3. הלך שולל
4. המרה
5. אוד
6. חשך עליו עולמו
7. תחריט
8. שבק

יחידה מס' 17	מונח	פירוש אפשרי	דוגמה
א			
1	אָבן שָׁאין לָהּ הוֹפְכִין	דבר שאין בו שימוש.	מאז שקניתי פלאפון, הטלפון בביתי עומד כְּאָבן שָׁאין לָהּ הוֹפְכִין ולכן החלטתי לנתקו.
2	אַבְסוֹלוֹטִי	מוחלט, שלם, גמור.	סבי האמין באופן אַבְסוֹלוֹטִי בקיומו של אלוקים.
3	אַגָד	(1) תחבושת, פלסתר. (2) צרור, אלומה.	יונתן נחתך בשוגג מסכין בעת שחתך סלט, ולכן נאלץ לחבוש את אצבעו עם אַגָד.
4	אַגְרִסִיבִי	כוחני, תקיף.	יואב נחשב לאדם מאוד אַגְרִסִיבִי ולא נעים הליכות.
5	אוֹתָהּ הַגְּבֵרַת בְּשָׁנוּי אֲדָרַת	הדבר נשאר כשהיה, ללא שינוי משמעותי.	אינך מחדש דבר בדבריך שכן זאת אוֹתָהּ הַגְּבֵרַת בְּשָׁנוּי אֲדָרַת.
6	אַיְחוּי	חיבור.	לאחר זכייתו של ראש הממשלה בבחירות הוא הבטיח כי יפעל לַאֲיְחוּי הקרעים שנפערו בעקבותיהם.
7	אַמוֹדָאי	צוללן.	טרם נכנס הַאֲמוֹדָאי למים הוא לבש את חליפת הצלילה.
8	אַמְתָּלָהּ	תירוץ.	המורה ביקשה מהתלמיד שלא ייתן לה אַמְתָּלוֹת מדוע איחר לשיעור.
9	אַצְעָדָהּ	צמיד.	לכבוד יום הולדתה של שרית חברתה קנתה לה אַצְעָדָהּ.
10	אַתְנַחְתָּא	הפסקה.	מאמנו האישי של יואב אמר לו כי בין כל סט תרגילים יש לעצור לַאֲתְנַחְתָּא קצרה.
ב			
11	בְּגָדֵי חֲמוּדוֹת	בגדים נאים ומכובדים.	לכבוד חתונת ביתו קנה האב בְּגָדֵי חֲמוּדוֹת.
12	בְּזַעִיר אֲנַפִּין	בקנה מידה קטן.	סיפור עקדת יצחק הוא בְּזַעִיר אֲנַפִּין אחד מסיפורי התנ"ך.
13	בְּכַבֵּד ראש	ברצינות, לאחר מחשבה.	שרת המשפטים ונשיאת בית המשפט העליון דנו בְּכַבֵּד ראש על המועמדים לשופטים בבית המשפט העליון.
14	בְּמִזִּיד	בכוונה להרע.	ליאור מואשם בגרימת מוות בְּמִזִּיד שכן הייתה בכוונתו לפגוע במנוח.
15	בְּנַפְשׁ חֶפְצָה	ברצון רב.	
16	בְּצִיר	קטיף ענבים.	עונת הַבְּצִיר תתרחש בין חודש אוגוסט לבין חודש אוקטובר בשנה הבאה.
ג			
17	גְּלַעִין	חרצן, גרעין הפרי.	יואב הוציא מהפרי את הַגְּלַעִין והשליכו לפח בטרם אכל אותו.

18	גְּמִילָה	הפסקת הרגל מזיק.	גְּמִילָה מעישון נחשבת לתהליך קשה הכרוך לעיתים בתופעות לוואי וזאת בשל החוסר המשמעותי בניקוטין.
19	גְּנֻזָּה	ארכיון.	בְּגֻזָּה יד ושם ניתן למצוא אוסף חומרים ארכיוני הקשור לשואה.
20	גָּרֶס	טען.	פרקליטו של הנאשם גָּרֶס לחפותו.
ד			
21	דָּחָה בְּקֶשׁ	התחמק מלתת תשובה בתירוצים קלושים.	התלמיד דָּחָה בְּקֶשׁ את מורתו לאחר ששאלה אותו מדוע איחר לשיעור.
22	דִּיבַר סָרָה	השמיץ, ביזה.	המתמודד דִּיבַר סָרָה על יריבו בריש גלי.
23	דִּינֵתָה	כלי קיבול לדיו.	לאחר שהסופר סיים לכתוב הוא הניח את העט דיו בתוך הדִּינֵתָה.
24	דָּלַק	(1) בער. (2) רדף.	השוטר דָּלַק אחר החשוד.
ה			
25	הֵב	תן, תביא.	האב ביקש מהבן, הֵב לי את הפלאפון מהחדר.
26	הִבִּיל	לח, ספוג אדים.	החזאי אמר כי מזג-האוויר בימים הקרובים יהיה הִבִּיל במיוחד באזור מישור החוף.
27	הִגִּיגִים	הרהורים, מחשבות.	לרינת היו הִגִּיגִים רבים האם ההחלטה להינשא לנהוראי נכונה.
28	הִדְיוֹט	שאינו מומחה, חסר השכלה.	ליאב היה הִדְיוֹט בנושא, לכן העדיף להתייעץ עם מומחה.
29	הִדְיַח	(1) הסית למעשה רע. (2) העבירו מתפקידו.	מנכ"ל החברה החליט להִדְיַח את העובד מתפקידו בעקבות אי השקעתו.
30	הוֹלֵךְ בְּטֵל	בטלן.	אשתו של אלכס הייתה מתוסכלת מכך שהוא הוֹלֵךְ בְּטֵל ולא מחפש עבודה.
31	הִזִּין	האכיל.	ינון הִזִּין את הארנבת בגן החיות.
32	הִטִּיל מוֹרָא	הפחיד.	העברייני הִטִּיל מוֹרָא על סובביו.
33	הִיפּוֹתָזָה	השערה.	הִיפּוֹתָזָה של החוקר נראתה לחוקרים אחרים כמופרכת ולא הגיונית.
34	הִלְךְ בְּתֵלָם	התנהג כמקובל.	הוריו של נווה חזרו מאסיפת ההורים מרוצים לאחר שמורתו אמרה בפניהם שהוא ילד טוב הִלְךְ בְּתֵלָם.
35	הִמְרָה אֶת פִּיו	לא ציית לדבריו.	ניתאי הִמְרָה אֶת פִּיו של אביו ולכן קיבל עונש.
36	הִמְתִּיק אֶת הַגְּלוּלָה	הקל.	הרופא הִמְתִּיק אֶת הַגְּלוּלָה בכך שנתן לחולה משככי כאבים.

ו		
37	וִיטָאָלִי	שופע חיים, חיוני. המורה נחשב לאוהד בקרב התלמידים וההנהלה מכיוון שתמיד נראה וִיטָאָלִי ונמרץ.
ז		
38	זְחִיחוֹת דְּעֵת	יהירות, שחצנות. זְחִיחוֹת דְּעֵת של חי בסוף תכשיל אותו, מכיוון שאנשים אינם אוהבים להיות בחברת גאוותנים.
39	זִיכּוּף	ניקוי, טיהור. יוחאי אוהב לטבול במקווה בכל יום שישי, זה נותן לו תחושת זִיכּוּף לפני השבת.
40	זְרָנוּק	צינור להשקיה או לכיבוי אש. בזמן השריפה הכבאי פרש את הזְרָנוּק.
41	זָרַע אֶל הַקּוֹצִים	טרח לשווא. לאחר שיואב התבשר כי נכשל במבחן למרות שלמד ימים ולילות הוא חש זָרַע אֶל הַקּוֹצִים.
ח		
42	חֲבִיצָה	פודינג. השף השתמש בִּחְבִיצָה להכנת הקינוח.
43	חֲבַרְבֵּר	מנומר. מעילה של נירית היה חֲבַרְבֵּר, זה היה נראה כאילו נלקח מעורו של נמר.
44	חָדוּר	מלא, ספוג, רווי. מטר היה חָדוּר מוטיבציה להצליח במשימה.
45	חוֹטֵר	צאצא. הרבי מליבוביץ' היה חוֹטֵר של גדולי דור שביניהם הצמח צדק.
46	חוֹכֵר	שוכר קרקע או עסק. דוד חוֹכֵר את שטח אדמתו מיונתן במחיר מופקע.
ט		
47	טְבִין וְתַקִּילִין	כסף מזומן. המוכרת ביקשה לשלם אך ורק בִּטְבִין וְתַקִּילִין.
48	טָבַע	יצר, נתן צורה. האומן טָבַע את היצירה במשך יום שלם.
49	טִיפָס	סידר. מפיק האירוע טִיפָס את כל מטלות האירוע בין עוזריו.
50	טְרָחַן	טרדן, נודניק, מציק. שמוליק נתפס בעייני רווית כאדם טְרָחַן הנהוג להציק ולכן היא אינה רצתה לצאת איתו.
י		
51	יְהַלְלֵךְ זֶר וְלֹא פִיד	מוטב לאדם לא לפאר את עצמו אלא שאחרים יעשו זאת. חברתו של גד לא אהבה את שחצנותו ותמיד אמרה לו שמוטב שיהַלְלֵךְ זֶר וְלֹא פִיד.
52	יוֹצֵא חֶלְצִיו	בניו ובנותיו. יוֹצֵא חֶלְצִיו של יצחק תמכו בו לעת זקנתו.
53	יוֹשֵׁב עַל גָּדָר	אינו נוקט עמדה. לדעתי יואב אינו נחוץ בדיון ממילא הוא יוֹשֵׁב עַל גָּדָר.

54	יָצָא שְׁמוֹ לְמַרְחֹק	התפרסם.	בעקבות מעשה הגבורה של רועי יָצָא שְׁמוֹ לְמַרְחֹק.
55	יָרַד לְטַמְיוֹן	אבד.	עבודתו של תומר נאבדה, ולכן כל השקעתו יָרַד לְטַמְיוֹן.
כ			
56	כָּאוֹת נִפְשׁוּ	כפי שהוא רוצה.	ליאור התנהג כָּאוֹת נִפְשׁוּ ללא התחשבות בזולת.
57	כָּאוֹס	אי-סדר, תוהו ובוהו.	רעידת האדמה בהאיטי חוללה כָּאוֹס גדול באזור, מכיוון שרבים לא היו ערוכים לה.
58	כָּבַשׁ אֶת לְבוֹ	הקסים אותו.	חגי כָּבַשׁ אֶת לְבוֹה של נועה כבר מהדייט הראשון.
59	כִּיבֵד	טאטא.	יואב כִּיבֵד את הרצפה בעזרת מטאטא ביסודיות רבה.
ל			
60	לָחֵם צָר	מזון מועט ומצומצם.	קריסתו הכלכלית של נתאנל הובילה לכך שמשפחתו נאלצה להסתפק בלָחֵם צָר.
61	לֹא רָבַב	מושלם, בלי פגמים.	חייהם של הזוג נראו בעיני רבים כמושלמים לֹא רָבַב, אך לאחר שהתפרסם כי הם עומדים להתגרש הבינו רבים שלא כך הדבר.
62	לֵן	ישן, שהה.	יואב לֵן בבית חברו לאחר שיצאו לבילוי משותף.
63	לְשָׁרֵשׁ	לעקור מהשורש.	לדברי המפכ"ל, יש לתת לציבור להביע את דעתו, ברם לְשָׁרֵשׁ ללא פשרות כל גילוי של אלימות וקריאת תגר כלפי השלטון.
מ			
64	מֵאַחֲרֵי הַפְּרָגוֹד	בסודיות.	דני ביקש משרון שישמור מֵאַחֲרֵי הַפְּרָגוֹד את אשר סיפר לו.
65	מָאֵן	סירב.	אדיר מָאֵן לבוא להופעתו של הזמר עם חבריו, מכיוון שלא אהב את שיריו.
66	מְהִימָן	אמין.	ההנהלה התרשמה שהמועמד מאוד מְהִימָן ולכן החליטה לקבלו לתפקיד.
67	מוֹזָה	השראה.	הסופר טוען שהוא מקבל מוֹזָה רק בזמן שהוא נמצא בשקט לבדו.
68	מִטָּה לְחֵמוֹ	מקור פרנסתו, עיסוקו.	מִטָּה לְחֵמוֹ של הספר הוא בלספר אנשים.
69	מִיּוֹעֵר	מכוסה יער.	בעבר כל האזור היה מִיּוֹעֵר, עד שהחליטו לגדום את הכול ולבנות בנייני מגורים רבי קומות.
70	מְנוּס	בריחה, המלטות.	שר הביטחון מסר כי אין מְנוּס מעונש למחבלים הפוגעים באזרחים חפים מפשע.

71	מְנִיָּה	שיגעון.	הנאשם היה נראה כאחוז מְנִיָּה בעת הרשעתו בבית המשפט.
72	מְנַקֵּר עֵינָיִים	ראוותני, מעורר קינאה במכוון.	אור ידוע כאדם מְנַקֵּר עֵינָיִים המתפאר בעושרו הרב.
73	מְסִיבִי	כבד, מוצק, מגושם.	האימון האחרון היה מאוד מְסִיבִי עבור יפעת עד כדי כך שהיא כמעט התעלפה.
נ			
74	נֶאֱחָז בְּקֶשׁ	נעזר בדבר חלש.	טעותו של גל הייתה שֶׁנֶאֱחָז בְּקֶשׁ במקום להיעזר בדבר חזק.
75	נֶאֱצָה	קללה, גידוף.	התלמיד זרק נֶאֱצָה לעבר מורתו ולכן הושהה מבית-הספר.
76	נֶגִיד	מושל.	נֶגִיד הבנקים אחראי לניהול המדיניות הכלכלית.
77	נֶדָן	נרתיק החרב.	הנֶדָן היה משמש בעבר לוחמים כדי לשים את חרבם בתוכו.
78	נֶהֱתַנְּנוּת	רדיפת תענוגות, הדוניזם.	סגפנות, הסתפקות במועט, היא ההפך הגמור נֶהֱתַנְּנוּת.
79	נוֹחַ לְבָרִיּוֹת	אדם חברותי.	בתעודת ההוקרה שקיבל אריאל מבית ספרו צוין כי הוא נוֹחַ לְבָרִיּוֹת ואהוד בכיתתו.
ס			
80	סְבוּלָת	כוח סבל.	יואב לא נרתע מתרגילי הכוח מכיוון שהיה לו כוח סְבוּלָת רב.
81	סְגוּלָה	תכונה חיובית.	בערב הגיבוש של העובדים כל עובד התבקש להגיד סְגוּלָה על כל אחד מן העובדים האחרים.
82	סְגִרְגָצִיָּה	הפרדה.	מאיר ודנה אינם רק שותפים בעבודה אלא גם נשואים זה לזה, ועם זאת הם יודעים לעשות סְגִרְגָצִיָּה בין שני הדברים.
83	סוּבְטִילִי	מעודן.	צחי בעל טעם סוּבְטִילִי ולכן הוא מאוד בררן.
ע			
84	עֲבוֹת	צפוף.	בהופעתו של הזמר הידוע היה עֲבוֹת מאוד ולכן לא נהנית כלל.
85	עֵבֶר זְמָנוֹ בְּטֵל קָרְבָּנוֹ	אינו חשוב עוד, לא רלוונטי.	אופק אמר לחברתו כי אין טעם לדון בנושא זה שוב מכיוון שֶׁעֵבֶר זְמָנוֹ בְּטֵל קָרְבָּנוֹ.
86	עוֹון	פשע.	ליאור נענש על העוֹון שביצע.
פ			
87	פְּדָגוּג	מחנך.	פְּדָגוּג הכיתה היה נערץ בקרב תלמיד ולכן ביום הולדתו הם קנו לו מתנה.

88	פְּדוּת	גאולה, הצלה.	החטוף ייחל ל פְּדוּת מן השבי.
89	פְּדֻחַת	מצח.	רונית ביקשה מהספר שיגזור לה פוני שיסתיר לה את פְּדֻחַת .
90	פּוֹלָה	מוציא כינים.	האב פּוֹלָה כינים מראשו של בנו.
צ			
91	צָבָה	תופח, מתנפח.	רק לאחר שהבצק צָבָה יש להכניסו לתנור.
92	צָבִיר	קבוצת חפצים.	אמו של שי ביקשה ממנו למיין את ה צָבִיר בחדרו.
ק			
93	קוֹקְטֵי	גנדרני.	קובי כבש בנות רבות במהלך חייו בשל מראהו ה קוֹקְטֵי .
94	קוֹשָׁן	תעודת רישום של קרקע.	ליואב יש הוכחה שהקרקע עליה הוא בונה בית היא שלו שכן יש לו קוֹשָׁן המעיד על כך.
95	קִטְרוּג	האשמה.	על אף ה קִטְרוּג כלפיו הנאשם זוכה מכל אשמה.
ר			
96	רָאָה אֶת הַנּוֹלָד	צפה את העתיד.	אביו של יואב הזהירו לא לרוץ מהר שכן רָאָה אֶת הַנּוֹלָד שיפול ויבכה.
97	רְאִיָּה	הוכחה, עדות.	מציאת DNA של הנאשם בזירה הייתה ה רְאִיָּה המרכזית להפללתו.
ש			
98	שִׁינּוּה	דימה, הקנה.	יואב שִׁינּוּה לעצמו הרגלים מזיקים.
99	שְׁכָתוּב	כתיבה מחדש.	המורה ללשון ביקשה מהתלמיד שיכין שְׁכָתוּב לחיבור שכתב מכיוון שהוא לא ברמה מספיק גבוהה.
ת			
100	תָּר	חיפש.	עדי תָּר את מפתחות ביתו כדי שיוכל לנועל את הדלת.

יחידה 17 – תרגול

א. השלמת משפט

1. ה___ של אפלטון ופיתגורס שכדור הארץ עגול לפני כ-2500 שנה, נשמעה כדברי בטלים וחסרי בסיס.
- (1) הב
- (2) היפותזה
- (3) אמתלה
- (4) גמילה

2. נאור ___ בבית הספר ולכן הושעה לשבוע ימים.

- (1) דלק
- (2) דוחה בקש
- (3) ממתיק את הגלולה
- (4) לא הולך בתלם

3. דין נידון ל חמישה עשר ימי מחבוש מכוון ש ___ מפקדיו.

- (1) המיר את פיו
- (2) הזין
- (3) הדיח
- (4) ויטאלי

4. רעותה סייעה לאחותה הקטנה למצוא עבודה ב___ מכיוון שהרגישה אחריות כלפיה.

- (1) שאט נפש
- (2) נפש חפצה
- (3) מזיד
- (4) בגדי חמודות

5. ___ ! אמר אבי לרם שלא הפסיק להתרברב בהישגיו הלימודיים.

- (1) יהללך זר ולא בפיך
- (2) יוצא חלציו
- (3) זרע אל הקוצים
- (4) יצא שימך למרחוק

6. כל עבודתך הקשה ____ אם תפסיק להשקיע !

- (1) תכבוש את ליבו
- (2) טבין ותקילין
- (3) תרד לטמיון
- (4) תלך בטל

7. מי ש ____ בעיני חסר תועלת ולכן נוכחותו בדיון אינה הכרחית.

- (1) כובש את ליבי
- (2) יושב על הגדר
- (3) מכבד
- (4) מתנהגת לראות עיני

8. קבין וירין נפגשו ____ מכוון שההורים שלהם אסרו עליהם להיות בקשר.

- (1) בסרגציה
- (2) עבר זמנו בטל קרבנו
- (3) בשוגג
- (4) מאחורי הפרגוד

ב. מילים נרדפות – יש לסמן את המילה הנרדפת

1. ללא רבב

- (1) לחם צר
- (2) מאן
- (3) חסר דופי
- (4) מוזה

2. דיוטה

- (1) קסת
- (2) נבט
- (3) גנזך
- (4) גרס

.3 הגיגים

- (1) ילדים קטנים
 - (2) הרגלים
 - (3) הרהורים
 - (4) מאזינים
-

.4 הולך בטל

- (1) לויאלי
 - (2) בור
 - (3) הלך בתלם
 - (4) פרקדן
-

.5 זחיחות דעת

- (1) כבודות ראש
 - (2) רברבנות
 - (3) ארך אפיים
 - (4) ענוותנות
-

.6 חביצה

- (1) אפיפית
 - (2) ביצת עין
 - (3) פודינג
 - (4) חלב
-

.7 טיכס

- (1) הטמיר
 - (2) סידר
 - (3) טרחן
 - (4) חוטר
-

.8 לשרש

- (1) לעקור מן השורש
- (2) לשתול
- (3) להזין
- (4) לסרב

ג. מילה והיפוכה – יש לסמן את המילה ההפוכה**1. מאחורי הפרגוד**

(1) בפרהסיה

(2) במטואטא

(3) בזריזות

(4) בשעת ליל המאוחרת

2. נאצה

(1) עצה

(2) מחמאה

(3) הלצה

(4) מחשבה

3. סובטילי

(1) גס

(2) כבד

(3) פושע

(4) מרוחק

4. אגרסיבי

(1) סלקטיבי

(2) דיאגנוזה

(3) עדין

(4) אתנחתא

5. בכבד ראש

(1) כצחוק הגורל

(2) בנפש חפצה

(3) במזיד

(4) בקלות דעת

6. דיבר סרה
 (1) התנקם בו
 (2) שטה אותו
 (3) דחה בקש
 (4) גמר עליו את ההל

7. הדיוט
 (1) נעים רוח
 (2) פחדן
 (3) בטלן
 (4) מלומד

8. זרע אל הקוצים
 (1) קצר פרי
 (2) ירד לטמיון
 (3) כאות נפש
 (4) לחם צר

ד. יוצא דופן – יש לסמן את המילה היוצאת דופן

1. מנוס, בריחה, אמין, המלטות.
 2. מניה, טירוף, ערפול, שגעון.
 3. נהנתנות, רדיפת תענוגות, הדיוטים, הדוניזם.
 4. פדות, פדחת, גאולה, הצלה.
 5. שכתוב, דימה, שיווה, הקנה.
 6. אקוטי, מוחל, שלם, אבסולוטי.
 7. בנפש חפצה, בזעיר אנפין, בתאווה, ברצון רב.
 8. בציר, מסיק, גדיד, זיכוך.

מפתח תשובות – יחידה 17

א

8	7	6	5	4	3	2	1	שאלה
4	2	3	1	2	1	4	2	תשובה

ב

8	7	6	5	4	3	2	1	שאלה
1	2	3	2	4	3	1	3	תשובה

ג

8	7	6	5	4	3	2	1	שאלה
1	4	4	4	3	1	2	1	תשובה

ד

1. אמין
2. ערפול
3. הדיוטים
4. פדחת
5. שכתוב
6. אקוטי
7. בזעיר אנפין
8. זיכוד

מס' יחידה 18	מונח	פירוש אפשרי	דוגמה
א			
1	אָהיל	כיסוי למנורה המשמש להגנה מפני סנוור.	אביבה קנתה מנורה עם אָהיל של אלזה לבתה הקטנה.
2	אומָצה	סטייק.	במסעדות בשר טובות ניתן למצוא בתפריט אומָצה הצלוי ומתובל היטב.
3	אורָבני	עירוני.	התחבורה במקומות אורָבניים צפופה ועמוסה.
4	אורָלוגין	שעון קיר גדול.	בביתי מונח אורָלוגין בסלון, כדי שאוכל לראות מה השעה.
5	אָח	(1) ידיד, חבר. (2) מי שמקצועו מתן טיפול לחולים.	לאחר שהתלבט רבות מה ללמוד החליט לבסוף יונתן ללמוד סיעוד כדי להיות אָח.
6	אָחוּז תָזִיז	בלתי שפוי, משוגע.	יורם היה אָחוּז תָזִיז כשגילה שבתו יוצאת עם אדם מפוקפק.
7	אָח לָצָרָה	אדם ששותף לאותה צרה או קושי.	טל היה אָח לָצָרָה של יונתן לאור מעשה הקונדס שביצעו.
8	אָחֵרֵי רַבִּים לְהַטָּת	החלטת הרוב היא זו שקובעת.	הצעתו של דניאל הייתה יעילה יותר מהצעתו של דוד, אך מכיוון שהרוב חשב אחרת הצעתו של דוד התקבלה מכיוון שאָחֵרֵי רַבִּים לְהַטָּת.
ב			
9	בְּחָטָף	במהירות, בחיפזון.	שרית התארגנה בְּחָטָף לעבודה מכיוון שהתעוררה מאוחר.
10	בִּינְרֵי	מוזר, חריג, יוצא דופן.	אורן היה נחשב תמיד לאדם בִּינְרֵי בשל לבושו והתנהגותו הנבדלת מהסביבה.
11	בִּינָה	שכל, תבונה.	כדי לפתור חידה זו יש להשתמש בִּינָה רבה, שכן חידה זו נחשבת לחידת חשיבה קשה.
12	בֵּית מְטַבְחִים	משחטה.	בבֵּית המְטַבְחִים שוחטים חיות לצורך מאכל אדם.
13	בְּלָאט	בסתר, בחשאי, בצנעה.	הפורץ התגנב לבית בְּלָאט כדי שאף-אחד לא יראה אותו.
14	בְּמְלוּא הַקִּיטוֹר	בשיא המרץ.	התופרת עבדה בְּמְלוּא הַקִּיטוֹר כדי לסיים את תפירת השמלה כמה שיותר מהר.
15	בַּעַל קוֹמָה	גבוה.	גל הייתה אישה יפה ובעלת קוֹמָה ולכן שימשה כדוגמנית מסלול בתצוגות רבות מסביב לעולם.
16	גַב אֲרִיּוֹת	מקום מסוכן.	איראן נחשבת לגַב אֲרִיּוֹת עבור ישראלים ולכן אסור לישראלים לטוס לשם.

ג		
17	גָּבַב	אסף לערימה. יואל גָּבַב את כל הניירות המפוזרים בשולחנו לערמה אחת.
18	גִּיל	שמחה, ששון, אושר. גִּיל, אדם מאוד אופטימי ושמח, ולכן רבים אומרים לו ששמו מאוד מתאים לאישיותו.
19	גִּלְעָד	מצבה, אנדרטה. בכנסת ניתן לראות גִּלְעָד זיכרון לנופלים במלחמת העצמאות שעיצב הפסל דוד פלומבו והעניקה כשי לכנסת.
20	גְּרוֹטְסְקִי	מגוחך, מוזר, נלעג. לבושו של נתנאל במעיל ומגפיים ביום שרבי בקיץ היה גְּרוֹטְסְקִי.
ד		
21	דָּרְאוֹן	בושה, כלימה. רצח ראש ממשלת ישראל דאז יצחק רבין, ייזכר לְדָרְאוֹן עולם לעם היהודי.
22	דְּרָדְסִים	נעלי בית. לקראת החורף קניתי דְּרָדְסִים מצמר שאוכל לנעול בבית.
23	דְּשָׁדֵשׁ	צעד בצעדים קטנים. הקשיש דְּשָׁדֵשׁ אל עבר ביתו.
ה		
24	הָאִיר פְּנִים	הסביר פנים, גילה רצון טוב. שליח חב"ד בתאילנד הָאִיר פְּנִים לתיירים הישראלים שבאו להתארח אצלו שבת.
25	הָאֲמִיר	גדל. מחיר הדירה הָאֲמִיר פי 1.5 מלפני כ- 4 שנים.
26	הַבְּאִישׁ	הפיץ ריח רע. פח הזבל בביתו של גד הַבְּאִישׁ בכל חלל ביתו.
27	הַבְּלִיחַ	נצנץ. הכוכב הַבְּלִיחַ בשמים הקודרים.
28	הַלְעִיז	דיבר רעות, הכפיש. חבר הכנסת הגיש תביעה נגד הכתב הפוליטי של הערוץ הידוע וזאת לאחר שלטענתו הַלְעִיז את שמו הטוב בתקשורת.
29	הַסְכִּין	הסכים. טל הַסְכִּין לבקשתו של בנימין להצטרף אליו לריצה.
30	הַצִּיגוּ פַּכְלֵי רִיק	לעג לו. אדיר היה מתנכר לעילאי בבית-הספר ואף הַצִּיגוּ פַּכְלֵי רִיק בפני כל חבריו לכיתה.
31	הַצְנִיעַ לַכַּת	נהג בצניעות. למרות עושרו הרב אביעד הַצְנִיעַ לַכַּת ולא החצין אותו.
32	הַשִּׁיב אֶת פְּנֵיו	דחה את בקשתו. תחנוניו הרבים של הילד בפני אביו לרכוש לו אופנוע לא הועילו והוא הַשִּׁיב אֶת פְּנֵיו בטענה שזה מסוכן.
33	הַשְׁתוֹקֵק	רצה מאוד. בן זוגה של חן הַשְׁתוֹקֵק לראותה לאחר שחזר מחו"ל.
34	הַתְנַפֵּף	התחבק מתוך אהבה, התלטף. יקיר הַתְנַפֵּף עם חברתו כשחזר מהצבא.

35	התחבט	התלבט.	טלי התחבטה האם לצאת עם חברותיה בערב או להישאר בבית.
36	התנצח	התווכח, התפלמס.	בעלי החברה התנצח עם שותפו לגבי המשך העסקתו של אחד העובדים בחברה.
ז			
37	זבד	מתנה, דורון, שי.	לכבוד יום הולדתה של רוני סבא וסבתא קנו לה זבד.
38	זיו	זוהר.	פניה של הכלה נמלאו זיו ביום חופתה.
39	זיי	בליטה.	בשולחן שהזמנו היה זיי קטן ולכן ביקשנו להחליפו.
40	זרז	מזרז פעולה, מאיץ.	אנוים הוא חלבון המשמש זרז של תהליכים כימיים ביצורים חיים.
ח			
41	חיגר	צולע, פיסח.	יקיר חיגר ברגלו כתוצאה מפציעה במהלך שירותו הצבאי.
42	חלמאי	שוטה, כינוי לטיפש.	חכם מדבר כשיש לו משהו לומר, חלמאי מדבר מפני שהוא חייב לומר משהו.
43	חציצה	הפרדה, הבדלה, סייג.	בחתונות דתיות ניתן לראות כי קיימת חציצה בין גברים לנשים.
44	חתימת שפם	ראשית צמיחתו של השפם.	אבי תמיד טוען שילד נהפך לגבר כאשר רואים בפניו חתימת שפם.
ט			
45	טביעת עין	היכולת לעמוד לעומק על טיבו של דבר על פי מראהו בלבד.	ליואב יש טביעת עין חדה מה שעוזר לו בעבודתו כחוקר.
46	טוב הדבר בעיניו	הדבר מצא חן בעיניו.	המתמודד בתחרות הבישול חשש מביקורותיהם של השופטים, אך לאחר שאלו חייבו לעברו לאחר טעימת המנה הוא הבין שטוב הדבר בעיניהם.
47	טח	מכוסה, נאטם.	עיניו של החטוף טחו ולכן לא היה יכול לראות לאן מובילים אותו חוטפיו.
48	טרקלין	סלון, אולם, לובי.	בכניסה לביתו של הגביר היה טרקלין גדול ומפואר.
י			
49	יצא לשוח	הלך לטייל.	ליאור יצא לשוח בחורשה ליד ביתו, ולחרדתו נתקל בנחש.
50	ישימון	מדבר, ציה.	הישימון הוא אזור צחיח המועט בצמחייה.
כ			

51	כִּילִי	קמצן, צייקן.	אור היה כִּילִי ולכן חברתו רצתה להיפרד ממנו.
52	כָּפֶן	רעב.	לקראת סוף צום יום הכיפורים חש דוד כָּפֶן עז שהקשה עליו להמשיך לצום.
53	כְּתָמוּל שְׁלֹשׁוֹם	כמו תמיד, כרגיל.	שרגא רטן כי חייו בנאליים ושגרתיים כל יום כְּתָמוּל שְׁלֹשׁוֹם.
ל			
54	לֹא בְּשָׂמִים הִיא	דבר שניתן להשיג.	לאחר שנורית ביצעה את המשימה היא אמרה כי לֹא בְּשָׂמִים הִיא וכל אחד יכול לבצעה.
55	לֹא יָדַע אֶת נַפְשׁוֹ	היה נרגש ונבוך.	תום לֹא יָדַע אֶת נַפְשׁוֹ בעקבות מסיבת ההפתעה שערכה לו משפחתו.
56	לֹא נָקַף אֶצְבַּע	לא התערב.	יוני לֹא נָקַף אֶצְבַּע בוויכוח שהתרחש בין שני חבריו מכיוון שידע שהתערבותו תגרום להחמרת המצב.
57	לֹא אֵין שְׁיַעוּר	ללא גבול.	אהבתי אלייך לֹא אֵין שְׁיַעוּר, בלתי ניתן לעמוד אותה בקנה מידה.
מ			
58	מְאוּיָם	אדם שמנסים לפגוע בו.	הנאשם טען להגנתו כי חש מְאוּיָם מהנדקר ולכן דקר אותו.
59	מְגוּב	מגרפה.	הגנן השתמש בְּמְגוּב כדי לנקות את העלים שגזם.
60	מְעוּגָן	מבוסס, מסתמך.	קביעתו של החוקר מְעוּגָנָת על עובדות מתוך מחקרים שנעשו ולא על השערות.
61	מְצִילָה	פעמון.	איבון צלצלה מספר פעמים בְּמְצִילָה בכניסה לביתה של חן וכאשר לא זכתה למענה ניסתה לפתוח את הדלת.
62	מְקַנָּה	שם כולל לצאן ולבקר.	אודי התחיל את דרכו כרועה צאן אצל דודו שהיה בעל מְקַנָּה רב.
63	מֵר נָפֵשׁ	מתוסכל, ממורמר.	יוני היה מֵר נָפֵשׁ לאחר שהעסק שעמל עליו ימים כלילות והשקיע בו את כל הונו פשט רגל.
64	מְרוּת	סמכות.	למנהל בית-הספר יש את המְרוּת להשעות תלמיד מבית-הספר במידה ויש לו סיבה מוצדקת לכך.
65	מְרִזָּב	צינור היורד מן הגג המשמש להורדת מֵי הגשמים מהגג למטה	בעת בניית הבית דאג הקבלן להתקין מְרִזָּב כדי למנוע התנקזות של מים על הגג.
66	מְרִי	התנגדות	הלקוח המאוכזב עמד בְּמְרִי ולא הסכים לקבל את הצעת החברה לפצות אותו רק בחלק מן הסכום.
67	מְרִית	שפכטל	השיפוצניק השתמש בְּמְרִית כדי לטייח את קירות החדר.

68	מָשׁ	זז, נע	התלמיד אינו מָשׁ ממקומו לאחר שהמורה נזפה בו על התנהגותו.
69	משלח יָד	עבודה, עיסוק, מקצוע	משלח יָדו העיקרי של האמן הוא ממכירת יצירותיו.
נ			
70	נול	מכונת אריגה	התופרת טוותה את השטיח באמצעות נול.
71	נוֹשָׂה	אדם המלווה כסף	רפאל היה נוֹשָׂה כסף לחברו איתמר, אך כשראה שאיתמר אינו מחזיר לו את הכסף ורק מבקש עוד הפסיק להלוות לו.
72	נְחָא אֶל הַפְּלִים	צנוע, ביישן, עניו	דניאלה נְחָא אֶל הַפְּלִים כי לתפיסתה זהו ערך חשוב מאד בחיי אדם.
73	נְחִירָה	המתת בעלי חיים על ידי דקירה בצוואר	המתת בעלי חיים באמצעות נְחִירָה אסורה לפי ההלכה.
74	נִיאוּף	קיום יחסי מין עם אישה הנשואה לגבר אחר.	בעלה של שירן החליט להתגרש ממנה לאחר שגילה כי היא נואפת עם מישהו מהעבודה.
75	נִיחָא	טוב, נוח	נִיחָא היה לה לישון בספא למרות שהייתה לה אפשרות לישון במיטה.
76	נִיפּוּשׁ	עקירת עשבים שוטים	נִיפּוּשׁ עשבים היא עבודה שאינה נגמרת שכן העשבים השוטים תמיד יצמחו מחדש.
ס			
77	סָוּר	סבל בנמל	תפקידו של הסָוּר בנמל הוא פיזי וסיזיפי אך יש לו תגמול כספי הולם.
78	סוּס טְרוּיאָנִי	בגידה	לאחר שאלמוג התפטר ועבר לעבוד בחברה המתחרה כינה אותו מעסיקו לשעבר סוּס טְרוּיאָנִי.
79	סוֹרֵר וּמוֹרָה	מרדן ועקשן	בני סוֹרֵר וּמוֹרָה ואיני יודע איך לחנכו, שיתף האב את חברו.
80	סִיֵּס	עובד המטפל בסוסים	נִיר היה סִיֵּס שטיפל בסוסיו במסירות נפש ובאהבה רבה.
ע			
81	עָטוּי	מכוסה	הקוסם היה עָטוּי גלימה שחורה וארוכה עד לרצפה.
82	עָקָם אֶת חוֹטְמוֹ	התניחס באי-שביעות רצון	האב עָקָם אֶת חוֹטְמוֹ כאשר ראה את התעודה של בנו.
83	עוֹכֵר	בלתי צלול	נחל הירקון עוֹכֵר ומזוהם ועל כן השחייה בו אסורה.
84	עַל פְּנֵיו	לכאורה	סגורו של החשוד אמר לו שַׁעַל פְּנֵיו אין לו מה לחשוש מכיוון שלפרקליטות אין מספיק ראיות להפלילו.

פ		
85	פחוס	שטוח, מעוך רונית רידדה את הבצק בעזרת מערוך כדי שיהיה פחוס.
86	פסח	צולע טל לא יכל ללכת בצורה רגילה מכיוון שהיה פסח.
צ		
87	צורר	שונא, אויב היטלר היה צורר יהודים ופעל על-מנת להשמידם.
88	צנוף	עטוף התינוק היה צנוף בשמיכה היטב לפני שהוריו יצאו איתו מהבית.
ק		
89	קב	משענת לצלוע יונתן נאלץ להיעזר בקביים לאחר ששבר את רגלו.
90	קולקציה	אוסף הקולקציה החדשה של המעצבת זכתה לתשבחות רבות בקרב המבקרים.
91	קונקרטי	ממשי, מוחשי הראיות קונקרטיות הן אלו שהובילו להרשעה.
92	קדזום	גרזן אליאב חטב עצים באמצעות קדזום.
ר		
93	רְגִיוֹנְלִי	אזורי ליהודים בערים שונות במרוקו היו מנהגים שונים וזאת בשל מרחקם רְגִיוֹנְלִי.
94	רדייה	שליטה ביד קשה פרעה רדה ביהודים ושיעבד אותם לפי רצונו.
95	רובץ	שוכן, שוקה במקום אחד זמן רב אלרואי רובץ בבית חברו הטוב כבר תקופה ארוכה למרות שחברו רומז לו שיחפש מקום אחר.
ש		
96	שוד וְשָׁבֵר	קריאת צער וייאוש לאחר התבשרותה על מות בנה זעקה האם שוד וְשָׁבֵר על כך שנלקח באיבו.
97	שְׁעָבוּד	עבדות ליאת מרגישה שהיא משועבדת לעבודתה, מכיוון שבתקופה האחרונה היא הדבר היחיד שממלא את זמנה.
ת		
98	תש	נחלש, התעייף מרדכי חש כי כוחו תש והוא לא חזק כבצעירותו.
99	תשחורת	נוער, נעורים, עלומים ימי התשחורת עוברים ומותירים רק זיכרונות נעימים בעוד הזקנה דופקת בפתח.
100	תשָׁלִיל	סרט צילום הצלם שמר את התשָׁלִיל כדי לפתח את התמונות שבו.

יחידה 18 – תרגול

א. השלמת משפט

1. אצל סבא וסבתא שלי בבית תלוי _____ מעץ מלא.

(1) אורלוגין

(2) אח

(3) אהיל

(4) גבב

2. רזיאל מתנהג בצורה _____ למדי היום, מאחר לעבודה ואינו מדבר כלל בשונה מבדרך כלל.

(1) ביזאנטית

(2) בלעדית

(3) רגיונלית

(4) ביזארית

3. אורנה מצאה שמלה בהנחה בחנות "זולסקי" ומכוון ש _____ החליטה לרכוש אותה.

(1) הוצגה ככלי ריק

(2) טוב הדבר בעיינה

(3) השיבה את פניה

(4) הצניע לכת

4. לפני טיסתנו לרומניה, המתנו אני ואשתי ב _____ של דן,

(1) טח

(2) ישימון

(3) טרקלין

(4) פח

5. בכל פעם שנאמר לאריק שהוא _____ הוא טוען להגנתו שהוא חסכן.

(1) כילי

(2) פזרן

(3) מופרז

(4) אימתני

6. למען הגשת כתב האישום אנחנו צריכים ראיות ____ .
- (1) ליברליות
 - (2) קונקרטיות
 - (3) צרורות
 - (4) קולגיאליות

7. "אולי במקום ____ במיטה, תקום ותעשה משהו מועיל?" גערה גאיה בבנה איתן.
- (1) לשלוק
 - (2) לרבוץ
 - (3) לרדוד
 - (4) לרדות

8. דניאל ____ רבות האם לעזוב את מקום עבודה הנוכחי.
- (1) התגרתה
 - (2) התנצחה
 - (3) התחבטה
 - (4) התפייסה

ב. מילים נרדפות – יש לסמן את המילה הנרדפת

1. זבד

- (1) נכד
- (2) דורון
- (3) זיז
- (4) חיגר

2. חלמאי

- (1) כימאי
- (2) טח
- (3) שוטה
- (4) שוחה

3. יצא לשוח

- (1) יצא לשחות
 - (2) יצא להתרענן
 - (3) הלך לטייל
 - (4) הלך לאיבוד
-

4. ישימון

- (1) אפליקציה
 - (2) סחוג
 - (3) ציה
 - (4) גבינה
-

5. כפן

- (1) צייקן
 - (2) בררן
 - (3) תעוותן
 - (4) רעב
-

6. ניכוש

- (1) נושה
 - (2) עקירת עשבים שוטים
 - (3) מילוי מכלי גז
 - (4) ניאוף
-

7. סוס טרויאני

- (1) סיס
 - (2) סמל לכיבוש
 - (3) ניצחון
 - (4) בגידה
-

8. עוכר

- (1) בוגד
- (2) גייס חמישי
- (3) בלתי צלול
- (4) עטוי

ג. מילה והיפוכה – יש לסמן את המילה ההפוכה**1. אחוז תזזית**

(1) אחוז אימה

(2) כבול

(3) יוצא דופן

(4) נורמאלי

2. בלאט

(1) גבב

(2) בחטף

(3) קבל עם ועדה

(4) בינה

3. בעל קומה

(1) נמוד קומה

(2) חי בקומה הראשונה

(3) בעל כסף רב

(4) חסר כסף

4. גב אריות

(1) המקום בו נמצאים האריות בספארי

(2) מקום מבטחים

(3) בית מטבחיים

(4) מערה

5. גיל

(1) זקן

(2) צעיר

(3) עליז

(4) עצוב

6. דראון
 (1) ששון
 (2) צער
 (3) גאווה
 (4) דכאון

7. האמיר
 (1) נעלם
 (2) דעך
 (3) קטן
 (4) בגד

8. טח
 (5) לח
 (6) חשוף
 (7) מוסתר
 (8) סלון

ד. יוצא דופן – יש לסמן את המילה היוצאת דופן

1. כתמול שלשון, אשתקד, כמו תמיד, כרגיל.
2. מעוגן, מצילה, מבוסס, מסתמך.
3. חיגר, צולע, זיז, מפסח.
4. הלעיז, הכפיש, הילל, דיבר רעות.
5. התלטף, התגדף, התגפף, התחבק.
6. התנצח, השיב פניו, התווכח, התפלמס.
7. מר נפש, ממורמר, מקנה, מתוסכל.
8. מרית, מרזב, נול, משלח יד.

מפתח תשובות – יחידה 18

א

שאלה	1	2	3	4	5	6	7	8
תשובה	1	4	2	3	1	2	2	2

ב

שאלה	1	2	3	4	5	6	7	8
תשובה	2	3	3	3	4	2	4	3

ג

שאלה	1	2	3	4	5	6	7	8
תשובה	4	3	1	2	4	3	3	2

ד

1. אשתקד
2. מצילה
3. זיו
4. הילל
5. התגדף
6. השיב פניו
7. מקנה
8. משלח יד

מס' יחידה	מונח	פירוש אפשרי	דוגמה
א			
1	אָבן שָׁפָה	האבנים המצויות בשולי הכביש המפרידות בין הכביש והמדרכה.	שי לא יכל לחנות מול המרפאה מכיוון ש אָבני השָׁפָה היו צבועות באדום ולבן.
2	אָגב אורחא	דרך אגב.	יצאתי לסידורים אחזור רק בערב, אָגב אורחא השארתי אוכל במקרר.
3	אָגל	טיפה, רסיס.	אָגלי טל ירדו עליי בצאתי בבוקר מהבית.
4	אָדוּה	גל קטן.	בזמן ששחתי בברכה יצאתי אָדוּות במים סביבי.
5	אֵין לְדָבָרִים שָׁחַר	לא נכון כלל וכלל.	החוקר הטיח בפני הנאשם שֵׁאֵין לְדָבָרִים שָׁחַר שכן הוא נמצא משקר מספר פעמים.
6	אֵיפָה וְאֵיפָה	יחס מפלה.	המורה אמרה שאצלה בכיתה אין יחס של אֵיפָה וְאֵיפָה , היא נותנת יחס שווה לכל תלמידה.
7	אֵיתָן	חזק.	למרות כל הקשיים שעבר בחייו דור נשאר אֵיתָן ולא נשבר.
8	אֵתְרַע מְזָלוּ	המזל לא היה לצדו.	יאיר הימר על סכום נכבד כי היה בטוח שיזכה, אך אֵתְרַע מְזָלוּ והוא הפסיד את כספו.
ב			
9	בָּד בְּבָד	ביחד, בו זמנית.	סטודנטים רבים נאלצים לעבוד בָּד בְּבָד עם הלימודים כדי לממן אותם.
10	בָּא כּוֹחַ	נציג, מורשה, מיופה כוח.	בָּא כּוֹחַ של הנאשם נלחם על חפותו.
11	בָּאוּשׁ	מסרית, מעופש, עבש, מצחין.	הכריך טונה ששכח אדיר בתיקו לפני כשבוע היה בָּאוּשׁ .
12	בָּגִינוּ	בגללו, בעטיו.	אין לך מה להיפגע בָּגִינוּ , הוא ידוע כאדם פוגעני שאינו מתחשב בזולת.
13	בְּדוּתָהּ	שקר, כזב.	יואב לא האמין כי כל מה שאמרה לו שירה היה בְּדוּתָהּ כדי למצוא חן בעיניו וששום דבר מכך אינו אמיתי.
14	בְּדָמֵי יָמָיו	באמצע חייו.	אילן רמון נפטר בְּדָמֵי יָמָיו בגיל 49, בשל התרסקות מעבורת קולומביה.
15	בְּהֶרֶת	מחלה המאופיינת בהופעת כתמים לבנים בעור.	רופא העור הסביר למטופל כי הכתמים הלבנים שעל עורו נובעים ממחלה בשם בְּהֶרֶת .
ג			
16	גָּבְהוּ מִמֶּנּוּ הַדְּבָרִים	לא הבין.	נאור הרגיש כי גָּבְהוּ מִמֶּנּוּ דְבָרָיו של המרצה.

17	גִּבּוֹן	מי שגבו עקום, בעל חטוּטרת.	אביב היה גִּבּוֹן ולכן סבל מבעיות רבות בגב.
18	גְּדִיד	קטיף תמרים.	עונת הגְּדִיד מתרחשת בחודשיים אוגוסט וספטמבר.
19	גְּזוּזְטָרָה	מרפסת.	בחג הסוכות השנה בנינו סוכה בגְּזוּזְטָרָה שבביתנו החדש.
ד			
20	דְּאִיָּה	ריחוף באוויר.	מזג האוויר אפשר דְּאִיָּה מוצלחת.
21	דְּבָקָה נֶפְשׁוֹ	אהב.	"וַתִּדְבֶק נֶפְשׁוֹ בְּדִינָה בֵּת יַעֲקֹב" (בראשית, לג', ג').
22	דְּבָרֵי פִּיבוּשִׁין	דברי תוכחה.	האב אמר לבנו דְּבָרֵי פִּיבוּשִׁין בגלל שהתנהג לא יפה.
23	דְּהִיּוּנוֹ	כלומר.	היא בדתה דברים מליבה, דְּהִיּוּנוֹ שיקרה.
ה			
24	הַגִּיעַ לְבִינָה	מלאו לו ארבעים שנה.	משפחתו של אבי חגגו לו יום הולדת שֶהַגִּיעַ לְבִינָה.
25	הַגִּיעַ לְגְבוּרוֹת	מלאו לו שמונים שנה.	ביום שֶהַגִּיעַ לְגְבוּרוֹת נולד ליצחק נין ראשון מה שהפך את שמחתו לכפולה.
26	הַדְּבִיר	השמיד.	יואב הַדְּבִיר את כל הנמלים מביתו באמצעות ריסוס.
27	הַדִּיר רְגְלָיו	נמנע מלהגיע.	לאחר שחזר בשאלה מיכאל הַדִּיר רְגְלָיו מבית הוריו.
28	הַזָּרָה	הרחקה.	שופט יכול להרות על הַזָּרָה של אדם מאולם בית המשפט במידה והוא מבזה או גורם להפרעה במשפט.
29	הַטְּעִים	הדגיש.	המורה הַטְּעִים את המשפט היטב כדי שהתלמידים יבינו את חשיבותו.
30	הָיָה בְּעוֹכְרָיו	הכשיל אותו.	עברו של איציק הָיָה בְּעוֹכְרָיו והיווה לו כמוקש לא מעט פעמים.
31	הִלֵּךְ אִימִים	מפיל פחד.	העברין הִלֵּךְ אִימִים על בעל החנות ולכן הוא שילם לו מידי חודש דמי חסות.
32	הִירְכָּה	סולם דרגות.	תורת הגזע הנאצית טענה כי ישנה הִירְכָּה בין גזעים ובראשם הגזע הארי.
33	הַכְּלִים	בייש.	המרצה הַכְּלִים את הסטודנט לעיניו כל הכיתה.
34	הִלֵּךְ בְּדֶרֶךְ כָּל בָּשָׂר	נפטר, מת.	ראובן הִלֵּךְ בְּדֶרֶךְ כָּל בָּשָׂר בהגיעו לגיל 94.
35	הַלְמוֹת	דפיקה, מכה.	שרי שמעה הַלְמוֹת על דלת ביתה בחצות הליל ונבהלה.
36	הַסְתּוֹפֵף בְּצֵלוֹ	היה לתלמידו.	הנער הַסְתּוֹפֵף בְּצֵלוֹ של רבו.

ו		
משה לימד נערים לקרוא בתורה לבר המצווה, הוא ראה בכך שליחות ולכן עשה זאת בוולונטרי .	נעשה מרצון, בהתנדבות.	37 וולונטרי
יהודה היה וסל לבעל האחוזות ובתמורה לכך קיבל חלק מן התבואה שעובד.	איכר משעובד.	38 וסל
ז		
שמרית ניקתה היטב את הזוט שבכלי מכיוון ששם הצטבר רוב הלכלוך.	קרקעית של כלי.	39 זוט
עומרי היה אדם זחנתן שחשב שהוא כל יכול.	גאוותן, יהיר.	40 זחנתן
הרופא נתן לחולה זיק של תקווה כשאמר לו שמצבו הפיך וניתן לריפוי.	ניצוץ, שביב.	41 זיק
רוח זלעפה נשבה בחוץ, ולכן אנשים חששו לצאת מבתיהם.	חלחלה, אימה, סערה.	42 זלעפה
ליאם מזג מזרבובית שבקומקום תה.	פיה של כלי מזיגה.	43 מזרבובית
ח		
הפטנט של הפירמה לא צלח מכיוון שהוא היה חבוט .	נדוש, בנאלי, שאין בו עניין.	44 חבוט
יפתח חש חדל ישע לאחר שפוטר מהעבודה מכיוון שלא מצא עבודה אחרת.	חסר אונים.	45 חדל ישע
נפתלי היה איש עסקים מאוד מצליח אך אף פעם לא התרברב או היה שאנן כי האמין שלא לעולם חוסן .	כוח, עוז, גבורה.	46 חוסן
אמי ביקשה ממני להוסיף כחופן בוטנים לסלט.	הכמות שניתן להחזיק בכף היד.	47 כחופן
יש המאמינים בקיומם של חוצנים בכוכבי לכת אחרים.	יצור מכוכב אחר.	48 חוצן
ט		
חברו של אסף אמר לי כי חזרתו בתשובה אינה אמיתית שכן טובל ושרץ בידו .	כינוי לאדם המבקש לחזור ממעשיו הרעים, אך בו זמנית ממשיך לחטוא.	49 טובל ושרץ בידו
י		
לבו של רונן נמלא יגון כששמע על מות סבו.	צער, דאבה, דכדוך.	50 יגון
"את-הכל ראיתי, ימי הבל " (קהלת ז, טו).	חייו של האדם.	51 ימי הבל

52	יְסָרוּהוּ כְּלִיזְתִּיּוֹ	רגש צער שאדם הרגיש לאחר שעשה מעשה רע, התעוררות מצפונו של אדם.	יְסָרוּהוּ כְּלִיזְתִּיּוֹ	רגש צער שאדם הרגיש לאחר שעשה מעשה רע, התעוררות מצפונו של אדם.
53	יַעֲרָה	חלת דבש, תאי דונג שבהם מייצרות דבורים דבש.	יַעֲרָה	אורי טבל את הלחם בַּיַעֲרָה.
כ				
54	כָּאִין וּכְאָפֶס	כלא כלום.	כָּאִין וּכְאָפֶס	גד ניסה לשכנע את דן לעבוד אצלו בטענה שהמשכורת שלו עכשיו היא כָּאִין וּכְאָפֶס לעומת המשכורת שיקבל אצלו.
55	כְּנִס רְגָלִיו	נשאר במקומו.	כְּנִס רְגָלִיו	בזמן אזעקה כוכבי כְּנִס רְגָלִיו ולא הלך למרחב מוגן, למרות הסיכון הרב.
56	כִּלְכַּל אֶת צַעְדָּיו	שקל היטב את מעשיו.	כִּלְכַּל אֶת צַעְדָּיו	צחי כִּלְכַּל אֶת צַעְדָּיו היטב לפני שהחליט לפתוח מסעדה בעיר.
57	כְּמִיָּהָה	רצון עז, השתוקקות, התאוות.	כְּמִיָּהָה	לירון חשה כְּמִיָּהָה לאכול מתוק בזמן הדיאטה אך התגברה על חשק זה.
58	כְּרוֹנוֹלוֹגִי	תיאור רצף אירועים לפי סדר התרחשותם.	כְּרוֹנוֹלוֹגִי	הספר מסודר באופן כְּרוֹנוֹלוֹגִי מהולדתו של הגיבור על למותו.
ל				
59	לְבִילִי	בלתי יציב.	לְבִילִי	ליאל חששה לצאת עם ירון כי הוא נראה לה אדם לְבִילִי .
60	לְבָלוּב	פריחת ניצנים.	לְבָלוּב	באביב ניתן לראות את לְבָלוּב העצים.
61	לְסָטִים	שודד, גנב.	לְסָטִים	לאחר שמשך סכום גדול מהבנק יואב חשש מפני לְסָטִים שיגנבו את כספו.
מ				
62	מְבוֹזָר	מפוזר.	מְבוֹזָר	לפני הקמת המדינה היהודים היו מְבוֹזָרִים בקהילות שונות ברחבי העולם.
63	מְבֻלָּק	נתון באי סדר.	מְבֻלָּק	ארנו של גל היה מְבֻלָּק כך שלא היה ניתן למצוא בו דבר.
64	מְבוֹסָס	שיכור, בגילופין.	מְבוֹסָס	בדיקת "הינשוף" איששה שחנן אכן היה מְבוֹסָס .
65	מְבוּעַ	מעין, מקור מים.	מְבוּעַ	מידי יום שישי אופק הולך לטבול במְבוּעַ שליד ביתו.
66	מְבוֹתֵק	משוסע.	מְבוֹתֵק	גופתו של המטייל שנעדר נמצאה מְבוֹתֵקת לאחר שדב תקף אותו.
67	מְבַכִּירָה	אישה היולדת את בנה הראשון.	מְבַכִּירָה	מטר היה לחוץ מחוץ לחדר הלידה, בעת שאשתו מְבַכִּירָה .
68	מְגוּאָל	מלוכלך, מזוהם.	מְגוּאָל	ידיו של הרוצח היו מְגוּאָלוֹת בדם לאחר שדקר למוות את הנרצח.

69	מְדַמְנָה	מזבלה.	יואב השליך לַמְדַמְנָה את כל החפצים המיותרים בביתו.
70	מוֹשֶׁד בַּעַט	עוסק בכתיבה.	הרלן קובן הוא מוֹשֶׁד בַּעַט מפורסם שזכה בפרסים רבים על ספריו.
71	מְלִיץ	אדם שממליץ על מישהו אחר, מדבר בזכותו.	בראיון העבודה ביקש המנהל מהמראיין שיביא לו טלפון של מְלִיץ שידבר בזכותו.
נ			
72	נֹאד	שק עור לנשיאת נוזלים.	בעבר היו נושאים מים בעזרת נֹאדוֹת.
73	נְבוּב	חלול, ריק מתוכן.	דניאלה אמרה כי אינה מעוניינת לצאת עם שלומי מכיוון שהיא מחפשת בחור חכם ולטענתה הוא נְבוּב.
74	נֶדֶף	התפשט, נמוג.	מבגדיו של אביתר נֶדְף ריח של זיעה לאחר האימון.
ס			
75	סָבֵא	השתכר.	בחג הפורים מאיר סָבֵא מיין כדי לקיים את מצוות עדי לא ידע.
76	סְדֻקִית	שם כולל לחפצים קטנים, ובעיקר כלי תפירה.	בביתה של גלית יש מגירה עם סְדֻקִית למקרה בו תצטרך תיקון בבגד.
77	סְקִינָה	ראייה פולקלת של דָּבָר, השקפה.	בזמן ההיריון מיכל נתבקשה לעשות סְקִינָת מערכות כדי לבדוק את שלמות כל המערכות הפנימיות של העובר.
ע			
78	עֵלוּמִים	נעורים.	סבי סיפר לי כי הוא הכיר את סבתי עוד בימי העֵלוּמִים.
79	עָמַד עַל טִיבוֹ	בחן אותו.	המתחרה עָמַד עַל טִיבוֹ של יריבו כדי למצוא את נקודות התורפה שלו.
80	עֲבוּדָה זָרָה	עבודת אלילים.	האיסור על עֲבוּדָה זָרָה הוא אחד מהצווים בעשרת הדיברות, שנאמר: "לֹא יִהְיֶה לָּךְ אֱלֹקִים אֲחֵרִים עַל פְּנֵי לֹא-תַעֲשֶׂה לָּךְ פֶּסֶל, וְכָל-תְּמוּנָה" (שמות, כ', ב'-ג')
81	עָדִי	תכשיט.	ביום הולדתי הורי קנו לי עָדִי שאענוד על צווארי.
פ			
82	פָּלָג	חלק.	אורי נפצע בתאונת דרכים בַּפָּלָג גופו התחתון וכתוצאה מכך לא יכל להזיז את רגליו.
83	פְּרָגוּד	וילון.	יואב הסתתר מאחורי הפְּרָגוּד בביתו בזמן שהוא ואחיו שחקו במחבואים.
צ			

84	צֶהַל	ש.מח.	אוהד הקבוצה צֶהַל כשראה שקבוצתו ניצחה במשחק.
85	צור מְחַצְבְּתוֹ	מקום מולדתו.	סבי לעולם לא ביקר בצור מְחַצְבְּתוֹ גרמניה, לטענתו הוא לא יוכל לעמוד שוב במקום בו איבד את כל משפחתו.
ק			
86	קוֹשֵׁשׁ	אסף, ליקט.	הילדים קוֹשֵׁשׁוּ קרשים לקראת ל"ג בעומר.
87	קִיבוֹרֶת	שריר הזרוע.	אור הלכה לחדר-כושר כדי לחזק את הקִיבוֹרֶת.
88	קִיטוֹן	חדר קטן.	איני יכול לארח חברים בחדרי מכיוון שהוא קִיטוֹן.
89	קְלִיֶּשֶׁה	ביטוי נדוש.	כמעט כל אגדת ילדים מסתיימת בקְלִיֶּשֶׁה שהנסיך והנסיכה חיו באושר ועושר עד עצם היום הזה.
90	קְרָדִינְגְּלִי	עיקרי, יסודי, חשוב.	למידה לקראת המבחן מהווה תנאי קְרָדִינְגְּלִי כדי לעבור אותו.
ר			
91	רוּוִי	גדוש, שופע.	השולחן היה רוּוִי בדברי מאכל לכבוד החג.
92	רוּחַ קָדִים	רוח מדברית חמה.	הטיול בנגב בוטל בשל רוּחַ קָדִים שהתחוללה באזור.
93	רוֹם	(1) שיא. (2) גובה.	הר האוורסט, הגבוהה ביותר בעולם, הינו רוֹם של כ-8,848 מ' מעל פני הים.
94	רִיאָלִי	מציאותי.	יצחק היה אדם מאוד רִיאָלִי ולכן הוא התחבר מאוד למקצועות כמו פיזיקה ומתמטיקה בעוד שבהיסטוריה ואזרחות הוא התקשה.
ש			
95	שְׂאִיָּה	חורבן, הרס.	בזמן המלחמה הארץ הייתה מוכת שְׂאִיָּה, אזרחים רבים נפגעו וערים שלמות נהרסו.
96	שָׁבֵב	רסיס.	למרות שהרופאים אמרו לה כי הפגיעה ברגלה בלתי הפיכה ועל-כן היא תישאר נכה כל חייה, לברכה היה שָׁבֵב של תקווה שהיא תוכל ללכת.
ת			
97	תִּגְר	סוחר, רוכל.	התִּגְר היה ידוע במחיריו הזולים ועל-כן היו לו לקוחות רבים.
98	תּוֹחֶלֶת	תקווה, ציפייה.	לנאשם הייתה תּוֹחֶלֶת כי הממצאים החדשים יוכיחו את חפותו.
99	תּוֹפִיִן	עוגה, אפיפית.	לכבוד חג השבועות אמי אפתה תּוֹפִיִן גבינה.

בסוגיה זו חשוב שתהיה תמימות דעים שכן היא הבסיס לכל הפרויקט.	הסכמה מוחלטת.	תמימות דעים	100
--	---------------	-------------	-----

יחידה 19 – תרגול

א. השלמת משפט

1. מכוון שאמש חניתני על יד ____ צבועות באדום לבן, פקח רשם לי דוח.

(1) אבני דרך

(2) אבני שפה

(3) אבני יוקרה

(4) אבניים

2. קראתי לבני ____, על מנת ששמו יעניק לו השראה .

(1) אבל

(2) קין

(3) איתן

(4) מש

3. מה ____ של דינה ניתן לצפות בשקיעה.

(1) גדיד

(2) גוזזטרה

(3) גבן

(4) חלץ

4. שנה שעברה אבי ____ וסבא רבא שלי הגיעה לגיל הכפול ממנו, דהיינו הוא ____.

(1) הגיעה לבינה\ הגיעה לבגרות

(2) הגיעה לידיעה\ הגיעה לגבורות

(3) הגיעה ליעד\ הגיעה לצהלה

(4) הגיעה לבינה\ הגיעה לגבורות

5. דניאלה ניסתה למזוג מים מה ____ של הקנקן ושפכה את הרוב על השולחן.

(1) זיבורית

(2) עידית

(3) זרבובית

(4) וולונטרית

6. לפני כל רכישה ____ על מנת להצליח לרכוש דירה ולכן בסופו של דבר הצלחתי במטרתני.
- (1) כלכלתי את צעדי
 - (2) קוקטי
 - (3) הדרתי רגליים
 - (4) התפורתי

7. יואב פתח את דלת ביתו וגילה את ה ____ שכלב שלו חולל בזמן שלא נכח בבית.
- (1) שבב
 - (2) קיטון
 - (3) קלישאה
 - (4) שאיה

8. ____ בהרבה נושאים בין בני אדם ולכך פן חיובי, ריבוי דעות ודיונים מעניינים.
- (1) אין קורלציה
 - (2) יש הסכמה כללית
 - (3) יש קונצנזוס
 - (4) אין תמימות דעים

ב. מילים נרדפות – יש לסמן את המילה הנרדפת

1. עדי

- (1) איתן
- (2) תכשיט
- (3) רסיס
- (4) שבב

2. איפה ואיפה

- (1) בד ובד
- (2) יחס מפלה
- (3) אבן שפה
- (4) בא כוח

3. אין לדברים שחר

- (1) לא מדבשך ולא מעוקצך
 - (2) לא מניה ולא מקצתיה
 - (3) לא האיר לו המזל
 - (4) אגב אורחא
-

4. גבהו ממנו הדברים

- (1) דבקה נשפו
 - (2) הוקיר תודה
 - (3) נשגב מבינתו
 - (4) נגב רכושו
-

5. היה בעוכריו

- (1) רימה אותו
 - (2) היה מבני האדם שהוא שונא
 - (3) הכשיל אותו
 - (4) לעג לו
-

6. הלך בדך כל בשר

- (1) בר מינן
 - (2) בר קיימא
 - (3) בר חסימה
 - (4) נברא
-

7. וסל

- (1) עבד
 - (2) איכר משועבד
 - (3) סלסלה
 - (4) פלונטר
-

8. וולונטרי

- (1) רצוני
- (2) גחמתי
- (3) הזוי
- (4) נרכש

ג. מילה והיפוכה – יש לסמן את המילה ההפוכה**1. זחתן**

(1) זעפרן

(2) ענב

(3) שקט

(4) מנומס

2. חבוט

(1) מוכה

(2) ביזארי

(3) מעניין

(4) נדוש

3. כינס רגליו

(1) מתרוצץ

(2) מתלוצץ

(3) מתנוסס

(4) מתעלף

4. לבילי

(1) נאמן

(2) בוגד

(3) מוצק

(4) יציב

5. מגואל

(1) מליץ

(2) נקי

(3) מבואש

(4) מדמנה

6. סבא

- (1) נכד
- (2) התפקח
- (3) רעב
- (4) מותש

7. היררכיה

- (1) פטריארכיה
- (2) מפטריארכיה
- (3) אנרכיה
- (4) דמוקרטיה

8. כרונולוגי

- (9) פתולוגי
- (10) אקראי
- (11) פסטורלי
- (12) אמודאי

ד. יוצא דופן – יש לסמן את המילה היוצאת דופן

- 1. נבוב, חלול, חלל, ריק מתוכן.
- 2. סבא, התגלף, התגנדר, השתכר.
- 3. ליקוט, קושש, קולקציה, מבצע.
- 4. קיטון, אדווה, גבן, זאטוט.
- 5. נידף, התפשט, נמוג, נאד.
- 6. קרדינלי, עיקרי, רדיקאלי, יסודי.
- 7. רקיק, תופין, תוזית, אפיפית.
- 8. עלומים, גדושים, שופעים, רווי.

מפתח תשובות – יחידה 19

א

8	7	6	5	4	3	2	1	שאלה
4	4	1	3	4	2	3	1	תשובה

ב

8	7	6	5	4	3	2	1	שאלה
1	2	1	3	3	2	2	2	תשובה

ג

8	7	6	5	4	3	2	1	שאלה
2	3	2	2	4	1	3	2	תשובה

ד

1. חלל
2. התגנדר
3. מבצע
4. גבן
5. נאד
6. רדיקאלי
7. תזזית
8. עלומים

מס' יחידה	מונח	פירוש אפשרי	דוגמה
א			
1	אֶהָבָה נִכְזָבֶת	אהבה חד-צדדית.	סנדי לא נענתה לחיזוריו הרבים של יגל, ולכן מבחינתו היא תמיד תהיה אֶהָבָה נִכְזָבֶת .
2	אָוִילוֹת	טיפשות.	" אָוִילוֹת היא לחזור על אותה הפעולה וכל פעם לצפות לתוצאה אחרת" (אלברט איינשטיין).
3	אוֹמְנִיפּוֹטְנִטִי	כל יכול.	המאמינים בקיומו של האל מאמינים כי הוא אוֹמְנִיפּוֹטְנִטִי .
4	אָזֵר חֶלְצִיו	התחזק.	דוד אָזֵר חֶלְצִיו לקראת הקרב נגד יריבו.
5	אָטֵם שְׁפָתָיו	שתק, לא דיבר.	שחף אָטֵם שְׁפָתָיו בזמן שאמו הוכיחה אותו על התנהגותו החצופה.
6	אֵיד	צרה.	חברים אמתיים נמדדים בעת אֵיד ולא בעת שמחה.
7	אֵילוֹחַ	זיהום.	ליהודה התגלה אֵילוֹחַ בדם ולכן הוא נאלץ לקחת אנטיביוטיקה.
8	אֵינְדוּקְצִיָּה	תהליך מחשבתי שתפקידו להשליך מהפרט אל הכלל.	אֵינְדוּקְצִיָּה מוגדרת ההפך מדדוקציה בה המסקנות מתקבלות מהכלל אל הפרט.
9	אֶסְקֶפָה הַנְּדָרְסֶת	כינוי לאדם מושפל, רכרוכי.	אבי לימדני שכאשר משהו מגדף או מבזה אותי עלי להשיב לו ולא להתנהג כְּאֶסְקֶפָה הַנְּדָרְסֶת .
ב			
10	בָּא עַד כְּפָר לָחֵם	לא נותר לו דבר.	בעקבות התמכרותו להימורים אורן בָּא עַד כְּפָר לָחֵם .
11	בְּאֵמֶת וּבְתִמִּים	בתם לב.	איש התקשורת ראה בְּאֵמֶת וּבְתִמִּים בתפקידו שליחות ציבורית להעברת מידע מהימן לציבור.
12	בְּבִיטוֹל	בחוסר הערכה, בהתעלמות מערכו של משהו.	המנהל התייחס בְּבִיטוֹל לדבריו של העובד הזוטר.
13	בוֹשֵׁשׁ	איחר.	רן בוֹשֵׁשׁ לבוא הביתה בשעה שסיכם עם אשתו ולכן היא דאגה לו.
14	בְּטוֹן רֶכֶה	מקום רגיש, נקודת תורפה.	מטרת המתחרה הייתה לפגוע בְּטוֹן רֶכֶה של יריבו כי ידע שכך בוודאות יביס אותו.
15	בִּיעוֹת	פחד, אימה.	לאחר מקרה האונס שקרה בסמוך לביתה, חיה חשה בִּיעוֹת בכל פעם שהיא הולכת לבדה.
ג			
16	גוֹרֵס	(1) חושב, סובר. (2) לועס.	יובב גוֹרֵס שמהמשלה לא פעולת מספיק כדי לעזור לנזקקים במדינה.

17	גלה את קלפיו	חשף את כוונותיו.	המרגל גלה את קלפיו בפני החוקר ולכן הואשם בבגידה.
18	גרעון	חוסר, הפסד, פחת.	הגרעון בתקציב המדינה לשנת 2016 הוא כ- 16 מיליארד ש"ח. אחד מהפתרונות של שר האוצר לצמצום גרעון זה הוא ביטול או צמצום פטורים ממס.
ד			
19	דופי	פגם, גנאי.	עברו של המעומד לתפקיד נמצא ללא דופי.
20	דיוטה	קומה.	מגדל משה אביב הוא גורד השחקים הגבוה בארץ, המתנשא לגובה של כ- 235 מ' והוא בעל 68 דיוטות.
21	דיקטטור	שליט יחיד.	במדינה בה שולט דיקטטור הוא יכול לעשות כפי שעולו על רוחו, כוחו אינו מוגבל והוא אף יכול להעניש אנשים חפים מפשע.
22	דלה	שאב מים.	חנן דלה מים מן הבאר כדי לשתות.
23	דרג	רמה, דרגה.	לאור קידומו של העובד הוא יכול להיכנס לישיבות של הדרג הניהולי.
ה			
24	הבאיש את ריחו	הוציא לו שם רע, השמיץ אותו.	הכתב לענייני הבאיש את ריחו של החשוד למרות שעדיין לא נמצאו ראיות מוצקות להפללתו.
25	הבלי עולם	כינוי למותרות טפלות.	בערוב ימיו אמר הגביר לבניו כי העושר והיופי הינם הבלי עולם וכי מה שבאמת חשוב זה האושר הפנימי של האדם.
26	הגד	משפט, אמירה.	חבר הכנסת הושהה מתפקידו בעקבות ההגד הגזעני שאמר.
27	הדוניסט	נהנתן.	חבריו של יצחק מכנים אותו הדוניסט בשל תשוקתו להנאה.
28	הוציא דיבה	דיבר רעות, הכפיש.	המתחרה המוביל של יריב הוציא דיבה על עסקיו באומרו כי רובם אינם חוקיים.
29	הזליף	טפטף, התיז.	השף הזליף מעט שוקולד על העוגה כדי לקשט אותה.
30	היסה	השתיק, השקית.	בזמן נאומו היסה המרצה את הקהל מסי פעמים בשל דיבוריהם הרבים.
31	הכחיש	טען שמהו אינו נכון.	הנאשם הכחיש את כל החשדות המיוחסות לו וטען לחפותו.
32	הנפיק	הוציא, הניב.	בנק ישראל הנפיק אגרות חוב לציבור.
33	הסתירו בצל כנפיו	הגן עליו.	כאשר הבחין נתנאל בילדים מתעללים בגור כלבים הוא הסתירו בצל כנפיו מפניהם.

34	הַפּוּגָה	הפסקה.	יואל החליט לקחת הַפּוּגָה מהעבודה ולטוס עם משפחתו לחופשה בחו"ל.
35	הַפְּצִיר	התחנן.	יוסי הַפְּצִיר בורד שתסלח לו לאחר שפגע בה אך היא לא הסכימה להקשיב לדבריו.
ז			
36	זָג	קליפת ענבים.	תמר אוהבת לאכול ענבים ובמיוחד את זָג שלהם.
37	זָד	רשע, עושה רע בכוונה.	עומרי אדם זָד מכיוון שהוא גורם במעשיו לסבל של אנשים רבים מתוך כוונה.
38	זִילוּת	זלזול, בזיון.	החברה התייחסה לפנייתו של הלקוח בִּזְיוּת, לכן הוא החליט להתנתק ממנה.
39	זֶרַע מְרַעִים	בנים רשעים.	"הוֹי גוֹי חָטָא עִם כְּבֹד עֲוֹן זֶרַע מְרַעִים בְּנִים מְשַׁחֲתִים עֲזְבוּ אֶת ה' נֶאֱצוּ אֶת קְדוּשׁ יִשְׂרָאֵל" (ישעיהו, א', ד').
ח			
40	חֶלְחוּל	הסתננות, חדירה של מים.	מי הגשמים חֶלְחְלוּ אל תוך האדמה.
41	חֶפֶץ	רצה.	תומר חֶפֶץ לטוס עם חבריו אך לא יכל בגלל עבודתו.
42	חֶרֶד	מפחד, ירא.	משפחתו של החייל הייתה חֶרֶדָה לשלומו בזמן המלחמה.
43	חֲרִישִׁי	שקט.	האסיר סיפר כי בכלא היה בוכה בכי חֲרִישִׁי מחשש שמא האסירים האחרים ישמעו אותו.
44	חֶרֶת	חקק.	המטייל חֶרֶת באחת מהאבנים בדרך את שמו.
45	חֲשׂוֹךְ בְּנִים	ללא ילדים.	שמעון היה חֲשׂוֹךְ בְּנִים מה שלטענתו הפך את זקנתו לקשה וגלמודית יותר.
46	חֲשֶׁק	תשוקה, תאוה.	לדינה היה חֲשֶׁק לאכול המבורגר בזמן הדיאטה אך היא התגברה על כך.
ט			
47	טוֹטְאָלִי	מוחלט, מלא.	המחלה השביתה את רונית באופן טוֹטְאָלִי כך שאפילו את הפעולות הבסיסיות ביותר כמו ללכת או לאכול היא התקשתה לבצע בכוחות עצמה.
48	טוֹטְלִיטָרִי	רודני, עריץ.	מנהיגו של העם היה טוֹטְלִיטָרִי שהשליט משטר של דיכוי והפחדה.
י			
49	יָגִיעַ כְּפִיִּים	עבודה פיזית קשה.	הפועל עובד בַּיָּגִיעַ כְּפִיִּים כדי לפרנס את משפחתו.

50	יָד	(1) הגפה העליונה בגוף האדם. (2) מצבת זיכרון, אנדרטה, גלעד.	באתר ההנצחה לחללי אסון המסוקים מוצבת יָד לזכר 73 הנופלים באסון.
51	יָד יְמִינוֹ	עוזרו הנאמן, עושה דברו.	המזכירה הייתה יָד יְמִינוֹ של מנהל החברה.
52	יוֹצֵא דִפְּן	כל דבר שהוא בלתי רגיל.	ניר היה נמוך מאוד ביחס לבני גילו ולכן הוא הרגיש יוֹצֵא דִפְּן.
53	יוֹקֵד	בוער, דולק, לוהט.	הקרשים יוֹקֵד בתוך המדורה.
כ			
54	כָּאוֹטִי	במצב של אי סדר.	רעידת האדמה גרמה למצב כָּאוֹטִי במדינה.
55	כְּבָרָה	מסננת, נפה.	אמי ניפתה את הקמח בעזרת כְּבָרָה.
56	כִּלְכֵּל אֶת שֵׁיבֹתוֹ	תמך בו לעת זקנתו.	אורי כִּלְכֵּל אֶת שֵׁיבֹתוֹ של הוריו הקשישים.
57	כְּסִיָּה	כפפה.	סימה קנתה כְּסִיָּוֹת לכפות ידיה.
ל			
58	לְבָלֵר	פקיד.	הלְבָלֵר בבנק התייחס אליי באדיבות.
59	לְבָנָה	ירח, המאור הקטן.	ברכת הלְבָנָה היא ברכה הנאמרת בחציו הראשון של החודש העברי, אל מול פני הלבנה.
60	לְגֵאלִי	חוקי.	שימוש בסמים אינו לְגֵאלִי בארץ.
61	לְגִיוֹן	יחידה צבאית גדולה.	הלְגִיוֹן התכוון לקראת המלחמה מול האויב.
מ			
62	מְאַפִּיל	מחשיך, מסתיר.	האב מְאַפִּיל מבניו את מחלתו כדי לא להדאיגם.
63	מְמוֹלָח	כינוי לאדם פיקח וחרیف.	העורך דין היה אדם מאוד מְמוֹלָח דבר שעזר לו להצליח בתחומו.
64	מִן הַמְּנִיין	רגיל.	הופתעתי לשמוע כי אדם זה מואשם ברצח שכן הוא נראה בעיניי כאדם מִן הַמְּנִיין.
65	מְסִיג גְּבוּל	נכנס לתחום שאינו שלו.	בזמן שהותם של משפחת חצרוני בחו"ל פלש מְסִיג גְּבוּל לביתם והתגורר בו.
66	מְעוֹפֵשׂ	רקוב.	בזמן שאופיר ניקה את מטבחו הוא מצא תפוח מְעוֹפֵשׂ.
67	מְפוֹסָטָר	מחוטא.	החלב שנמכר בחנויות כיום הוא מְפוֹסָטָר.

68	מפתן	החלק התחתון בפתח הבית.	חנן השאיר לחברתו את המפתח לדירתו מתחת לשטיח שליד המפתן.
69	מרוֹבֵב	מלוכלך.	ההומלס היה מרוֹבֵב משהות ממושכת ברחוב ועל כן אנשים נרתעו ממראהו.
70	מְשׁוֹב	פידבק.	יואב קיבל מְשׁוֹב חיובי ממנהלו בעקבות עבודתו החרוצה.
71	משׁוֹקֵץ	טמא.	בעבר לבן אדם משׁוֹקֵץ היה אסור להיכנס לבית-המקדש.
נ			
72	נוֹפֵת	דבש.	בראש השנה נהוג לטבול תפוח בנוֹפֵת.
73	נְחָה דְעֵתוֹ	נרגע, מרוצה.	נְחָה דְעֵתוֹ של האב כששמע שבנו מצטיין בלימודיו.
74	נְחָרָץ	מוחלט, סופי.	האב הודיע לביתו באופן נְחָרָץ שהוא אוסר עליה לצאת עם הבחור המפוקפק.
75	נְתִיךְ	(1) רכיב חשמלי שנועד להגן מפני זרמי יתר. (2) ניתן להתכה בחום.	תפקידו של הנְתִיךְ הוא להגן על המעגל החשמלי ולנתק את הזרם אליו בשעת תקלה.
76	נְכָסֵי צֵאן בְּרִזָּל	דברים שחשיבותם נצחית.	שיריה של נעמי שמר הינם נְכָסֵי צֵאן בְּרִזָּל בתרבות הישראלית.
77	נְסִיקָה	התרוממות, המראה.	נְסִיקָת המטוס התרחשה במהירות רבה.
ס			
78	סוֹבֵב	מקיף, מכתר.	ירדן חוסך את כספו כדי לצאת למסע סוֹבֵב עולם.
79	סוּגְיָה	שאלה, נושא שדנים בו.	סוּגְיַת הר הבית מהווה גורם מרכזי בסדר היום הפוליטי והחברתי.
80	סְחָבָה	מטלית, סמרטוט.	המנקה סְחָבָה את הסחבה לאחר השטיפה.
ע			
81	עוֹד חֲזוֹן לְמוֹעֵד	עדיין לא הגיעה הזמן.	רוני סיפרה לאמה שחלומה הוא להתחתן למרות היותה רק בת 12, אמה אמרה לה בתגובה כי יש עוֹד חֲזוֹן לְמוֹעֵד.
82	עוֹטָה	לובש.	יואב עוֹטָה מעיל בצאתו מהבית בשל מזג-האוויר החורפי.
83	עוֹלָל	תינוק.	האם החזיקה את העוֹלָל בידיה כדי להרגיעו מבכיו.
84	עוֹקֵר הָרִים	אדם חריף, בעל יכולת שכלית גבוהה.	מרצה הקורס היה אדם חכם וממולח ובשל כך תלמידיו כינו אותו עוֹקֵר הָרִים.
פ			

85	פּוֹזִיצְיָה	עמדה, מצב.	הצלף עמד בּפּוֹזִיצְיָה טובה כדי לפגוע במבוקש בלי שיגלו את מקומו.
86	פּוֹזְמָק	גרב.	אמי סרגה לי ולאחי פּוֹזְמָקאות לחורף.
87	פּוֹלִיסָה	תעודת ביטוח.	חברת הביטוח החתימה את המבוטח על הפּוֹלִיסָה.
88	פִּילַח	חתך.	הירקן פִּילַח את האבטיח לשניים.
צ			
89	צָפִיר	כינוי לתיש.	הזכר של העז מכונה גם "צָפִיר".
90	צָפְרָא	בוקר.	בכל צָפְרָא אני מתעורר בעזרת השעון המעורר.
ק			
91	קָהָה	לא חד.	למזלו של הנדקר הסכין לא הייתה קָהָה ולכן הוא ניצל.
92	קוֹלְקָטִיבִי	כללי, ציבורי.	הצעתו של השר לבצע ענישה קוֹלְקָטִיבִית לכל הכפר ממנו יוצא מחבל לפגוע בחפים מפשע, נדחתה.
ר			
93	רִישָׁא	פתיח, הקדמה.	המרצה התחיל את נאומו בּרִישָׁא על נושא ההרצאה.
94	רְנְדוּמְלִי	אקראי.	הפקת המספרים במכונת הלוטו נעשית באופן רְנְדוּמְלִי.
95	רְנָן	שר, זימר.	יובל רְנָן בחתונתו למרות שאינו זמר.
ש			
96	שׁוֹעַ	נכבד, עשיר.	משה מונטיפיורי היה שׁוֹעַ שהקדיש את חייו לסיוע ליהודים בעולם.
97	שְׂכַלְתָּן	אדם שפועל לפי השכל ולא הרגש.	רועי אדם מאוד שְׂכַלְתָּן, ולכן בהחלטותיו הרגש לא מהווה שיקול.
98	שֶׁשׁ	שמח, עלז.	שי שֶׁשׁ לראות את רינת לאחר מסי שנים שלא התראו.
ת			
99	תְּזָה	הנחת יסוד, תאוריה.	תוצאות מחקרו של החוקר איששו את התְּזָה שלו.
100	תַּעַר	סכין גילוח.	אלכס גילח את זקנו בעזרת תַּעַר.

יחידה 20 – תרגול

א. השלמת משפט

1. על פי נהגי נימוסים בתרבות הרוסית, כאשר אדם ____ עליו לעשות זאת בשקט.

(1) גורס

(2) דולה

(3) שולה

(4) גורע

2. היטלר היה ____ גרמניה משנת 1933 עד שנת 1945.

(1) ללא דופי

(2) דיקטטור

(3) דרג

(4) רדיאטור

3. ____ תעודת זהות אפשרית החל מגיל 16.

(1) הפוגת

(2) אוגדת

(3) גניבת

(4) הנפקת

4. אף אחד לא האמין ליואב כי פעל ____ מכוון שידוע כי הוא אדם שקרן.

(1) אסקופה נדרסת

(2) באמת ובתמים

(3) על בטן רכה

(4) והוציא דיבה

5. " שקט ! " גער בני בכלבו ובכך ____ אותו.

(1) ניסה

(2) עיסה

(3) היסה

(4) נסעה

6. יוחאי אדם מאוד _____, לכן אם הוא אמר שלא יצרוך סוכר יותר לעולם אני מאמינה לו.

- (1) ליברלי
- (2) כאוטי
- (3) טוטליטרי
- (4) טוטאלי

7. אשתי אישה _____ מאוד, לא משנה מה יעמוד בדרכה היא תשיג את מבוקשה.

- (1) ממולחת
- (2) מאפילה
- (3) לבנה
- (4) מן המניין

8. בכל לוח חשמל ביתי צריך להיות "ממסר פחת": מפסק העובד באמצעות _____ שמגן על מערכת החשמל.

- (1) נתיב
- (2) נתיך
- (3) נוסק
- (4) מגנט

ב. מילים נרדפות – יש לסמן את המילה הנרדפת

1. אווליות
 - (1) סמכות
 - (2) הדוניזם
 - (3) טיפשות
 - (4) אימפולסיביות

2. אטם שפתיו

- (1) שתק
- (2) פתם
- (3) התבדח
- (4) צהל

.3 איד

- (1) פחד
 - (2) אילוח
 - (3) יד ימין
 - (4) צרה
-

.4 בא עד ככר לחם

- (1) הלך ברגל עד הכיכר
 - (2) הפסיד את כל רכושו
 - (3) לא נותר לו דבר
 - (4) ספג ביקרות חריפה
-

.5 בושש

- (1) איחר
 - (2) מסריח
 - (3) נאבד
 - (4) התעלם
-

.6 דיוטה

- (1) עט
 - (2) קומה
 - (3) קלמר
 - (4) מחסן
-

.7 הסתירו בצל כנפיו

- (1) לקח אחריות
 - (2) הגן עליו
 - (3) היה תחת חסותו
 - (4) הדריך אותו
-

.8 חשוד בנים

- (1) בנים רשעים
- (2) ללא ילדים
- (3) מתעב ילדים
- (4) מי שנושי לאישה היולדת רק נבות

ג. מילה והיפוכה – יש לסמן את המילה ההפוכה**1. זד**

(1) זג

(2) זן

(3) טוב לב

(4) רוחב לב

2. חרישי

(1) רועש

(2) בוער

(3) פזיז

(4) בתנועה

3. יוצא דופן

(1) יחיד סגולה

(2) יחיד במינו

(3) בנאלי

(4) סטרוקטוראלי

4. לגאלי

(1) לא אמיתי

(2) לא מסודר

(3) לא חוקי

(4) לא ראוי

5. מפוסטר

(1) מזוהם

(2) מעופש

(3) מחמיץ

(4) מאולתר

6. מרובב
 (1) מגובב
 (2) נקי
 (3) מחוטא
 (4) אלוח

7. צפרא
 (1) יונק
 (2) סדין
 (3) ערביים
 (4) ערב

8. קולקטיבי
 (1) רגשי
 (2) שכלתני
 (3) פרסונלי
 (4) רנדומלי

ד. יוצא דופן – יש לסמן את המילה היוצאת דופן

1. שוע, תער, נכבד, עשיר.
 2. פוזיציה, עוטה, עמדה, מצב.
 3. נושא שדנים בו, סוגיה, קטטה, שאלה.
 4. כסיה, נופת, פוזמק, מקטורן.
 5. שר, מזמר, רנן, שש.
 6. עוקר הרים, ממולח, אסקופה נדרסת, אומניפוטנטי.
 7. דולק, בוער, כאוטי, יוקד.
 8. לבנה, חמה, פלנטה, לגיון.

מפתח תשובות – יחידה 20

א

8	7	6	5	4	3	2	1	שאלה
2	1	4	3	2	4	2	1	תשובה

ב

8	7	6	5	4	3	2	1	שאלה
2	2	2	1	3	4	1	3	תשובה

ג

8	7	6	5	4	3	2	1	שאלה
1	4	2	1	3	3	1	3	תשובה

ד

1. תער
2. עוטה
3. קטטה
4. נופת
5. שש
6. אסקופה נדרסת
7. כאוטי
8. פלנטה